

ingediend op **1870** (2023-2024) – Nr. 1
27 oktober 2023 (2023-2024)

Ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2024

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	67
Advies van de Raad van State	105
Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed	137
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	141
Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen.....	151
Advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij.....	165
Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	179
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media ...	187
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	191
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	207
Protocol nr. 135 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent op 10 oktober 2023	211
Protocol nr. 246 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van: – Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap); – Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling Vlaamse Gemeenschap; – Overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs; op 10 oktober 2023	221
Ontwerp van decreet.....	233

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de Waarborgregeling

Artikel 2

Het Fonds voor de Waarborgregeling van de NV Waarborgbeheer opgericht bij artikel 20 van het decreet van 20 december 2013, wordt opgeheven op 1/1/2024. De saldi beschikbaar op 31 december 2023 op basisallocatie 1EC226 (verliesfinanciering) van het begrotingsartikel EC0-1ECB4BA-WT worden gedesaffectedeerd naar de algemene middelen.

Het Fonds wordt gedesaffectedeerd om gevolg te geven aan het Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen (VABN) advies 2021/1. Voortaan zal een ander boekingsschema gehanteerd worden waardoor het Fonds voor de Waarborgregeling overbodig wordt.

Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Ontvangsten vanuit het MINA-fonds en uitgaven in het kader van het preventief gezondheidsbeleid naar aanleiding van de Saneringsovereenkomst Vlaamse Regering – 3M van 6 juli 2022

Artikel 3

Artikel 2/12. In het Uitgavendecreet BO 2023 art. 92 werd het volgende opgenomen:

“Rechtstreekse ontvangsten ingevolge PFAS-dadingen en veroordelingen worden ontvangen op het Minafonds. Deze ontvangsten sinds 1 januari 2022 kunnen enkel worden aangewend in het kader van rechtstreekse kosten in het kader van Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) en hiertoe geheel of gedeeltelijk worden herverdeeld naar de betrokken begrotingsartikels over de programma's heen.”

In de overeenkomst tussen 3M en de Vlaamse Overheid (VO) zit een vrij te besteden deel (schadevergoeding PFAS) van 100 miljoen euro. Dit is een schadevergoeding opgedeeld over drie beleidsdomeinen (Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Mobiliteit, Openbare Werken en Omgeving) en een stuk herwaardering van Zwijndrecht.

Dit bedrag werd op 30/8/2022 door 3M op het MINA-fonds gezet.

Een deel t.w.v. 34.335.925 euro werd toebedeeld aan het Preventief Gezondheidsbeleid (WVG-AZG).

Hiervan was er in BO2022 via een begrotingsamendement 9.035.925 euro al doorgestort als een voorafname om de bloedanalyses 3km-zone te kunnen uitvoeren.

Het resterende deel (25.300 keuro) wordt toegewezen aan het preventief gezondheidsbeleid voor vijf projecten (epidemiologisch longitudinale follow-up,

gezondheidssurveillance programma, eerstelijnsondersteuning, MMK-ondersteuning, projectondersteuning en coördinatie) die zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen de VO en de lokale besturen en middenveld (het saneringsverbond).

Aangezien de inzet over de komende 10 jaar gerealiseerd dient te worden, en de inkomsten/uitgaven via het principe vervuiler betaald werken, 'in = uit' hanteren we hiervoor het fonds preventief gezondheidsbeleid dat inhoudelijk en technisch voorzien is om zo'n financiële afhandeling te doen cf. het programmadecreet zoals gewijzigd in 2019.

De rapportering loopt via de beleids- en begrotingstoelichting (BBT)-cyclus en cf. de overeenkomst met het saneringsverbond.

Deze bepaling dient om toe laten dat middelen vanuit het MINA-fonds kunnen worden toegewezen aan het fonds preventief gezondheidsbeleid.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Artikel 4

Dit artikel bepaalt dat het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden vanaf 1 januari 2024 140 euro per maand bedraagt.

Band met de begroting

Het voorstel heeft volgende impact op de budgetten:

De uitgaven voor zorgbudget zorgbehoevenden bij een bedrag van 135 euro per maand zijn voor 2024 geraamd op 416.998.669 euro.

$$416.998.669 \times (140/135) = 432.443.064$$

Meerkost is dus $432.443.064 - 416.998.669 = 15.444.395$ euro.

Er wordt bij de begrotingsopmaak 2024 bijkomend 15.444k euro aan het krediet zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden toegevoegd.

Afdeling 3. Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Artikel 5

De Vlaamse overheid wil kinderopvang realiseren die kwaliteitsvol, beschikbaar, betaalbaar en rechtstreeks toegankelijk is voor elk kind zonder onderscheid.

Binnen het beschikbare aanbod aan kinderopvang heeft elk gezin met een behoefte aan kinderopvang, recht op kinderopvang.

Zolang het aanbod niet volstaat voor alle gezinnen met een behoefte aan kinderopvang is het nodig om te werken met voorrangsregels in de kinderopvangvoorzieningen die een subsidie voor inkomenstarief ontvangen. Deze voorrangsregels hebben betrekking op de werksituatie.

Zo is deze voorrang absoluut voor gezinnen die minstens 4/5de werken of een 4/5de dagopleiding met het oog op werk volgen. Ook voor broertjes en zusjes die op hetzelfde moment gebruik maken van dezelfde kinderopvang en voor pleegkinderen geldt een absolute voorrang.

Concreet betekent dit dat bij gelijktijdige opvangvragen, een organisator van kinderopvang verplicht is om de aanvraag van het gezin dat beantwoordt aan deze criteria voor te nemen. Wanneer er geen vraag gesteld werd door een gezin met absolute voorrang wordt de plaats ter beschikking gesteld aan een gezin met voorrang omwille van werk of opleiding, maar dat dus niet gemiddeld minstens 4/5de werkt.

Wat de 4/5de betreft, als er meer dan één persoon de verantwoordelijkheid voor het kind draagt, moeten ze samen gemiddeld 4/5de werken of een dagopleiding volgen. Als de ene 5/5de werkt en de andere 3/5de dan is dat samen gemiddeld 4/5de en vallen ze ook onder deze voorwaarde.

De redenering is dat wie meer nood heeft aan kinderopvang voorrang krijgt. De prioritering voor fulltime werkenden geeft mensen de kans om ook als ze kleine kinderen hebben, fulltime te blijven werken. De redenering is dat wie voltijdse kinderopvang nodig heeft, voorrang krijgt. Wie minder dan 4/5de werkt of een opleiding volgt, zal makkelijker een alternatief voor formele opvang vinden dan wie 4/5de of voltijds werkt en heeft in die zin dus minder nood aan voltijdse kinderopvang.

Onder een 4/5de dagopleiding met het oog op werk verstaan we een intensief traject naar werk geattesteerd door VDAB, een intensief inburgeringstraject of een opleiding die leidt tot een onderwijskwalificatie. Bovendien kan werk en opleiding gecombineerd worden om de 4/5de te berekenen.

In het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin kan een organisator kinderopvang voor maximaal 10% van het aantal kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie afwijken van deze voorrangsregels. Deze afwijking wordt toegepast op basis van een doorverwijzing van een professional. Zo wordt een evenwicht gecreëerd tussen de economische, pedagogische en sociale functie van kinderopvang.

Bij gelijktijdige opvangvragen van gezinnen die voldoen aan de absolute voorrang kan de organisator binnen zijn eigen opnamebeleid nog eigen criteria hanteren. Bijvoorbeeld voorrang voor werkende gezinnen uit de eigen gemeente. De organisator neemt de wijze waarop hij deze voorrang toepast op in zijn huishoudelijk reglement.

We beperken de administratieve overlast voor de organisator. De organisator past de voorrang toe op basis van een verklaring op eer op het moment van de aanvraag. Eénmaal de plaats is toegewezen wordt dit niet opnieuw bekeken. De organisator hoeft geen documenten op te vragen noch te bewaren. Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om te kunnen aantonen via de nodige attesten dat ze voldoen aan de voorwaarden. De organisator dient de aanvrager hier wel over te informeren.

De nadere regels zullen bepaald worden door de Vlaamse Regering, met oog voor beperking van administratieve lasten.

Band met de begroting

Het voorstel heeft volgende impact op de budgetten:

Voorliggend voorstel heeft een impact op de eigen ontvangsten van het agentschap Opgroeien regie. De gemiddelde financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang zal hierdoor immers toenemen (ontvangsten ingeschreven op begrotingsartikel GDF-BGEFAUA-OW van de begroting van Opgroeien regie). Deze extra ontvangsten hebben dan weer een invloed op de uitgaven die het agentschap Opgroeien regie kan realiseren met betrekking tot kinderopvang.

Hoofdstuk 4. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Wijziging aan het Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden, opgericht door artikel 21 van het programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022

Artikel 6

Deze wijziging maakt het mogelijk het Fonds te spijzen met (delen van) subsidies die teruggevorderd worden.

We verwijzen daarbij naar middelen die via andere kanalen naar lokale besturen gaan. Het is logisch dat deze ook naar Fonds komen, omdat deze anders benut kunnen worden voor andere doeleinden dan de Europese en andere middelen die voor het specifiek doel van digitalisering van en tussen de lokale besturen werden uitgekeerd.

Er kunnen verschillende redenen zijn dat middelen worden teruggevorderd en/of saldi niet of toch niet volledig worden uitbetaald. Er zijn immers situaties denkbaar waarbij het initieel de bedoeling was dat een lokaal bestuur een digitaliseringsproject zelf zou trekken en met derden zou werken maar waarbij men bij nader inzien beseft dat dit beter deels of helemaal door de VO zou worden getrokken of uitgevoerd. Terugbetalingen kunnen ook louter een gevolg zijn van een goedkopere projectuitvoering dan initieel begroot. Hierbij kan het gebeuren dat de VO toch een kans ziet om in dit geval te finetunen.

De voorgestelde aanpassing aan de ontvangsten van het Fonds zou toelaten om de middelen die het lokaal bestuur ontving of begroot heeft, teruggestort kunnen worden naar het Fonds die het project(onderdeel) terug activeert. Door deze wijziging zouden bijgevolg de middelen die werden toegekend met een interbestuurlijk digitaliseringsaspect als finaliteit teruggestort kunnen worden naar een Fonds dat deze finaliteit eveneens nastreeft terwijl de algemene middelen daar verder vanaf staan.

Als eerste voorbeeld kunnen de subsidies vermeld worden die teveel werden uitgekeerd door het relanceprogramma "Gemeente zonder gemeentehuis" en die na de eindafrekeningen teruggevorderd worden. Door hun bestemming in het Fonds, kunnen deze opnieuw worden aanwend om de finaliteit van deze subsidies te bewaken en er terug een interbestuurlijk digitaliseringsproject mee te helpen financieren.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 1:

Op begrotingsartikel SJ0-9SMCAGA-OW is er 10.000 euro geraamd. Dat begrotingsartikel is echter niet bedoeld voor ontvangsten van initiatieven Binnenlands Bestuur met digitale component. Daarvoor bestaat het ontvangstenartikel SJ0-9SMCAGD-OI. Daarop hebben we geen ontvangsten geraamd bij BO2024. Er is dus geen sprake van dubbeltelling.

Afdeling 2. Opheffing Fonds Administratieve Toeristische Boeten

Artikel 7

Het Fonds Administratieve Toeristische Boeten werd opgericht krachtens artikel 57 van het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013. In uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies kon het Departement internationaal Vlaanderen overgaan tot het opleggen van administratieve geldboeten. Dit decreet werd op 1 april 2017

opgeheven. Eind 2022 werd ook het laatste lopende handhavingsdossier afgesloten. Dit fonds kan decretaal worden opgeheven.

Bij de overheveling van de taken en het personeel van het Departement internationaal Vlaanderen (iV) naar Toerisme Vlaanderen n.a.v. de opheffing van het Logiesdecreet werd volgende beslist:

“Opvolging handhavingsdossiers huidig Logiesdecreet

Handhavingsdossiers waarin voor de opheffing van het huidige Logiesdecreet een geldboete werd/wordt opgelegd of waarin de stopzetting van uitbating werd/wordt bekrachtigd, zijn in principe juridisch “definitief” (onherroepelijk). Aangezien deze beslissingen werden genomen of geïnitieerd door het Departement (en Toerisme Vlaanderen geen ‘belanghebbende partij’ is in deze dossiers), zullen deze dossiers, samen met de lopende rechtszaken tegen opgelegde administratieve geldboetes of stopzettingsbevelen, na de inwerkingtreding van het nieuwe Logiesdecreet blijvend worden opgevolgd en afgewerkt door het Departement iV. Voor de ontvangsten van de administratieve geldboeten op grond van het huidige Logiesdecreet werd er door het Departement een Fonds Administratieve Toeristische Boeten opgericht. Het Departement zal de middelen van dit Fonds – ook na de inwerkingtreding van het nieuwe decreet–blijven aanwenden voor de betaling van rechtskosten en –vergoedingen in het kader van de dossiers van het huidige Logiesdecreet. Wanneer de lopende dossiers afgerond zijn en dit Fonds decretaal kan worden opgeheven, zullen de eventueel resterende middelen in dit Fonds naar de ‘algemene middelen’ van de Vlaamse overheid worden overgedragen.”

In het kader van de technische begrotingsbesprekingen BO 2024 heeft DKBUZA het voorstel tot opheffing van het Fonds Administratieve Toeristische Boeten al opgenomen bij de betrokken begrotingsartikels van dit fonds (SA0-9SQETWC-OW en SA0-1SQE4WC-WT UITVOERING HANDHAVING EN SENSIBILISERING IN HET KADER VAN DE TOERISTISCHE VERGUNNINGENDECRETEN).

Op de technische bilaterale bespreking BO 2024 Toerisme van 27 juni 2023 werd dit voorstel aanvaard. In het verslag wordt bij de begrotingsartikels SA0-9SQETWC-OW en SA0-1SQE4WC-WT het volgende genotuleerd:

“Te schrappen.

Er is nog een saldo aanwezig van 188 keuro. Er zijn geen uitgaven meer gepland in 2024.

Het schrappen van het fonds moet worden opgenomen in het programmadecreet bij de BO24

De beschikbare kredieten worden eind 2023 gedesaffecteerd en komen toe aan de algemene middelen. Dit wordt best ook gespecificeerd in het programmadecreet.”

Band met de begroting

Het Fonds Administratieve Toeristische Boeten werd opgericht krachtens artikel 57 van het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013.

Voor dit Fonds zijn in de begroting 2023 de volgende begrotingsartikels opgenomen:

SA0-9SQETWC-OW-UITVOERING HANDHAVING EN SENSIBILISERING IN HET KADER VAN DE TOERISTISCHE VERGUNNINGENDECRETEN

En

SA0-1SQE4WC-WT-UITVOERING HANDHAVING EN SENSIBILISERING IN HET KADER VAN DE TOERISTISCHE VERGUNNINGENDECRETEN.

Bij opheffing van het fonds en desaffectatie van de middelen kunnen deze begrotingsartikels bij BO 2024 worden geschrapt.

Afdeling 3. Toewijzing van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Artikel 8

Het eerste lid van dit artikel heeft tot doel de helft van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest toe te wijzen aan de algemene middelen, en dit om te vermijden dat deze opbrengsten integraal zouden toegewezen worden aan één van de bestaande begrotingsfondsen, eigen vermogens of diensten met afzonderlijk beheer.

In verschillende decreten houdende bepalingen ter begeleiding van de begroting van een specifiek begrotingsjaar werden begrotingsfondsen opgericht waarbij bepaald werd welke ontvangsten aan dit fonds mogen worden toegewezen. Bepaalde fondsen worden gespijsd met de ontvangsten uit de vervreemding van onroerende domeingoederen. Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar het decreet van 25 juni 1992 'houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992' waarbij het Vlaams Infrastructuurfonds werd opgericht. Artikel 58, 1°, van dit decreet bepaalt dat de ontvangsten, met inbegrip van betalingen ingevolge vervreemding, voortvloeiend uit het beheer van het patrimonium toegewezen worden aan het Vlaams Infrastructuurfonds.

Het tweede lid voorziet een uitzondering voor de opbrengsten uit de vervreemding van de gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap de onroerende domeingoederen die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf. Overeenkomstig artikel 19, § 2, eerste lid van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 worden deze opbrengsten integraal toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen als de budgettaire weerslag van de vervreemding niet meer dan 10.000.000 euro bedraagt.

Als de budgettaire weerslag meer dan 10.000.000 euro bedraagt worden de opbrengsten uit de vervreemding van gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap integraal worden toegewezen aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

Heel uitzonderlijk treedt het agentschap Facilitair Bedrijf als beherende entiteit op in de authentieke akte m.b.t. de verkoop van percelen zonder beheerder. De (veelal beperkte) opbrengsten uit dergelijke verkopen worden overeenkomstig het derde lid toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen vanuit de overweging dat het agentschap ook de kosten met het oog op een optimale valorisatie van deze percelen (bijv. de kosten i.v.m. de opmeting en de kadastrale splitsing) op zich neemt.

Band met de begroting

De vervreemdingen van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest leiden tot een ontvangst in de algemene middelen ten belope van 50% van de gerealiseerde opbrengst.

Het voorgaande geldt niet voor de vervreemdingen van de gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de

Vlaamse Gemeenschap die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf en de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gewest zonder beheerder waar het agentschap Facilitair Bedrijf in de authentieke akte optreedt als beherende instantie onroerende domeingoederen die beheerd worden door het door het agentschap Facilitair Bedrijf.

Deze vervreemdingen van de gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf leiden enkel tot een ontvangst in de algemene middelen als de budgettaire weerslag meer dan 10.000.000 euro bedraagt. Bij de goedkeuring van de betreffende vervreemding door het bevoegde beslissingsorgaan (i.e. de Vlaamse Regering, desgevallend na voorafgaande toestemming door het Vlaams Parlement op basis van artikel 2, tweede lid van het decreet van 30 november 2018 betreffende het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten) kunnen andersluidende afspraken worden gemaakt inzake de toewijzing van de opbrengst.

Deze maatregel is meegenomen in de ontvangsten van het budgettaire akkoord bereikt naar aanleiding van de Septemberverklaring.

Hoofdstuk 5. Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1. Opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer "Vlaams Infrastructuurfonds" (VIF)

Artikel 9 tot en met 17

De opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer (DAB) "Vlaams Infrastructuurfonds" (VIF) is opgenomen in het Regeerakkoord 2019 – 2024: "Met het oog op vermindering van administratieve lasten en het afschaffen van achterhaalde structuren, schaffen we de DAB's VIF en MINA af en bevorderen tegelijkertijd de leesbaarheid van de begroting. Complementair hieraan wordt een decreetsbepaling voorzien om de relatief vlotte herverdelingsmogelijkheid voor investeringen "over programma's heen" mogelijk te maken".

De wijzigingen geven uitvoering aan dit voornemen tot opheffing.

Enerzijds worden de bepalingen die betrekking hebben op het VIF opgeheven. Anderzijds worden bepalingen die ontvangsten aan het VIF toewijzen aangepast, waarbij deze inkomsten voortaan worden toegewezen aan het Vlaamse Gewest.

Artikel 9

De artikelen 57 tot en met 60 van het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992 strekken tot oprichting van het Vlaams Infrastructuurfonds. Deze artikelen worden opgeheven.

Artikel 10

Artikel 16.5.1, §2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid bepaalt dat bij een veroordeling, overeenkomstig artikel 16.6.4, tweede lid, tot terugbetaling van de kosten voor het inzamelen, vervoeren en verwerken van afvalstoffen op de openbare wegen, de waterwegen en de havens en hun specifieke aanhorigheden, dat bedrag wordt gestort op de rekening van het Vlaams Infrastructuurfonds.

Wegens de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, worden deze bedragen voortaan toegewezen aan het Vlaamse Gewest.

Artikel 11

In artikel 2 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport wordt het Vlaams Infrastructuurfonds gedefinieerd. Deze definitie wordt opgeheven, aangezien de verwijzingen naar het Vlaams Infrastructuurfonds worden vervangen door een verwijzing naar het Vlaamse Gewest.

Artikel 12

Eerste lid

In artikel 15, eerste lid, van hetzelfde decreet, wordt bepaald dat bij een veroordeling voor een inbreuk die gepleegd is op gewestwegen, bestraft overeenkomstig artikel 14, §1, 3°, en §2, de rechter bovendien de verplichting uitspreekt om een forfaitair bedrag te betalen als bijdrage tot financiering van het Vlaams Infrastructuurfonds.

Wegens de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, worden deze bedragen voortaan toegewezen aan het Vlaamse Gewest.

Vijfde lid

De bijdragen, vermeld in artikel 15, eerste lid, van hetzelfde decreet, worden ingevorderd door de administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen volgens de regels die van toepassing zijn op de invordering van de strafrechtelijke geldboetes. De ingevorderde bedragen worden driemaandelijks door die administratie overgemaakt aan het Vlaams Infrastructuurfonds.

Ingevolge de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, zullen deze bedragen voortaan worden overgemaakt aan het Vlaamse Gewest.

Artikel 13

Bevoegde personen kunnen administratieve geldboetes onmiddellijk innen als de overtreder daarmee instemt. De sommen komen op grond van artikel 17, §6, tweede lid, van hetzelfde decreet, ten bate van het Vlaams Infrastructuurfonds.

Door de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, worden deze bedragen gehierarchiseerd naar het Vlaamse Gewest.

Artikel 14

Artikel 19 van hetzelfde decreet bevat de procedure in het geval de wegeninspecteur-controleur beslist om een administratieve geldboete op te leggen en bepaalt voor verschillende situaties dat dit bedrag dient te worden vrijgegeven ten bate van het Vlaams Infrastructuurfonds. De verschillende verwijzingen naar het Vlaams Infrastructuurfonds worden aangepast.

Voortaan zullen de opbrengsten van deze administratieve geldboetes toekomen aan het Vlaamse Gewest.

Artikel 15

Artikel 110, vijfde lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 wijst de opbrengsten van de bestuurlijke geldelijke sancties toe aan het Vlaams Infrastructuurfonds,

De Vlaamse Waterweg of de stad Antwerpen, naargelang welke instantie de sanctie heeft opgelegd.

Waar de opbrengsten toegewezen werden aan het Vlaams Infrastructuurfonds, worden zij voortaan bestemd voor het Vlaamse Gewest.

Artikel 16

Daar het Vlaams Infrastructuurfonds wordt afgeschaft, kan ook het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 september 1992 betreffende het financieel en materieel beheer van de Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer Vlaams Infrastructuurfonds integraal worden opgeheven.

Gezien het Vlaams Infrastructuurfonds ophoudt te bestaan, is het verantwoord om dit besluit op te heffen middels een decreetsbepaling.

Artikel 17

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken belast het gelijknamige departement met het beheer van het Vlaams Infrastructuurfonds en duidt de leidend ambtenaar ervan aan als ordonnateur van het fonds.

Deze bepalingen dienen, ingevolge de afschaffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, te worden opgeheven.

Gezien het Vlaams Infrastructuurfonds ophoudt te bestaan, is het verantwoord om deze bepalingen op te heffen via decreet.

Band met de begroting

De afschaffing van het Vlaams Infrastructuurfonds brengt een wijziging in de begrotingsstructuur met zich mee, aangezien zowel de ontvangsten als uitgaven gecompenseerd worden naar de algemene ontvangsten- en uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 1:

De Raad merkt op dat de ontworpen artikelen 18 en 19 betrekking hebben op een federale materie (nl. concessieovereenkomsten en overheidsopdrachten). Behoudens een gemotiveerd beroep op de impliciete bevoegdheden vervat in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen moeten ze uit het ontwerp weggelaten worden.

De bijlagen bij de koninklijke besluiten van 18 april 2017 en 25 juni 2017 betreffen louter een niet-limitatieve lijst van publiekrechtelijke instellingen in de zin van artikel 2, 1°, c, van de wetten van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten en betreffende de concessieovereenkomsten (definiëring van het begrip "aanbestedende overheid").

Door de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds is die vermelding van dit Fonds in beide bijlagen daarenboven in elk geval (dus ook zonder schrapping uit die bijlagen) zonder voorwerp en tevens zonder enige operationele, financiële of juridische impact.

Er kan derhalve geen noodzaak worden ingeroepen om een aangelegenheid te regelen die behoort tot de federale bevoegdheid.

Om deze redenen worden beide artikelen dan ook niet langer hernomen. De federale overheid zal na bekrachtiging en afkondiging van het decreet wel ingelicht worden over de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, zodat hij de bijlagen van beide koninklijke besluiten bij een toekomstige wijziging van deze besluiten op dit punt kan aanpassen.

Afdeling 2. Kilometerheffing–Aanmoediging emissievrij vrachtvervoer

Artikel 18

Met deze bepaling wordt in de Vlaamse Codex Fiscaliteit aan de lijst met definities in artikel 1.1.0.0.2, in het lid dat die betrekking heeft op de kilometerheffing, een definitie toegevoegd voor “emissievrij voertuig”. Deze definitie is overeenstemmend met de herziene richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen (het artikel 2, eerste lid, 29).

Voor deze emissievrije voertuigen wordt met het hierna volgend artikel een tijdelijke vrijstelling van de betalingsverplichting ingevoerd. Om deze regeling volledig in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving wordt de definitie van de voertuigen waarvoor de vrijstelling zal gelden expliciet opgenomen.

Hiermee wordt gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State van 16 oktober 2023, nummer 74.623/1-3, onder het randnummer 5 bij het artikel 18.

Artikel 19

In april 2016 werd in België een kilometerheffing voor vrachtwagens ingevoerd. De kilometerheffing is een belasting op het gebruik van een vrachtwagen op een autosnelweg of op een aantal regionale wegen.

Voor alle voertuigen voor goederenvervoer met een maximaal toegelaten totaalgewicht (MTT) van meer dan 3,5 ton die op het belastbaar wegennet rijden is de heffing verschuldigd. Het basistarief van de kilometerheffing bedraagt momenteel 13 eurocent en wordt gecorrigeerd in functie van de MTT en de euronorm. Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd.

Er zijn drie gewichtscategorieën: 3,5-12 ton MTT, 12-32 ton MTT en meer dan 32 ton MTT. Tevens varieert het verschuldigd bedrag, afhankelijk van de euronorm van het voertuig: voor voertuigen met een hogere euronorm wordt een lager tarief toegepast, dan voor voertuigen met een lagere norm.

Voertuigen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof, worden momenteel beschouwd als behorend tot de (minst vervuilende) EURO-emissieklasse 6 (laatste lid van het artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit).

De transportsector in het algemeen, en het goederenvervoer in het bijzonder, draagt in grote mate bij aan de uitstoot van broeikasgasemissies. In Europa is het zwaar vrachtvervoer verantwoordelijk voor 27% van de transport-gerelateerde broeikasgasemissies. Daarenboven wordt verwacht dat het vrachtvervoer jaarlijks nog zal toenemen tot 2050. Ook in Vlaanderen zal het vrachtvervoer naar verwachting jaar na jaar blijven toenemen.

Om die reden heeft de Vlaamse Regering in de visienota van 5 november 2021 (betreffende bijkomende maatregelen voor het klimaat) de volgende intentie geformuleerd:

"Aanmoediging emissievrij vrachtvervoer door gunstig belastingsregime. We gebruiken de mogelijkheden die de nieuwe Europese Tolrichtlijn biedt om emissievrij vrachtvervoer tijdelijk (5 jaar) fiscaal te bevoordelen via een vrijstelling op de kilometerheffing. Deze vrijstelling wordt beperkt tot de milieucomponent, ofwel het deel van de kilometerheffing dat de vervoerder betaalt voor het veroorzaken van luchtvervuiling en geluid."

Het emissievrij vrachtverkeer in ons land en in onze regio kan inderdaad een duwtje in de rug gebruiken. Op vandaag is de Belgische en Europese markt voor elektrische vrachtwagens nog erg klein: in 2021 reden er slechts 10 batterij elektrische vrachtwagens in Vlaanderen rond. Dat is welgeteld 0,008% van het Vlaamse vrachtwagenpark. In Europa maakten de elektrische vrachtwagens 0,04% uit van het Europese vrachtwagenpark. Wereldwijd kende de elektrische vrachtwagen al wel meer opgang; maar liefst 70% van de in totaal 163 934 elektrische vrachtwagens bevonden zich in 2021 in China.

Op 12 mei 2023 heeft de Vlaamse Regering een nieuw Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) goedgekeurd. Het gaat om een update van het initiële VEKP dat in 2019 werd goedgekeurd.

De vrijstelling van de kilometerheffing voor zero-emissie vrachtvervoer wordt daarin hernomen en omschreven als een tijdelijke vrijstelling die afbouwt met de tijd. Zo kan de kilometerheffing voor vrachtvervoer, meer nog dan vandaag, een sturend instrument worden dat kan bijdragen tot de versnelde omschakeling naar zero-emissie vrachtvervoer. Deze maatregel zal een extra stimulans zijn voor de transportsector om te investeren in zero-emissie vrachtvervoer, die vandaag nog veel meer kost dan vrachtvervoer met fossiele verbrandingsmotor, en voor buitenlandse transporteurs om hun zero-emissie trucks te reserveren voor de ritten door Vlaanderen.

De doorbraak van de volledig elektrisch aangedreven vrachtwagen wordt afgeremd door enkele praktische en andere belemmeringen zoals een beperkt rijbereik, beperkte laadinfrastructuur, een verlies aan laadvermogen door het gewicht van de batterij, een beperkt aanbod aan emissievrije modellen op de markt.

We merken dat deze hinderpalen weliswaar geleidelijk vervagen en stilaan worden verholpen, maar de Vlaamse Regering acht het niettemin belangrijk een signaal te geven en de doorbraak van deze klimaatvriendelijker transportwijze te faciliteren.

Met de voorliggende decreetsbepaling wordt het voornemen, geformuleerd op 5 november 2021 eindelijk, twee jaar na de aankondiging, waargemaakt. Voor de emissievrije voertuigen met een maximaal toegestane totaalgewicht (MTT) boven 4,25 ton, wordt de zogenaamde externekostenheffing, dat is het gedeelte van de kilometerheffing dat gerelateerd is aan de kosten veroorzaakt door luchtverontreiniging en geluidshinder, op nul gezet gedurende de ganse looptijd van de maatregel, dus tot 31 december 2029.

Om de beoogde transitie te versnellen is bovendien een bijkomende impuls noodzakelijk. Inderdaad, een vrijstelling van de kilometerheffing, beperkt tot het gedeelte externekostenheffing dreigt een louter symbolische maatregel te blijven, een bijkomende stimulans is nodig. Dat ligt ook besloten in het geactualiseerde VEKP dat op 12 mei 2023 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Daarom wil de Vlaamse Regering de mogelijkheid benutten die de herziene Europese Tolrichtlijn biedt om emissievrije voertuigen met een technisch toelaatbare maximummassa in beladen toestand lager dan of gelijk aan 4,25 ton volledig vrij te stellen van de verplichting om de kilometerheffing te betalen. Ook deze vrijstelling zal blijven gelden tot 31 december 2029.

Artikel 7 lid 9 van de herziene Tolrichtlijn (de Richtlijn 1999/62 zoals deze werd gewijzigd bij de Richtlijn 2022/362) laat de lidstaten toe om een vrijstelling van de verplichting tot betaling van tolgeden dan wel verlaagde tolgeden toe te staan, voor emissievrije voertuigen met een technisch toelaatbare maximummassa in beladen toestand tot 4,25 ton. Die mogelijkheid is uitdrukkelijk voorzien voor tolgeden en geldt dus zowel voor wat betreft de externekostenheffing als de infrastructuurheffing.

Voor de overige emissievrije voertuigen wordt het gedeelte bestaande uit de externekostenheffing, zoals hiervoor vermeld, op nul gezet. Het nog resterende gedeelte van de heffing wordt eveneens op nul gezet gedurende twee jaren vanaf de inwerkingtreding, te weten in 2024 en 2025. Het daarop volgende jaar, in 2026, volgt een vermindering met 80%, en zo wordt deze bijkomende reductie stapsgewijze afgebouwd tot bij het verdwijnen van deze gunstmaatregel op 31 december 2029.

De fictieve inclusie, zoals vandaag voorzien in de Vlaamse Codex Fiscaliteit, van de voertuigen die uitsluitend worden aangedreven door een elektrische motor of waterstof, in de EURO-emissieklasse 6, wordt expliciet opgeheven.

Een emissievrij voertuig is een motorvoertuig of een samenstel van voertuigen, bedoeld of gebruikt, al dan niet uitsluitend, voor het vervoer over de weg van goederen, waarvan het maximaal toegestane totaalgewicht meer dan 3,5 ton bedraagt overeenkomstig artikel 1.1.0.0.2, vijfde lid, 6°, Vlaamse Codex Fiscaliteit en dat beantwoordt aan de voorwaarden als bepaald in artikel 3, lid 11, van verordening (EU) 2019/1242 van het Europees parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van CO₂-emissienormen voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 595/2009 en (EU) 2018/956 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 96/53/EG van de Raad. Deze definitie wordt opgenomen in een afzonderlijke decretale bepaling, waarmee gevolg wordt gegeven aan het vermeldde advies van de Raad van State (onder het randnummer 5 bij artikel 20 van het voorontwerp van decreet).

De kilometerheffing voor vrachtvervoer wordt, voor wat het Vlaamse Gewest betreft, vorm gegeven door het hoofdstuk IV van titel 2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

Het bedrag van de verschuldigde kilometerheffing is het resultaat van een vermenigvuldiging van het aantal afgelegde kilometers, het tarief van de heffing per afgelegde kilometer, en de tariefzone waarbinnen de kilometers worden gereden.

In het artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt de tariefformule vermeld en worden de verschillende termen omschreven die hierbij in rekening worden gebracht.

In de berekeningsformule wordt melding gemaakt van een term Ex, dit is de externekostenheffing of de toeslag in functie van de door het voertuig veroorzaakte externe kosten. Die externekostenheffing wordt gedifferentieerd in functie van de hoogte van de EURO-emissieklasse, volgens de volgende tabel:

EURO-emissieklasse	Ex
euro 6 of hoger	1,1
euro 5 of EEV	2,1
euro 4	3,2
euro 3	6,3
overige EURO-emissieklassen	8,3

Samengevat stelt de voorliggende ontwerpbeplanning de emissievrije vrachtwagens met een technisch toelaatbare maximummassa in beladen toestand lager dan of gelijk aan 4,25 ton volledig vrij van de betalingsverplichting van de kilometerheffing, vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029. Deze data worden expliciet in de bepaling zelf opgenomen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State (het randnummer 2 bij het artikel 78 van het voorontwerp van decreet). Door de begin- en einddatum duidelijk en ondubbelzinnig te vermelden is geen bijzondere bepaling over de in – en uitwerkingtreding van de gunstregeling noodzakelijk.

Voor de overige emissievrije voertuigen (m.a.w. de emissievrije vrachtwagens met een technisch toelaatbare maximummassa van meer dan 4,25 ton) wordt met de voorliggende ontwerpbeplanning enkel de term Ex op nul gebracht, onafhankelijk van de gewichtscategorie waartoe deze behoren. Het overige gedeelte van de heffing wordt voor deze categorie eveneens op nul gezet gedurende twee jaren vanaf de inwerkingtreding, vervolgens verminderd met 80% gedurende het derde jaar, met 60% gedurende het vierde jaar, en met respectievelijk 40% en 20% gedurende het vijfde en zesde jaar, tot bij het eindigen van de gunstmaatregel op 31 december 2029.

Band met de begroting

Uit de toelichting blijkt dat het in de eerste plaats de bedoeling van de Vlaamse Regering is om de transitie van het vrachtvervoer, dat vandaag hoofdzakelijk nog met fossiele brandstoffen wordt aangedreven, naar emissievrij vervoer te ondersteunen. Een fiscale ondersteuning en begeleiding kan daarbij een belangrijke en bepalende rol spelen.

Uiteraard heeft deze fiscale stimulans een budgettaire repercussie: uiterst beperkt gedurende het eerste jaar van de toepassing en geleidelijk jaar na jaar toenemend naarmate het aandeel van onder meer de elektrisch en waterstof aangedreven vrachtwagens in het totale wagenpark toeneemt. Na verloop van zes jaar wordt deze gunstmaatregel alleszins beëindigd.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 2:

Wat betreft het advies van de Raad van State van 16 oktober 2023 met nummer 74.623/1-3, onder de nummers 1 tot en met 2.4 bij het artikel 20 verwijst de Vlaamse Regering naar het antwoord verstrekt door de gemachtigde.

Wat betreft het advies van de Raad van State van 16 oktober 2023 met nummer 74.623/1-3, onder de nummers 3 tot en met 4 bij het artikel 20 wordt de ontwerp-tekst aangepast.

Wat betreft het advies van de Raad van State van 16 oktober 2023 met nummer 74.623/1-3, onder de nummer 5 bij het artikel 20 wordt er een nieuwe bepaling toegevoegd met de definitie van emissievrij voertuig.

Afdeling 3. Wijziging van de bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, met uitbreiding van het wegennet waarop een effectieve kilometerheffing voor het vrachtvervoer van toepassing is

Artikel 20

In april 2016 werd in België een kilometerheffing voor vrachtwagens ingevoerd. De kilometerheffing is een belasting op het gebruik van een vrachtwagen op het in bijlage 2 vermelde wegennet.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering (VR 2023 1205 DOC.0518 "Visienota actualisering VEKP") werd goedkeuring gegeven aan het ontwerp actualisering Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, dat later aan de Europese Commissie zal worden genotificeerd als onderdeel van het (ontwerp) Belgische nationale Energie- en Klimaatplan 2021-2030. In het ontwerp actualisering VEKP zijn m.b.t. de sector "Transport en mobiliteit" maatregelen aanvullend op het bestaand beleid opgenomen. Eén hiervan, m.n. maatregel 2.2.1.4.1.2, heeft betrekking op de "Uitbreiding wegennet kilometerheffing voor vrachtwagens om het verplaatsingsgedrag en transportkeuzes te beïnvloeden.

Voor de huidige kilometerheffing voor vrachtwagens geldt op een deel van de wegen een nultarief.

Voor de categorie vrachtwagens van meer dan 32 ton worden momenteel 64% van de trajecten afgelegd op wegen waarvoor de kilometerheffing verschuldigd is. Voor de categorie van 12 tot 32 ton, is dat 55%, en voor 3,5 tot 12 ton is dat 50%. Dat betekent dat er veel vrachtvervoer kiest om zich via andere wegen te verplaatsen die hiertoe niet voorzien zijn of via sluiptwegen. Dit zorgt voor meer filedruk en voor minder verkeersveiligheid. Dit moet zo snel mogelijk verholpen worden.

Het wegennet dat belastbaar is met de kilometerheffing zal in 2024 worden uitgebreid. Waar er nu op vele wegen nultarief geldt, kan dit verhoogd worden voor hoofdwegen en havengebieden.

Deze milieumaatregel zorgt vooral voor een effect op de modal shift waardoor veel goederentransport van de weg richting water en spoor zal verschuiven."

Daarom wordt de bestaande lijst in bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit uitgebreid met:

- alle gewestwegen in havengebieden;
- alle wegen van het (ontwerp) hoofdwegennet zoals voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering op 14 juli 2022;
- een aantal toevoegingen om een logische coherentie in het geselecteerde netwerk te behouden:
 - gewestwegen die als parallelweg (sluipweg) naast nieuw geselecteerde hoofdwegen liggen,
 - korte stukken gewestweg, omwille van de homogeniteit met het volledige, bestaande betolde netwerk (over gewest- en landsgrenzen heen);
- gewestwegen gekenmerkt door een cumulatieve aanwezigheid van vrachtverkeer, aanwezigheid van meer dan 1 schoolomgeving en nog niet-conforme fietspaden. We beogen immers het gebruik van wegen in de nabijheid van schoolomgevingen of met minder optimale fietsinfrastructuur -als louter alternatief voor een nabij gelegen betold traject te ontraden. Deze laatste toevoeging gebeurt m.a.w. om de consistentie met het huidige verkeersveiligheidsbeleid te behouden.

Het effectief betolde wegennet (geen nultarief) in Vlaanderen bedraagt momenteel 2.438 km. Met de nieuwe bijlage 2 wordt hier 686 km aan toegevoegd.

Band met de begroting

Voorliggende wijziging zorgt voor een bijkomende ESR-ontvangst van 81 miljoen euro per jaar. Deze inkomsten komen terecht op begrotingsartikel CE0-9CDGADD-OW, waar de ontvangsten voor Vlaanderen uit de kilometerheffing terechtkomen.

Afdeling 4. Aanpassing drempelbedrag verkeersveiligheidsfonds

Artikel 21

In het begrotingsakkoord bij het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 september 2006 betreffende de inning en de consignatie van een som bij het vaststellen van sommige inbreuken inzake de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, werd opgenomen dat het bedrag vanaf hetwelke de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MB0-9MHHANA-OW) (i.c. 17.929 keuro) wordt verlaagd met 543.000 euro ter financiering van de personeels- en werkingskosten van het besluit.

Band met de begroting

Gelet op de impact op de algemene ontvangsten en de ontvangsten van het verkeersveiligheidsfonds in de begroting van 2024 wordt dit voorstel hier opgenomen.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 4:

De Raad merkt op dat het ontworpen artikel 22 geherformuleerd dient te worden, aangezien dit artikel niet werkzaam is als autonome bepaling. Deze aanpassing werd doorgevoerd.

De MORA betreurt dat aanpassingen aan de kilometerheffing worden doorgevoerd bij Programmadecreet. De voorgestelde maatregelen vereisen wetenschappelijke en maatschappelijke onderbouwing.

De voorliggende aanpassingen werden aangekondigd naar aanleiding van de herziening van het Vlaams Energie- en Klimaatplan. Naar aanleiding van de goedkeuring daarvan werden de voorliggende maatregelen reeds besproken door de Vlaamse Regering. Ook de voorgestelde uitbreiding werd door de Vlaamse Regering overlegd voorafgaand aan de opmaak van het programmadecreet. Om de in de schoot van de Vlaamse Regering gemaakte afspraken tijdig te kunnen uitvoeren was een opname in het programmadecreet de aangewezen weg.

De MORA vreest dat door de overheveling van de VIF-ontvangsten en -uitgaven naar de algemene begroting, er mogelijks minder investeringsmiddelen zouden gereserveerd worden voor de financieringsnoden inzake mobiliteit en openbare werken. De MORA vraagt dat deze middelen via oormerking gegarandeerd en gereserveerd kunnen worden voor Mobiliteit en Openbare Werken.

De overheveling houdt een voortzetting in van de bestaande investeringsartikels naar aparte investeringsartikels binnen de uitgavenbegroting, waardoor dezelfde oormerking net zoals voorheen mogelijk blijft.

De MORA adviseert om de tijdelijkheid te behouden van de voorliggende kortingen op de kilometerheffing voor emissievrije voertuigen.

Hieraan wordt gevolg verleend, de voorliggende maatregelen eindigen op 31 december 2029.

De MORA adviseert om de lagere tarieven voor de emissievrije voertuigen te laten bestaan gedurende minstens 10 jaar.

Initieel werd een termijn van 5 jaar vooropgesteld, zoals omschreven in de visie-nota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 met bijkomende maatregelen

VEKP. Met het voorliggende ontwerp van decreet worden de tariefvoordelen verlengd tot 6 jaar.

De MORA oordeelt dat de voorgestelde tariefmaatregelen onvoldoende zijn om het wagenpark te vergroenen, er is een ruimer pakket aan maatregelen nodig.

De Vlaamse Regering verwijst naar de herziene Europese Tolrichtlijn (Richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen). Daarin is onder meer een verplichting voor de lidstaten opgenomen om voor de kilometerheffing een CO₂ differentiatie door te voeren. Op termijn zullen er dus nog bijkomende aanpassingen aan de kilometerheffing volgen. Ondertussen wordt de studieopdracht naar de vergroening en verruiming van de kilometerheffing voor het goederenvervoer verdergezet.

Volgens de MORA is de beoogde uitbreiding van het belastbaar wegennet een louter fiscale maatregel om extra inkomsten te genereren voor de Vlaamse Overheid.

In het herziene VEKP 2021-2030 wordt de beoogde uitbreiding beschreven als een milieumaatregel die zorgt voor een effect op de modal shift waardoor goederen-transport van de weg richting water en spoor zal verschuiven.

De MORA meent dat de kilometerheffing niet mobiliteitsturend is. Indien het toch zou gaan om een mobiliteitsmaatregel, zouden andere keuzes van de bijkomende wegen gemaakt worden.

De overwegingen om de beoogde wegsegmenten op te nemen staan vermeld in de Memorie van Toelichting. Aan deze uitbreiding is een gedegen onderzoek en een uitgebreide bespreking door de Vlaamse Regering voorafgegaan.

De MORA verwijst naar de twee studies die moeten nagaan hoe de kilometerheffing kan geoptimaliseerd worden en eventueel uitgebreid naar lichte voertuigen. De Mora vindt het vreemd dat de beslissingen over tariefaanpassingen en het uitbreiden van het netwerk genomen worden vooraleer deze studies zijn afgerond.

De voorliggende maatregelen zijn opgenomen in het kader van het herziene Vlaams Energie- en Klimaatplan, zoals verduidelijkt in de Memorie van Toelichting. De twee studies waar de MORA naar verwijst zijn eveneens als twee afzonderlijke initiatieven aangekondigd. Met de studie naar de sturende mobiliteitsfiscaliteit bijvoorbeeld zal aan een volgende Vlaamse Regering een aantal mogelijke maatregelen rond sturende fiscaliteit worden voorgelegd.

De MORA uit tevens bezorgdheid over de impact van de kilometerheffing op de internationale concurrentiepositie van de havens, alsook op het havenintern verkeer. De MORA adviseert de wegen met een groot aandeel havenintern verkeer niet op te nemen in het tolnetwerk.

De Vlaamse Regering heeft de havenbedrijven vooraf geïnformeerd over de voorgenomen uitbreiding. Net zoals voor de toevoegingen, gebaseerd op overwegingen inzake sluipverkeer, homogeniteit van het betolde netwerk en verkeersveiligheid, is hieraan een dialoog voorafgegaan.

De MORA vraagt naar een evenwichtig prijsbeleid voor alle voertuigen en een grondig maatschappelijk debat over het meer belasten van gebruik.

Hiervoor kan onder meer verwezen worden naar de reeds vermelde studie over de sturende mobiliteitsfiscaliteit. In het huidige Vlaamse Regeerakkoord is geen

intentie opgenomen tot het invoeren van een kilometerheffing voor personenwagens. Een mogelijke verruiming van de bestaande kilometerheffing voor vrachtvervoer met bestelwagens maakt het voorwerp uit van de studie naar een verruiming en vergroening van de kilometerheffing voor vrachtvervoer.

De MORA vraagt verduidelijking bij de aanpassing van het drempelbedrag van het Verkeersveiligheidsfonds.

De verlaging van de drempel betreft een compensatie voor de inzet van extra personeel bij de Vlaamse Belastingdienst voor de controle van niet-gekeurde voertuigen, waarvan het de verwachting is dat het bijkomende inkomsten zal opleveren voor het Verkeersveiligheidsfonds.

Hoofdstuk 6. Omgeving

Afdeling 1. Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening

Artikel 22

Met dit artikel worden twee definities in de Vlaamse Codex Wonen van 2021 ingevoegd. In de eerste plaats wordt in functie van de nieuwe opdracht van de woonmaatschappijen om betaalbare studentenkamers te realiseren "betaalbare studentenkamer" gedefinieerd. Er wordt daarbij verwezen naar 'kamers', aangezien het de bedoeling is om het aanbod aan basiskoten te stimuleren. Daarnaast wordt in het nieuwe systeem uit artikel 4.42/2 gekozen voor een verhuring via een hogeronderwijsinstelling of lokaal bestuur. Daarom wordt ook het begrip 'hogeronderwijsinstelling' gedefinieerd door te verwijzen naar de lijst van universiteiten en hogescholen die zijn opgesomd in de Codex Hoger Onderwijs.

Artikel 23

Dit artikel wijzigt artikel 2.22 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Artikel 2.22 vormt de basis voor de programmatiecyclus van sociale woonprojecten en daarmee verband houdende toewijzing van FS3-investeringskredieten. Mede daardoor worden de verrichtingen in het kader van de realisatie van betaalbare studentenkamers geïntegreerd in de reguliere programmatiecyclus, wat niet alleen voor de actoren zelf voor een eenvormige aanpak vormt, maar ook de monitoring vanuit het Vlaamse Gewest faciliteert. Bedoeling is wel dat de modaliteiten van de programmatiecyclus voor betaalbare studentenkamers worden beperkt tot de strikt noodzakelijke in functie van bovenstaande doelstellingen (monitoring van budget en realisaties).

Met de aanpassing in §1, vierde lid, 3°, wordt mogelijk gemaakt dat de middelen bedoeld voor de aanleg van wooninfrastructuur van sociale woonprojecten ook kunnen worden gebruikt voor de aanleg van wooninfrastructuur bij de realisatie van betaalbare studentenkamers.

Artikel 24

Dit artikel wijzigt artikel 4.1/1 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

De wijziging zorgt ervoor dat gegarandeerd wordt dat alle middelen die de het Vlaamse Gewest heeft bestemd voor sociale huisvesting of betaalbare studentenkamers ten goede blijven komen aan de sociale huisvestingssector onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering reeds eerder heeft bepaald. Aangezien de betaalbare studentenkamers gerealiseerd zullen worden binnen de bestaande FS3-kredieten, is het logisch dat bij een eventuele vervreemding van die betaalbare

studentenkamers de opbrengsten geherinvesteerd worden in de sociale huisvesting, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering reeds heeft bepaald in het uitvoeringsbesluit.

Tegelijk wordt voorzien dat de herinvesteringsplicht niet geldt als de sociale huurwoningen zouden worden aangewend als betaalbare studentenkamers, en omgekeerd. De herinvesteringsplicht zal wel gelden zodra de betaalbare studentenkamers niet langer verhuurd worden aan hoger onderwijsinstellingen of lokale besturen.

Tot slot wordt in het tweede lid een technische aanpassing aangebracht. Bij het berekenen van de vijfjarige termijn was de startdatum voor de herinvesteringsplicht bij geconventioneerde huurwoningen nog niet voorzien.

Artikel 25

Dit artikel wijzigt artikel 4.17, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

De VMSW krijgt twee bijkomende opdrachten:

- het beheer van het solidariseringsfonds, zoals beschreven in het nieuwe ingevoegde artikel 4.46/1/1 van het voormelde decreet;
- de toekenning van renteloze leningen aan hogeronderwijsinstellingen, ook die gelegen zijn in Brussel, voor de realisatie van betaalbare studentenhuysvesting, waarvan de modaliteiten verder zullen worden uitgewerkt door de Vlaamse Regering. De hogeronderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de toewijzing van de betaalbare studentenkoten en kunnen dit zodoende afstemmen op hun regulier beleid inzake sociale studentenhuysvesting.

Artikel 26

Dit artikel wijzigt artikel 4.24 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Deze aanvulling maakt het mogelijk voor de VMSW om gronden aan te kopen die kunnen dienen voor de realisatie van betaalbare studentenkamers door woonmaatschappijen of betaalbare studentenhuysvesting door hogeronderwijsinstellingen. De bepaling in 8° wordt aangevuld zodanig dat de VMSW deze gronden ook in erfpacht kan geven aan de hogeronderwijsinstellingen.

Artikel 27

Dit artikel wijzigt artikel 4.42 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.

Deze aanpassing kadert louter in de nieuwe mogelijkheid die voor woonmaatschappijen wordt voorzien om ook te voorzien in betaalbare studentenkamers. De gescheiden boekhouding moet een verantwoording mogelijk maken voor de DAEB-activiteiten van woonmaatschappijen evenals de woonmaatschappijen zelf en de Vlaamse Regering in staat stellen om een evaluatie te maken van de inkomsten- en uitgavenstromen die met de realisatie en verhuring van betaalbare studentenkamers gepaard gaan op langere termijn.

Artikel 28

Dit artikel voegt een artikel 4.42/2 in de Vlaamse Codex Wonen van 2021 in.

Met dit artikel wordt de mogelijkheid geschapen (en beperkt tot 5% van hun jaarlijks investeringsvolume) waarmee woonmaatschappijen betaalbare studentenkamers kunnen realiseren en verhuren aan hogeronderwijsinstellingen, m.o.o. onderverhuring aan studenten onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Het tweede, derde en het vierde lid machtigt de Vlaamse Regering om inschrijvingsvoorwaarden, voorrangs- en toewijzingsregels en de berekening van de hoofd- en onderhuurprijs te bepalen, evenals typehuuronvereenkomsten vast te stellen voor hoofd- en onderhuuronvereenkomsten. De woonmaatschappijen concentreren zich op de ontwikkeling van de studentenkoten. Voor de toewijzing, het verhuur en de uitbating dient men een samenwerking aan te gaan met een hogeronderwijsinstelling of met de lokale besturen. De verantwoordelijkheid over deze aspecten komt dan ook bij de hogeronderwijsinstellingen of de lokale besturen te liggen. Zij kunnen hierbij de toewijzing van de basiskoten afstemmen op hun regulier beleid inzake sociale studentenhuusvesting. Ze dienen hierbij in elk geval voorrang te garanderen voor beurs- en bijna beursstudenten.

Het vijfde lid machtigt de Vlaamse Regering om ook subsidies te verlenen aan woonmaatschappijen voor de realisatie van betaalbare studentenkamers. Voor alle duidelijkheid wordt onder de realisatie van betaalbare studentenkamers ook verstaan de verwerving van zakelijke rechten op onroerende goederen m.o.o. bouw of omvorming tot betaalbare studentenkamers. Het is immers de bedoeling dat de woonmaatschappijen hiervoor dezelfde gesubsidieerde leningen kunnen opnemen als die voor de realisatie van sociale huurwoningen.

Het zesde lid voorziet de mogelijkheid om ook in de infrastructuurwerken die verband houden met de realisatie van betaalbare studentenkamers te subsidiëren. Ook voor deze werken is het de bedoeling dat woonmaatschappijen beroep zullen kunnen doen op dezelfde subsidies als die bij de realisatie van sociale huurwoningen.

Artikel 29

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.46/1/1 in de Vlaamse Codex Wonen van 2021 in. Het regelt een aantal modaliteiten in verband met het solidariseringsfonds. De oprichting van dit fonds vloeit voort uit de hervorming van de sociale huisvestingssector. Tegen 30 juni 2023 zijn de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) en sociale verhuurkantoren (SVK's) omgevormd tot één woonactor, namelijk de woonmaatschappij.

Die hervorming leidt tot verschillende huurprijsberekeningen binnen één organisatie, afhankelijk van het statuut van de woning (zakelijk recht of ingehuurd). De woonmaatschappij zal echter beide types woningen aan sociaal gerechtigden aanbieden. De verschillen in het statuut van sociale woningen resulteren zonder bijsturing in uiteenlopende gevolgen voor de sociale huurder wat betreft de te betalen huurprijs en de wijze waarop de huurder een inkomensgerelateerd sociaal voordeel geniet. Om dat aan te pakken, heeft de Vlaamse Regering op 14 juli 2023 een besluit goedgekeurd. Dit besluit verhoogt de huursubsidie die van toepassing is op de ingehuurde woningen en verlaagt de sociale korting die van toepassing is op de eigen woningen. Deze maatregel zal het sociaal voordeel voor beide types huurwoningen meer op mekaar afstemmen. De meeruitgave van de verhoging van de huursubsidie wordt gecompenseerd door meerinkomsten uit de verhuur van de woningen die ter uitvoering van artikel 4.40, 1°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 worden verhuurd door de woonmaatschappij. De oprichting van het solidariseringsfonds moet deze financiële stromen in goede banen leiden.

Dit nieuwe artikel voorziet in een delegatie aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden vast te stellen waarin een woonmaatschappij die woningen ter beschikking stelt aan sociale huurders ter uitvoering van artikel 4.40, 4°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, een beroep kan doen op het solidariseringsfonds.

Ten slotte wordt vastgesteld dat het fonds van de nodige middelen wordt voorzien door bijdragen van woonmaatschappijen op basis van de huurinkomsten van sociale huurwoningen die de woonmaatschappij verhuurt overeenkomstig haar opdracht

vermeld in artikel 4.40, 1°, van het voornoemde decreet. De Vlaamse Regering bepaalt de berekeningswijze van de bijdragen in het fonds, de manier waarop de financiële middelen uit het solidariseringsfonds omgezet worden in een toelage aan de woonmaatschappijen en regelt ook de werkwijze van het solidariseringsfonds.

Artikel 30

Via artikel 4.48 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 wordt voor de woonmaatschappijen bepaald dat zij voor de uitvoering van verrichtingen die betrekking hebben op de opdrachten die zijn opgenomen in artikel 4.40, 1° tot en met 3°, 4.43 en 4.44, van het voormelde decreet zich financieren met leningen die zijn aangegaan bij de VMSW of, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, bij derden. Dit wordt nu uitgebreid met de nieuwe opdrachten die voor de woonmaatschappij zijn opgenomen in nieuw artikel 4.42/2 waarbij de modaliteiten van de lening ook verder zullen worden uitgewerkt in het Algemeen reglement van de leningen van de VMSW.

Artikel 31

Met dit artikel wordt de mogelijkheid voorzien om subsidies voor energetische renovaties toe te kennen bij de realisatie van betaalbare studentenkamers.

Artikel 32

Aangezien de financiering van de realisatie van betaalbare studentenkamers met dezelfde middelen gebeurt als die die voorzien zijn voor de realisatie van sociale huurwoningen, waarbij de gewestelijke sociale correctie (GSC) als sluitstuk van de financiering van woonmaatschappijen wordt beschouwd, is het logisch dat ook de inkomsten- en uitgavenstromen die met de realisatie van betaalbare studentenkamers worden gerealiseerd, mee worden genomen in de GSC. De wijzigingen aan artikel 5.32 en 5.33 maken het mogelijk om in de berekening van de GSC ook rekening te houden met eventuele tekorten of overschotten die op jaarbasis ontstaan n.a.v. de realisatie en verhuring van betaalbare studentenkamers. De modaliteiten hiervan zullen door de Vlaamse Regering worden bepaald.

Artikel 33

Zie toelichting onder artikel 32

Band met de begroting

– Harmonisering sociale huurprijsberekening

Met ingang van 1 januari 2024 wordt in het kader van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening tussen de vroegere SVK- en SHM-woningen, enerzijds de huursubsidie die van toepassing is op de ingehuurde woningen verhoogd, en anderzijds de sociale korting die van toepassing is op de eigen woningen verlaagd zodat een minder uiteenlopend inkomensgerelateerd sociaal voordeel wordt bekomen naargelang het statuut van de woning. Om die ingreep budgetneutraal te houden is deze aanpassing noodzakelijk: de meeruitgave van de verhoging van de huursubsidie wordt gecompenseerd door meerinkomsten uit de verhuur van de woningen waar de woonmaatschappij een zakelijk recht op heeft. De verhoogde huursubsidie zal, zoals thans het geval is, uitgekeerd worden via begrotingsartikel QF0-1QDG2PA-WT. De meerinkomsten uit de verhuur komen in het solidariteitsfonds binnen de VMSW-begroting terecht.

Deze bepaling is noodzakelijk om aan de Vlaamse Regering een delegatie toe te kennen om dit compensatiemechanisme uit te werken en tot een break-even resultaat te komen.

– Financiering betaalbare studentenhuisvesting

Er zijn 3 sporen om tot betaalbare studentenhuisvesting te komen. Hieronder wordt per spoor de budgettaire weerslag overlopen

- 1° Woonmaatschappijen nemen gesubsidieerde leningen op om koten te realiseren. Er wordt beroep gedaan op de reguliere FS3-machtiging. Bijgevolg is er geen extra budgettaire weerslag.
- 2° VMSW verwerft gronden waarop betaalbare studentenhuisvesting wordt ontwikkeld door hogeronderwijsinstellingen. Hiervoor wordt 24.929 keuro ingeschreven op ESR-code 71.12 in de VMSW-begroting, samengesteld als volgt:
 - 4,2 miljoen euro die in het kader van het Rollend Grondfonds al was ingeschreven in de VMSW-begroting;
 - 5,2 miljoen euro die recurrent beslist werd in het kader van de begrotingsbesprekingen bij de BO24 (n.b. in het kader van de begrotingsbesprekingen werd beslist om 6,5 miljoen euro te voorzien voor studentenhuisvesting – het saldo van 1,3 miljoen euro zal via een facultatieve subsidie vanuit begrotingsartikel QF0-1QDG2QA-WT aan de VZW Brik worden toegekend, een rechtsgrond wordt voorzien via het subsidieartikel in het begrotingsdecreet bij de BO24);
 - 15,5 miljoen euro saldo uit het Rollend Grondfonds;
- 3° VMSW verstrekt voor 100 miljoen euro renteloze leningen aan hogeronderwijsinstellingen:
 - Er wordt een extra machtiging ingeschreven ten bedrage van 100 miljoen euro (zie begrotingsartikel QF0-1QDG5QK-IS). De hogeronderwijsinstellingen gelegen in Brussel krijgen ook toegang tot deze renteloze leningen.
 - De kost van deze machtiging wordt gecompenseerd door het budget van de woonwagenterreinen op nul te zetten (2,2 miljoen euro VAK en VEK op begrotingsartikel QF0-1QDG2QA-WT). In functie van effectieve opnames en de rente-evolutie kan komende begrotingsjaren ook nog een compensatie aangeleverd worden vanuit de DAB Fonds ter Bestrijding van de Uithuiszettingen (de toelage transiteert via QF0-1QDG2PI-IS). Het encours op de subsidie voor woonwagenterreinen bedraagt eind september 4,7 miljoen euro. Een eventuele VEK-vraag komende jaren voor de aflossing ervan zal potentieel opgevangen moeten worden vanuit de VEK-buffer bij F&B.

Afdeling 2. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Krengenfinanciering

Artikel 34

Artikel 33, §4

De bevoegdheid van de OVAM met betrekking tot de ophaling en verwerking van krengen van landbouwdieren kadert in het duurzame beleid van afvalstoffen, zoals transport, opslag en verwerking van de krengen, op een manier die hinder naar het milieu beperkt. Als basisprincipe geldt dat de vervuiler betaalt.

De voorliggende wijzigingen in het kader van BO2024 beogen om de rechtsbasis voor de OVAM te schrappen om een vergoeding te voorzien voor het ophalen en verwerken van krengen van landbouwdieren.

Situering

De Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM) nam tot en met 2021 de taken op zich rond de financiering van de ophaling en verwerking van krenge van landbouwdieren. Sinds de uitbraak van diverse crisissen en de stijgende kosten voor de veehouders lag de focus hier eerder op het vastleggen van een subsidie dan op de veilige en correcte afvoer van afvalstoffen.

De taken rond het verlenen van subsidiebedragen aan de veehouders via Rendac (enige ophaler en verwerker van dode landbouwdieren in België) is eerder een steunmaatregel gerelateerd aan de bevoegdheid van het landbouwbeleid en kan zijn rechtsgrond vinden in het Decreet betreffende het Landbouw- en Visserijbeleid.

In het kader van de begrotingsopmaak 2022 besliste de Vlaamse Regering om financiële verantwoordelijkheid voor de subsidie inzake ophaling en verwerking van krenge toe te wijzen aan het budget van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

Deze aanpassing van de wetgeving beoogt om de nieuwe situatie te regulariseren.

Aangezien de bevoegdheid rond het prijzenbeleid van een afvalophaler en -verwerker steeds de inhoudelijke bevoegdheid volgt (artikel 6, §1, VI, lid 5, 3° BHHI), blijft het bewaken van een maximumtarief per prestatie voor de ophaling en verwerking van krenge een bevoegdheid van het domein OmgevingLeefmilieu. Hier voor moet een rechtsbasis worden gecreëerd.

Het gewijzigde artikel 33§4 creëert een decretale rechtsbasis voor de uitvoering van een jaarlijkse financiële audit bij de ophaler en verwerker van krenge teneinde een maximumprijs per ton vast te stellen.

De bevoegdheid voor het toekennen van de jaarlijkse subsidie aan geregisteerde inzamelaars als gedeeltelijke tegemoetkoming in de kosten van inzameling bij landbouwers, particulieren en erkende opvangcentra, wordt verankerd via een wijziging van het decreet van 21 juni 2013 (Landbouwdecreet). Ook de oprichting de taken van de commissie krengefinanciering zullen in het Landbouwdecreet worden opgenomen.

Om de continuïteit van de rechtsbasis voor de krengefinanciering te verzekeren wordt een overgangsregeling voorzien voor de voorliggende wijziging van artikel 33, §4, van het Materialendecreet.

De huidige toestand (probleemstelling)

Artikel 33, §4, creëert een rechtsbasis voor de OVAM om een vergoeding te voorzien voor het ophalen en verwerken van dierlijke bijproducten. Door de toewijzing van de financieringsverantwoordelijkheid aan het departement Landbouw en Visserij is deze rechtsbasis overbodig geworden.

Knelpunten en opportuniteiten

Wijzigingen aan de huidige regeling

De rechtsbasis voor het verlenen van vergoedingen aan veehouders voor de inzameling van gestorven landbouwdieren wordt geschrapt.

Budgettaire impact

Het jaarlijks voorziene budget voor deze subsidie bedraagt ca. 8 miljoen Euro. Op niveau van de begroting van de Vlaamse overheid is er geen budgettaire impact aangezien het om verschuiving tussen budgetposten gaat.

Band met de begroting

De voorliggende wijzigingen in het kader van de BO2024 regulariseren de wetgeving in het kader van een verschuiving van budgetten van het beleidsdomein Omgeving naar het beleidsdomein Landbouw met ingang van 2022.

Repliek op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 2

Advies Raad van State

De Raad van State is van mening dat artikel 10, §3, van het voornoemde decreet van 28 juni 2013 kan, in de huidige stand van de decreetgeving, niet kan dienen als rechtsgrond voor het bepaalde in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013. Zij stelt voor een uitdrukkelijke machtigingsbepaling op te nemen in het decreet van 28 juni 2023 (Landbouwdecreet).

Het beheer van kadavers van landbouwhuisdieren is een activiteit die inherent verbonden is aan het uitvoeren van een landbouwactiviteit. De ondersteuning van de inzameling van kadavers draagt op een positieve manier bij aan meerdere onderwerpen die vermeld worden in artikel 10, §1, 1° van het Landbouwdecreet. De subsidiëring en regulering van de kostprijs van kadaverophaling stimuleert landbouwers om hun dieren en de kadavers op de juiste manier te beheren en zorgt dus voor een positieve bijdrage aan milieubescherming (vermijden van hinder naar omgeving door begraven/storten/achterlaten), naleving van hygiënische normen en diergezondheid (voorkomen van verspreiden van dierziekten) en dierenwelzijn (daling sterftecijfer) in de veeteelt en is derhalve een valabele rechtsgrond.

Daarnaast wordt de bevoegdheid voor het toekennen van de jaarlijkse subsidie aan geregisteerde inzamelaars als gedeeltelijke tegemoetkoming in de kosten van inzameling bij landbouwers, particulieren en erkende opvangcentra, verankerd via een wijziging van het decreet van 21 juni 2013 (Landbouwdecreet).

De Raad van State adviseert om, met het oog op de evenredigheidsvereiste, in de ontwerp-bepaling op te nemen op welke wijze het betrokken maximumtarief zal worden bepaald, waarbij in acht moet worden genomen dat in de toekomst mogelijk ook andere dienstverleners op de markt actief worden.

De ontwerp-bepaling werd in die zin aangepast.

Advies SALV

- 1) De voorgestelde wijzigingen van artikel 33 worden afgekeurd omdat deze de decretale basis van de huidige financieringsregeling schrappen. De opmaak van een besluit tot wijziging van het BVR van 21 juni 2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten moet volstaan.

De wijzigingen halen de rechtsbasis uit het Materialendecreet en kunnen hun rechtsbasis vinden in artikel 10, §1, 1°, van het decreet van 21 juni 2023 (Landbouwdecreet). Bovendien zal de bevoegdheid voor het toekennen van de jaarlijkse subsidie aan geregisteerde inzamelaars als gedeeltelijke tegemoetkoming in de kosten van inzameling bij landbouwers, particulieren en erkende opvangcentra, worden verankerd via een wijziging van het decreet van 21 juni 2013 (Landbouwdecreet).

- 2) De overheid moet een maximumtarief per prestatie (blijven) definiëren, en dat op bedrijfsniveau en op het niveau van de individuele aanbieder.

Dit wordt gegarandeerd door het aangepaste artikel 33, waarbij uitdrukkelijk de uitvoering van een jaarlijkse audit wordt vermeld, die de basis vormt voor het vastleggen van de maximumvergoeding per prestatie. De huidige regeling legt niet op dat de vergoedingsregeling via een abonnement moet gebeuren, de keuze hiervoor wordt gemaakt in consensus tussen de landbouworganisaties en de inzamelaar.

- 3) Voeg een decretale bepaling toe die expliciet aangeeft dat de overheid als regulator en waakhond kan optreden met betrekking tot het toekomstige vergoedingensysteem voor de ophaling en verwerking van krenge.

Door de aanvulling van artikel 33 met een bepaling die de jaarlijkse audit vastlegt, wordt tegemoet gekomen aan deze aanbeveling. Bovendien zal door een amendement op het ontwerpdecreet in het Landbouwdecreet de oprichting van een commissie krengefinanciering worden opgenomen. Deze commissie heeft als taak om te beslissen over de abonnementsprijzen en de vergoeding per prestatie die moet worden betaald door de actoren die gevat zijn door de vergoedingsregeling.

- 4) Het is van belang dat de overheid via een audit de maximale prijs voor de ophaling en verwerking van krenge blijft vaststellen. Het nieuwe, afgeslankte art. 33§4 is volgens de SALV evenwel te vrijblijvend opgesteld. Veranker ook de sectorale participatie in het decreet. De SALV stelt ook voor een bepaling toe te voegen die een periodiek karakter aan de audit toekent.

Dit wordt verzekerd door de aanvulling van artikel 33 en de oprichting van de commissie krengefinanciering via een aanpassing van het Landbouwdecreet.

Afdeling 3. Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004–Asbestafbouwbeleid

Artikel 35

Artikel 19, eerste lid, 3°

In uitvoering van het asbestafbouwbeleid ondersteunt de OVAM sinds 2018 asbestverwijdering in Vlaamse scholen via de sectorprotocollen voor respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs. Scholen kunnen beroep doen op een cofinanciering van 50% van de asbestverwijderingskost. Hierbij kunnen ze zelf een aannemer aanstellen om de asbestmaterialen te laten verwijderen of ze kunnen dit laten doen door de OVAM. De OVAM beschikt hiervoor over raamcontracten met aannemers.

Indien een school de asbestverwijdering laat uitvoeren door de OVAM, prefinancierde de OVAM de asbestverwijderingskost aan 100% door de factuur van de opdrachthoudende aannemer te betalen en vorderde ze vervolgens het door de school te financieren aandeel van 50% terug. Deze terugvorderingen komen in het BodemBeschermingsFonds (BBF) terecht sinds de opstart van de sectorprotocollen in 2018. Om deze terugvorderingen te kunnen recupereren (intering) voor inzet binnen de sectorprotocollen is een technische wijziging nodig van dit artikel. Deze wijziging voorziet in een verruiming van de reeds beschreven aanwendingsmogelijkheid naar vrijwillig optreden en een verbreding naar het wegnemen van materialen waaronder sowieso ook afvalstoffen vallen.

Voor de sectorprotocolwerking vanaf begrotingsjaar 2023 wordt voor nieuwe raamcontracten met een splitfacturatie gewerkt waardoor de OVAM niet langer voormelde terugvordering moet hanteren. De instroom in het BBF van deze terugvorderingen stopt dus zodra de raamcontracten afgesloten voor 2023 stopgezet worden.

Band met de begroting

Dankzij goedkeuring van deze bepaling zal naar verwachting vanaf begrotingsjaar 2025 de intering uit het Bodembeschermingsfonds in de OVAM-begroting (BBF) kunnen opstarten (decreetswijziging gepubliceerd).

Afdeling 4. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 36 tot en met 51

Dit ontwerp beoogt een wijziging van diverse bepalingen van Titel IV van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna DIWB) en de bijlagen 5 en 6 bij dit decreet. Titel IV bevat o.a. de bepalingen m.b.t. de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater. De wijzigingen betreffen voornamelijk inhoudelijke wijzigingen die enerzijds beogen een financiële stimulans te bieden voor het aanbieden van (gezuiverd) afvalwater door de ene heffingsplichtige aan een andere met het oog op hergebruik, en anderzijds te komen tot een nog correctere, representatievere en beter bij de realiteit aansluitende heffing. Ook worden een aantal technische aanpassingen uitgevoerd.

De Vlaamse Regering heeft met de Blue Deal een plan opgemaakt in de strijd tegen waterschaarste en droogte, waarbij circulair watergebruik centraal staat. Bij decreet van 24 juni 2022 tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, werd een kaderbepaling ingevoegd in het DIWB die enerzijds toelaat de Europese verordening (2020/741) over het hergebruik van water uit te voeren en anderzijds ook een rechtsgrond biedt om voor andere hergebruikstoepassingen buiten het beperkte kader van de verordening de nodige uitvoeringsbepalingen te nemen. Om te vermijden dat de heffing op de waterverontreiniging in bepaalde situaties een financiële rem zou vormen voor ondernemingen om effectief tot uitwisseling van (gezuiverd) afvalwater over te gaan en zo de druk op schaarse waterbronnen (o.a. grondwater) te verlichten, wordt voorzien in een vrijstelling.

Een aantal aanpassingen beogen te komen tot een heffing op de waterverontreiniging die nog meer aanleunt bij de realiteit, met inachtnaam van het "de vervuiler betaalt"-principe. Uit praktijkervaring is de nood gebleken om een aantal principes te herbekijken. Zo wordt de heffing, berekend volgens de uitgebreide berekeningsmethode, in grote mate bepaald door de N1-component. In tegenstelling tot de andere componenten, waar gewerkt wordt met gemiddelden, wordt deze bepaald door de resultaten van de "maand van de grootste bedrijvigheid". Dit begrip geeft veel aanleiding tot discussies, vooral in geval er zich calamiteiten hebben voorgedaan waardoor tijdelijk een zwaardere vervuiling in het milieu werd gebracht. Door het afstappen van dit begrip en te gaan naar een gemiddelde, ook bij bepaling van de N1-component, komt men tot een gemiddelde vervuiling over het gehele jaar waarbij elke gemeten vuilvracht toch nog in rekening wordt gebracht, maar tegelijkertijd ruimte is om de gevolgen van een tijdelijke zwaardere vervuiling te milderen. Hierbij is het toch nog van belang dat heffingsplichtigen minstens meten in de periode waarin ze het meeste vervuilen. Het behoud van de 30%-regel blijft noodzakelijk, maar dan met een aangepaste invulling.

In dit kader bevindt zich ook het voorstel om de vaststellingen van de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving en de resultaten van schepmonsters te gebruiken bij de berekening van de heffing voor periodes van onvergunde lozing, een wijziging in het beoordelingstijdstip en de geldigheidsduur van nullozerstatuten en de mogelijkheid om tellerstanden van vroegere of latere periodes te gebruiken als basis voor periodes zonder tellerstanden. Een beoordeling en berekening op dagbasis leunt daarbij ook nauwer aan bij de realiteit.

Op een aantal vlakken wordt er ook gestreefd naar vereenvoudiging en verduidelijking van bestaande regelgeving. Er wordt op twee vlakken gestreefd naar vereenvoudiging: eerst en vooral een administratieve vereenvoudiging voor de heffingsplichtigen, ingegeven door praktijkervaring. Hier kan bv. verwezen worden naar het invoegen van de nieuwe sectoren 62 en 63. De vereenvoudiging komt in het voorstel ook algemeen naar voor door het hanteren van een vereenvoudigd en moderner taalgebruik en grammaticale aanpassingen, zonder dat dit invloed heeft op het inhoudelijke.

Verantwoording per artikelnummer:

Artikel 36

De Vlaamse Regering heeft met de Blue Deal een plan opgemaakt in de strijd tegen waterschaarste en droogte, waarbij circulair watergebruik centraal staat. Het hergebruik van (stedelijk) afvalwater, als alternatieve watervoorziening, kan de waterschaarste beperken. Op dit vlak werd reeds op Europees vlak met de Verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water een instrument aangeboden ter regulering van de normen op Unieniveau. Deze is van toepassing sinds 26/06/2023. Met het besluit van de Vlaamse Regering dd. 14/07/2023 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water wordt verdere uitvoering gegeven aan de Verordening.

Waar de verordening bedoeld is om een kader te bieden voor het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie, kan hergebruik van afvalwater ook in een ruimere context worden bekeken. Zo zal afvalwater, al dan niet (in een doorgedreven vorm) gezuiverd, van een heffingsplichtige, in veel gevallen bij een andere heffingsplichtige perfect kunnen worden ingeschakeld in diens productieproces, zonder risico's op vlak van volksgezondheid of milieu. Op die manier kan worden vermeden dat deze laatste dient terug te grijpen naar meer schaarse waterbronnen, die bovendien vaak ook duurder zijn. Toch zal ook aan een dergelijke uitwisseling tussen heffingsplichtigen vaak een (eenmalige) kostprijs verbonden zijn, die mogelijks zwaarder opweegt dan het financieel voordeel dat door de ontvanger gehaald wordt uit het gebruik van de alternatieve waterbron. De heffingsregelgeving in haar huidige vorm is niet in alle situaties een stimulans voor heffingsplichtigen om hun afvalwater verder ter beschikking te stellen. De aanbieder van afvalwater zal nog steeds gehouden zijn tot betaling van de heffing op de waterverontreiniging op het aangeboden volume, tenzij hij is erkend als nullozer. Dit alles kan er toe leiden dat heffingsplichtigen toch kiezen om niet over te gaan tot het aanbieden van hun afvalwater voor hergebruik. Huidig voorstel wenst een extra financiële stimulans te bieden voor projecten waarbij er een uitwisseling van (gezuiverd) afvalwater plaatsvindt, door een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging te voorzien voor de aanbieder, mits aan een aantal cumulatieve voorwaarden is voldaan. Op deze manier wil men circulair afvalwatergebruik stimuleren.

Om duidelijk aan te geven wat wordt verstaan onder "circulair afvalwater" in het kader van de heffingsregelgeving en de verwijzing doorheen titel IV van het DIWB te vergemakkelijken, wordt in eerste instantie voorzien in een definitie in artikel

4.1.1. Het uitgangspunt is de uitwisseling van (gezuiverd) afvalwater tussen 2 afzonderlijke heffingsplichtigen, waardoor ook bewust wordt gekozen voor de term circulair “afvalwater” en niet de term circulair “water”. Circulair watergebruik binnen hetzelfde bedrijf valt immers niet onder het toepassingsgebied. Ook het gebruik van niet-verontreinigd hemelwater afkomstig van een andere heffingsplichtige wordt niet beoogd, (afval)water afkomstig van bemalingen, bodemsaneringen en grindwinningen daarentegen wel. “Afvalwater” dient begrepen te worden in de zin van artikel 1.1.2 van titel II van het VLAREM, om het mogelijke toepassingsgebied zo ruim mogelijk te maken. Doorheen titel IV van het DIWB zal ook steeds verwezen worden naar beide partijen van de uitwisseling als de “aanbieder” enerzijds, d.i. de heffingsplichtige die (een deel van) zijn afvalwater ter beschikking stelt als circulair afvalwater, en de “ontvanger” van het circulair afvalwater, d.i. de heffingsplichtige die van het aangeboden afvalwater gebruik maakt bij de eigen bedrijfsactiviteit.

Artikel 37

Dit voorstel betreft een toevoeging die verband houdt met de uitbreiding van het deltaprincipe, zoals opgenomen in het voorstel bij artikel 48. Er wordt dan ook verwezen naar de toelichting bij dat voorstel.

Artikel 38

Artikel 4.2.1.1.1 van het DIWB stelt dat als heffingsplichtige voor de heffing op de waterverontreiniging wordt beschouwd, elke natuurlijke of rechtspersoon die op enig ogenblik in het jaar voor het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest water heeft afgenomen/verbruikt en/of geloosd. Er is hierbij geen onderscheid tussen privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersonen. De openbare brandweerdiensten verbruiken bij het uitvoeren van hun wettelijke opdrachten, waaronder de bestrijding van branden, uiteraard ook regelmatig water. Gelet op de omschrijving van de heffingsplicht en de afwezigheid van een vrijstelling, zijn de openbare brandweerdiensten heffingsplichtig voor de heffing op de waterverontreiniging.

In de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, wordt bepaald dat de gemeenten voorzien in voldoende hydranten en afsluiters op het waterleidingnet, zodat er steeds voldoende bluswatervoorraad aanwezig is. Het leidingwater dat via deze hydranten als bluswater wordt gebruikt, is moeilijk te bepalen en dus aan te rekenen aan de openbare brandweerdiensten. Deze volumes worden gedekt door de Infrastructure Leakage Index (ILI). Wanneer openbare brandweerdiensten echter de brandweerwagens in de kazerne vullen met bv. hemel- of grondwater, dan zal er wel een heffing gevestigd worden. Brandweerdiensten die meer laagwaardige waterbronnen willen inzetten voor het blussen, worden op die manier benadeeld t.a.v. brandweerdiensten die enkel water afnemen van hydranten op de openbare weg.

Om deze reden wil dit voorstel voorzien in een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging bij gebruik van andere waterbronnen dan leidingwater voor het vullen van de brandweerwagens. Ook bij gebruik van circulair afvalwater, als dit uiteraard is toegestaan, wordt de vrijstelling toegekend.

De vrijstelling is enkel voorzien voor openbare brandweerdiensten, niet voor brandweerdiensten die verbonden zijn aan een bedrijf (of een bedrijventerrein). Deze private brandweerdiensten zullen nog steeds onderworpen blijven aan de heffing op de waterverontreiniging voor het water dat voor blussen van branden wordt gebruikt.

Artikel 39

De invoeging van artikel 4.2.1.1.9 betreft eigenlijk een loutere verplaatsing van wat op dit moment is opgenomen in artikel 4.2.1.1.8 van het DIWB. Op deze manier worden alle vrijstellingen op de heffing van de waterverontreiniging gegroepeerd en wordt, zoals momenteel het geval is, afgesloten met de bevoegdheid van VMM voor de vestiging, inning en invordering van de heffing op de waterverontreiniging.

Artikel 40

Het bedrag van de heffing op de waterverontreiniging wordt bepaald door de vuilvracht N te vermenigvuldigen met het tarief T. In artikel 4.2.2.1.1 van het DIWB wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds een verlaagd tarief, dat slechts op bepaalde groepen heffingsplichtigen van toepassing is, en anderzijds het "normale" tarief. Dit tarief is op alle andere heffingsplichtigen van toepassing. Op dit moment kunnen voornamelijk volgende groepen heffingsplichtigen genieten van het verlaagde tarief:

- de heffingsplichtigen (grootverbruikers) die volgens de hun verleende milieu- of omgevingsvergunning moeten lozen op oppervlaktewater en daarvoor hun afvalwater zelf moeten zuiveren;
- de heffingsplichtigen (grootverbruikers) die volgens de hun verleende milieu- of omgevingsvergunning niet mogen lozen op oppervlaktewater (wel in openbare riolering die niet aangesloten is op een RWZI, een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater...), maar wel normen kregen opgelegd voor lozing in de gewone oppervlaktewateren. Ook deze heffingsplichtigen dienen dus te voorzien in zuivering van het eigen afvalwater;
- de heffingsplichtigen (kleinverbruikers) die zich niet bevinden in de zone van vijftig meter rond het stelsel van de openbare riolering en collectoren dat is aangesloten op een openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie of op basis van de zoneringsplannen zal aangesloten worden op een openbare afvalwaterzuiveringsinstallatie.

VMM werkt op heffingsvlak met de zones "A", "B", "C" en "OW", waarbij enkel de zones "C" en "OW", de "oppervlaktewaterlozers", recht geven op het verlaagd tarief. De groep heffingsplichtigen die zich in deze zones bevindt, is verplicht het eigen afvalwater te zuiveren in een IBA (individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater) vooraleer op oppervlaktewater wordt geloosd. De door VMM gebruikte benamingen gaan terug op de zuiveringszones, zoals deze bestonden voor het besluit van de Vlaamse Regering van 10/03/2006 houdende de vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen. Sinds de inwerking-treding van dit besluit worden de zones op de zoneringsplannen gehanteerd, dit zijn het centraal gebied, het collectief geoptimaliseerd buitengebied, het collectief te optimaliseren buitengebied en het individueel te optimaliseren buitengebied. De zones "C" en "OW" stemmen overeen met het individueel en collectief te optimaliseren buitengebied. Dit blijkt echter op geen enkele manier uit de huidige tekst van artikel 4.2.2.1.1, §2, 3° van het DIWB, waardoor dit voor de heffingsplichtigen helemaal niet duidelijk is. Bovendien wordt voor de aansluitplicht op riolering, zoals opgenomen in titel II van het Vlarem, uitgegaan van een afstand van 250 meter tot het netwerk van riolering of collectoren, terwijl in de huidige tekst van artikel 4.2.2.1.1, §2, 3°, verwezen wordt naar een afstand van 50 meter. Ook dit leidt tot onduidelijkheden.

Met dit voorstel wordt de formulering van artikel 4.2.2.1.1, §2, 3°, aangepast met uitdrukkelijke verwijzingen naar de benamingen uit de zoneringsplannen en de aansluitplicht opgenomen in titel II van het Vlarem. Zo moet het voor heffingsplichtigen veel duidelijker na te gaan zijn of ze in aanmerking komen voor het verlaagd tarief.

Artikel 41

Artikel 4.2.2.1.4 DIWB bevat de bepalingen m.b.t. het nullozersstatuut. Heffingsplichtigen die door investeringen in het productieproces en/of zuiveringstechnische werken komen tot een totale niet-lozing van afvalwater uit het productieproces, zijn vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging, voor zover geen sanitair afvalwater en of koelwater wordt geloosd. De verkrijging van het nullozersstatuut is aan een aantal voorwaarden verbonden (niet-lozing, nullozersrapport opgesteld door een MER-deskundige, geen lozingsvergunning verleend...), welke alle moeten voldaan zijn op 1 januari voorafgaand aan het heffingsjaar. Bij decreet van 7 juli 2017 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake grondwaterbeheer en het decreet van 24 mei 2002 betreffende water bestemd voor menselijke aanwending en houdende delegatie tot coördinatie en codificatie van de waterregelgeving, werd via paragraaf 7 reeds een versoepeling aangebracht voor de heffingsplichtigen bij wie de nullozing of de vaststelling van de nullozing pas in de loop van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar wordt gerealiseerd. Er werd een opsplitsing voorzien van het heffingsjaar, waarbij het nullozersstatuut ingaat vanaf de maand volgend op deze waarin de VMM vaststelt dat aan alle voorwaarden voor erkenning is voldaan.

Als principe bleef echter behouden dat de situatie moet beoordeeld worden op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar. In de praktijk blijft dit evenwel aanleiding geven tot moeilijkheden en discussies, vooral ook indien aan een nullozer in de loop van het jaar een lozingsvergunning wordt verleend en dus niet meer aan alle voorwaarden voor het nullozersstatuut is voldaan. In deze situatie bv. is geen opsplitsing van het heffingsjaar voorzien, waardoor de heffingsplichtige voor het betreffende heffingsjaar het statuut volledig kwijt is. Het voorstel wil afstappen van het voldaan zijn aan de voorwaarden op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar en wil de toekenning of het verlies van het statuut koppelen aan de dag dat wordt vastgesteld dat is voldaan aan alle voorwaarden voor het verkrijgen van het statuut, respectievelijk het niet meer voldaan zijn aan de voorwaarden. Dit om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de realiteit. De opsplitsing van de berekening van de heffing in verschillende periodes, met en zonder vrijstelling op basis van nullozing, wordt het principe, dit zowel bij de toekenning als bij het verval van het statuut. De heffing wordt voor de verschillende periodes berekend en geproorateerd op dagbasis. De versoepeling die eerder werd voorzien en waarbij een opsplitsing werd voorzien indien de nullozing in de loop van het jaar wordt gerealiseerd of vastgesteld, is hierdoor overbodig geworden. Paragraaf 7 wordt bijgevolg opgeheven.

De geldigheidsduur van het dossier wordt niet meer gekoppeld aan heffingsjaren, maar aan jaren. Met een jaar wordt een periode van 12 maanden bedoeld. Het startpunt voor de tien jaar wordt bepaald door de dag waarop het nullozersstatuut wordt toegekend, deze dag inbegrepen. Indien het nullozersstatuut bv. wordt toegekend op 30 april 2024, dan zal een eventuele hernieuwing van het statuut dienen te gebeuren vóór 30 april 2034, dag waarop het oorspronkelijke statuut vervalt.

Het koppelen van de toekenning van het statuut aan de dag waarop de vaststelling gebeurt dat aan alle vaststellingen is voldaan, heeft ook tot gevolg dat aan de indiening van het dossier, zoals bepaald in paragraaf 2, geen uiterste termijn meer wordt opgelegd. Het indienen van het dossier blijft echter wel een noodzakelijke voorwaarde voor het toekennen van het nullozersstatuut.

Indien bij een heffingsplichtige die over een geldig nullozersstatuut beschikt, een onvergunde lozing van bedrijfsafvalwater wordt vastgesteld, dan wordt de heffing op de onvergunde lozing berekend conform artikel 4.2.2.1.10. In de huidige tekst van artikel 4.2.2.1.4 wordt gespecificeerd dat voor de resterende termijn van het

nog lopende statuut, de vrijstelling slechts behouden blijft indien aan de onvergunde lozingssituatie is verholpen. Het vaststellen van een onvergunde lozing heeft dus niet meteen het verval van het nullozersstatuut tot gevolg. Kan de heffingsplichtige aantonen dat er een einde werd gesteld aan de onvergunde lozing, dan zal, behoudens nieuwe vaststelling, de jaren erop de vrijstelling terug onverkort worden toegepast.

Soms gebeurt het echter dat bv. bij de vaststelling van een onvergunde lozing het bestaan van een vaste constructie wordt opgemerkt, die reeds aanwezig was op het ogenblik van de vaststellingen naar aanleiding van de toekenning van het nullozersstatuut, maar waarvan het bestaan niet vermoed kon worden op basis van het nullozersrapport en/of niet visueel waarneembaar was. In dat geval werd het nullozersstatuut oorspronkelijk onterecht toegekend. Indien men de ware feitelijke situatie zou hebben gekend, zou men niet tot de conclusie zijn kunnen komen dat voldaan was aan de voorwaarden van artikel 4.2.2.1.4. De huidige tekst van het artikel biedt geen pasklare oplossing voor deze situatie. Een heffingsplichtige die zou remediëren aan het probleem, zou kunnen stellen "opnieuw" te voldoen aan de voorwaarden van het nullozersstatuut en zich voor de erop volgende jaren dus terug willen beroepen op de vrijstelling. Om dit te verhelpen wordt nu expliciet bepaald dat in situaties waarin de werkelijke lozingssituatie niet overeenstemde met de inhoud van het dossier, het statuut vervalt vanaf de dag dat dit wordt vastgesteld. Om opnieuw te kunnen genieten van de vrijstelling voor nullozing, zal de heffingsplichtige een nieuw dossier dienen over te maken aan de VMM en zal het nullozersstatuut pas opnieuw worden toegekend indien deze laatste vaststelt dat aan alle voorwaarden van artikel 4.2.2.1.4 is voldaan.

De voorgestelde wijzigingen hebben geen invloed op de geldigheidsduur van de op het ogenblik van de bekendmaking bestaande, niet-ervallen nullozersstatuten. Deze blijven gekoppeld aan de datum van toekenning van het oorspronkelijk statuut (1 januari), ook wat een eventuele hernieuwing betreft. Voor de nieuw toegekende nullozersstatuten zal de dag van vaststelling dat aan alle voorwaarden is voldaan, wel bepalend zijn als startdatum van de geldigheidsduur. Op langere termijn zal dit tot een nog verder doorgedreven spreiding leiden van de aanvragen en dus minder druk op MER-deskundigen en de VMM. Het vaststellen van de periodes van het heffingsjaar bij toekenning en verval van het statuut op dagbasis, wordt daarnaast als in het voordeel van de heffingsplichtige beschouwd.

Het voorstel past de tekst van artikel 4.2.2.1.4 ook op 2 plaatsen aan waar nog wordt verwezen naar de verzending van informatie per fax. Dit communicatiemiddel wordt niet meer gebruikt door de VMM, zodat deze vermelding zonder nut is geworden.

Door de verplaatsing van de inhoud van artikel 4.2.1.1.8 naar artikel 4.2.1.1.9, wordt dit ook aangepast in de verwijzing opgenomen in paragraaf 5, tweede lid, van artikel 4.2.2.1.4.

Artikel 42

Artikel 4.2.2.1.10 bevat de heffingsregeling voor onvergunde en niet-conforme lozingen. Indien één van de in dit artikel bedoelde lozingen wordt vastgesteld, wordt de berekening van de heffing opgesplitst in enerzijds een "normale" heffingsberekening voor de periode van vergunde lozing, en anderzijds een "aangepaste" heffingsberekening voor de periode van de onvergunde of niet-conforme lozing. Sinds 1 januari 2017 is het voor de heffingsplichtige mogelijk om op een aantal vlakken een tegenbewijs te leveren. Zo kan de heffingsplichtige in de huidige stand van de regelgeving bewijzen aanleveren over het aandeel correcte en niet-correcte lozing. Als noodzakelijke voorwaarde wordt gesteld dat de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving deze bewijzen kan bevestigen of staven op basis van de

eigen vaststellingen. Kan de heffingsplichtige het bewijs leveren, dan wordt Q_x gelijkgesteld aan het bewezen aandeel van de onvergunde of niet-conforme lozing. Deze Q_x wordt dan vermenigvuldigd met de specifieke omzettingsscoëfficiënt C_x .

In de praktijk blijken onvergunde lozingen vaak echter geen lozingen van ongezuiverd afvalwater, maar lozingen van (neven)producten van het productieproces zelf, zoals bv. zuiver bloed en melk. De omzettingsscoëfficiënt C_x geeft hierbij geen representatief beeld van de vervuiling die in het milieu wordt gebracht. Om het principe "de vervuiler betaalt" correcter te kunnen toepassen, zou niet het werkelijk aandeel wat het volume betreft, maar de werkelijke vuilvracht van het onvergund of niet-conform geloosd afvalwater moeten kunnen worden aangetoond. Het probleem bij dergelijke lozingen is net dat de vuilvracht een onbekend gegeven is. Nochtans worden bij vaststellingen vaak door de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving of door VMM schepstalen genomen van het onvergund of niet-conform geloosde afvalwater. Deze schepstalen geven een realistischer beeld van de vervuiling die in het milieu wordt gebracht. In combinatie met een inschatting van het debiet dat op het ogenblik van de vaststellingen onvergund of niet-conform wordt geloosd, komt men tot een correctere inschatting van de impact van de lozing, die meer in lijn ligt met de werkelijkheid.

Met de voorgestelde wijzigingen aan artikel 4.2.2.1.10, §1, valt de mogelijkheid voor de heffingsplichtige om het werkelijk aandeel Q_x van de onvergund of niet-conforme lozing te bewijzen, weg. De heffingsformule voor de periode van onvergunde of niet-conforme lozing wordt aangepast, waarbij nu in de formule in de plaats van $Q_x \times C_x$ wordt verwezen naar de vuilvracht N_x . Waar de forfaitaire berekening voor het overige ongewijzigd is gebleven, volstaat het voor de heffingsplichtige niet meer om enkel het tegenbewijs te leveren van het werkelijk aandeel Q_x . Er wordt voorzien dat de werkelijke vuilvracht N_x aangetoond wordt indien zowel meet- en analyseresultaten beschikbaar zijn van een schepstaal genomen van de onvergunde of niet-conforme lozing, als een inschatting van het debiet of het totale volume van deze lozing. Daarbij worden enkel schepstalen toegelaten die werden genomen door de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving en schepstalen genomen door VMM. Andere schepstalen, zoals bv. deze genomen door de heffingsplichtige zelf, zijn onvoldoende objectief verifieerbaar en controleerbaar. De inschattingen m.b.t. het debiet of het volume worden teruggevonden in het proces-verbaal dat n.a.v. de vaststellingen door de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving wordt opgemaakt.

Als beide gegevens, zowel meet- en analyseresultaten afkomstig van een schepstaal als de inschatting van het debiet of het volume, beschikbaar zijn, dan wordt de vuilvracht N_x bepaald volgens de uitgebreide berekeningsmethode opgenomen in artikel 4.2.2.3.1. Dit kan aanleiding geven tot een lagere, maar ook tot een hogere heffing dan deze berekend o.b.v. de berekening opgenomen in het eerste lid van artikel 4.2.2.1.10. Een aantal factoren van deze formule zijn in de gebruikelijke invulling echter niet aangepast voor de heffingsberekening voor de periode van onvergunde of niet-conforme lozing. De uitgebreide berekeningsmethode gaat immers uit van de meet- en analyseresultaten van door de heffingsplichtige of VMM georganiseerde meetcampagnes, waarbij o.a. het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j en het gemeten dagdebiet Q_d in de berekening meegenomen wordt. In het voorstel wordt dan ook voor de factoren N , Q_d , Q_j en Q_{dv} bepaald hoe deze, in afwijking van hetgeen is bepaald in artikel 4.2.2.3.1, ingevuld moeten worden om de berekening voor de periode van onvergunde of niet-conforme lozing mogelijk te maken. N_k wordt hierbij gelijkgesteld aan 0, aangezien de heffing op het koelwater voor de periode van de onvergunde of niet-conforme lozing reeds afzonderlijk wordt bepaald in de afwijkende formule van artikel 4.2.2.1.10, §1. Indien er voor dezelfde periode van onvergunde of niet-conforme lozing meerdere bruikbare schepstalen en/of inschattingen van het debiet of het volume beschikbaar zijn, worden al deze gegevens gebruikt om de werkelijke vuilvracht te bepalen.

Bij vaststelling van meerdere onvergonde of niet-conforme lozingen in de loop van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar, wordt in de huidige stand van de regelgeving de duur van de afzonderlijke periodes gecumuleerd. Doordat in het voorstel nu verwezen wordt naar de vuilvracht van de onvergonde of niet-conforme lozing, dienen de afzonderlijke periodes echter afzonderlijk beoordeeld te worden. De vuilvracht van de verschillende onvergonde of niet-conforme lozingen kan immers zeer uiteenlopend zijn, waardoor ook de verschuldigde heffing voor elke afzonderlijke periode verschillend kan zijn. Het is ook niet ondenkbaar dat voor de ene periode wel de nodige gegevens beschikbaar zijn om de berekening o.b.v. artikel 4.2.2.3.1 mogelijk te maken, terwijl dit voor een andere periode niet het geval kan zijn.

Artikel 43

Dit voorstel wil een nieuw artikel 4.2.2.1.12 invoeren dat voor de aanbieder van circulair afvalwater in een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging voorziet voor het aangeboden volume circulair afvalwater. Omdat er hierbij ook over gewaakt moet worden dat het doorgeven van afvalwater voor hergebruik geen negatieve impact heeft op het milieu, wordt de vrijstelling verbonden aan een aantal cumulatieve voorwaarden.

Aanvankelijk dient er voldaan te zijn aan 4 voorwaarden:

- 1° De aanbieder van het circulair afvalwater dient aan de VMM een tussen hem en de ontvanger afgesloten schriftelijke overeenkomst te bezorgen. Het is van belang dat de VMM kan vaststellen dat het gaat om een duurzame vorm van uitwisseling, waarbij beide partijen kunnen geïdentificeerd worden, de wijze van uitwisseling van het circulair afvalwater kan worden bepaald, wat de samenstelling is van het uitgewisselde afvalwater en wat het minimale uitgewisselde volume op periodieke basis zal zijn. De VMM zal in een modelovereenkomst voorzien, waarbij minstens deze zaken zijn opgenomen, om een correcte identificatie van zowel aanbieder als ontvanger en een controle op de uitwisseling mogelijk te maken. In sommige situaties echter kan het circulair afvalwater aangeboden worden aan meerdere heffingsplichtigen, waarbij het niet eenvoudig is om per ontvanger een schriftelijke overeenkomst op te stellen. Er wordt hierbij bv. gedacht aan het afnemen van circulair afvalwater door landbouwers voor beregening of afname door groendiensten of de brandweer voor taken van algemeen belang. De VMM zal daarom aanvankelijk in een afzonderlijke modelovereenkomst voorzien voor dergelijke gevallen. Naderhand zal deze werkwijze geëvalueerd worden in het kader van de Vlaamse Reuse-regelgeving en de administratieve verplichtingen die in die regelgeving worden opgelegd. Administratieve overlast dient immers te worden vermeden.
- 2° Er is een verzegelde debietmeter aanwezig op de aangeboden stroom circulair afvalwater.
- 3° Het circulair afvalwater wordt via een vaste constructie (dit kan bv. gaan om een systeem van leidingen, een vast van de ondergrond afgescheiden bufferbekken van waaruit de ontvanger het aangeboden circulair afvalwater oppompt...) aangeboden. Dit geldt voor alle situaties: ook in geval circulair afvalwater wordt aangeboden voor beregening of taken van algemeen nut moet dit gebeuren via een vast aansluitpunt bij de aanbieder. Een systeem van losse leidingen/darmen wordt niet aanzien als een vaste constructie.
- 4° De samenstelling van het circulair afvalwater werd bij aanvang van de uitwisseling bepaald a.d.h.v. een schepstaal uitgevoerd door een daartoe erkend labo. Er moet geen afzonderlijk schepstaal worden genomen op het volume aangeboden circulair afvalwater, indien dit volume na de meetgoot wordt aangeboden en er een jaarlijkse meetcampagne op de totaliteit van het via deze meetgoot geloosde bedrijfsafvalwater wordt georganiseerd. In die situatie zit het volume aangeboden circulair afvalwater immers al opgenomen in het bemonsterde afvalwater, zodat die resultaten ook voor de bepaling van de samenstelling van het circulair afvalwater kunnen worden gebruikt.

De datum waarop door de VMM wordt vastgesteld dat aan deze 4 basisvoorwaarden is voldaan, vormt het startpunt voor de toekenning van de vrijstelling. Er is daarbij geen termijn verbonden aan de geldigheid van de vrijstelling, zoals dit bv. wel het geval is bij de vrijstelling voor nullozing. De vrijstelling kan worden toegekend tot op het ogenblik dat de uitwisseling van het circulair afvalwater tussen de aanbieder en de ontvanger wordt stopgezet. De datum waarop een einde is gekomen aan de uitwisseling vormt dan meteen ook de dag waarop de vrijstelling vervalt. Zowel bij de toekenning als bij het verval van de vrijstelling is er dus een opdeling in periodes met en zonder vrijstelling van het heffingsjaar mogelijk, waarbij geprorateerd wordt op dagbasis.

Dat er geen geldigheidsduur is verbonden aan de vrijstelling, betekent daarentegen niet dat de vrijstelling niet kan geweigerd worden voor een bepaald heffingsjaar. Een jaarlijkse bijkomende voorwaarde vormt de verplichting voor de ontvanger om een meetcampagne te organiseren op zijn volledige bedrijfsafvalwaterstroom. De ontvanger dient dus een heffingsplichtige te zijn die kiest voor de uitgebreide berekeningsmethode, opgenomen in artikel 4.2.2.3.1 e.v. van het DIWB. Enkel op deze manier kan de vuilvracht die uiteindelijk in het milieu wordt gebracht correct worden belast. Indien de ontvanger belast wordt op basis van de forfaitaire methode wordt de heffing berekend op basis van omzettingsscoëfficiënten van toepassing op de sector van de ontvanger. Het circulair afvalwater is vaak afkomstig van heffingsplichtigen actief in andere sectoren, waardoor de forfaitaire berekeningsmethode niet aangepast is om de bijkomende vervuiling van het circulair afvalwater in de heffing mee te nemen. Het jaarlijks uitvoeren van een meetcampagne geeft ook een extra controlemechanisme voor de uiteindelijk in het milieu gebrachte vervuiling, dit ook op het vlak van de vergunde voorwaarden en handhaving.

Het is uiteraard steeds mogelijk dat de ontvanger voor een bepaald heffingsjaar uitzonderlijk niet beschikt over geldige meet- en bemonsteringsresultaten. In de heffingsregelgeving is hiervoor al voorzien dat de heffingsplichtige die zich in deze situatie bevindt, bij de aangifte van dat heffingsjaar de toepassing van de afwijkende berekeningsmethode opgenomen in artikel 4.2.2.3.5 kan vragen, de zogenaamde "anomalieënregeling". Indien de heffingsplichtige aan de voorwaarden voor toepassing van dit artikel voldoet, worden de meet- en bemonsteringsresultaten van de 3 voorgaande heffingsjaren als basis genomen voor de berekening van de heffing van het heffingsjaar zonder geldige resultaten. Aangezien men op dat ogenblik voor de bepaling van de heffing, hoewel ook "forfaitair" berekend, toch terugvalt op meet- en bemonsteringsresultaten, staat dit de toepassing van de vrijstelling bij de aanbieder niet in de weg. De ontvanger kan slechts 1 maal per 4 jaar toepassing maken van de anomalieënregeling, zodat dit ook bij de toepassing van artikel 4.2.2.1.12 een uitzonderingssituatie blijft. Een ontvanger die slechts start met het organiseren van meetcampagnes naar aanleiding van de uitwisseling van circulair afvalwater, kan niet aanzien worden als "starter" voor de toepassing van de anomalieënregeling.

Aan de aanbieder wordt niet de voorwaarde gesteld dat deze belast wordt op basis van de uitgebreide berekeningsmethode. De aanbieder dient daarentegen wel jaarlijks opnieuw de samenstelling van het aangeboden circulair afvalwater te bepalen a.d.h.v. een schepstaal (of de resultaten van een meetcampagne indien het circulair afvalwater wordt aangeboden na de meetgoot). Naast een bijkomende controle op het aangeboden circulair afvalwater, wordt hierbij ook voorzien in een "back-up" indien de ontvanger voor een bepaald heffingsjaar niet beschikt over geldige meet- en bemonsteringsresultaten en deze ook niet voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van de anomalieënregeling. In dat geval wordt de ontvanger belast op basis van de forfaitaire berekeningsmethode met toepassing van de omzettingsscoëfficiënten voor de sector van toepassing op de bedrijfsactiviteit. Zoals hiervoor reeds aangegeven kan in dat geval de bijkomende vervuiling afkomstig van het circulair afvalwater, niet correct worden ingeschat of belast. De vrijstelling kan dan

ook niet worden toegekend aan de aanbieder. Om de financiële gevolgen voor de aanbieder in te perken, voorziet het voorstel dat de heffing op het aangeboden circulair afvalwater wordt berekend op basis van de uitgebreide berekeningsmethode opgenomen in artikel 4.2.2.3.1 e.v., waarbij de resultaten van het schepstaal worden gebruikt voor de invulling van de parameters van de heffingsformule. Een andere invulling van de component Qj is hierbij wel noodzakelijk, waarbij wordt uitgegaan van het gemeten volume aangeboden circulair afvalwater op jaarbasis. Indien de aanbieder uitzonderlijk niet of slechts voor een beperkte periode van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar zou beschikken over tellerstanden ten gevolge van bv. een defect aan de debietmeter, ontbreekt echter noodzakelijke informatie voor de toepassing van artikel 4.2.2.3.1. In subsidiaire orde wordt daarom bepaald dat in dat geval kan teruggегреpen worden naar het minimale volume circulair afvalwater opgenomen in de schriftelijke overeenkomst. De met artikel 47 voorgestelde wijzigingen aan artikel 4.2.2.3.8, waarbij tellerstanden van een nieuwe debietmeter retroactief kunnen worden in aanmerking genomen, kan in deze situatie niet worden toegepast.

Door de resultaten van het schepstaal in aanmerking te nemen voor de berekening van de heffing op het circulair afvalwater, wordt vermeden dat aanbieders die het circulair afvalwater aanbieden voor de meetgoot of die geen gebruik maken van de uitgebreide berekeningsmethode, geconfronteerd worden met een heffing o.b.v. omzettingsscoëfficiënten op het volume aangeboden circulair water, welke in de meeste gevallen aanleiding zal geven tot een hogere heffing. Het lijkt daarbij ook aan te raden de verplichting voor de ontvanger om jaarlijks een meetcampagne te organiseren als dusdanig in te schrijven in de schriftelijke overeenkomst, zodat ook contractueel de gevolgen kunnen vastgelegd worden indien de ontvanger niet aan deze verplichting voldoet en de aanbieder daardoor geen beroep zou kunnen doen op de vrijstelling.

Het voorstel bevat ook een uitzondering op de verplichting tot bemonstering voor de ontvanger, en dit voor 3 categorieën heffingsplichtigen-ontvangers, waarvoor het organiseren van een meetcampagne op het bedrijfsafvalwater zo goed als onmogelijk is door de specifieke lozingssituatie. Circulair afvalwater kan immers bij deze categorieën ontvangers evengoed nuttig worden ingezet in het productieproces zonder verwachte negatieve impact op het milieu.

Een eerste categorie betreft de ontvangers die beschikken over het statuut van nullozer. Bij nullozers wordt het water veelal opgenomen in het product, waarbij ook vaak strikte kwaliteitseisen worden gesteld. In andere gevallen wordt het bedrijfsafvalwater afgevoerd door een extern verwerker.

Een tweede en derde categorie betreft respectievelijk de ontvangers die het circulair afvalwater gebruiken voor beregning (zoals bedoeld in sector 28.e en de door artikel 51 nieuw in te voeren sector 62 van bijlage 5 bij het decreet) en ontvangers die dit circulair afvalwater inzetten voor de uitoefening van een taak van algemeen belang. Deze categorieën kaderen in de Verordening van de Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water en de ter implementatie van deze Europese regelgeving uitgewerkte Vlaamse regelgeving (het besluit van 14 juli 2023, zie hierboven). Enkel de ontvangers die voldoen aan de voorwaarden voor hergebruik van effluent en beschikken over een toelating hiervoor, worden bedoeld met deze categorieën heffingsplichtigen. Als ontvanger in de zin van de derde categorie wordt in het bijzonder de brandweer aangemerkt die het circulair afvalwater inzet als bluswater bij interventies. Brandweerploegen verbonden aan bedrijven, die instaan voor de brandveiligheid van de bedrijfsterreinen, worden niet beoogd. Tot op vandaag werd voor het aanbieden van gezuiverd afvalwater aan derden voor irrigatie en bewatering gewerkt met een grondstofverklaring, die door de aanbieder diende te worden aangevraagd bij OVAM. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 werkt met een voorafgaandelijke

toelating die bij de bevoegde instantie, dit is de Vlaamse Milieumaatschappij, dient te worden aangevraagd. De uitrol van dit systeem van toelatingen zal het mogelijk maken de heffingsregelgeving eventueel verder af te stemmen, zodat de heffingsregelgeving ook in de praktijk zo nauw mogelijk aansluit bij de Reuseregelgeving en bv. een overdaad aan administratieve verplichtingen voor de heffingsplichtigen wordt vermeden.

Tenslotte is het van belang dat de aanbieder en ontvanger de tussen hen afgesloten schriftelijke overeenkomst actueel houden. Deze schriftelijke overeenkomst vormt immers de basis voor de uitwisseling van het circulair afvalwater en de bijhorende vrijstelling voor de aanbieder. Er wordt daarom verwacht dat de aanbieder de VMM binnen 1 maand na het aanbrengen van wijzigingen aan de verplichte inhoudelijke bepalingen en eventuele andere bepalingen die van belang kunnen zijn voor de vrijstelling op de hoogte brengt en een kopie van de aangepaste overeenkomst bezorgt, indien van toepassing.

Op dit ogenblik zijn er geen situaties gekend waarin er een grensoverschrijdende uitwisseling van circulair afvalwater gepland wordt. Het is natuurlijk niet ondenkbaar dat, zeker in de grensstreken, de intentie zou bestaan om circulair afvalwater uit te wisselen tussen een aanbieder die zich op het grondgebied van het Vlaamse Gewest bevindt, en een ontvanger die in het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijke Gewest of een aangrenzende EU-lidstaat gevestigd is. De regeling opgenomen in paragraaf 6, wil ook in dergelijke grensoverschrijdende situaties de vrijstelling voor de aanbieder mogelijk maken, op voorwaarde dat de resterende verplichtingen, zowel voor de aanbieder als voor de ontvanger, worden nageleefd. De ontvanger zal in het gewest of de EU-lidstaat waar hij of zij gevestigd is, onderworpen zijn aan de daar geldende regelgeving met betrekking tot de lozing van afvalwater en de (eventuele) heffingsplicht. De voorwaarde van bemonstering en analyse moet dan ook beoordeeld worden op basis van de regelgeving van toepassing op het uitvoeren van bemonsteringen en analyses op het afvalwater van de ontvanger.

Artikel 44

Elke heffingsplichtige grootverbruiker kan ervoor kiezen om jaarlijks een meet- en bemonsteringscampagne te organiseren op het geloosde bedrijfsafvalwater. In dit geval zal de vuilvracht bepaald worden volgens de uitgebreide berekeningsmethode opgenomen in artikel 4.2.2.3.1 e.v. van het DIWB. In de huidige stand van de regelgeving wordt, indien er in de loop van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar meerdere meet- en bemonsteringscampagnes werden georganiseerd, de N1-component enkel bepaald op basis van de resultaten van de meetcampagne georganiseerd in de maand van grootste bedrijvigheid. De maand van grootste bedrijvigheid is daarbij deze waarin het rekenkundig gemiddelde van de op dagbasis berekende N1-component het grootst is.

De formule voor de uitgebreide berekeningsmethode, en daarmee ook dit begrip, werd ingevoerd in een periode waarin het netwerk van rioolwaterzuiveringsinstallaties ("RWZI's") nog diende te worden uitgebouwd. Het was op dat ogenblik nodig om de piekbelasting te kennen en te kunnen belasten. Intussen is echter het netwerk van RWZI's uitgebouwd, waardoor de noodzaak om de piekbelasting te kennen, zich minder stelt. Bovendien heeft het in aanmerking nemen van enkel de hoogste N1-waarde, en geen gemiddelde zoals dit wel voor de andere componenten het geval is, in de praktijk al vaak aanleiding gegeven tot discussies. Dit vooral indien een heffingsplichtige stelt dat de hoge gemeten N1-waarde het gevolg is van een calamiteit, bv. door een defect aan de waterzuiveringsinstallatie of een fout tijdens het productieproces waardoor er tijdelijk zwaarder vervuild afvalwater werd geloosd. De tijdens deze "calamiteit" gemeten N1-waarde zal echter bepalend zijn voor het volledige jaar. Zelfs het uitvoeren van een tweede meetcampagne later in

het jaar zal niet kunnen verhinderen dat de meetcampagne waarin de calamiteit zich voordeed een grote impact heeft op de heffing voor het volledige jaar.

In dit voorstel wordt afgestapt van het principe van het enkel in aanmerking nemen van de hoogste N1-component. Net zoals voor de andere componenten zal nu ook voor de N1-component worden uitgegaan van alle geldige meet- en bemonsteringsresultaten. Elke vervuiling, gemeten tijdens een meetcampagne, is immers representatief voor de periode waarin werd gemeten en dient dus betrokken te worden in de berekening van de heffing, dit conform het “de vervuiler betaalt”-principe. Het uitmiddelen van de N1-component zal ongetwijfeld een invloed hebben op de vuilvracht N, zodat de heffing als meer representatief voor de vervuiling van het volledige jaar voorafgaand aan het heffingsjaar wordt aangevoeld. Heffingsplichtigen worden op die manier ook aangespoord om meer dan 1 meetcampagne te organiseren en zich niet te beperken tot de periode van de grootste vervuiling. Zo wordt ook een betere controle en opvolging van de productieprocessen en installaties nagestreefd.

De inwerkingtreding van de voorgestelde wijzigingen is voorzien op 1 januari 2024. Dit betekent dat de gewijzigde bepaling van de N1-component automatisch zal kunnen toegepast worden vanaf heffingsjaar 2024. Voor de heffingsjaren voor 2024 wordt de heffing, berekend op basis van artikel 4.2.2.3.1, nog steeds in grote mate bepaald door de N1-component, bepaald op basis van de meet- en bemonsteringsresultaten van de meetcampagne uitgevoerd in de maand van de grootste bedrijvigheid. Het is niet ondenkbaar dat zich tijdens de geplande jaarlijkse meetcampagne, of de door VMM uitgevoerde en enige meetcampagne, net een incident voordoet dat leidt tot een verhoogde N1-component. Heffingsplichtigen die naar aanleiding van dit incident extra meetcampagnes laten uitvoeren, zullen echter in de huidige stand van artikel 4.2.2.3.1 niet kunnen verhinderen dat de meet- en bemonsteringsresultaten van de meetcampagne tijdens dewelke het incident zich heeft voorgedaan, bepalend zullen zijn voor de N1-component en dus ook een grote impact zullen hebben op de heffing voor het volledige heffingsjaar.

Het invoeren van een overgangsmaatregel maakt het voor heffingsplichtigen die zich voor heffingsjaren voor heffingsjaar 2024 in bepaalde specifieke situaties bevinden toch mogelijk om ook al de berekening te vragen op basis van het gewijzigde artikel 4.2.2.3.1, zodat de gevolgen van het incident kunnen worden uitgemiddeld. Deze overgangsmaatregel is gekoppeld aan cumulatieve voorwaarden.

De heffingsplichtige moet in eerste instantie zelf de toepassing vragen van het gewijzigde artikel 4.2.2.3.1, dit bij aangetekende brief verstuurd uiterlijk op 31 december 2024. De poststempel is hierbij bepalend. Zo krijgen de heffingsplichtigen een termijn van 1 jaar na inwerkingtreding van het gewijzigde artikel 4.2.2.3.1 om een aanvraag aan de VMM te doen.

Het heffingsdossier zelf moet betrekking hebben op heffingsjaar 2020, 2021, 2022 of 2023. Dit betekent dat het incident zich heeft voorgedaan tijdens een meetcampagne die ten vroegste vanaf 1 januari 2019 werd uitgevoerd.

Daarbij mag de heffing ook nog niet definitief geworden zijn. Heffingen die nog niet zijn ingekohierd of waartegen nog de mogelijkheid openstaat om een bezwaarschrift in te dienen vallen onder deze toepassing. Ook als er nog geen beslissing over het ingediende bezwaarschrift werd genomen, als er nog een beroepsmogelijkheid openstaat tegen de beslissing over het bezwaarschrift of als er een gerechtelijke procedure lopende is waarin nog geen definitieve uitspraak werd gedaan, zorgen ervoor dat de heffing nog niet definitief is geworden.

Een definitief verschuldigde heffing kan in principe niet meer worden gewijzigd. Een aanslag is definitief verschuldigd als:

- 1° de heffingsplichtige daartegen geen of te laat bezwaar indiende;
- 2° de heffingsplichtige tegen de afwijzing van het bezwaarschrift geen of te laat een gerechtelijke procedure instelde;
- 3° de rechtszaak tegen de afwijzing van het bezwaarschrift resulteerde in een gerechtelijke uitspraak die in kracht van gewijsde is gegaan.

In het verleden heeft de decreetgever zich altijd gehouden aan het algemeen principe dat een meer gunstige overgangsregeling voor de eerdere heffingsjaren enkel kan gelden voor de nog niet definitief verschuldigde heffingen.

Een logische voorwaarde is de voorwaarde dat er meerdere meetcampagnes moeten zijn georganiseerd. Uiteraard kan een uitmiddeling van de N1-component, op basis van het gewijzigde artikel 4.2.2.3.1, slechts gebeuren indien er meet- en bemonsteringsresultaten beschikbaar zijn van verschillende meetcampagnes die werden uitgevoerd in het jaar voor het heffingsjaar. De meetcampagnes kunnen zowel door de heffingsplichtige als door VMM zijn georganiseerd.

Uit deze verschillende meetcampagnes moet ook blijken dat het incident dat zich heeft voorgedaan, een eenmalige verhoogde lozing betreft en de zwaardere vervuiling geen gevolg is van bv. een structureel probleem, een tijdelijke verhoging van het productieniveau of tijdelijk afwijkend productieproces, of een gebrek aan onderhoud van de installaties of de waterzuivering van de heffingsplichtige. De beoogde situatie is deze waarbij een basisproduct of een grondstof, gebruikt in het productieproces, niet zoals gewoonlijk wordt opgenomen in het eindproduct, maar incidenteel geloosd werd samen met het bedrijfsafvalwater. De heffingsplichtige dient het bewijs hiervan aan te leveren.

Als de VMM overgaat tot het toepassen van het gewijzigde artikel 4.2.2.3.1, dan zal dit aanleiding geven tot de vermindering van het oorspronkelijke heffingsbedrag. Als de heffingsplichtige al tot betaling was overgegaan, dan zal dit leiden tot een terugbetaling van het verschil tussen het oorspronkelijke heffingsbedrag en het herrekenende heffingsbedrag. Artikel 418 van het Wetboek Inkomstenbelastingen bepaalt dat bij terugbetalingen van dergelijke bedragen in principe moratoriuminteressen verschuldigd zijn. Omdat het in dit geval echter gaat om een gunstmaatregel, zijn er op de terugbetalingen die in dit kader gebeuren, in afwijking van artikel 418 WIB geen moratoriuminteressen verschuldigd. Ook kosten die de heffingsplichtige al zou hebben gemaakt bij de betwisting van het oorspronkelijke heffingsbedrag, denk maar aan kosten gekoppeld aan een gerechtelijke procedure, blijven ten laste van de heffingsplichtige en kunnen niet op de VMM verhaald worden.

Verder wordt met dit voorstel artikel 4.2.2.3.1 aangepast aan de situatie waarin circulair afvalwater wordt uitgewisseld tussen een aanbieder en een ontvanger. Bij het aanbieden van circulair afvalwater na de meetgoot, zit in de component Qd, ook een fractie circulair afvalwater vevat. Als de aanbieder geniet van de vrijstelling voorzien in artikel 4.2.2.1.12 dient dit circulair afvalwater in mindering te worden gebracht, zodat dit volume niet wordt meegenomen voor de berekening van de heffing voor het heffingsjaar. Het voorstel voorziet daarom dat Qd vermenigvuldigd wordt met een breuk waarvan de teller bepaald wordt door het jaarvolume geloosd afvalwater Qj, zoals bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, en de noemer door diezelfde Qj, vermeerderd met het gemeten jaarvolume aangeboden circulair afvalwater. Op die manier wordt de Qd procentueel verlaagd met de fractie aangeboden circulair afvalwater. Zou de aanbieder voor een bepaald heffingsjaar niet kunnen genieten van de vrijstelling, dan worden de componenten Qj en Qd bepaald alsof er geen aanbieding van circulair afvalwater heeft plaatsgevonden.

Voor heffingsplichtigen die circulair afvalwater aanbieden voor de meetgoot, stelt bovenstaand probleem zich niet. Bij deze categorie aanbieders zou zich daarentegen een ander fenomeen kunnen manifesteren: het kunstmatig verlagen van de Qd door tijdens de uitvoering van meetcampagnes aanzienlijk grotere hoeveelheden circulair afvalwater aan te bieden dan in andere periodes, of in de meest extreme gevallen, enkel tijdens het uitvoeren van de meetcampagnes circulair afvalwater aan te bieden. Op deze manier zou ook de heffing aanzienlijk kunstmatig verlaagd kunnen worden. Er wordt daarom voorzien dat, indien de VMM kan aantonen dat de Qd niet representatief is, de Qd forfaitair wordt bepaald door de Qj, berekend conform artikel 4.2.2.3.8, te delen door het aantal lozingsdagen in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar.

De VMM kan de niet-representativiteit van de Qd aantonen door een vergelijking met de hierboven forfaitair bepaalde Qd te vergelijken met de gemeten Qd. Ligt deze laatste in lijn of hoger dan de eerste, dan is er geen aanpassing van de Qd nodig. De aanpassing zal ook slechts gebeuren indien deze aanleiding geeft tot een hogere heffing.

Door de uitmiddeling van alle resultaten, kan voortaan Qdv ook eenvoudiger geformuleerd worden als het gemiddelde van alle Qd. Op 2 plaatsen wordt artikel 4.2.2.3.1 dan ook in die zin aangepast.

Artikel 45

Artikel 4.2.2.3.3 DIWB bevat de zogenaamde "30%-regel". De huidige tekst van het artikel wil heffingsplichtigen ertoe aanzetten de jaarlijkse meetcampagne te laten doorgaan in de maand van de grootste bedrijvigheid, waarmee de maand wordt bedoeld waarin de N1-component het hoogst is. Omdat met het voorstel opgenomen in artikel 44 er wordt gestreefd naar een uitmiddeling van de N1-component, wordt ook artikel 4.2.2.3.3 hieraan aangepast. De voorgestelde aanpassingen voorzien in een vergelijking van de N-waarde bepaald enerzijds o.b.v. alle geldige resultaten van monsternemingen (er wordt hierbij ook ruimte gelaten voor schepmonsters al dan niet genomen door de VMM, zie ook verder) m.u.v. deze uitgevoerd in opdracht van de heffingsplichtige, en anderzijds de N-waarde bepaald o.b.v. de meetcampagne van de heffingsplichtige, of indien er meerdere meetcampagnes werden georganiseerd, deze met de hoogste vuilvracht. Indien de eerstgenoemde bepaalde N-waarde, 30% hoger ligt dan de laatstgenoemde, dan zullen alle resultaten van de door de heffingsplichtige georganiseerde meetcampagnes van de heffingsberekening worden uitgesloten. Op deze manier tracht men heffingsplichtigen te verplichten om toch minstens te bemonsteren in de periode met de grootste vervuiling.

Als bijvoorbeeld op basis van de resultaten niet afkomstig van de heffingsplichtige de N-waarde 500 VE (vervuilingseenheden) bedraagt en de heffingsplichtige heeft twee campagnes uitgevoerd respectievelijk met een N-waarde van 100 VE en 200 VE, dan wordt als N-waarde de 500 VE gebruikt (200 t.o.v. 500 is meer dan 30% verschil). De heffingsplichtige heeft dan nagelaten om in de periode met de hoogste vervuiling te meten. Indien de N-waarde zonder de resultaten van de heffingsplichtige 500 VE bedraagt en de heffingsplichtige heeft drie campagnes uitgevoerd respectievelijk met een N-waarde van 100 VE, 200 VE en 400 VE, dan wordt als N-waarde 300 VE gebruikt, nl. het gemiddelde van 500, 100, 200 en 400 (400 t.o.v. 500 is immers minder dan 30% verschil).

Indien de 30%-regel wordt toegepast, worden de kosten van de monsternemingen die door VMM zijn gedragen, ten laste gelegd van de heffingsplichtige. Het voorstel voorziet ook hier dat de vergelijking gebeurt tussen de berekening op basis van alle resultaten van monsternemingen, met uitzondering van deze van de

heffingsplichtige, en deze op basis van de resultaten van de meetcampagne van de heffingsplichtige met de hoogste vuilvracht.

Door niet meer te verwijzen naar de resultaten afkomstig van de VMM, maar algemener naar "alle" resultaten, met uitzondering van deze van de heffingsplichtige, wordt ruimte gelaten om ook andere monsternemingen, die oorspronkelijk niet werden uitgevoerd in het kader van de heffing op de waterverontreiniging, in de controle en in uitzonderlijke gevallen, zoals bij toepassing van de 30%-regel, in de heffingsberekening te betrekken. Er wordt daarbij in het bijzonder gedacht aan monsternemingen die door de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving bij controles werden uitgevoerd of monsternemingen door de VMM uitgevoerd, maar in het kader van de omgevingsvergunning en de naleving van de voorwaarden hieruit.

Artikel 46

Voor eenduidigheid doorheen de integrale tekst van het DIWB, worden ook in artikel 4.2.2.3.4 de verwijzingen naar "vuilvracht", vervangen door "N-waarde".

Artikel 47

Het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j wordt in de eerste plaats bepaald a.d.h.v. een continue debietmeting. Is er geen dergelijke debietmeting aanwezig of ontbreken tellerstanden, dan gaat men uit van het gefactureerde leidingwater en het op enige andere wijze ontvangen of opgenomen water. Deze volumes grondwater, oppervlaktewater, hemelwater en ander water worden ook in de eerste plaats bepaald door een verzegelde continue debietmeting. Pas indien er geen verzegelde continue debietmeting is, valt men terug op een subsidiair systeem. In de huidige tekst wordt telkens bij puntje 1) van de afzonderlijke waterbronnen, vermeld: "het volume gemeten aan de hand van een continue debietmeting met registratie volgens de door de regering vastgestelde regels". Hoewel uiteraard enkel verzegelde debietmetingen voldoende objectieve informatie kunnen verschaffen die in aanmerking kan worden genomen voor de berekening van de heffing, wordt niet expliciet verwezen naar "verzegelde" continue debietmetingen waardoor er hierover discussie zou kunnen ontstaan. Om dit te vermijden wordt met het voorstel in elk puntje 1) het woord "verzegelde" ingevoegd tussen "aan de hand van een" en "continue debietmeting". De bepaling m.b.t. de bepaling van het volume koelwater wordt daarbij echter niet aangepast. De verzegeling wordt in dit geval in de praktijk als zeer moeilijk, zo niet onmogelijk aanzien.

Verder wordt met dit voorstel artikel 4.2.2.3.8 aangepast aan de situatie waarin circulair afvalwater wordt uitgewisseld tussen een aanbieder en een ontvanger. Dit artikel bevat de bepalingen voor bepaling van het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j , bedoeld in artikel 4.2.2.3.1. Indien de aanbieder voor het aangeboden volume circulair afvalwater van de vrijstelling geniet conform artikel 4.2.2.1.12, dit volume pas aanbiedt na de meetgoot van het geloosde afvalwater, zit dit immers eveneens vervat in het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j . De Q_j dient om deze reden vermindert te worden met het aangeboden volume circulair afvalwater, dit zowel in geval tellerstanden beschikbaar zijn afkomstig van een continu werkend debietmeetsysteem op het geloosde afvalwater, als in het geval geen tellerstanden beschikbaar zijn en wordt uitgaan van de som van de opgenomen/ontvangen volumes water, van welke oorsprong ook.

De ontvanger van het circulair afvalwater beschikt door het aanbod van het circulair afvalwater over een "nieuwe" categorie water die kan worden ingezet in het productieproces. Aangezien het aangeboden volume circulair afvalwater bij de aanbieder aanleiding kan geven tot de toekenning van een vrijstelling, wordt dit volume ook bij de ontvanger afzonderlijk aangegeven, en niet gecatalogiseerd onder "ander water". Het eerste lid, 2°, wordt ook in die zin aangevuld.

Het volume circulair afvalwater, wordt het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j voor dat heffingsjaar, zowel bij de aanbieder als bij de ontvanger, bepaald alsof er geen circulair afvalwater zou zijn aangeboden.

In tegenstelling tot de verplichte plaatsing van een debietmeter op grondwaterwinningen, bestaat er geen algemene verplichting tot plaatsing van een debietmeter bij bv. het gebruik van hemelwater. Het is daarnaast niet ondenkbaar dat een geplaatste debietmeter plots niet meer correct functioneert of defect is. Bij ontstentenis van een (correct werkende) debietmeter ter bepaling van het exact volume opgepompt grondwater, hemelwater of oppervlaktewater en dus bij ontbreken van tellerstanden, voorziet het decreet subsidiair in een bijzondere forfaitaire regeling inzake de berekening van het volume grondwater of oppervlaktewater, op basis van het vergund volume of, bij ontstentenis, van de nominale pompcapaciteit. Het volume hemelwater wordt in dat geval berekend op basis van afspoelbare of vervuilde oppervlakte. Het zijn de enige objectiveerbare elementen die een heffingsplichtige in principe nog kan bijbrengen indien hij/zij geen tellers heeft voor het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar (of indien de tellers onleesbaar zijn of defect). Van dit subsidiaire systeem kan in de huidige stand van de regelgeving niet afgeweken worden. De opgenomen hoeveelheid water, aldus berekend, wordt onweerlegbaar vermoed correct te zijn.

Deze heffing kan echter sterk afwijken van de heffing berekend op basis van tellerstanden in de voorgaande of volgende jaren. Ook in de praktijk blijken er veel betwistingen te zijn wegens het afwezig zijn van tellerstanden hetzij om procedurele redenen, hetzij om technische redenen. Een correctiesysteem voor uitzonderlijke gevallen is dan ook aangewezen.

Huidig voorstel strekt er toe om een bijkomende berekeningsmethode op te nemen die een heffingsplichtige kan aanvragen voor bepaalde gevallen waarin hij uitzonderlijk niet beschikt over geldige tellerstanden voor een gedeelte of het geheel van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar. Het uitgangspunt blijft nog steeds het installeren van een debietmeter en de verantwoordelijkheid van de heffingsplichtige voor de goede en correcte werking van de meetapparatuur. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen 2 situaties waarin geen geldige tellerstanden voor het opgenomen grondwater, hemelwater of oppervlaktewater beschikbaar zijn: enerzijds de situatie waarin er nog nooit een debietmeter is geïnstalleerd en anderzijds deze waarin de reeds geïnstalleerde debietmeter defect is of slecht functioneert.

Wanneer het gaat om een waterwinning waar nog nooit een debietmeting heeft voor plaatsgevonden kunnen de tellerstanden meteen vanaf de installatie gebruikt worden voor voorafgaande jaren. Op deze wijze wordt bemeteren aangemoedigd. De tellerstanden van een periode van een jaar, te rekenen vanaf de installatie van de debietmeter, vermenigvuldigd met 1,5 kunnen op verzoek van een heffingsplichtige worden gebruikt om het volume te bepalen. Dit blijft een forfaitaire berekening aangezien het reëel verbruik immers niet aangetoond kan worden vermits er geen correcte teller aanwezig was in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar.

De regeling is analoog aan deze opgenomen in art. 4.2.2.3.5 om de vuilvracht forfaitair te berekenen bij het ontbreken van meet- en bemonsteringsresultaten.

Deze berekeningsmethode kan niet gebruikt worden voor illegale, dit zijn niet vergunde of gemelde, grondwaterwinningen omdat het niet aangewezen is om onvergunde toestanden indirect een nieuw voordeel toe te kennen. Daarnaast moet de waterhuishouding gelijkaardig zijn gebleven. Het ligt niet in de bedoeling van dit voorstel dat bedrijven die bv. schuiven met het gebruik van verschillende waterwinningen in het productieproces dit systeem kunnen aanwenden om de heffing te reduceren. De periode waarvan de tellerstanden gebruikt worden dient op het vlak van de waterhuishouding overeen te stemmen met de periode waarvoor deze gebruikt worden om de heffing te berekenen.

De heffingsplichtige dient deze berekeningsmethode uiterlijk aan te vragen bij het bezwaarschrift voor de betrokken heffing. Op dat ogenblik is het bedrijf immers op de hoogte van de impact op de heffing van het ontbreken van debietmeting en kan hij onmiddellijk overgaan tot de installatie van een debietmeter. Eens er debietmeting heeft plaatsgevonden dient de heffingsplichtige deze verder correct uit te voeren. Er wordt omwille van praktische overwegingen geopteerd om terug te vallen op de gegevens van 1 volledig gemeten jaar. Indien een ruimere periode in rekening dient te worden gebracht betekent dit ook dat de afhandeling van bezwaarschriften een veel langere periode in beslag neemt.

De aanvullende voorwaarden gecombineerd met het feit dat de tellerstanden van een jaar vermenigvuldigd worden met 1,5 moeten voldoende waarborg bieden dat geen misbruik wordt gemaakt van deze regeling.

Een gelijkaardige regeling wordt in dit voorstel voorzien om te vermijden dat een heffingsplichtige waarbij uitzonderlijk iets is fout gelopen bij de tellers, plots belast worden op basis van de verleende vergunning, de pompcapaciteit of de afspoelbare oppervlakte en op die manier geconfronteerd worden met een zeer hoge heffing die mogelijks niet correspondeert met de realiteit. Hier wordt 1,5 maal de hoogte van het gemiddelde volume van de waterwinning in rekening gebracht bij het vaststellen van de heffing van de drie opeenvolgende, voorgaande heffingsjaren. Deze drie opeenvolgende, voorgaande heffingsjaren moeten gesitueerd zijn onmiddellijk voor het heffingsjaar waarover de betwisting ontstaat. Op die manier kan deze alternatieve berekeningswijze per waterwinning slechts één keer in een periode van 4 jaar worden gebruikt. De eis om dergelijke berekeningswijze slechts van toepassing te maken op heffingsplichtigen die reeds gedurende drie jaren tellerstanden kunnen voorleggen is ingegeven vanuit het oogpunt dat men moet kunnen terugvallen op een min of meer lange periode waarbinnen het reële volume werd gemeten zodat voor dat ene jaar toch een voldoende zekerheid kan geboden worden dat de heffing een “waarschijnlijk” volume zal betreffen. Verder biedt dit een bijkomende waarborg dat het niet functioneren van de debietmeting een uitzonderlijke situatie betreft.

Het bewijs van herstel of vervanging van de debietmeter door een externe partij dient eveneens te worden geleverd. Dit als bijkomende waarborg om misbruik te vermijden en dat de debietmeting correct werd hersteld om een goede werking zo veel mogelijk te garanderen.

De afwijkende berekeningsmethode in dit voorstel heeft als voordeel dat deze forfaitaire berekening een rechtstreekse band heeft met de tellerstanden van voorgaande of komende jaren. Debietmeetsystemen die het geloosd afvalwater meten worden niet meegenomen in de regeling. Er kan in dat geval nog teruggevallen worden op de berekening via het opgenomen water. Deze afwijkende berekeningsmethode blijft kaderen in het “de vervuiler betaalt”-principe.

Via het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, wordt onder meer het onttrekken van oppervlaktewater uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten geregeld. Dergelijke onttrekkingen moeten beschouwd worden als private waterwinningen als vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van het DIWB, en zijn heffingsplichtige winningen op basis van artikel 4.2.1.1.1 van hetzelfde decreet.

In de regel wordt de hoeveelheid gewonnen oppervlaktewater bepaald aan de hand van de meterstand die door de eigen waterwinner wordt doorgegeven. In

de gevallen waarin er echter geen tellerstand wordt doorgegeven of deze niet voorhanden is, dient men terug te vallen op een subsidiair systeem voor de bepaling van het gecapteerde volume. Artikel 4.2.2.3.8 (bepaling van het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j) en 4.2.2.5.2 (bepaling van het jaarvolume afvalwater Q) bevatten dergelijk subsidiair systeem. Voor de captatie van oppervlaktewater uit onbevaarbare waterlopen viel men voorheen bij gebrek aan tellerstanden meteen terug op de nominale pompcapaciteit van de pomp(en). Met het programmadecreet van 23 december 2021 bij de begroting 2022 werd artikel 4.2.2.5.2, tweede lid, punt 3 aangepast, zodat het voor de bepaling van het volume Q nu mogelijk is om in eerste instantie terug te grijpen naar het systeem van de meldingen en het daarin opgenomen volume, alvorens te moeten teruggrijpen naar de nominale pompcapaciteit. Op deze wijze wordt naar een correctere en realistischere heffing gestreefd. Artikel 4.2.2.3.8 werd hierbij echter uit het oog verloren. Het voorstel wil dezelfde aanpassing nu ook doorvoeren in artikel 4.2.2.3.8, zodat ook voor de bepaling van het volume Q_j in subsidiaire orde kan teruggerepen worden naar het systeem van de onttrekkingen.

Door de nieuwe indeling in paragrafen en de overige wijzigingen in dit artikel voorziet het voorstel in een volledige vervanging van artikel 4.2.2.3.8.

Artikel 48

Heffingsplichtigen die oppervlaktewater opnemen voor gebruik in het productieproces om het eigen afvalwater naderhand opnieuw in hetzelfde oppervlaktewater te lozen, kunnen vandaag gebruik maken van het "deltaprincipe" opgenomen in artikel 4.2.2.4.1 van het DIWB. Dit principe voorziet in een aftrek van de vuilvracht van het opgenomen oppervlaktewater van de vuilvracht van het geloosde afvalwater.

Bij het programmadecreet van 16 december 2022 bij de begroting 2023, werd dit deltaprincipe al uitgebreid naar situaties waarin een heffingsplichtige door de vergunningverlenende overheid wordt verplicht te lozen in een ander oppervlaktewater dan dit waaruit werd opgenomen, niet omdat lozing verboden zou zijn in hetzelfde oppervlaktewater, maar omdat de lozing in een ander oppervlaktewater een positiever effect heeft op het milieu.

Openbare waterzuiveringsinstallaties zuiveren het water dat via het openbaar rioeringsstelsel werd afgevoerd. De effluentstroom die hierbij ontstaat, wordt uiteindelijk geloosd op oppervlaktewater. Indien een heffingsplichtige water opneemt uit het oppervlaktewater waarin het effluentwater werd geloosd, om uiteindelijk in hetzelfde oppervlaktewater het eigen afvalwater te lozen, kan deze gebruik maken van het deltaprincipe. In de huidige stand van de regelgeving kan het deltaprincipe niet toegepast worden wanneer de heffingsplichtige het water van deze effluentstroom rechtstreeks opneemt voor het wordt geloosd op het oppervlaktewater. Deze situatie is nochtans niet helemaal zo verschillend van deze waarin het effluent wel al werd geloosd in het oppervlaktewater.

Het nieuwe derde lid voorziet ook dat wanneer het effluentwater rechtstreeks wordt gebruikt door de heffingsplichtige, het deltaprincipe kan worden toegepast. De vuilvracht van het effluentwater kan in mindering worden gebracht van de vuilvracht van het eigen afvalwater, voor zover dit ofwel wordt geloosd in hetzelfde oppervlaktewater als waarin de openbare waterzuiveringsinstallatie het effluentwater zou lozen, ofwel in een ander oppervlaktewater indien dit zo zou opgelegd worden door de vergunningverlenende overheid. Dit impliceert in feite de situatie voorzien in het tweede lid.

Als de heffingsplichtige het effluentwater nog verder zuivert (bv. via membraanfiltratie), dan ontstaat een "retentaatstroom" bestaande uit bv. spoelwater van de filters of concentraat van de membraanfiltratie in de bijkomende zuiveringsinstallatie. Deze stroom afvalwater bevat een groot gedeelte van de nog in het effluentwater aanwezige vervuiling, die door een bijkomende zuivering toch nog uit het afvalwater gehaald kon worden. Deze retentaatstroom wordt dan in principe geloosd in oppervlaktewater en zal door het deltaprincipe zo goed als kosteloos kunnen worden geloosd. Als de heffingsplichtige echter deze retentaatstroom opnieuw zou kunnen aanbieden voor zuivering aan een openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie, dan zou dit aan de exploitant van het zuiveringstechnisch werk een "tweede kans" geven om het afvalwater nog verder te zuiveren en dus een minder belaste afvalwaterstroom in oppervlaktewater te lozen. Dit komt het milieu nog meer ten goede.

De huidige regelgeving bevat echter geen financiële stimulans om dergelijke uitwisseling te bevorderen. Er is geen vrijstelling voorzien voor het terugsturen van deze retentaatstroom: de heffing op de waterverontreiniging blijft verschuldigd, aangezien dit wordt beschouwd als gebruik van water en/of lozing van afvalwater. Het voorstel opgenomen in dit artikel wil daarom, met toevoeging van een vierde lid aan artikel 4.2.2.4.1, §1, voorzien dat er geen heffing wordt gevestigd op het volume afvalwater (de retentaatstroom) dat teruggestuurd wordt naar de openbare waterzuiveringsinstallatie. Er is een bijkomende voorwaarde verbonden aan de vrijstelling. Aquafin, als exploitant van het zuiveringstechnisch werk, moet akkoord gaan met het terugsturen van de retentaatstroom. Enkel Aquafin is in de mogelijkheid om te oordelen of het terugsturen van de retentaatstroom de eigen zuivering niet in het gedrang brengt.

Artikel 49

Voor de aanpassingen aan artikel 4.2.2.5.2 wordt wat het in mindering brengen van het vrijgestelde volume circulair afvalwater van het waterverbruik Q betreft bij de aanbieder, naar analogie verwezen naar wat hierover is opgenomen in de motivering bij de aanpassingen aan artikel 4.2.2.3.8. Ook hier geldt dat wanneer de aanbieder voor een bepaald heffingsjaar niet van de vrijstelling op het volume circulair afvalwater zou kunnen genieten, het waterverbruik Q voor dat heffingsjaar bepaald wordt alsof er geen aanbod van circulair afvalwater heeft plaatsgevonden.

Ook wat betreft de toevoeging van "circulair afvalwater" als een aparte waterbron kan worden verwezen naar hetgeen hierover is bepaald bij artikel 47. Hoewel één van de voorwaarden voor het toekennen van de vrijstelling op het aangeboden circulair afvalwater aan de aanbieder de bemonstering van het geloosde afvalwater door de ontvanger is, en de ontvanger dus in principe enkel gebruik kan maken van de uitgebreide berekeningsmethode, zijn er situaties waarin de ontvanger zich niet in de mogelijkheid bevindt om een bemonstering van het afvalwater te organiseren. Het betreft dan de uitzonderingen die zijn voorzien in het voorgestelde nieuwe artikel 4.2.2.1.12, §5, tweede lid. Bij deze categorieën heffingsplichtigen zal er toch een berekening van de heffing op forfaitaire basis mogelijk zijn, zonder dat de aanbieder hierdoor de vrijstelling verliest. De toevoeging van de waterbron aan dit artikel, moet dus enkel vanuit het oogpunt van deze categorieën worden bekeken. In het algemeen geldt nog steeds dat de ontvanger jaarlijks moet voorzien in een bemonstering van zijn afvalwater. Bij afwezigheid van bemonstering kan dan, zoals hoger reeds aangehaald, teruggevalLEN worden op de anomalieënregeling en uitzonderlijk zal toch een heffing op het aangeboden circulair afvalwater dienen te worden gevestigd.

Tenslotte voorziet het voorstel eveneens in een vereenvoudiging van dit artikel. Artikel 4.2.2.5.2. bevat bijna identieke bepalingen inzake de bepaling van het volume Q als artikel 4.2.2.3.8. inzake de bepaling van het jaarvolume geloosd

afvalwater Qj. Er wordt daarom voor de bepaling van de afzonderlijke waterbronnen verwezen naar de betreffende bepalingen opgenomen in artikel 4.2.2.3.8. Zo wordt een onnodige herhaling van deze, vaak omvangrijke, bepalingen vermeden.

Het onderscheid tussen de bepaling van de ontvangen en de aangeboden hoeveelheid circulair afvalwater wordt ook in artikel 4.2.2.5.2. behouden. Zo blijft er een gelijkaardige indeling als in artikel 4.2.2.3.8. Bovendien kan de hoeveelheid circulair afvalwater verschillend zijn bij de aanbieder en de ontvanger. Dit zal het geval zijn indien de aanbieder aan verschillende ontvangers aanbiedt, bv. in geval van gebruik door de ontvangers van het circulair afvalwater voor beregening.

Artikel 50

Artikel 4.2.3.1, §2 van het DIWB bevat de regeling inzake de bepaling van het volume gewonnen grondwater. De voorgestelde nieuwe regeling m.b.t. het in aanmerking nemen van tellerstanden afkomstig van een nieuwe debietmeter of het teruggrijpen naar tellerstanden van voorgaande heffingsjaren bij defect, is ook van toepassing op vergunde grondwaterwinningen. Er wordt daarom in verwijzingen voorzien naar artikel 4.2.2.3.8, §2 en §3, in dit artikel.

Artikel 51

Dit voorstel heft de horecasectoren 21a en 21b en de bijhorende omzettingsefficiënten op in bijlage 5 bij het DIWB en voert ook 2 nieuwe sectoren in: sector 62 en sector 63. Deze aanpassingen moeten zorgen voor (administratieve) vereenvoudiging.

Heffingsplichtigen die gebruik maken van water voor beregening of voor het aanvullen van vijvers, worden voor deze activiteit momenteel belast op basis van de omzettingsefficiënten van sector 28.e. Sector 28 is in het algemeen van toepassing op land- en tuinbouwbedrijven. Bij het invullen van de jaarlijkse aangifte op het digitaal heffingenloket, dienen daarom bij toepassing van sector 28, telkens een aantal noodzakelijke stappen doorlopen te worden die betrekking hebben op land- en tuinbouw. Niet alle heffingsplichtigen die water gebruiken voor beregening of voor het aanvullen van vijvers zijn actief in deze sectoren. Het invullen van de jaarlijkse aangifte, waarbij ze telkens deze stappen dienen te doorlopen, hoewel niet van toepassing, wordt door hen als hinderlijk ervaren. Om dit te vermijden wordt voorzien in een afzonderlijke sector 62 die van toepassing is op heffingsplichtigen die geen land- of tuinbouwbedrijf zijn, waarbij dezelfde omzettingsefficiënten worden gehanteerd als deze van sector 28.e. Dit heeft dus geen wijzigingen tot gevolg op het vlak van de heffing, maar enkel een praktisch nut. Heffingsplichtigen die sector 62 aanduiden in de digitale aangifte, hoeven zo niet meer de stappen te doorlopen die noodzakelijk zijn voor land- en tuinbouwbedrijven.

Bij "beregening" wordt o.a. gedacht aan het beregenen van sportvelden, ook als er gebruik wordt gemaakt van kunstgras, volkstuinten of militaire kerkhoven. Het vernevelen van water op grondstoffen of producten zoals bv. bij kool-, hout- of ertsopslag of (verneveling op bedrijfsterreinen) ter voorkoming van stof, wordt niet als "beregening" in de zin van sector 62 aanzien.

De schrapping van de horecasectoren 21a en 21b hangt samen met de invoering van de nieuwe sector 63. Deze nieuwe sector omvat uitsluitend het afvalwater van activiteiten die onder NACE-BEL-codes ("Statistische nomenclatuur van de Economische activiteiten in de Europese Gemeenschap (Belgische versie) 2008") 47 of 53 tot en met 99 vallen. Heffingsplichtigen die deze activiteiten uitoefenen zijn o.a. warenhuizen, horeca-aangelegenheden, dienstverleners, fitnesscentra, sportclubs en sauna's. Onder de huidige regelgeving worden deze heffingsplichtigen verplicht om verschillende activiteiten in de vullen in de aangifte. Bij een sportclub bv. kan

dit de activiteit "kantine" zijn onder sector 21a, het waterverbruik voor douches en ander waterverbruik onder sector 55 en "sanitair werknemers" onder sector 59.

Met het decreet van 21/12/2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013 werd de financierende heffing voor grootverbruikers die lozen op riolering ingevoerd. Vanaf heffingsjaar 2013 zou bij de heffing rekening worden gehouden met de verwerkbaarheid van het afvalwater op de rioolwaterzuiveringsinstallatie: goed of slecht verwerkbaar of complementair. Bij de forfaitaire berekeningsmethode voor de heffing o.b.v. omzettingsscoëfficiënten leidde dit tot de toevoeging van een nieuwe component C_v . Het afvalwater onder sector 55 "niet elders genoemde bedrijfsactiviteiten" is slecht verwerkbaar afvalwater en kreeg een C_v -factor van 0,008. De bij hetzelfde decreet nieuw ingevoerde sector 59, gebruikt voor het belasten van het afvalwater afkomstig van werknemers, kreeg, hoewel deze dezelfde omzettingsscoëfficiënten heeft als sector 55, een C_v -factor gelijk aan 0. Dit sanitair afvalwater is immers gelijk te stellen aan huishoudelijk afvalwater. Het afvalwater afkomstig van de bedoelde heffingsplichtigen is over het algemeen goed verwerkbaar afvalwater, waardoor het toepassen van een C_v -factor (zoals bij sector 55) niet nodig is.

Om de aangifte en de behandeling ervan te vereenvoudigen wordt al het (huishoudelijk) afvalwater van de bedoelde heffingsplichtigen nu samengebracht onder de nieuwe sector 63. De bedoelde heffingsplichtigen dienen dus geen afzonderlijke activiteiten meer in de aangifte op te nemen. Voor een groot aantal dossiers, waaronder ook specifiek de horeca, wordt het aangifteproces daardoor sterk vereenvoudigd. Sector 6 "niet elders genoemde voedingsmiddelen" blijft wel altijd voorrang hebben op deze nieuwe sector 63.

Omdat ook de activiteiten verbonden aan horeca binnen de vermelde NACE-BEL-codes vallen, dienen de afzonderlijke sectoren 21a en 21b te worden geschrapt. Sector 59 blijft wel behouden als afzonderlijke sector. Heffingsplichtigen die niet onder sector 63 vallen, kunnen immers nog steeds gebruik maken van sector 59 voor het afvalwater van hun werknemers.

Band met de begroting

Het doel van een groot aantal van de opgenomen wijzigingsvoorstellen is te komen tot een heffing op de waterverontreiniging die nog nauwer aansluit bij de realiteit en nog meer rekening houdt met de impact van de vervuiling die door een heffingsplichtige in het milieu wordt gebracht. Het is hierbij mogelijk dat een welbepaald voorstel voor de ene heffingsplichtige leidt tot een lagere heffing, waar datzelfde voorstel voor een andere heffingsplichtige leidt tot een hogere heffing. Ook algemeen kunnen bepaalde voorstellen een gevolg hebben op de hoogte van de heffingsinkomsten. Een heffing die als meer "correct" wordt aangevoeld door alle partijen, leidt daarentegen ook tot minder discussie en dus een kostenbesparing bv. op het vlak van rechtszaken.

Een concrete cijfermatige inschatting van de totale impact is moeilijk vast te stellen, zeker ook gelet op de wijziging van de monsterneming van het geloosde afvalwater (zie het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2002 tot uitvoering van het Titel IV, hoofdstuk II en Titel V, hoofdstuk IV van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018). Aangezien de voorstellen zowel kunnen leiden tot hogere als lagere individuele heffingen, wordt echter niet verwacht dat deze een ingrijpende invloed zullen hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

Afdeling 5. Dierenwelzijnsfonds

Artikel 52

Aan de uitgavenzijde van het Vlaams Dierenwelzijnsfonds wordt de mogelijkheid gecreëerd om naast de reeds bestaande jaarlijkse prijs van de afdeling Dierenwelzijn en de stuurgroep van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn voor de beste scriptie rond een dierenwelzijnsthema, ook andere dierenwelzijnsprizen uit te reiken zoals een prijs voor dierentuinen die bijzondere inspanning hebben verricht om het dierenwelzijn op een nieuwe, originele manier positief te beïnvloeden.

Om die reden worden in de tekst van het oprichtingsdecreet van het Vlaams Dierenwelzijnsfonds de woorden 'de Vlaamse Dierenwelzijnsprizes' vervangen door het woord 'dierenwelzijnsprizes'.

Band met de begroting

De dierenwelzijnsprijs voor de beste scriptie bedraagt 1.250 euro voor zowel de beste bachelor scriptie als de beste master scriptie.

De dierenwelzijnsprijs voor de dierentuinen werd nog niet bepaald, maar zal niet meer bedragen dan 5.000 euro per jaar.

De budgettaire impact voor de Vlaamse overheid blijft dus beperkt.

Afdeling 6. Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid – energieheffing

Artikel 53

De heffing op de afnamepunten van elektriciteit wordt voor rekening van het Vlaamse Gewest geïnd door de toegangshouder van het afnamepunt. Om rekening te houden met de heffingen die hem niet volledig gestort zouden worden door afnemers, mag elke toegangshouder een forfait van 0,5 procent afhouden van de heffingen die in rekening worden gebracht op de afrekeningsfacturen en slotfacturen.

Over het bedrag van de boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen dient jaarlijks uiterlijk op 1 juli te worden gerapporteerd bij de Vlaamse Belastingdienst.

De voorliggende wijziging in het kader van BO2024 beoogt die rapportering beter af te stemmen op de boekhoudkundige realiteit. Omdat een boekjaar niet noodzakelijk gelijk loopt met een kalenderjaar wordt, teneinde een goede praktische uitvoering te verzekeren, voorgesteld om de termijn tegen wanneer deze gegevens moeten worden aangeleverd te bepalen op 6 maanden na de afsluiting van de rekeningen. Op die manier kunnen steeds volledige en door de revisor gevalideerde gegevens worden meegedeeld.

Situering

Heffing op afnamepunten elektriciteit (cf. Energiedecreet van 8 mei 2009, titel XIV, hoofdstuk I)

De huidige toestand (probleemstelling)

De rapportering over boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen uiterlijk op 1 juli is moeilijk haalbaar indien het boekjaar niet gelijk loopt met het kalenderjaar. De gegevens zijn op die datum mogelijk nog onvolledig of niet gevalideerd door revisor en/of algemene vergadering.

Knelpunten en opportuniteiten

In plaats van een absolute datum voor rapportering wordt deze gekoppeld aan de datum waarop het boekjaar wordt afgesloten.

Wijzigingen aan de huidige regeling

In plaats van een absolute datum voor rapportering wordt deze gekoppeld aan de datum waarop het boekjaar wordt afgesloten. Deze wijziging geldt voor de boekjaren die worden afgesloten vanaf 1 januari 2024. Voor afsluitingen die plaatsvinden tussen 1 juli 2023 en 31 december 2023 blijft de bestaande regeling van toepassing. Toegangshouders voor die afsluitingen beschikken tot 1 juli 2024 voor de rapportering over boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen.

Budgettaire impact

Gelet op het beperkte percentage van de heffing waarop deze wijziging betrekking heeft en het feit dat deze afrekening zowel in min als in plus kan zijn, wordt uitgegaan van een beperkte impact.

Band met de begroting

De voorliggende wijzigingen in het kader van de BO2024 heeft een impact op de wijze van aanrekening van vorderingen uit de energieheffing.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 6

Als gevolg van de opmerking van de Raad van State bij artikel 55 (cf. randnummer 74.623/1-3) werd in de memorie van toelichting verduidelijkt dat de wijziging van toepassing is op rekeningen die worden afgesloten vanaf 1 januari 2024.

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Artikel 54

Er wordt een nieuwe rubriek toegevoegd aan de betrokken onderafdeling met de maatregelen in het kader van het extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen voor het gewoon basisonderwijs.

Artikel 55

In navolging van de taalintegratiemiddelen (12 miljoen euro) die samen met de KOALA-screening ingang vonden in het kleuteronderwijs, worden er bijkomende middelen voor het gewoon lager onderwijs voorzien. Deze middelen worden toegekend in de vorm van een werkingsbudget zodat de scholen ze breed kunnen inzetten in functie van het versterken van de Nederlandse taalcompetenties van die leerlingen die achterblijven op dit vlak. Deze middelen zijn expliciet bedoeld om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands te ondersteunen, zonder bijkomende planlast te creëren.

Voor alle scholen die in de voorbije 3 schooljaren minstens éénmaal meer dan 50% leerlingen lager onderwijs hebben die als thuistaal niet-Nederlands hebben, worden er extra middelen voorzien. Er wordt hiervoor naar het aantal aantikkers op het kenmerk thuistaal niet-Nederlands gekeken én voor elk van deze leerlingen wordt een budget voorzien door de Vlaamse overheid.

De scholen kunnen deze middelen volgens de eigen noden en keuzes inzetten. Dit kan bijvoorbeeld het aantrekken van extra personeel (zowel onderwijzend personeel, als personeelsleden die ingezet worden voor buitenschoolse lessen) zijn. Een deel van de leerlingen is immers gebaat bij een intensieve onderdompeling in het Nederlands in een aparte taalbadklas. Voor het lager onderwijs kunnen deze middelen onder meer ingezet worden voor de reeds bestaande taalintegratietrajecten en het taalbad.

Daarnaast kunnen scholen voor hun schoolteam ook expertise inkopen inzake onderwijs aan leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen. Dit kan via pedagogische begeleidingsdiensten, lerarenopleidingen of andere professionaliseringsorganisaties.

Er wordt jaarlijks minstens een budget van 20 miljoen euro voorzien voor deze maatregel. De middelen worden verdeeld over het basis- en secundair onderwijs op basis van hun aandeel in de in aanmerking komende leerlingen.

Artikel 56

Er wordt een nieuwe onderafdeling toegevoegd aan de betrokken afdeling met de maatregelen in het kader van het extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen voor het gewoon secundair onderwijs.

Artikel 57

In navolging van de taalintegratiemiddelen (12 miljoen euro) die samen met de KOALA-screening ingang vonden in het kleuteronderwijs, worden er bijkomende middelen voor het gewoon secundair onderwijs voorzien. Deze middelen worden toegekend in de vorm van een werkingsbudget zodat de scholen en centra ze breed kunnen inzetten in functie van het versterken van de Nederlandse taalcompetenties van die leerlingen die achterblijven op dit vlak. Deze middelen zijn expliciet bedoeld om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands te ondersteunen, zonder bijkomende planlast te creëren.

Voor alle scholen en centra die in de voorbije 3 schooljaren minstens éénmaal meer dan 50% leerlingen hebben die als thuistaal niet-Nederlands hebben, worden er extra middelen voorzien. Er wordt hiervoor naar het aantal aantikkers op het kenmerk thuistaal niet-Nederlands gekeken én voor elk van deze leerlingen wordt een budget voorzien door de Vlaamse overheid.

De scholen en centra kunnen deze middelen volgens de eigen noden en keuzes inzetten. Dit kan bijvoorbeeld het aantrekken van extra personeel (zowel onderwijzend personeel, als personeelsleden die ingezet worden voor buitenschoolse lessen) zijn. Een deel van de leerlingen is immers gebaat bij een intensieve onderdompeling in het Nederlands in een aparte taalbadklas, de 'Nederlandsklas', al dan niet te organiseren binnen of buiten de schooluren.

Secundaire scholen kunnen leerlingen eveneens verplichten om 3u extra Nederlands te volgen. De extra middelen voor een offensief Nederlands kunnen ingezet worden voor de organisatie van deze bijkomende uren Nederlands.

Daarnaast kunnen scholen voor hun schoolteam ook expertise inkopen inzake onderwijs aan leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen. Dit kan via pedagogische begeleidingsdiensten, lerarenopleidingen of andere professionaliseringsorganisaties.

Er wordt jaarlijks minstens een budget van 20 miljoen euro voorzien voor deze maatregel. De middelen worden verdeeld over het basis- en secundair onderwijs op basis van hun aandeel in de in aanmerking komende leerlingen.

Afdeling 2. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Artikel 58

In begrotingsjaar 2024 worden opnieuw middelen ten behoeve van de asielproblematiek toegekend. De verdeling van deze middelen houdt rekening met de inzet en de efficiëntie van die ingezette middelen.

Afdeling 3. Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming

Artikel 59

Het onbezwaarde saldo op de ontvangen subsidies binnen het beleidsveld Onderwijsdepartement Onderwijs en Vorming in h in het kader van Europese projecten kan worden toegevoegd aan het fonds.

In bepaling II.11 van het VABN-advies staat dat de middelen die worden ontvangen voor de eigen werking niet via een orderrekening worden verwerkt.

Deze middelen worden daarom ingeschreven in de algemene middelen maar gelet op het éénjarig-principe van de begroting en het feit dat de uitgaven moeten worden geboekt in het jaar van uitgave, kan dit leiden tot verlies aan middelen.

Het gaat hier bijvoorbeeld om lumpsum projecten of bijvoorbeeld het percentage overhead toegekend door Europa in kader van projecten met cofinanciering.

Band met de begroting

De gebruiksmogelijkheden van het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming worden uitgebreid. Er is dus een link met de begroting.

Afdeling 4. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Artikel 60

In het kader van de huursubsidies, in uitvoering van het decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016, wordt het decretaal gemachtigde maximale jaarlijkse subsidiebedrag om verbintenissen aan te gaan voor huursubsidies verhoogd tot 30.200.000 euro. Dit omwille van het grote succes van het programma en om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe vragen.

Overeenkomstig artikel 20 van het decreet van 30 juni 2017 houdende bepalingen tot de begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017 wordt dit bedrag gekoppeld aan de consumptieprijsindex van december 2016, basis 2013, en wordt jaarlijks op 1 januari berekend.

Band met de begroting

De Vlaamse Regering heeft het bestaande systeem van de huursubsidies geëvalueerd en op 26/02/2021 het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016 houdende de regeling voor huursubsidies voor schoolinfrastructuur definitief goedgekeurd. (<https://beslissingen-vlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/603408DD3391400008000091>)

Als algemene toelichting werd in de nota aan de Vlaamse Regering het volgende opgenomen:

"Het huidige systeem van huursubsidies is gebaseerd op het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016 houdende de regeling voor huursubsidies voor schoolinfrastructuur. Ondertussen hebben in totaal vier oproepen plaatsgevonden. Alle oproepen samen resulteerden in 239 goedgekeurde huursubsidieaanvragen, welke steeds binnen enkele maanden na het afsluiten van de oproep werden verwerkt door de administratie. Met de huursubsidies worden 12.616 bijkomende plaatsen gecreëerd en als alle huurcontracten lopende zijn, zullen meer dan 65.500 leerlingen gebruik maken van met subsidie gehuurde infrastructuur.

De beoogde beleidsdoelstelling van de Vlaamse Regering kon dan ook in grote mate worden gerealiseerd op een relatief korte periode. De beleidsdoelstelling bestond er immers in om een bijkomend instrument te voorzien in het kader van de alternatieve financiering van schoolinfrastructuur en scholen toegang te geven tot een nieuw systeem.

Een structurele verderzetting van het systeem van de huursubsidies wordt dan ook in het vooruitzicht gesteld. De conceptnota Masterplan scholenbouw 2.0 voorziet vanaf 2021 een jaarlijkse oproep met het oog op nieuwe huursubsidieprojecten. Een aanpassing van het huidige Besluit van de Vlaamse Regering wordt voorgesteld, meer bepaald voor wat betreft artikel 5 dat betrekking heeft op de rangschikking van de aanvragen op basis van criteria. Met de vermelde wijziging kan het systeem de komende jaren structureel verder worden gezet."

De conceptnota Masterplan Scholenbouw 2.0 voorziet een jaarlijkse oproep voor het indienen van huursubsidieaanvragen. Omdat de huidige machtiging op dit moment quasi volledig is ingenomen, wordt met deze programmadecreetsbepaling het verbintenissenplafond opgetrokken met 5.000.000 euro, zodat de voorziene oproep in het voorjaar 2024 kan doorgaan.

Afdeling 5. Subsidie aan een stichting voor de Canon van Vlaanderen

Artikel 61

De Vlaamse Regering besliste om, in navolging van de werkzaamheden van de Commissie Canon van Vlaanderen, via een stichting Canon van Vlaanderen de werkzaamheden van de commissie Canon van Vlaanderen duurzaam te verankeren. Deze stichting zal worden opgericht en financieel ondersteund.

In dit artikel wordt de opdracht van een stichting voor de Canon van Vlaanderen omschreven:

- 1° het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties. Dit omvat onder meer: de opvolging van het boek Canon van Vlaanderen, de herdrukken en afgeleide producten, het beheren en ontwikkelen van beeldmerken, educatieve producten en overige (audio)visuele middelen...;

- 2° het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid: dit omvat het geven van voorlichting en adviezen aan onderwijsinstellingen, en -actoren, middenveld, culturele instellingen, uitgeverijen... en dit met bijzondere aandacht voor specifieke doelgroepen;
- 3° het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen door toestemming te verlenen aan diegene die dit wil gebruiken, na onderzoek en beoordeling van de toepassing door de stichting.

Band met de begroting

Binnen de beschikbare begrotingskredieten zal jaarlijks een subsidiebedrag worden bepaald.

Afdeling 6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Artikel 62

Er werd reeds eerder in het begrotingsjaar 2023 twee maal een werkingsbudget voorzien voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs. Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt nu recurrent een extra werkingsbudget van 10 miljoen euro voorzien voor materiaalintensief studieaanbod. Dit extra werkingsbudget geeft scholen de nodige ademruimte om praktijklessen te blijven vormgeven op een kwaliteitsvolle manier.

Voor het extra werkingsbudget komen zowel scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en – enkel voor duale structuuronderdelen – de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking.

Bij de selectie van de structuuronderdelen die in aanmerking komen voor het extra werkingsbudget is geopteerd voor een brede benadering van studierichtingen met een praktijkcomponent op school (waarbij gebruik wordt gemaakt van materiaal).

Concreet gaat het om alle beroepsgerichte studierichtingen en technische studierichtingen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal), en de opleidingen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal).

Een aantal studierichtingen van het gewoon secundair onderwijs wordt niet meegenomen omdat de theoretische component binnen dit studieaanbod substantieel is (bv. de doorstroomfinaliteit, het studiedomein taal en cultuur, de onderwijsvorm aso, de studierichtingen van de dubbele finaliteit in het studiedomein economie en organisatie het studiegebied handel en het studiegebied personenzorg tso, het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers, ...). Ook in het buitengewoon secundair onderwijs worden opleidingsvormen 1 en 2 en de observatiefase van opleidingsvorm 3 niet meegenomen. Of een studierichting al dan niet duaal wordt aangeboden, speelt geen rol in de afweging of de studierichting in aanmerking komt of niet.

Gelet op de geleidelijke invoering van de modernisering van het secundair onderwijs (die tijdens het schooljaar 2023-2024 wordt ingevoerd in het 1ste leerjaar van de 3de graad) worden in het ontworpen artikel rekening gehouden met zowel de indeling van het niet-gemoderniseerde studieaanbod (onderwijsvormen en studiegebieden) als de indeling van het gemoderniseerd studieaanbod (finaliteiten en studiedomeinen).

Het is inherent aan de onderwijsstructuur dat er verschillen zijn in de mate dat structuuronderdelen materiaalintensief zijn. Om deze verschillen te ondervangen zijn de geselecteerde structuuronderdelen in drie groepen ingedeeld die elk een afzonderlijke weging krijgen (factor 1, 0,75 en 0,50) voor de berekening van het basisbedrag per regelmatige leerling en het extra werkingsbudget per school of centrum.

Het extra werkingsbudget wordt uiterlijk op 30 juni van het betrokken begrotingsjaar aan de school- of centrubesturen uitbetaald.

Afdeling 7. Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Artikel 63

Aan een aantal nieuwe kunstopleidingen is nog geen verhoogd puntengewicht toegekend. Het gaat over de volgende opleidingen: bachelor in visual design, master in de dans en master in musical. Met het voorliggende artikel wordt dit rechtgezet. Voor de professionele bacheloropleiding in visual design wordt daartoe het standaardpuntengewicht 1 toegekend en een bijkomend puntengewicht van 2, dit naar analogie met de professionele bacheloropleiding in de audiovisuele kunsten. Het plafond voor dit verhoogd puntengewicht wordt vastgelegd op maximaal 9.000 studiepunten.

Ook voor de nieuwe masteropleidingen dans en musical wordt een verhoogd puntengewicht en een plafond vastgesteld, namelijk een verhoogd puntengewicht van 3 voor beide opleidingen en een plafond van maximum 600 studiepunten voor de master in de dans en een plafond van maximum 900 studiepunten voor de master in musical.

Band met de begroting

De bijkomende middelen om de verhoging van deze puntengewichten op te vangen, worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024 (zie artikel 64 van dit decreet).

Artikel 64

Ter versterking van de kwaliteit van het Nederlandstalig hoger onderwijs worden vanaf het begrotingsjaar 2024 de jaarlijkse werkingsuitkeringen van de hogescholen en universiteiten verhoogd, namelijk deze van de hogescholen met 8 miljoen euro en deze van de universiteiten met 20 miljoen euro. Van het bedrag van 8 miljoen euro voorzien voor de hogescholen wordt 683.000 euro toegevoegd aan het variabel onderwijsdeel voor de kunstopleidingen in de School of Arts (VOWhko2014). Het resterende bedrag wordt, zoals de 20 miljoen euro voor de universiteiten, verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elke instelling in de totale werkingsmiddelen.

Het bedrag voorzien voor de kunstopleidingen is nodig om het toekennen van een verhoogd puntengewicht aan een aantal nieuwe kunstopleidingen op te vangen (zie artikel 63).

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden deze bedragen geïndexeerd, overeenkomstig de andere werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen. Deze bedragen worden namelijk ook opgenomen in de indexprovisie.

Band met de begroting

De middelen worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024.

Afdeling 8. Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

Artikel 65

De Vlaamse Regering verhoogde het aantal studenten dat aan de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde kan starten gevoelig vanaf het academiejaar 2023-2024.

Om ervoor te zorgen dat de universiteiten de bijkomende studenten geneeskunde en tandheelkunde op een even kwaliteitsvolle manier kunnen blijven opleiden werd in 2023 eenmalig 15 miljoen euro verdeeld over de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde. Dit zijn de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Gent, de Universiteit Antwerpen, de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Hasselt. Daarenboven worden vanaf het begrotingsjaar 2024 in het kader van deze grotere instroom van studenten in de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde via voorliggende decreetsbepaling de werkingsmiddelen van deze universiteiten recurrent met 10 miljoen euro verhoogd. Deze recurrente bijkomende middelen worden over de 5 universiteiten als volgt verdeeld:

- Elk van de universiteiten die een bacheloropleiding aanbiedt in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde ontvangt een vaste sokkel van 200.000 euro. Dit komt in totaal neer op 10% van het voorziene bedrag van 10 miljoen euro.
- Het resterende bedrag (90%) wordt over deze universiteiten verdeeld op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een of meer van de volgende opleidingen:
 - 1° bachelor in de geneeskunde;
 - 2° master in de geneeskunde;
 - 3° master in de huisartsengeneeskunde;
 - 4° master in de specialistische geneeskunde;
 - 5° bachelor in de tandheelkunde;
 - 6° master in de tandheelkunde.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen (zowel de sokkels als het variabele deel) geïndexeerd, overeenkomstig de andere werkingsuitkeringen van de universiteiten. Deze bedragen worden namelijk ook opgenomen in de indexprovisie.

Band met de begroting

De middelen worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024.

Afdeling 9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

Artikel 66

Ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs hebben de hogescholen en de universiteiten een engagementsverklaring afgesloten met de minister, bevoegd voor onderwijs. Daarin worden een aantal doelstellingen afgesproken waarmee de hogescholen en universiteiten de komende jaren aan de slag gaan om de kwaliteit van de lerarenopleiding te verbeteren. Ter ondersteuning hiervan wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 jaarlijks een bijkomende werkingstoelage toegekend aan die hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding aanbieden (zijnde een educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs, een educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs; een educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs, een educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs,

een educatieve masteropleiding voor secundair onderwijs of een educatieve masteropleiding voor kunstvakken). Dit bedrag wordt als volgt verdeeld onder de desbetreffende hogescholen en universiteiten:

- Iedere hogeschool en universiteit die een lerarenopleiding aanbiedt krijgt een sokkel van 150.000 euro. Dit komt in totaal neer op 20% van het voorziene bedrag van 15 miljoen euro.
- Het resterende bedrag (80%) wordt verdeeld over de desbetreffende universiteiten en hogescholen op basis van het aantal opgenomen studiepunten waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een lerarenopleiding. Voor het begrotingsjaar 2024 worden de opgenomen studiepunten van het academiejaar 2021-2022 in aanmerking genomen. Dit is het eerste academiejaar waarin er geen inschrijvingen meer zijn voor de specifieke lerarenopleidingen. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking genomen. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-5/t-4 tot en met t-3/t-2 in aanmerking genomen, waarbij t slaat op het begrotingsjaar t.

Overeenkomstig artikel III.7, §4, worden de Universiteit Hasselt en de transnationale Universiteit Limburg in deze als één universiteit beschouwd.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen (zowel de sokkels als het variabele deel) geïndexeerd, overeenkomstig de andere werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen. Deze bedragen worden namelijk ook opgenomen in de indexprovisie.

Band met de begroting

De middelen worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024.

Afdeling 10. Bijkomende middelen voor de studentenvoorzieningen van de universiteiten en hogescholen

Artikel 67

In het begrotingsjaar 2023 werd aan de diensten voor studentenvoorzieningen (STUVO's) van de hogescholen en universiteiten een eenmalige bijkomende toelage toegekend van 6 miljoen euro, dit naar aanleiding van een stijging van het aantal aanvragen van studenten naar financiële ondersteuning ten gevolge van de turbulente economische situatie. Ook het aantal aanvragen naar psychologische ondersteuning en begeleiding is de laatste jaren, onder meer ten gevolge van de coronacrisis, toegenomen. Daarbij komt nog dat door de sterke inflatie de STUVO's een stijging van hun kosten kenden. Om deze diensten te versterken en ook te garanderen dat in de toekomst deze diensten een kwaliteitsvolle dienstverlening kunnen aanbieden aan de studenten, wordt met het voorliggende artikel vastgelegd dat vanaf het begrotingsjaar 2024 deze toelage van 6 miljoen euro jaarlijks wordt toegekend aan de STUVO's.

Band met de begroting

De middelen worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024.

Afdeling 11. Verlenging lerarenplatform

Artikel 68

De maatregel met betrekking tot het lerarenplatform werd in 2021 verlengd met drie schooljaren en loopt af op het einde van het schooljaar 2023-2024. Omdat de

lerarenplatformen positief geëvalueerd zijn en omdat de werking ervan in het basisonderwijs intussen al heel wat jaren zijn nut heeft bewezen, wordt deze maatregel verlengd zonder einddatum. Daarom wordt de zinsnede "tot en met het schooljaar 2023-2024" opgeheven.

Het lerarenplatform past in het kader van het verhogen van de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep. Hiermee kunnen we werkzekerheid bieden aan jonge leerkrachten. Tot slot biedt deze maatregel ook mee een oplossing voor het lerarentekort aangezien scholen er een beroep op kunnen doen voor het invullen van vervangingen.

Artikel 69

De maatregel met betrekking tot het lerarenplatform werd in 2021 verlengd met drie schooljaren en loopt af op het einde van het schooljaar 2023-2024. Omdat de lerarenplatformen positief geëvalueerd zijn en omdat de werking ervan in het basisonderwijs intussen al heel wat jaren zijn nut heeft bewezen, wordt deze maatregel verlengd zonder einddatum. Daarom wordt de zinsnede "en houdt op uitwerking te hebben op het einde van het schooljaar 2023-2024" opgeheven.

Het lerarenplatform past in het kader van het verhogen van de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep. Hiermee kunnen we werkzekerheid bieden aan jonge leerkrachten. Tot slot biedt deze maatregel ook mee een oplossing voor het lerarentekort aangezien scholen er een beroep op kunnen doen voor het invullen van vervangingen.

Afdeling 12. Eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

Artikel 70

De kosten die verbonden zijn aan de accreditatieprocedure van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in 2022-2023 en in 2023-2024, zetten druk op de werking van de betreffende instellingen. Het gaat om:

- veertien educatieve graduaatsopleidingen (AP, Artevelde, EHB, HoGent, PXL, HoWest, KDG, Odisee, TM Kempen, TM Mechelen, UCLL Leuven, UCLL Limburg, Vives Noord en Vives Zuid);
- vijf educatieve masteropleidingen audiovisuele en beeldende kunsten (AP, EHB, HoGent, PXL, LUCA);
- vier educatieve masteropleidingen muziek en podiumkunsten (AP, EHB, HoGent, LUCA);
- tien educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de KU Leuven (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, godsdienst, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, ontwerpwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- acht educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UGent (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- zeven educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UAntwerpen (cultuurwetenschappen, economie, gezondheidswetenschappen, maatschappijwetenschappen, ontwerpwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- acht educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de VUB (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);

- vier educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UHasselt (economie, gezondheidswetenschappen, ontwerpwetenschappen, wetenschappen en technologie).

Daarom wordt een eenmalige uitkering toegekend in 2024 die de lerarenopleidingen helpt de kost te dragen van deze opleidingsaccreditaties.

Het betreft eenmalige middelen in het kader van de de kwaliteitszorg van de lerarenopleidingen. Doordat de Vlaamse overheid er vorige legislatuur voor koos om de lerarenopleidingen te hervormen, moest het onderwijsveld in een mum van tijd al die nieuwe opleidingen vormgeven, inrichten en een toets nieuwe opleiding doorlopen. Die opleidingen vallen daardoor ook nog niet onder het nieuwe kwaliteitszorgsysteem maar moesten nog een opleidingsvisitatie doorlopen. Gezien het belang van de lerarenopleidingen, de werklast die de grote hervorming naar aanleiding van het regeringsbeleid met zich heeft meegebracht, de grote kost die de visitaties met zich meebrengen, en het gegeven dat er vooral moet ingezet worden op het versterken van de lerarenopleidingen zelf in plaats van de kosten van de visitaties, worden de kosten van de visitaties gecompenseerd.

In regel is het zo dat dergelijke kosten binnen de recurrente kosten van de instellingen vallen, maar hier gaat het om een uitzonderlijke piek in kosten door een keuze die de Vlaamse Regering heeft gemaakt.

Band met de begroting

De middelen worden toegekend in het begrotingsjaar 2024.

Bijkomende informatie bij het hoofdstuk Onderwijs en Vorming

De onderhandelingen met de sociale partners vonden plaats op 10 oktober 2023. Naar aanleiding van die onderhandelingen werden de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Na afloop van de onderhandelingen en voor het indienen van de protocollen

Afdeling in verband met Canon van Vlaanderen

In het eerste artikel van deze afdeling werd foutief verwezen naar hoofdstuk 17. Dit moest, zoals ook in het tweede artikel, hoofdstuk 14 zijn. "Hoofdstuk 17" werd vervangen door "hoofdstuk 14". Deze aangepaste versie werd voor de indiening van de protocollen aan de onderhandelaars bezorgd.

Na het advies van de Raad van State werd het artikel uiteindelijk geschrapt. Ook het opschrift van de afdeling werd aangepast. (zie verder)

Afdeling in verband met Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Het is de bedoeling dat structuuronderdelen die zowel duaal als niet-duaal georganiseerd kunnen worden, ofwel voor beide varianten in aanmerking komen, ofwel voor beide niet in aanmerking komen.

Aan het tweede lid van paragraaf 1 van het in te voegen artikel 47/1 werd daarom een punt 3°, e), toegevoegd. Hiermee zijn ook de duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon onderwijs opgenomen in de lijst van structuuronderdelen die in aanmerking komen voor dit werkingsbudget.

Deze aangepaste versie werd voor de indiening van de protocollen aan de onderhandelaars bezorgd.

Na het indienen van de protocollen

Afdeling in verband met Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Van de bijkomende werkingsuitkeringen voor de hogescholen, namelijk 8 miljoen euro, werd een bedrag van 683.000 euro toegevoegd aan het variabel onderwijs-deel voor de kunstopleidingen (VOWhko). Dit bedrag is nodig om het toekennen van een verhoogd puntengewicht aan de bacheloropleiding visual design, de masteropleiding dans en de masteropleiding musical op te vangen.

Er werd ook een artikel toegevoegd om het toekennen van een verhoogd puntengewicht aan deze opleidingen te regelen.

De memorie werd mee aangepast.

Afdeling in verband met Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

De sokkel voor de universiteiten werd op vraag van alle universiteiten verminderd van 400.000 euro naar 200.000 euro (dit komt neer op 10% van de bijkomende middelen, zijnde 10 miljoen euro).

De memorie werd mee aangepast.

Het advies 74.623/1-3 van 16 oktober 2023 van de Raad van State is gebaseerd op de teksten zonder de hierboven aangehaalde wijzigingen. Met het advies werd het volgende gedaan:

Afdeling in verband met Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Zoals de Raad van State adviseert werd telkens in het derde lid van de in te voegen artikelen "het bedrag bedoeld in het vorige lid" geschreven in plaats van "het geïndexeerde bedrag".

Op het advies om de verdeling van de budgetten over basis- en secundair onderwijs enkel in de codex secundair onderwijs of het decreet basisonderwijs op te nemen met een verwijzing hiernaartoe in de codex of het decreet, werd omwille van de interne coherentie en leesbaarheid in de codex of het decreet basisonderwijs niet ingegaan.

Afdeling in verband met Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming

In de decreetsbepaling werd opgenomen dat de aanpassing in afwijking is van artikel 15, §3, van de Codex.

In de memorie van toelichting:

- 1° wordt nu duidelijk vermeld dat het gaat om Europese subsidies verkregen door het departement Onderwijs en Vorming;
- 2° is gemotiveerd waarom het fonds uitgebreid wordt: de correcte naleving van de bepaling II.11 van VABN-advies in combinatie met de correcte toepassing van het éénjarig principe van de begroting zorgt er anders voor dat het departement Onderwijs en Vorming middelen zal verliezen in bijvoorbeeld Lump sum projecten of het percentage overhead toegekend door de Europese instanties.

Door deze toevoeging wordt tegemoet gekomen aan de vraag van de Raad van State.

Afdeling in verband met Canon van Vlaanderen

Op advies van de Raad van State werd de ontwerpbepaling geschreven als een autonome bepaling van het programmadecreet en niet ingevoegd in een onderwijsdecreet. De stichting behoort niet tot één bepaald beleidsdomein. Op advies van de Raad van State voorziet de bepaling in algemene bewoordingen in de subsidiëring van een stichting, zonder specifiek te verwijzen naar de stichting Canon van Vlaanderen. De regering zal bij elke beheersovereenkomst haar keuze verantwoorden.

De memorie werd mee aangepast.

In reплик op de opmerking van de Raad van State over staatssteunregels wordt opgemerkt dat de kerntaak van de stichting het inhoudelijk vastleggen en actualiseren van de Canon van Vlaanderen wordt met daarbij horende valorisatietaken. Dit is een dienst van algemeen belang, die onlosmakelijk verbonden is met de bescherming van het merk. Na nieuw onderzoek kan geconcludeerd worden dat de staatssteunregels niet van toepassing zijn.

Afdeling in verband met eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

Aansluitend bij een opmerking van de Inspectie van Financiën vroeg de Raad van State bij de voorbereiding van haar advies naar een motivering om enkel voor de pedagogische opleidingen dit jaar een tegemoetkoming te voorzien. Hoewel de Raad van State die vraag niet in het uiteindelijke advies hernam, werd de volgende passage opgenomen in de memorie:

“Het betreft eenmalige middelen in het kader van de de kwaliteitszorg van de lerarenopleidingen. Doordat de Vlaamse overheid er vorige legislatuur voor koos om de lerarenopleidingen te hervormen, moest het onderwijsveld in een mum van tijd al die nieuwe opleidingen vormgeven, inrichten en een toets nieuwe opleiding doorlopen. Die opleidingen vallen daardoor ook nog niet onder het nieuwe kwaliteitszorgsysteem maar moesten nog een opleidingsvisitatie doorlopen. Gezien het belang van de lerarenopleidingen, de werklast die de grote hervorming naar aanleiding van het regeringsbeleid met zich heeft meegebracht, de grote kost die de visitaties met zich meebrengen, en het gegeven dat er vooral moet ingezet worden op het versterken van de lerarenopleidingen zelf in plaats van de kosten van de visitaties, worden de kosten van de visitaties gecompenseerd.

In regel is het zo dat dergelijke kosten binnen de recurrente kosten van de instellingen vallen, maar hier gaat het om een uitzonderlijke piek in kosten door een keuze die de Vlaamse Regering heeft gemaakt.”

De Raad van State merkt verder nog op dat de gevraagde adviezen nog niet gegeven waren.

De SERV merkt op dat er bijkomende budgetten voorzien worden voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs en ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs, en dat het lerarenplatform structureel verlengd wordt. Ze juichen deze bepalingen toe.

Het VLOR-advies werd gegeven op 18 oktober 2023 en is gebaseerd op de teksten zonder de hierboven aangehaalde wijzigingen. De repliek op het advies is hieronder opgenomen.

Voorwaarden

De VLOR stelt dat aan verschillende middelen voorwaarden gekoppeld worden die op een latere datum, op een ander forum nog bepaald moeten worden.

Aan de toekenning van de bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen is inderdaad de voorwaarde gekoppeld dat de hogescholen en universiteiten een engagementsverklaring hebben afgesloten met de minister. De bijkomende middelen worden toegekend om het aangegane engagement om de kwaliteit van de lerarenopleidingen te verbeteren te helpen realiseren. Is dat engagement er niet, dan zijn er ook geen bijkomende middelen nodig.

Op het ogenblik dat het decreet afgekondigd wordt mét de bedoelde bepaling erin, zijn de voorwaarden al bepaald en is er dus geen sprake van een latere datum.

Timing

De VLOR merkt op dat het vreemd is om advies te moeten geven als de onderhandelingen over het voorontwerp van het programmadecreet al volop bezig zijn.

De doorlooptijd van de programmadecreten is door hun aard altijd zeer kort, zodat sommige stappen in de wetgevingsprocedure elkaar snel opvolgen en soms zelfs overlappen. Dat is deze keer niet anders.

Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Vlaanderen en Nederland hielden een taaltop. Het woord "offensief" wordt ook in Nederland gebruikt. Het is daarom niet aangewezen om in Vlaanderen een andere term te gebruiken.

Vanaf 50% aantikkers komt er extra druk op de scholen. Verder is de 50% ook door budgettaire haalbaarheid geïnspireerd.

Dit extra werkingsbudget doet geen afbreuk aan de andere ondersteuning die scholen ontvangen voor anderstalige leerlingen. Zo is thuistaal niet de onderwijstaal een belangrijke parameter in de berekening van de werkingsbudgetten en de omkadering. Ook scholen met minder dan 50% leerlingen met thuistaal niet het Nederlands worden dus al ondersteund.

Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Sinds de start van het nieuwe financieringssysteem in 2019 is er een openend principe van toepassing voor NT2 binnen het volwassenenonderwijs.

Naast die openend worden er nog steeds aanvullende middelen ten behoeve van de asielproblematiek voorzien voor het volwassenenonderwijs.

Door het toevoegen van een nieuwe paragraaf voor kalenderjaar 2024 aan artikel 196sexies van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs wordt het mogelijk gemaakt om leraarsuren/vte en punten toe te kennen aan de centra tijdens dat kalenderjaar. Leraarsuren/vte worden aangewend voor de aanwerving van leraren. Punten worden aangewend voor de administratieve

ondersteuning van het centrum. Hier spreken we dus over een loonkost die wel degelijk wordt geïndexeerd. Het recht op werkingsmiddelen staat in verhouding tot het aantal georganiseerde lessen. Het centrum ontvangt met andere woorden een vast bedrag aan werkingsmiddelen per lestijd. Deze werkingsmiddelen worden niet geïndexeerd conform de beslissing om de werkingsmiddelen niet te indexeren tijdens deze legislatuur.

De middelen worden niet recurrent ingeschreven omdat de asielproblematiek een uitzonderlijke situatie betreft.

Subsidie aan de Stichting Canon van Vlaanderen

Naar aanleiding van het advies van Raad van State zal een autonome bepaling in het voorontwerp van programmadecreet worden opgenomen. Hiermee beslist de Vlaamse Regering om binnen de beschikbare kredieten een subsidie toe te kennen. De middelen die worden toegekend gaan nooit ten koste van de middelen, toegekend voor onderwijs.

Bij het maken van de keuze voor de rechtsvorm lagen twee pistes open van rechtsvormen zonder winstoogmerk, nl. de keuze tussen de vzw of de stichting. Er werd voor de stichting gekozen omwille het iets flexibeler en onafhankelijker karakter van de rechtspersoon.

Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Het toekennen van extra middelen is begonnen met de STEM-richtingen. Nadien werd ook de zorg toegevoegd. Nu is er opnieuw een vraag naar uitbreiding.

Binnen het bestaande budget is gekozen voor het leerplichtonderwijs. De onderhandelaars zijn niet ingegaan op het voorstel om het budget over bijkomende doelgroepen te verdelen.

Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Deze legislatuur werden er grote inspanningen geleverd om het hoger onderwijs te versterken, die budgettair een netto positief gevolg hebben. Naast het toekennen van een aantal eenmalige toelagen (bijvoorbeeld in het kader van de Covid-crisis, de sterk stijgende inflatie,...) zijn er een aantal meer structurele verhogingen geweest. Zo is er bijvoorbeeld de toekenning van 20 miljoen euro in het kader van de verhoging van de puntengewichten bij de hogescholen, is er in het geval van de indexering, een overstap naar het provisiestelsel, zodat er een eind gemaakt wordt aan de onderindexering, en was er de opstap om deze overstap te maken, en zijn er de bijkomende recurrente middelen die toegekend worden met dit programmadecreet.

Naar de toekomst toe, is ook de Spending Review Financiering Hoger Onderwijs opgestart. Daar moet een antwoord gegeven worden op de vraag: Wat is de meest efficiënte financiering, en welke alternatieve financieringscriteria kunnen bijdragen aan een effectievere inzet van de middelen, ten voordele van een maximale onderwijskwaliteit, waarbij de gelijke kansen tot toegang tot het hoger onderwijs gewaarborgd blijven?

Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

Hier wordt ingegaan op het voorstel van de VLOR. De sokkel wordt verminderd van 400.000 euro naar 200.000 euro (naar 10% van de bijkomende werkingstoelage).

Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

De doelstelling is om de kwaliteit van de lerarenopleidingen te versterken. Om dit te realiseren wil de minister extra middelen inzetten, maar hij vraagt daarbij ook een engagement van de hogeronderwijsinstellingen om de kwaliteit van deze opleidingen te versterken. Er wordt momenteel dan ook hard gewerkt aan het op punt stellen van deze engagementsverklaringen.

Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie

Afdeling 1. Decreet tot opheffing van artikel 339, 346 en 353bis/19 van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Artikel 71 tot en met 75

In het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 en de beleidsnota 2019-2024 werd de ambitie opgenomen om de bestaande doelgroepverminderingen gericht in te zetten en om na te denken over een doelgroepenbeleid dat rekening houdt met afstand tot de arbeidsmarkt. Gezien de krapte en bouwend op evaluatieonderzoek maakt de Vlaamse Regering de keuze om de doelgroepverminderingen voor oudere werknemers en kortgeschoolde jongeren op te heffen vanaf 1 juli 2024.

Artikel 71

De doelgroepvermindering voor oudere werknemers wordt opgeheven vanaf 1 juli 2024.

Artikel 72

De doelgroepvermindering voor jonge werknemers wordt opgeheven vanaf 1 juli 2024.

Artikel 73

Er wordt voorzien in een overgangsbepaling voor werkgevers die voor 1 juli 2024 een oudere niet-werkende werkzoekende met de specifieke doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekenden hebben aangeworven. Zij behouden deze doelgroepvermindering voor de voorziene duurtijd (maximum 8 kwartalen).

Er wordt voorzien in een overgangsbepaling voor oudere werknemers die reeds op 1 juli 2024 omwille van hun leeftijd van minstens 62 jaar recht geven op de toepassing van de doelgroepvermindering voor de werkgever, zodat de werkgever van deze maatregel kan blijven genieten. De toepassing van de doelgroepvermindering neemt sowieso op 1 juli 2028 een einde.

Artikel 74

Er wordt voorzien in een overgangsbepaling voor jongere werknemers die reeds voor 1 juli 2024 recht geven op de toepassing van de doelgroepvermindering voor de werkgever, zodat de werkgever van deze maatregel kan blijven genieten.

Artikel 75

Bij de operationalisering van de gegevensstroom tussen VDAB en RSZ bleek het bezorgen van de einddatum niet noodzakelijk voor een goede toekenning van de doelgroepvermindering. VDAB bezorgt enkel de begindatum dat een persoon in

aanmerking komt voor de doelgroepvermindering. Het artikel 353bis/19 van de programmawet 24 december 2002 (I) wordt daarom aangepast.

Band met de begroting

In de Septemberverklaring van de Vlaamse Regering over de algemene maatschappelijke situatie en over de krachtlijnen van de begroting 2024 werd het engagement genomen om de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers te schrappen.

Replik op het advies van de Raad van State en de strategische adviesraden met betrekking tot afdeling 1

De uitdoof van de doelgroepverminderingen voor kortgeschoolde jongeren en ouderen neemt niet weg dat er deze legislatuur sterk is ingezet op andere ondersteuningsmaatregelen voor deze doelgroepen, zo starten op 1 januari 2024 de nieuwe leerjobs. We investeerden deze legislatuur sterk in een opleidingsoffensief, met onder meer competentiechecks en werkplekleren, wat de inzetbaarheid van deze doelgroepen sterk kan verhogen. Bovendien zijn de budgetten voor jobcoaching deze legislatuur verdubbeld.

Met de afbouw van de doelgroepverminderingen volgt het Vlaams arbeidsmarktbeleid de aanbevelingen uit wetenschappelijk evaluatieonderzoek uit binnen- en buitenland, dat wijst op de geringe effectiviteit van dergelijke financiële incentives, en de hogere effectiviteit van begeleiding en opleiding. Zuiver financiële incentives kunnen enkel effectief zijn indien ze ingezet worden op de laagste lonen en de meest kwetsbare doelgroepen, dixit dit onderzoek. De doelgroepvermindering voor kortgeschoolde jongeren werd reeds op zeer lage lonen ingezet en bleek na VIONA-onderzoek geen bijkomende tewerkstelling van deze groep te realiseren.

Ook voor de doelgroepverminderingen voor oudere werknemers is dead weight gehalte zeer hoog, zo blijkt uit onderzoek. Met het sluiten van een aantal poorten in de federale regelgeving op vlak van vervroegd uittreden is de noodzaak voor het behouden van een dergelijke maatregel op Vlaams niveau beperkt. Het verlagen van het loonplafond voor oudere werknemers zou bovendien niet bijdragen aan de doelmatigheid, de personen zijn aan de slag. Voor de uitwerking van verdere kwalitatieve maatregelen kijken we naar de lopende rondetafels 60+ en verder overleg met de sociale partners.

De beleidsmaatregelen binnen het beleidsdomein WSE blijven open staan voor evaluatie via VIONA-onderzoek of spending reviews.

Als gevolg van de beslissing om deze doelgroepverminderingen uit te doven, zullen we de nodige initiatieven om de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring vanaf 1 juli 2024 aan te passen, aan de Vlaamse Regering voorleggen. Daarnaast blijft het de ambitie om te komen tot een uitbreiding van alle personen die minstens 2 jaar niet duurzaam actief waren op de arbeidsmarkt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur,
Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit
en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd,
Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie,
Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

DE VLAAMSE REGERING,

Op gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewest- en gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de Waarborgregeling

Art. 2. Het Fonds voor de Waarborgregeling van de NV Waarborgbeheer opgericht bij artikel 20 van het decreet van 20 december 2013, wordt opgeheven. De saldi beschikbaar op 31 december 2023 op basisallocatie 1EC226 (verliesfinanciering) van het begrotingsartikel EC0-1ECB4BA-WT worden gedesaffecteerd naar de algemene middelen.

Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Ontvangsten vanuit het MINA-fonds en uitgaven in het kader van het preventief gezondheidsbeleid naar aanleiding van de Saneringsovereenkomst Vlaamse regering – 3M van 6 juli 2022

Art. 3. §2/12 Het Fonds wordt, conform artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, gespijsd met middelen van het MINA-fonds zoals vermeld in artikel 15, §2, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 4. In artikel 80, §2, eerste lid van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het bedrag "135 euro" vervangen door het bedrag "140 euro".

Afdeling 3. Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Art. 5. In artikel 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012, 15 juli 2016, 23 maart 2018 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 1. De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang kan bovenop de subsidie, vermeld in artikel 7, een subsidie ontvangen van het agentschap voor de realisatie van kinderopvang waarvoor de gezinnen betalen op basis van het inkomen, en voor de realisatie van voorrang bij de toegang tot de kinderopvang voor gezinnen waarvoor kinderopvang noodzakelijk is om te werken of om een opleiding met het oog op werk te volgen.

Bij de voorrang als vermeld in het eerste lid, geeft de organisator absolute voorrang aan:

- 1° gezinnen die minstens 4/5de werken, of een 4/5de dagopleiding met het oog op werk volgen
- 2° broertjes of zusjes van kinderen die op hetzelfde moment reeds gebruik maken van dezelfde kinderopvang;
- 3° pleegkinderen, als bedoeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, in het gezin en die in aanmerking komen voor kinderopvang als bedoeld in artikel 2, 2°.

De financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang van een pleegkind als vermeld in het tweede lid, 3°, of van een kind van een minderjarige tienermoeder, stemt overeen met het laagst mogelijke inkomenstarief, onafhankelijk van het inkomen van het pleeggezin of van het gezin van de minderjarige.

De organisator kan afwijken op de voorrang, vermeld in het eerste lid ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie, in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin.”;

2° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 2° vervangen, door wat volgt:

“2° de nadere regels voor de voorrangscriteria en de wijze waarop ze formeel zullen worden vastgesteld.”;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 3° opgeheven.

Hoofdstuk 4. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Wijziging aan het Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden, opgericht door artikel 21 van het programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022

Art. 6. Aan §2 wordt een 9° toegevoegd: de terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden waarbij werkzaamheden ter ondersteuning en uitvoering van een project door de administratie worden uitgevoerd.

Afdeling 2. Opheffing Fonds Administratieve Toeristische Boeten

Art. 7. In het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt hoofdstuk 15, dat bestaat uit artikel 57, opgeheven.

De middelen van het fonds worden gedesaffecteerd ten gunste van de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

Afdeling 3. Toewijzing van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. 8. In afwijking van alle andersluidende bepalingen wordt aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap toegewezen, de helft van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Het eerste lid is niet van toepassing op de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf. Deze opbrengsten worden overeenkomstig artikel 19, § 2, eerste lid van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 integraal toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen als de budgettaire weerslag van de vervreemding niet meer dan 10.000.000 euro bedraagt.

Als de budgettaire weerslag meer dan 10.000.000 euro bedraagt, worden de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf integraal toegewezen aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 5. Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1. Opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer "Vlaams Infrastructuurfonds" (VIF)

Art. 9. In het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden de artikelen 57 tot en met 60 opgeheven.

Art. 10. In artikel 16.5.1, §2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden de woorden "Vlaams Infrastructuurfonds" vervangen door de woorden "Vlaamse Gewest".

Art. 11. In artikel 2 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, gewijzigd bij de decreten van 7 juli 2017, 18 december 2020 en 31 maart 2023, wordt punt 7° opgeheven.

Art. 12. In artikel 15 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "als bijdrage tot financiering van het Vlaams Infrastructuurfonds" vervangen door de woorden "aan het Vlaamse Gewest";

2° in het vijfde lid worden de woorden "Vlaams Infrastructuurfonds" vervangen door de woorden "Vlaamse Gewest".

Art. 13. In artikel 17, §6, tweede lid, van hetzelfde decreet, worden de woorden

“Vlaams Infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 14. In artikel 19 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” telkens vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 15. In artikel 110, vijfde lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 worden de woorden “Vlaams infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 16. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 september 1992 betreffende het financieel en materieel beheer van de Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer Vlaams Infrastructuurfonds, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2012, wordt opgeheven.

Art. 17. In artikel 1, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt punt 6° opgeheven;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 18. In bijlage 1, A, van het koninklijk besluit van 25 juni 2017 betreffende de plaatsing en de algemene uitvoeringsregels van de concessieovereenkomsten, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 15 april 2018, worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” opgeheven.

Art. 19. In bijlage 1 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 15 april 2018, worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” opgeheven.

Afdeling 2. Kilometerheffing - Aanmoediging emissievrij vrachtvervoer

Art. 20. In artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, wordt het laatste lid vervangen door wat volgt:

“ Emissievrije voertuigen met een maximaal toegestane totaalgewicht (MTT) tot 4,25 ton zijn vrijgesteld van de verplichting om de kilometerheffing te betalen.

Voor de overige emissievrije voertuigen, andere dan deze vermeld in het vorig lid, is de toeslag Ex gelijk aan nul. Het overige gedeelte van de kilometerheffing wordt voor deze voertuigen verminderd met :

100% vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025;
80% vanaf 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026;
60% vanaf 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027;
40% vanaf 1 januari 2028 tot en met 31 december 2028;
20% vanaf 1 januari 2029 tot en met 31 december 2029.”

...

Afdeling 3. Wijziging van de bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, met uitbreiding van het wegennet waarop een effectieve kilometerheffing voor het vrachtvervoer van toepassing is

Art. 21. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wordt de bijlage 2, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en laatst gewijzigd bij decreet van

13 juli 2018, vervangen door wat volgt:

BIJLAGE 2. (01/01/2024- ...)

De wegen die onder een wegtype als vermeld in artikel 2.4.4.0.2, 3°, vallen zijn de volgende, voor zover ze zich situeren op het grondgebied van het Vlaamse Gewest :

1) Autosnelwegen, inclusief bretelwegen, autosnelwegenringen en op- en afritten:

Autosnelwegen:

A1	E19	Brussel - Mechelen - Antwerpen - grens NL (Breda)
A2	E314	Leuven - Lummen - grens NL (Heerlen)
A3	E40	Brussel - Leuven - grens Wallonië (Luik)
A4	E411	Brussel - grens Wallonië (Namen)
A7	E19	Brussel (R0) - grens Wallonië (Bergen)
A8	E429	Halle (Ring om Halle inclusief N203a) - grens Wallonië (Doornik)
A10	E40	Brussel - Gent - Brugge - Oostende
A11		Brugge (N31) - Knokke-Heist (N49) - Zelzate - Antwerpen
A12		Brussel - Boom - Antwerpen - grens NL (Bergen-op-Zoom)
A13	E313	Antwerpen - Hasselt - grens Wallonië (Luik)
A14	E17	Antwerpen - Gent - Grens FR (Lille)
A17	E403	Brugge - Kortrijk - grens Wallonië (Doornik)
A18	E40	Jabbeke - Veurne - grens FR (Duinkerken)
A19		Kortrijk - Ieper
A21	E34	Antwerpen (Ranst) - grens NL (Eindhoven)
A25	E25	Luik (Wallonië) - Maastricht (NL) thv Voeren (op- en afritten-complex N602)
A112	(N186)	Antwerpen/Jan de Voslei
A201		Brussel - Zaventem

Autosnelwegringen

R0		Ring om Brussel
R1		Ring om Antwerpen
R2		Ring om Antwerpen, excl. Liefkenshoektunnel (van op/afrit 11 Waaslandhaven-Noord tot N101)
R4		Ring om Gent
R8		Ring om Kortrijk

2) Overige gewestwegen met een tarief hoger dan nul eurocent:

N1		Brussel - Antwerpen - grens NL (Breda)
N2		Brussel - Hasselt - grens NL (Maastricht)
N3		Brussel - grens Wallonië (Luik)
N4		Brussel - grens Wallonië (Namen)
N5		Brussel - grens Wallonië (Charleroi)
N6		Brussel - grens Wallonië (Bergen)
N7		Halle - grens Wallonië (Doornik)
N8		Brussel - Ninove - Oudenaarde - Kortrijk - Ieper - Koksijde
N9		Brussel - Gent - Brugge - Oostende
N10		Mortsel - Diest
N12		Antwerpen - (kruising met) R13 Turnhout
N13		Lier - (kruising met) E313 Herentals-West

N14		Mechelen (kruising met R6) – grens NL (met uitzondering van zone binnen R16 Lier)
N15		Mechelen – N19
N16		Vanaf A14 (E17) - Mechelen
N19		Tussen A13 (E313) en A21 (E34)
N19g		N19 (Kasterlee) - R14 (Geel)
N20		Hasselt - grens Wallonië (Luik)
N28		N6 (Halle) – N8 (Ninove)
N31	(E403)	Brugge - Zeebrugge
N32		Brugge – grens FR
N34		Hendrik van Minderhoutstraat (Zeebrugge) – N31
N34a		Kustlaan (Zeebrugge) tussen Hendrik van Minderhoutstraat en Zeegeulstraat
N34f		Slijkensesteenweg (Oostende)
N34i		Zeesluisstraat (Zeebrugge)
N35		Deinze - N37 (Tielt)
N35		Pittem (de kruising met N50) - (de kruising met) N330
N36		Van R32 (Roeselare) tot N35 (Zarren) en van A14 (E17) tot N8 (Avelgem)
N37		Aalter (E40) – Roeselare (R32)
N38		A19 – grens FR
N42		Vanaf (de kruising met) N8 - grens met Wallonië
N43		Vanaf (de kruising met) R8 - (de kruising met) R4
N44		Aalter - Maldegem
N47		N9 - A14 (E17)
N49	(E34)	Antwerpen - Zelzate - Maldegem - Knokke (Knokke-Heist)
N50		Brugge - Ingelmunster - Kortrijk - grens Wallonië (Bergen)
N58		Van grens Wallonië tot A14 (E17) en van A19 tot grens Wallonië
N60		Gent - Oudenaarde - Ronse - grens Wallonië (Leuze)
N70		Gent - Antwerpen
N71		R14 – N74
N73		Heppen N78 (Kinrooi)
N74		N715 – grens NL
N75		A2 (E314) – N78 (Dilsen-Stokkem)
N76		N20 (Kortesseem) – N71 (Hamont-Achel)
N80		Hasselt - grens Wallonië (Namen)
N101		A12 – R2 – N180 (Noorderlaan)
N101a		Oudendijkweg (incl. Oudendijkbrug en Frederik-Hendrikbrug)
N101b		Kruisschansweg
N111		N180 (Noorderlaan) – A12
N180		N101 (Scheldelaan) – N111
N186		Antwerpen (Jan de Voslei)
N223		N2 (Tielt-Winge) – N3 (Tienen)
N320		N358 – N9
N320a		N320 – N9
N350		N34 – A11
N358		N320 – N9
N376		N49 (Knokke-Heist) – grens NL
N382		N36 (Anzegem) – A14 (E17)
N424		N456 – R4 Oost
N450		A11 (E34) - Melseledijk nr 68
N456		N424 – R4 West
N458		N456 – Langerbrugge-Eiland
N474		Van Langerbrugge-Eiland tot Vasco da Gamalaan en van Terdonkkaai tot A11 (E34)

N713		N71 – N712b
N715		A2 (E314) – N74 (Lommel)
N722		Vanaf N80 (Hasselt) tot N718 (St-Truiden)
R14		Ring om Geel
R31		Ring om Oostende (deel tussen A10 en N9)
R32		Ring om Roeselare (deel tussen A17 (E403) en de N37)
R33		Ring om Poperinge tussen beide delen van N38

Afdeling 4. Aanpassing drempelbedrag verkeersveiligheidsfonds

Art. 22. § 3. Het fonds wordt gespijsd door de volgende ontvangsten :

1° de bijdragen van de instellingen belast met de controle van de in het verkeer gebrachte voertuigen zoals opgenomen in artikel 1, § 1, derde lid, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, in de mate dat deze jaarlijkse ontvangsten het bedrag van 5.539.000 euro overschrijden;

2° de jaarlijkse ontvangsten vanaf 1 januari 2018 uit de onmiddellijke inningen, de minnelijke schikkingen en de strafrechtelijke boeten die verband houden met de inbreuken op de reglementering inzake verkeersveiligheid, die krachtens artikel 6, § 1, XII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoort, enerzijds tot en met het bedrag van 17.386.000 euro en anderzijds alle jaarlijkse ontvangsten in de mate dat die het bedrag van 161.243.000 overschrijden;

3° de bijdrage en overschotten bedoeld in artikel 8 en 9 van het decreet van 8 juli 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2016

4° de middelen voortvloeiend uit de activa van het Fonds voor Voorziening en van Openbaar Nut voor de Inspectie van Automobielen, afgekort FIA, vereniging zonder winstoogmerk, opgericht op 7 juli 1970.

Hoofdstuk 6. Omgeving

Afdeling 1. Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening en financiering van betaalbare studentenhuysvesting

Art. 23. In artikel 1.3, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, gewijzigd bij de decreten van 9 juli 2021, 30 juni 2022 en 10 februari 2023 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 4°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“4°/1. Betaalbare studentenkamer: een kamer die gerealiseerd wordt door een woonmaatschappij en die wordt verhuurd door een hogeronderwijsinstelling of een lokaal bestuur volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 4.42/2;

2° er wordt een punt 20°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

20°/1 hogeronderwijsinstelling: universiteit en hogeschool als vermeld in artikel II.2 en II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;”.

Art. 24. In artikel 2.22, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vierde lid, 3°, wordt tussen de zinsnede “in 1°” en de woorden “en voor de” de zinsnede “en 4°” ingevoegd;

2° in het vierde lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° voor de verrichtingen die bedoeld zijn om betaalbare studentenkamers ter beschikking te stellen.”.

Art. 25. In artikel 4.1/1, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2021 en gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2022, worden tussen de woorden “sociale huurwoning” en de woorden “of een geconventioneerde huurwoning” de zinsnede “, een betaalbare studentenkamer” ingevoegd en wordt tussen de woorden “de sociale huurwoning” en de woorden “of de geconventioneerde huurwoning” de zinsnede “, een betaalbare studentenkamer” ingevoegd.

Art. 26. Aan artikel 4.17, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, vervangen bij het decreet van 3 juni 2022 en gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° het solidariseringsfonds, vermeld in artikel 4.46/1/1, beheren.”.

Art. 27. In artikel 4.24 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 9 juli 2021, 3 juni 2022 en 21 april 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden tussen de woorden “geconventioneerde huurwoningen” en de woorden “of de realisatie” de woorden “of betaalbare studentenkamers of -huisvesting” ingevoegd;

2° in punt 1° wordt de zinsnede “en voor de verwerving van onroerende goederen, of” vervangen door de zinsnede “of betaalbare studentenkamers en -huisvesting, of die”;

3° aan punt 8° wordt de zinsnede “, en in het kader van de realisatie van betaalbare studentenhuusvesting, aan hogeronderwijsinstellingen” toegevoegd.

Art. 28. In artikel 4.42, §1, tweede lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 april 2023, wordt tussen de woorden “geconventioneerde huurwoningen” en de woorden “en haar taken” de zinsnede “, het aanbod van betaalbare studentenkamers” ingevoegd.

Art. 29. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, wordt een artikel 4.42/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.42/2. De woonmaatschappij kan ten belope van ten hoogste 5 procent van haar jaarlijkse investeringsvolume een aanbod van betaalbare studentenkamers realiseren. De Vlaamse Regering bepaalt de berekeningswijze.

De Vlaamse Regering kan inschrijvingsvoorwaarden bepalen. Een betaalbare studentenkamer wordt toegewezen door het beslissingsorgaan van de hogeronderwijsinstelling of een lokaal bestuur volgens de voorrangs- en toewijzingsregels die de Vlaamse Regering vaststelt.

De Vlaamse Regering kan de wijze van huurprijsberekening van zowel hoofd- als onderhuurovereenkomst vaststellen.

De Vlaamse Regering kan typehuurovereenkomsten vaststellen voor de hoofd- en onderhuurovereenkomst. Van de typehuurovereenkomsten kan alleen worden afgeweken in de gevallen die de Vlaamse Regering bepaalt.

Binnen de perken van de kredieten die daarvoor op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, kan de Vlaamse Regering, onder de voorwaarden die ze bepaalt, subsidies verlenen aan woonmaatschappijen voor de opdracht, vermeld in dit artikel.

De Vlaamse Regering kan, afhankelijk van de kredieten die daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, een subsidie verlenen voor de aanleg of de aanpassing van infrastructuur, vermeld in artikel 5.23, in het kader van de realisatie van betaalbare studentenkamers. De Vlaamse Regering legt de voorwaarden vast waaronder ze de subsidie verleent.”.

Art. 30. In dezelfde codex wordt een artikel 4.46/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.46/1/1. De Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden een woonmaatschappij die woningen inhuurt en verhuurt overeenkomstig haar opdracht, vermeld in artikel 4.40, 4°, een toelage kan ontvangen van het solidariseringsfonds.

Het solidariseringsfonds, vermeld in het eerste lid, wordt gefinancierd door bijdragen van de woonmaatschappij gebaseerd op de huurinkomsten van sociale huurwoningen die de woonmaatschappij verhuurt overeenkomstig haar opdracht, vermeld in artikel 4.40, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt de berekeningswijze van de bijdragen van de woonmaatschappij aan het solidariseringsfonds, de manier waarop de financiële middelen uit het solidariseringsfonds omgezet worden in een toelage aan de woonmaatschappijen en regelt de werkwijze van het solidariseringsfonds.”.

Art. 31. . In artikel 4.48, eerste lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 9 juli 2021 en gewijzigd bij de decreten van 3 juni 2022 en 21 april 2023, wordt tussen de zinsnede “1° tot en met 3°,” en de zinsnede “4.43” de zinsnede “4.42/2,” ingevoegd.

Art. 32. In artikel 5.21 van dezelfde codex wordt tussen de woorden “sociale huurwoningen” en de woorden “in staat te stellen” de woorden “en betaalbare studentenkamers” ingevoegd.

Art. 33. In artikel 5.32, eerste lid, van dezelfde codex worden de woorden “die passen in de verhuring van sociale huurwoningen” vervangen door de woorden “betaalbare studentenkamers”.

Art. 34. In artikel 5.33 van dezelfde codex worden tussen de woorden “sociale huurwoningen” en de woorden “in staat te stellen” de woorden “en betaalbare studentenkamers” ingevoegd.

Art. 35. In dezelfde codex wordt boek 5, deel 3, dat bestaat uit artikel 5.53 tot en met 5.57, gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, opgeheven.

Afdeling 2. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Krengfinanciering

Art. 36. In artikel 33 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen wordt paragraaf 4 vervangen door wat volgt:

“§4 De Vlaamse Regering kan het maximumtarief per ton bepalen voor de ophaling en verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren.”.

Afdeling 3. Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 - Asbestafbouwbeleid

Art. 37. Artikel 19, eerste lid, punt 3° van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, wordt vervangen door wat volgt:

3° het vrijwillig en ambtshalve wegnemen, inzamelen, vervoeren en verwerken van materialen;

Afdeling 4. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Art. 38. In artikel 4.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, , gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"3°/1 circulair afvalwater: afvalwater als vermeld in artikel 1.1.2 van titel II van het VLAREM, dat hergebruikt kan worden door een andere heffingsplichtige voor de activiteiten, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd;"

Art. 39. In artikel 4.2.1.1.2 van hetzelfde decreet, wordt tussen de zinsnede "per as aangevoerde afvalwaters," en de woorden "slibs afkomstig van openbare rioolwaterzuiveringsinstallaties", de zinsnede "retentaatstromen zoals bedoeld in artikel 4.2.2.4.1, §1, vierde lid," ingevoegd.

Art. 40. Artikel 4.2.1.1.8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.2.2.1.8. De openbare brandweerdiensten die deel uitmaken van de operationele diensten van de civiele veiligheid, zoals bedoeld in artikel 2, §1, 1°, van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, worden vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging voor het volume grondwater, hemelwater, oppervlaktewater, circulair afvalwater of ander water waarmee zij de brandweerwagens vullen en dat wordt gebruikt voor de hun wettelijk toegewezen opdrachten."

Art. 41. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 mei 2023, wordt een artikel 4.2.1.1.9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.2.1.1.9. De Vlaamse Milieumaatschappij is belast met de vestiging, inning en invordering van de heffing waterverontreiniging.

De ambtenaren die daartoe bevoegd zijn, worden voorzien van een legitimatiebewijs dat ondertekend is door de leidend ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij."

Art. 42. In artikel 4.2.2.1.1, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de heffingsplichtigen, bedoeld in artikel 4.2.2.2.1, waarvan de inrichting volgens het zoneringsplan bedoeld in artikel 10.2.3, §1, 20°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, geldig op 1 januari van het heffingsjaar, gelegen is

a) in het individueel of collectief te optimaliseren buitengebied;

- b) in het centraal, collectief geoptimaliseerd of collectief te optimaliseren buitengebied, waarbij conform artikel 6.2.2.1.2, §1, van titel II van het Vlareem wordt afgeweken van de aansluitplicht op openbare riolering.”

Art. 43. In artikel 4.2.2.1.4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “en dit op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar” opgeheven;

2° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede “op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar” opgeheven;

3° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede “bij de aangifte bedoeld in artikel 4.2.4.1, § 1, een dossier voegen” vervangen door de woorden “een dossier bezorgen aan de Vlaamse Milieumaatschappij”;

4° in paragraaf 3 wordt het eerste lid opgeheven;

5° in de bestaande paragraaf 3, tweede lid, die paragraaf 3, eerste lid, wordt, wordt de zinsnede “, per e-mail of per fax” vervangen door de woorden “of via e-mail”;

6° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. Het nullozersstatuut wordt toegekend vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat aan alle voorwaarden, vermeld in paragraaf 1 en 2, is voldaan.

Het dossier, vermeld in paragraaf 2, geldt voor tien jaar vanaf de dag waarop het nullozersstatuut wordt toegekend, behalve na wijzigingen die tot gevolg hebben dat niet meer aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, is voldaan.

De toekenningvoorwaarden, vermeld in paragraaf 1, moeten vervuld zijn gedurende de volledige looptijd van het nullozersstatuut. Iedere wijziging van de lozings- en vergunningssituatie wordt onmiddellijk met een aangetekende brief gemeld aan het afdelingshoofd van de Vlaamse Milieumaatschappij dat bevoegd is voor de vestiging, inning en invordering van de heffing, of aan de ambtenaar die het afdelingshoofd gedelegeerd heeft.

Het nullozersstatuut vervalt vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat de heffingsplichtige niet meer voldoet aan alle voorwaarden, vermeld in paragraaf 1.”;

7° In paragraaf 5, tweede lid, wordt de zinsnede “4.2.1.1.8” vervangen door de zinsnede “4.2.1.1.9”;

8° in paragraaf 5, derde lid, wordt de zin “De uiterste datum voor deze vaststellingen is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar waarvoor de hernieuwingsaanvraag wordt ingediend.” opgeheven;

9° in paragraaf 5, vijfde lid, wordt de zinsnede “, per e-mail of per fax” vervangen door de woorden “of via e-mail”;

10° in paragraaf 6 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Als naar aanleiding van de vaststelling van de onvergunde lozing blijkt dat de inhoud van het dossier dat de heffingsplichtige heeft ingediend en op basis waarvan het nullozersstatuut is toegekend, niet overeenstemt met de werkelijke lozingssituatie, vervalt het nullozersstatuut voor de resterende looptijd vanaf de dag waarop die vaststelling is gedaan.”;

11° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 44. In artikel 4.2.2.1.10 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. In afwijking van artikel 4.2.2.1.1 wordt voor de volgende lozingen het bedrag van de heffing voor de periode waarin de lozing in kwestie zich heeft voorgedaan, bepaald op de wijze, vermeld in het tweede lid:

- 1° een onvergunde lozing;
- 2° een lozing die niet voldoet aan de bijzondere voorwaarde, vermeld in de lozings- of omgevingsvergunning om een saneringscontract als vermeld in artikel 2.6.2.1, te sluiten;
- 3° een lozing via een nood aansluiting die niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.2.1.1.7.

Het bedrag van de heffing voor de periode waarin de lozing in kwestie, vermeld in het eerste lid, zich heeft voorgedaan, wordt vastgesteld met de volgende formule:

$$H = T \times N_x + T \times N_{kx}$$

waarbij:

- 1° H: het bedrag van de verschuldigde heffing voor waterverontreiniging;
- 2° T: het bedrag van het eenheidstarief van de heffing voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 4.2.2.1.1, §2, tweede lid;
- 3° N_x: de vuilvracht, veroorzaakt door de lozing, vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in vervuilingseenheden en berekend met de volgende formule:

$$Q_x \times C_x$$

waarbij:

- a) Q_x: het waterverbruik, waarvan de hoeveelheid gelijk is aan het totale waterverbruik Q dat is bepaald conform artikel 4.2.2.5.2, verminderd met de hoeveelheid koelwater K, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, vermenigvuldigd met dx en gedeeld door 365 of, als daarvan het bewijs geleverd wordt, gedeeld door het reële aantal dagen waarop afvalwater geloosd wordt in het jaar vóór het heffingsjaar. dx is de cumulatieve duur van de lozing, vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in dagen. dx is niet groter dan 365 en wordt berekend met de volgende formule:

$$(deind - dbegin) + F$$

waarbij:

- 1) dbegin:
 - i) de datum van de aanvang van de lozing, zoals opgenomen in de schriftelijke melding van de heffingsplichtige aan de Vlaamse Milieumaatschappij of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, tenzij de Vlaamse Milieumaatschappij aantoont dat de lozing al op een vroegere datum is gestart, op voorwaarde dat de voormelde melding is gedaan vóór de eventuele vaststelling van de lozing door de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij die belast zijn met een controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving;
 - ii) de datum van de vaststelling van de lozing, vermeld in het proces-verbaal van overtreding of in een vaststellingsverslag als vermeld in artikel 5.4.1.3, tweede lid, tenzij de Vlaamse Milieumaatschappij aantoont dat de lozing al op een vroegere datum is gestart, als de lozing is vastgesteld door de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij die belast zijn met een controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, voorafgaand aan een eventuele schriftelijke melding door de heffingsplichtige;
- 2) deind: de datum waarop door de bevoegde ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, is vastgesteld dat de lozing stopgezet is. De heffingsplichtige heeft de mogelijkheid om een andere datum te bewijzen;
- 3) F:
 - i) 1, als de heffingsplichtige de lozing heeft gemeld aan de Vlaamse Milieumaatschappij of aan de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, en als die melding is gedaan vóór de eventuele vaststelling van de lozing door de bevoegde ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij of door de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving;
 - ii) 30, in alle andere gevallen dan het geval, vermeld in punt i), tenzij de heffingsplichtige de werkelijke aanvangsdatum van de lozing bewijst en de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, die aanvangsdatum kan bevestigen of staven op basis van vergelijking met zijn eigen vaststellingen. In voorkomend geval wordt F gelijkgesteld aan 1 en

wordt dbegin gelijkgesteld aan de bevestigde datum van de aanvang van de lozing;

- b) Cx: de omzettingsscoëfficiënt, vermeld in kolom 8 van de tabel die is opgenomen in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd;
- 4° Nkx: de vuilvracht, veroorzaakt door de lozing van koelwater, bepaald overeenkomstig artikel 4.2.2.3.1, vermenigvuldigd met dx en gedeeld door 365, of, als daarvan het bewijs geleverd wordt, gedeeld door het reële aantal dagen waarop koelwater geloosd wordt in het jaar vóór het heffingsjaar.

Als de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, vaststellingen heeft gedaan over het debiet of het volume van een lozing als vermeld in het eerste lid, en als er voor die lozing meet- en bemonsteringsresultaten beschikbaar zijn die afkomstig zijn van een schepstaal dat de Vlaamse Milieumaatschappij heeft genomen, of als een schepstaal wordt genomen door de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, wordt de vuilvracht Nx, vermeld in het tweede lid, 3°, bepaald conform de formule, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, waarbij, in afwijking van artikel 4.2.2.3.1, wordt verstaan onder:

- 1° N: de vuilvracht, veroorzaakt door een lozing als vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in vervuilingseenheden;
- 2° Qd: het volume afvalwater, uitgedrukt in liter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens een etmaal;
- 3° Qj: het volume afvalwater, uitgedrukt in kubieke meter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens de periode dx;
- 4° Nk: 0;
- 5° Qdv: het gemiddelde volume afvalwater, uitgedrukt in liter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens een etmaal, berekend met de volgende formule:

$$\frac{Qj \times 1000}{(deind - dbegin) + 1}$$

In alle andere gevallen dan de gevallen, vermeld in het derde lid, wordt de vuilvracht, vermeld in artikel 4.2.2.1.1, vermenigvuldigd met $(365 - dx) / 365$."

Art. 45. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 mei 2023, wordt een artikel 4.2.2.1.12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"4.2.2.1.12. §1. Elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt van een andere heffingsplichtige, wordt voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging.

De vrijstelling, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat de heffingsplichtige voldoet aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2 tot en met 4.

§2. Tussen de aanbieder van het circulair afvalwater en de ontvanger wordt een schriftelijke overeenkomst opgemaakt waarin de modaliteiten van de uitwisseling van het circulair afvalwater zijn opgenomen. De overeenkomst wordt opgesteld conform het model dat de Vlaamse Milieumaatschappij ter beschikking stelt.

De overeenkomst die beide partijen ondertekenen, wordt door de aanbieder bezorgd aan de Vlaamse Milieumaatschappij.

Elke wijziging in de inhoudelijke bepalingen van de schriftelijke overeenkomst wordt binnen dertig dagen vanaf de wijziging van de overeenkomst schriftelijk gemeld aan de Vlaamse Milieumaatschappij. De stopzetting van de uitwisseling van circulair afvalwater tussen de aanbieder en de ontvanger heeft het verval van de vrijstelling, vermeld in paragraaf 1, tot gevolg. In het voormelde geval vervalt de vrijstelling vanaf de dag waarop er een einde is gekomen aan de uitwisseling van circulair afvalwater tussen de aanbieder en de ontvanger.

§3. De samenstelling van het aangeboden circulair afvalwater wordt bij de aanvang van de uitwisseling ervan bepaald aan de hand van een schepstaal dat een erkend laboratorium in de discipline water, deeldomein afvalwater als vermeld in artikel 6, 5°, a), van het VLAREL van 19 november 2010, uitvoert en analyseert. Als op initiatief van de aanbieder een meetcampagne wordt uitgevoerd op de volledige bedrijfsafvalwaterstroom als vermeld in artikel 4.2.2.3.3, eerste lid, van dit decreet, wordt de samenstelling van het circulair afvalwater aangetoond aan de hand van de meet- en bemonsteringsresultaten van de voormelde meetcampagne, op voorwaarde dat het circulair afvalwater wordt aangeboden na de meetinrichting van het geloosde afvalwater. De voormelde bemonsterings- en analyseresultaten worden opgenomen in de schriftelijke overeenkomst, vermeld in paragraaf 2.

De aanbieder herhaalt jaarlijks de bemonstering en analyse van het aangeboden circulair afvalwater, tenzij het circulair afvalwater afkomstig is van bodemsaneringswerken, grindwinningen of bronbemalingen die zijn vrijgesteld op basis van artikel 4.2.1.1.3, 4.2.1.1.5 of 4.2.1.1.6. De aanbieder bezorgt de jaarlijkse bemonsterings- en analyseresultaten binnen dertig dagen vanaf de kennisname van de bemonsterings- en analyseresultaten aan de Vlaamse Milieumaatschappij.

§4. De aanbieder meet het aangeboden circulair afvalwater gedurende het volledige jaar vóór het heffingsjaar, aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt.

§5. De ontvanger van het circulair afvalwater zorgt jaarlijks voor bemonstering en analyse als vermeld in artikel 4.2.2.3.3, eerste lid, van de volledige bedrijfsafvalwaterstroom.

De verplichting voor de ontvanger, vermeld in het eerste lid, geldt niet voor volgende categorieën heffingsplichtigen:

- 1° heffingsplichtigen die beschikken over het nullozersstatuut, vermeld in artikel 4.2.2.1.4;
- 2° heffingsplichtigen die het circulair afvalwater gebruiken voor activiteiten die ressorteren onder sector nummer 28e of 62 als vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd;
- 3° heffingsplichtigen die het circulair afvalwater gebruiken bij de uitvoering van taken van algemeen belang.

Als de ontvanger uitzonderlijk voor een of meer componenten N1, N2, N3 of Nv niet over meet- en bemonsteringsgegevens beschikt, kan hij de toepassing van de afwijkende berekeningsmethode, vermeld in artikel 4.2.2.3.5, vragen. De toepassing van de voormelde afwijkende berekeningsmethode verhindert niet dat aan de aanbieder van het circulair water de vrijstelling, vermeld in §1, eerste lid, wordt toegekend.

Als de ontvanger niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.2.2.3.5, vervalt de vrijstelling voor de aanbieder, vermeld in §1, eerste lid, voor het betreffende heffingsjaar en wordt de heffing op het aangeboden circulair water bepaald aan de hand van de formule, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, met inachtnaam van de bemonsterings- en analyseresultaten, vermeld in paragraaf 3, van het schepstaal dat is genomen in het jaar vóór het heffingsjaar of van de meetcampagne die tijdens het jaar vóór het heffingsjaar is georganiseerd.

Als de heffing op het circulair afvalwater wordt bepaald conform het vierde lid, wordt het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j gelijkgesteld aan de gemeten hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater tijdens het jaar vóór het heffingsjaar, of het minimale volume circulair afvalwater opgenomen in de overeenkomst, vermeld in paragraaf 2, als de aanbieder van het circulair afvalwater het aangeboden volume circulair afvalwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting die voorzien is van registratie. Als het aangeboden circulair afvalwater maar is gemeten voor een gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar, wordt voor dat gedeelte het gemeten volume in aanmerking genomen. Voor het gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar waarin het volume niet is gemeten, wordt het minimale volume dat is opgenomen in de overeenkomst, vermeld in paragraaf 2, in aanmerking genomen, berekend op dagbasis.”.

Art. 46. In artikel 4.2.2.3.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zin “ Q_d : het volume, uitgedrukt in liter, van het afvalwater geloosd in een etmaal tijdens de maand van grootste bedrijvigheid van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar;” vervangen door wat volgt:

“ Q_d : het volume, uitgedrukt in liter, van het afvalwater dat wordt geloosd in een etmaal tijdens het jaar vóór het heffingsjaar. Als de heffingsplichtige voor de meetinrichting van het geloosde afvalwater circulair afvalwater aanbiedt dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, en de Vlaamse Milieumaatschappij kan aantonen dat de Q_d die tijdens de meetcampagne gemeten is, niet als representatief kan worden beschouwd voor het volume geloosd afvalwater in een etmaal tijdens de periode van de grootste vervuiling, wordt Q_d bepaald door het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j , dat wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, te delen door het aantal lozingsdagen tijdens het jaar vóór het heffingsjaar, tenzij dat aanleiding zou geven tot een lagere heffing. Als het circulair afvalwater dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, door de heffingsplichtige wordt aangeboden na de meetinrichting van het geloosde afvalwater, wordt Q_d vermenigvuldigd met

$$\left(\frac{Q_j}{Q_j + Q_c} \right)$$

waarbij Qc: het gemeten volume aangeboden circulair water in het jaar vóór het heffingsjaar of het minimale volume circulair afvalwater, vermeld in de overeenkomst, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §2, als de aanbieder van het circulair afvalwater het aangeboden volume circulair afvalwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting, voorzien van registratie. Als het aangeboden circulair afvalwater maar wordt gemeten voor een gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar, wordt voor dat gedeelte rekening gehouden met het gemeten volume. Voor het gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar waarin het volume niet is gemeten, wordt rekening gehouden met het minimale volume, vermeld in de voormelde overeenkomst, berekend op dagbasis;”;

2° in het eerste lid wordt het woord “waterverontreining” vervangen door het woord “waterverontreiniging”;

3° in het eerste lid wordt de zin “Indien er in het jaar voorafgaand aan het beschouwde heffingsjaar gedurende verschillende etmalen metingen zijn gebeurd van het dagdebiet en de samenstelling van het geloosde afvalwater, dan wordt als N1 het rekenkundig gemiddelde van de op dagbasis berekende N1-componenten genomen.” vervangen door de zin “Als er in het jaar vóór het beschouwde heffingsjaar verschillende metingen zijn gedaan van de samenstelling van het geloosde afvalwater en, in voorkomend geval, van het dagdebiet, wordt als N1 het rekenkundig gemiddelde genomen van de N1-componenten die op dagbasis berekend zijn.”;

4° in het eerste lid wordt de zin “Indien er in het jaar voorafgaand aan het beschouwde heffingsjaar in verschillende maanden metingen zijn gebeurd van het dagdebiet en de samenstelling van het geloosde afvalwater, dan wordt als maand van de grootste bedrijvigheid die maand in aanmerking genomen waarvan het rekenkundig gemiddelde van de op dagbasis berekende N1-component het grootst is.” opgeheven;

5° in het eerste lid wordt de zin “Het gemiddelde volume is het rekenkundig gemiddelde van alle meet- en bemonsteringsresultaten van de verschillende monsternemingen bekomen volgens de regels vastgesteld door de Vlaamse Regering in uitvoering van artikel 4.2.2.3.2., tweede lid.” telkens vervangen door de zin “Het gemiddelde volume is het rekenkundig gemiddelde van alle Qd.”;

6° in het tweede lid wordt de zin “In afwijking van de voorgaande bepalingen wordt de component Nv bij toepassing van de 30 %-regel, vermeld in artikel 4.2.2.3.3., tweede lid, uitsluitend berekend op basis van de resultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij voor zover dat resulteert in een hogere vuilvracht.” vervangen door de zin “In afwijking van wat is bepaald in het eerste lid, worden, bij toepassing van de 30%-regel, vermeld in artikel 4.2.2.3.3, tweede lid, de resultaten van de heffingsplichtige van de berekening van de component Nv uitgesloten als dat resulteert in een hogere N-waarde.”;

7° een derde tot en met vijfde lid worden toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als een heffingsplichtige dit uitdrukkelijk vraagt, past de Vlaamse Milieumaatschappij de bepalingen van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het Programmadecreet van XXX bij de begroting 2024, ook toe op heffingsdossiers

die betrekking hebben op het heffingsjaar 2020, 2021, 2022 of 2023, die voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de heffing of aanvullende heffing, zoals vermeld in artikel 4.2.4.5, §2, van dit decreet, is nog niet definitief vastgesteld op 1 januari 2024. Een heffing of aanvullende heffing is nog niet definitief vastgesteld als voldaan is aan een van de volgende voorwaarden:
 - a) de heffing is nog niet opgenomen in een kohier, zoals vermeld in artikel 4.2.4.5, §4, van dit decreet;
 - b) de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift tegen een heffing of aanvullende heffing, zoals vermeld in artikel 4.2.4.6, §1, van dit decreet, is nog niet verstreken;
 - c) de leidend ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij of de ambtenaar die door de leidend ambtenaar is gedelegeerd heeft nog geen beslissing genomen over het bezwaarschrift dat de heffingsplichtige conform artikel 4.2.4.6, §1 van dit decreet, tegen de heffing of aanvullende heffing heeft ingediend;
 - d) de termijn voor het indienen van een fiscaal verzoekschrift op tegenspraak tegen de beslissing over het bezwaarschrift, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk wetboek, is nog niet verstreken;
 - e) de heffing of aanvullende heffing is het voorwerp van een gerechtelijke procedure, waarin nog geen definitieve uitspraak werd gedaan;
- 2° er zijn voor het jaar voor het heffingsjaar meet- en bemonsteringsresultaten beschikbaar, afkomstig van meerdere meetcampagnes uitgevoerd in opdracht van de heffingsplichtige of de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 3° tijdens de meetcampagne die bepalend is voor de N1-component, was er een eenmalige incidentele lozing van basisproducten of grondstoffen, die bij een normale productie niet samen met het bedrijfsafvalwater worden geloosd, maar in het eindproduct worden opgenomen. Het eenmalige incidentele karakter van de lozing wordt aangetoond door de meet- en bemonsteringsresultaten van de overige meetcampagnes.

De heffingsplichtige vraagt de toepassing van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het Programmadecreet van XXX bij de begroting 2024, zoals vermeld in het derde lid, aan de Vlaamse Milieumaatschappij uiterlijk op 31 december 2024 met een per post aangetekende brief. Uit de inhoud van die brief en de bijgevoegde stukken blijkt dat aan de voorwaarden vermeld in het derde lid is voldaan.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij de bepalingen van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het Programmadecreet van XXX bij de begroting 2024, toepast, zoals vermeld in het derde en vierde lid, wordt in afwijking van artikel 418 van het WIB enkel het verschil tussen het oorspronkelijke heffingsbedrag, verhoogd met de eventuele heffingsverhoging, en het herrekende heffingsbedrag, verhoogd met de eventuele heffingsverhoging, terugbetaald aan de heffingsplichtige. De heffingsplichtige kan de eventuele kosten die verbonden zijn aan betwistingen over het oorspronkelijke heffingsbedrag, opgeworpen voor het indienen van de vraag zoals vermeld in het derde en vierde lid, niet verhalen op de Vlaamse Milieumaatschappij.”

Art. 47. In artikel 4.2.2.3.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de zinsnede „, uitgevoerd minstens in de periode van de grootste vervuiling” toegevoegd;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Als in het jaar vóór het heffingsjaar de heffingsplichtige en de Vlaamse Milieumaatschappij en, in voorkomend geval, de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, monsternemingen uitvoeren, en de N-waarde die conform artikel 4.2.2.3.1 is berekend op basis van het gemiddelde van alle resultaten van monsternemingen, met uitzondering van de resultaten die van de heffingsplichtige komen, 30% hoger ligt dan de N-waarde die is bepaald op grond van de resultaten van de meetcampagne van de heffingsplichtige met de hoogste vuilvracht, worden alle resultaten van de heffingsplichtige van de berekening van de componenten N1, N2, N3 en Nv, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, uitgesloten.”;

3° in het derde lid worden tussen de woorden “In dit geval worden de” en de woorden “kosten voor monsterneming en analyses” de woorden “door de Vlaamse Milieumaatschappij gedragen” ingevoegd;

4° in het derde lid wordt de zinsnede “de resultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij, en de N-waarde, bepaald op grond van de resultaten van de heffingsplichtige” vervangen door de zinsnede “het gemiddelde van alle resultaten van monsternemingen, met uitzondering van de resultaten die van de heffingsplichtige komen, en de N-waarde, die wordt bepaald op grond van de resultaten van de meetcampagne van de heffingsplichtige met de hoogste vuilvracht”.

Art. 48. In artikel 4.2.2.3.4 van hetzelfde decreet worden de woorden “vuilvracht dan de vuilvracht” vervangen door de woorden “N-waarde dan die”.

Art. 49. Artikel 4.2.2.3.8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.2.2.3.8. §1. Het jaarvolume geloosd afvalwater Qj, vermeld in artikel 4.2.2.3.1 van dit decreet, wordt op de volgende wijze bepaald:

- 1° op basis van een continu werkend debietmeetsysteem, waarbij doorlopend het geloosde dagdebiet wordt gemeten en dagelijks wordt geregistreerd volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt. Als de heffingsplichtige na de meetinrichting van het geloosde afvalwater circulair afvalwater aanbiedt dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, van dit decreet, wordt het aldus gemeten jaarvolume geloosd afvalwater Qj bij de aanbieder verminderd met de gemeten hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater die is bepaald conform punt 2°, e);
- 2° als het jaarvolume geloosd afvalwater Qj niet is gemeten met de debietmeetapparatuur, vermeld in punt 1°, wordt het jaarvolume geloosd afvalwater Qj vastgesteld als de som van het drinkwater dat de drinkwatermaatschappij heeft geleverd in het jaar vóór het heffingsjaar, en de hoeveelheid grondwater, oppervlaktewater, hemelwater, circulair afvalwater en ander water, uitgedrukt in m³, die de heffingsplichtige gedurende het jaar vóór het heffingsjaar heeft ontvangen, verminderd

met de hoeveelheid water die wordt gebruikt als koelwater, als dat koelwater niet samen met het afvalwater geloosd wordt, en verminderd met de hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater;

- a) de voormelde af te trekken hoeveelheid koelwater wordt op de volgende wijze bepaald:
 - 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een continue debietmeting met registratie volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;
 - 2) als de heffingsplichtige het volume niet kan aantonen met behulp van een continue debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), wordt de hoeveelheid onweerlegbaar vermoed gelijk te zijn aan het geloosde volume vergund koelwater, vermeld in artikel 4.2.2.3.1 van dit decreet;
 - 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode waarin de hoeveelheid koelwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid koelwater vastgesteld conform punt 2), en op dagbasis berekend;
- b) de voormelde opgenomen hoeveelheid grondwater wordt op de volgende wijze bepaald:
 - 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de heffingsplichtige het opgenomen grondwater niet kan aantonen met behulp van een verzegelde dagelijkse debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), voor het volledige jaar vóór het heffingsjaar, en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt onweerlegbaar vermoed dat de hoeveelheid gelijk is aan het grondwatervolume dat wordt bepaald conform artikel 4.2.3.1, §2, eerste lid, 2° en 3°, van dit decreet;
- c) de voormelde opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater wordt op de volgende wijze bepaald:
 - 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering bepaalt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater niet vastgesteld is met een verzegelde debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt de hoeveelheid onweerlegbaar vermoed gelijk te zijn aan het gecapteerde volume water dat de beheerder van de waterweg in kwestie tijdens het jaar vóór het heffingsjaar

- in aanmerking heeft genomen om de vergoeding te bepalen voor de vergunning voor de watervang, vermeld in titel II, hoofdstuk IV, van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, of voor onttrekkingen uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten het debiet van het water en de hoeveelheid water die opgenomen wordt volgens de melding, vermeld in artikel 30, §3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;
- 3) als er geen debietmeting als vermeld in punt 1), is uitgevoerd, als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast en als de vergoeding voor de vergunning voor de watervang of de melding voor onttrekkingen uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten, vermeld in punt 2), ontbreekt, wordt onweerlegbaar vermoed dat de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater gelijk is aan de som van de nominale capaciteit van de pompen, uitgedrukt in m³ per uur en vermenigvuldigd met T. Daarbij is:
- i) voor seizoensgebonden irrigatie in openlucht voor land- en tuinbouw in hoofdactiviteit: $T=200$;
 - ii) voor andere seizoensgebonden activiteiten of activiteiten van beperkte duur: $T=10 \times$ het reële aantal dagen dat de oppervlaktewaterwinning in gebruik geweest is;
 - iii) in de overige gevallen: $T = 2000$;
- 4) als de debietmeting, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
- i) voor de periode dat de hoeveelheid oppervlaktewater is gemeten: op basis van tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid oppervlaktewater naargelang het geval vastgesteld conform paragraaf 2 of 3 en, als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, conform punt 2) of 3) op dagbasis berekend;

- d) de hoeveelheid van het voormelde hemelwater wordt op de volgende wijze bepaald:
- 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering bepaalt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de heffingsplichtige het ontvangen hemelwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting, voorzien van registratie als vermeld in punt 1), en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt de hoeveelheid hemelwater gelijkgesteld aan 800 l/m² afspoelbare of vervuilde oppervlakte, tenzij de heffingsplichtige aan de hand van de gegevens, afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut, kan aantonen dat de neerslag kleiner dan 800 l/m² is;
 - 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode waarin de hoeveelheid hemelwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid hemelwater vastgesteld conform paragraaf 2 of 3 en, als de bepalingen van paragraaf 2 en 3 niet worden toegepast, conform punt 2) of 3) op dagbasis berekend;
- e) de hoeveelheid van het voormelde circulair afvalwater wordt op de volgende wijze vastgesteld:
- 1) het volume circulair afvalwater dat de aanbieder heeft gemeten aan de hand van een continue verzegelde debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt krachtens artikel 4.2.2.1.12, §4, van dit decreet;
 - 2) als de aanbieder van het circulair afvalwater het volume circulair afvalwater dat in het jaar vóór het heffingsjaar wordt aangeboden, niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting, voorzien van registratie als vermeld in punt 1), het minimale volume circulair afvalwater dat is opgenomen in de overeenkomst, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §2, van dit decreet;
 - 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode waarin de hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;

- ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater vastgesteld conform punt 2) en op dagbasis berekend;
 - f) de voormelde af te trekken hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater wordt bepaald conform punt e);
- 3° als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1°, geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
- a) voor de periode waarin de geloosde hoeveelheid afvalwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - b) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende geloosde hoeveelheid afvalwater vastgesteld conform punt 2° en op dagbasis berekend.

In het eerste lid wordt verstaan onder hemelwater: het hemelwater dat gebruikt wordt voor de activiteiten van de sectoren, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd, of vervuild wordt, of samen met het afvalwater geloosd wordt.

De systemen voor registratie van het debiet, vermeld in dit artikel, die vóór 1 januari 2004 in gebruik zijn genomen, worden verzegeld door de Vlaamse Milieumaatschappij. De overige debietmeetsystemen worden bij de indienstneming verzegeld door de leverancier, de externe installateur of een laboratorium als vermeld in artikel 4.2.2.3.2. De voormelde verplichting geldt niet voor de meetsystemen waarmee het geloosde debiet wordt gemeten. Als de verzegeling verbroken wordt, brengt de heffingsplichtige onmiddellijk de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij op de hoogte die belast zijn met de controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing. De heffingsplichtige gebruikt daarvoor het formulier dat de Vlaamse Milieumaatschappij ter beschikking stelt.

Als de debietmeetsystemen, vermeld in deze paragraaf, gereset worden in het jaar vóór het heffingsjaar, worden de tellerstanden voor dat jaar uitgesloten van de berekening van de heffing.

§2. Als de heffingsplichtige in de loop van het jaar vóór het heffingsjaar of uiterlijk bij de indiening van een tijdig bezwaarschrift tegen de heffing van het betreffende heffingsjaar overgaat tot ingebruikname van een verzegelde continue debietmeting, kan hij de Vlaamse Milieumaatschappij, uiterlijk in het voormelde bezwaarschrift, schriftelijk verzoeken om de tellerstanden van de verzegelde continue debietmeting in aanmerking te nemen bij de berekening van de heffing.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij het verzoek, vermeld in het eerste lid, aanvaardt, wordt het volume voor het deel van het jaar waarvoor de heffingsplichtige niet beschikt over tellerstanden, vastgesteld op 1,5 keer het volume dat gemeten is in de overeenkomstige periode in het eerste jaar dat volgt op de datum van installatie, berekend op dagbasis.

Het eerste en tweede lid zijn van toepassing op voorwaarde dat:

- 1° het volume dat conform het tweede lid wordt gebruikt, gemeten is door een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;
- 2° de heffingsplichtige de tellerstanden van het continu werkende debietmeetsysteem die gebruikt worden voor de vestiging van de heffing conform het tweede lid, aan de Vlaamse Milieumaatschappij bezorgt uiterlijk dertig dagen nadat deze overeenkomstige periode in het eerste jaar dat volgt op de installatie, afloopt;
- 3° het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem in gebruik is genomen conform paragraaf 1;
- 4° in het jaar vóór het heffingsjaar, de waterhuishouding vergelijkbaar is met de waterhuishouding in de periode die wordt gebruikt om de heffing vast te stellen conform het tweede lid;
- 5° als het verzoek een grondwaterwinning betreft, die grondwaterwinning in het jaar vóór het heffingsjaar vergund is met toepassing van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer of conform titel II van het VLAREM en de bijlagen bij dat besluit gevoegd of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- 6° het verzoek betrekking heeft op een eigenwaterwinning waar niet eerder een continue debietmeting in gebruik is genomen;
- 7° uit de bewijsstukken bij de aanvraag blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in punt 1° tot en met 6°, is voldaan.

§3. Als de heffingsplichtige als gevolg van een defect aan een verzegeld continu werkend debietmeetsysteem van een eigenwaterwinning voor een deel van het jaar vóór het heffingsjaar niet beschikt over correcte tellerstanden, kan hij uiterlijk bij de indiening van een tijdig bezwaarschrift tegen de heffing de Vlaamse Milieumaatschappij schriftelijk verzoeken om de tellerstanden van het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem te berekenen aan de hand van de tellerstanden van de drie opeenvolgende voorgaande heffingsjaren.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij het verzoek, vermeld in het eerste lid, aanvaardt, wordt het volume voor de periode waarin het defect zorgde voor de afwezigheid van een correcte registratie, vastgesteld op 1,5 keer het rekenkundig gemiddelde van het volume dat geregistreerd is door het debietmeetsysteem dat gebruikt is voor de drie opeenvolgende voorgaande heffingsjaren, berekend op dagbasis.

Samen met het heffingsjaar waarvoor de heffingsplichtige de afwijking vraagt, vormen de heffingsjaren waarvan de tellerstanden in rekening gebracht worden, vier opeenvolgende heffingsjaren.

Het eerste tot en met het derde lid zijn van toepassing op voorwaarde dat:

- 1° het volume dat conform het tweede lid wordt gebruikt, gemeten is door een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;
- 2° het bewijs van herstel of vervanging van het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem door een externe installateur bij de aanvraag wordt gevoegd;
- 3° bij de aanvraag technisch onderbouwd wordt waarom het debietmeetsysteem defect was;

- 4° in het jaar vóór het heffingsjaar de waterhuishouding vergelijkbaar is met de waterhuishouding in de periode die wordt gebruikt om de heffing conform het tweede lid vast te stellen;
- 5° als het verzoek een grondwaterwinning betreft, de grondwaterwinning op het ogenblik waarop het grondwater in het jaar vóór het heffingsjaar wordt gewonnen, vergund is met toepassing van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer of conform titel II van het VLAREM en de bijlagen bij dat besluit gevoegd of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- 6° uit de bewijsstukken bij de aanvraag blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in punt 1° tot en met 5°, is voldaan.”.

Art. 50. Aan artikel 4.2.2.4.1, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden een derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als een heffingsplichtige effluentwater opneemt van een openbare waterzuiveringsinstallatie en het afvalwater afkomstig van dit effluentwater loost in hetzelfde oppervlaktewater als waarin het effluentwater door de openbare waterzuiveringsinstallatie zou worden geloosd indien dit niet zou zijn opgenomen door de heffingsplichtige, kan de vuilvracht van het effluentwater conform de bepalingen van het eerste lid, in mindering worden gebracht van deze van het geloosde afvalwater. Deze regeling is ook van toepassing als de heffingsplichtige in een ander oppervlaktewater loost conform de bepalingen van het tweede lid.

Een heffingsplichtige kan na filtratie van het opgenomen effluentwater of oppervlaktewater een bepaalde retentiestroom terugsturen naar de openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie. Er wordt geen heffing op de waterverontreiniging gevestigd op deze retentiestroom als de rechtspersoon die het zuiveringstechnisch werk exploiteert uitdrukkelijk toestemming geeft voor het terugsturen ervan.”.

Art. 51. In artikel 4.2.2.5.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018 en 23 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “en ander water” vervangen door de zinsnede “circulair afvalwater en ander water, verminderd met de hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater”;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Q wordt op de volgende wijze berekend:

- 1° het gefactureerde waterverbruik wordt bepaald conform artikel 4.2.2.5.1;
- 2° de opgenomen hoeveelheid grondwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, b);
- 3° de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, c);
- 4° de ontvangen hoeveelheid hemelwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, d);
- 5° de hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, e);

- 6° de af te trekken hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, f).”;

3° tussen het tweede en het derde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In het eerste en het tweede lid wordt onder hemelwater verstaan: het hemelwater dat gebruikt wordt voor de activiteiten van de sectoren, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd, of dat vervuild wordt.”.

Art. 52. In artikel 4.2.3.1, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 1° wordt de zinsnede “of de hoeveelheid grondwater die is bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet” toegevoegd;

2° in punt 2° wordt tussen de zinsnede “als vermeld in punt 1°” en de woorden “wordt onweerlegbaar vermoed” de zinsnede “, en er geen toepassing wordt gemaakt van artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet” ingevoegd;

3° in punt 3° wordt punt b) vervangen door wat volgt:

“b) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid grondwater vastgesteld conform artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet, en, als er geen toepassing van de voormelde bepalingen wordt gemaakt conform punt 2°, op dagbasis berekend.”.

Art. 53. In bijlage 5 bij hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018, 26 juni 2020, 23 december 2021 en 16 december 2022, worden aan de tabel volgende wijzigingen aangebracht:

1° volgende rij wordt opgeheven:

“

21.a	Horeca:	1 m ³					
	a) hotels, motels restaurants,	gebruikt					
	jeugdherbergen en cafés	water	0,02	0,001	0,009	0	0,030
21.b	b) pensions, bungalowparken,	1 m ³	0,02	0,001	0,009	0	0,030
	campings, pretparken en	gebruikt					
	diergaarden	water					

”;

2° volgende rijen worden toegevoegd:

“

62	Water gebruikt bij berekening of op peil houden van vijvers door andere heffingsplichtigen dan land- en tuinbouwbedrijven	1 m ³ gebruikt water	0,015/100	0,001/100	0,009/100	0	0,000
63	Niet elders genoemde activiteiten met uitsluitend NACE-BEL-codes 47 of 53 t.e.m. 99 (inclusief sanitair afvalwater)	1 m ³ gebruikt water	0,017	0,001	0,009	0	0,027

”.

Afdeling 5. Dierenwelzijnsfonds

Art. 54. In artikel 107, §3, van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, worden de woorden "de Vlaamse Dierenwelzijnsprijs" vervangen door het woord "dierenwelzijnsprizen".

Afdeling 6. Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid – energieheffing

Art. 55. In artikel 14.2.2, §3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen bij het decreet van 19 december 2014 en gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, wordt de zinsnede "op 1 juli" vervangen door de woorden "zes maanden later".

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Art. 56. Aan hoofdstuk VII, afdeling 2, onderafdeling D, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt een rubriek 7° toegevoegd, die luidt als volgt:

"7° Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen".

Art. 57. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, wordt aan rubriek 7°, toegevoegd bij artikel 56, een artikel 87quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 87quinquies. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon basisonderwijs voor het schooljaar 20TT-1 - 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van februari van 20TT-4 of 20TT-3 of 20TT-2 meer dan 50 procent regelmatige leerlingen lager onderwijs telden die beantwoorden aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c).

Voor de maatregel, vermeld in het eerste lid en in artikel 48/2 van de codex secundair onderwijs, wordt voor het basis- en secundair onderwijs samen vanaf 2024 jaarlijks een bedrag van 20 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 79, §3, 2°.

Dit geïndexeerde bedrag wordt over het basis- en secundair onderwijs verdeeld op basis van het aandeel van het onderwijsniveau in het totale aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van februari van het jaar 20TT-2 die voldoen aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c), van de codex secundair onderwijs en in artikel 78, §1, 1°, c), en voor zover zij ingeschreven zijn in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid of het eerste lid van artikel 48/2 van de codex secundair onderwijs.

Het extra werkingsbudget per school voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c), op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 in de school met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, voor het basisonderwijs voor dat schooljaar gedeeld door het totale aantal regelmatige leerlingen gewoon lager onderwijs in de scholen die voldoen aan de voorwaarde,

vermeld in het eerste lid, dat op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c).

Het extra werkingsbudget wordt aangewend om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands extra te ondersteunen.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de schoolbesturen in minstens twee schijven uitbetaald waarbij vóór 1 februari de som van de uitbetaalde schijven minstens 50 % van het extra werkingsbudget van het betrokken schooljaar vertegenwoordigt en het saldo vóór 1 juli betaald wordt.

De regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel, verhogen.”.

Art. 58. Aan deel III, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022, wordt een onderafdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 6. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen”.

Art. 59. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2023, wordt aan onderafdeling 6, toegevoegd bij artikel 58, een artikel 48/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art 48/2. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van februari van 20TT-4 of 20TT-3 of 20TT-2 meer dan 50 procent regelmatige leerlingen telden die beantwoorden aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c).

Voor de maatregel, vermeld in het eerste lid en in artikel 87quinquies van het decreet basisonderwijs, wordt voor het basis- en secundair onderwijs samen vanaf 2024 jaarlijks een bedrag van 20 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 79, §3, 2°, van het decreet basisonderwijs.

Dit geïndexeerde bedrag wordt over het basis- en secundair onderwijs verdeeld op basis van het aandeel van het onderwijsniveau in het totale aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van februari van het jaar 20TT-2 die voldoen aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c), van het decreet basisonderwijs en artikel 242, §1, 1°, c), voor zover zij ingeschreven zijn in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid of het eerste lid van artikel 87quinquies van het decreet basisonderwijs.

Het extra werkingsbudget per school of centrum voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen dat beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c), op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 in de school of het centrum met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, voor het secundair onderwijs voor dat schooljaar gedeeld door het totale aantal regelmatige leerlingen gewoon secundair onderwijs in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, dat op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c).

Het extra werkingsbudget wordt aangewend om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands extra te ondersteunen.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de school- of centrubesturen in minstens twee schijven uitbetaald waarbij vóór 1 februari de som van de uitbetaalde schijven minstens 50 % van het extra werkingsbudget van het betrokken schooljaar vertegenwoordigt en het saldo vóór 1 juli betaald wordt.

De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel, verhogen.”.

Afdeling 2. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Art. 60. Aan artikel 196sexies, §1, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, wordt een tiende lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten laste van het begrotingsjaar 2024 worden 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor volwassenenonderwijs en 132,96 aanvullende vte, 2.192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie toegekend.”.

Afdeling 3. Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming

Art. 61. Aan artikel 41, §3, van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2016, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° subsidies in het kader van Europese projecten, ingeschreven in de algemene middelen, maximaal gelijk aan het niet opgebruikte saldo van de ontvangen middelen.”.

Afdeling 4. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Art. 62. In artikel 20 van het decreet van 30 juni 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt het bedrag "25.200.000 euro" vervangen door het bedrag "30.200.000 euro".

Afdeling 5. Subsidie aan de Stichting Canon van Vlaanderen.

Art. 63. Aan deel IV van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, bekrachtigd bij het decreet van 23 december 2016 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt een hoofdstuk 17 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 17. Canon van Vlaanderen”.

Art. 64. In dezelfde codificatie wordt aan hoofdstuk 14, toegevoegd bij artikel 63, een artikel IV.56 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel IV.56. Binnen de beschikbare begrotingskredieten stelt de Vlaamse Regering aan de stichting Canon van Vlaanderen jaarlijks een subsidie ter beschikking als tegemoetkoming om de volgende opdrachten te realiseren: 1° het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties;

- 2° het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid;
- 3° het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen.

De samenwerking met deze stichting zal in een beheersovereenkomst worden vastgelegd voor een periode van vijf jaar.”.

Afdeling 6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Art. 65. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, onderafdeling 4, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt een artikel 47/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 47/1. §1. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget van 10.000.000 euro toegekend aan de scholen voor het voltijds gewoon secundair onderwijs, de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, voor materiaalintensieve structuuronderdelen. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, 2°.

Met materiaalintensieve structuuronderdelen wordt bedoeld:

1° groep 1:

- a) alle niet-duale structuuronderdelen van de finaliteit arbeidsmarkt, behalve binnen het studiedomein taal en cultuur en het studiedomein economie en organisatie;
- b) alle niet-duale structuuronderdelen van de onderwijsvorm bso, behalve de studiegebieden toerisme, handel en maatschappelijke veiligheid;
- c) alle niet-duale structuuronderdelen van de opleidings-, kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs;

2° groep 2:

- a) alle niet-duale structuuronderdelen van de dubbele finaliteit, behalve binnen het studiedomein economie en organisatie, het studiedomein maatschappij en welzijn met uitzondering van het niet-duale structuuronderdeel mode, het studiedomein taal en cultuur, de niet-duale structuuronderdelen ballet, creatie en mode en fotografie binnen het studiedomein kunst en creatie en het niet-duale structuuronderdeel toerisme binnen het studiedomein voeding en horeca;
- b) alle niet-duale structuuronderdelen binnen het studiegebied beeldende kunsten van de onderwijsvorm kso;
- c) alle niet-duale structuuronderdelen van de onderwijsvorm tso, behalve de studiegebieden handel, personenzorg, toerisme en maatschappelijke veiligheid;

3° groep 3:

- a) alle duale structuuronderdelen van de finaliteit arbeidsmarkt, behalve binnen het studiedomein taal en cultuur en het studiedomein economie en organisatie;
- b) alle duale structuuronderdelen van de dubbele finaliteit, behalve binnen het studiedomein economie en organisatie, het studiedomein maatschappij en welzijn met uitzondering van het duale structuuronderdeel mode, het studiedomein taal en cultuur, de duale structuuronderdelen ballet, creatie en mode en fotografie binnen het studiedomein kunst en creatie en het duale structuuronderdeel toerisme binnen het studiedomein voeding en horeca;
- c) alle duale structuuronderdelen binnen de onderwijsvormen bso en tso, behalve binnen het studiegebied handel, het studiegebied personenzorg tso en het studiegebied toerisme;
- d) alle opleidingen binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

§2. Een basisbedrag per gewogen regelmatige leerling wordt bekomen door het extra werkingsbudget, vermeld in paragraaf 1, te delen door het aantal gewogen regelmatige leerlingen op de teldatum voor de berekening van de

werkingsbudgetten voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, vermeld in artikel 169 tot en met 172 en artikel 357/26 en in artikel 86, §1, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel voor leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

De regelmatige leerlingen, vermeld in het eerste lid, worden als volgt gewogen:
1° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 1, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 1°, worden gewogen aan factor 1;
2° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 2, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, worden gewogen aan factor 0,75;
3° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 3, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 3°, worden gewogen aan factor 0,50.

§3. Het extra werkingsbudget per school of centrum is het resultaat van de vermenigvuldiging van het basisbedrag per gewogen regelmatige leerling, vermeld in paragraaf 2, met het aantal gewogen regelmatige leerlingen in de school of het centrum op de reguliere teldatum voor de berekening van de werkingsbudgetten voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, vermeld in artikel 169 tot en met 172 en artikel 357/26 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, en in artikel 86, §1, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel voor leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

De regelmatige leerlingen, vermeld in het eerste lid, worden als volgt gewogen:
1° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 1, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 1°, worden gewogen aan factor 1;
2° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 2, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, worden gewogen aan factor 0,75;
3° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 3, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 3°, worden gewogen aan factor 0,50.

§4. Het extra werkingsbudget wordt aan de schoolbesturen uitbetaald uiterlijk op 30 juni van het jaar 20TT.”.

Afdeling 7. Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Art. 66. Aan artikel III.24 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een paragraaf 14 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§14. Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de totale werkingsmiddelen van de hogescholen (inclusief de Hogere Zeevaartschool) met 8 miljoen euro vermeerderd. Dit bedrag wordt verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elke hogeschool in de totale werkingsmiddelen.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de totale werkingsmiddelen van de universiteiten met 20 miljoen euro vermeerderd. Dit bedrag wordt verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elke universiteit in de totale werkingsmiddelen.

De bedragen, vermeld in het eerste en het tweede lid, worden vanaf het begrotingsjaar 2024 geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”.

Afdeling 8. Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

Art. 67. Aan artikel III.25/2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt de totale werkingsuitkering voor de universiteiten vermeerderd met 10 miljoen euro. Dit bedrag wordt als volgt verdeeld over de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde of Tandheelkunde:

1° een sokkel van 400.000 euro voor elk van de desbetreffende universiteiten;
2° een variabel deel voor elk van de desbetreffende universiteiten op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een of meer van de volgende opleidingen:

- a) bachelor in de geneeskunde;
- b) master in de geneeskunde;
- c) master in de huisartsgeneeskunde;
- d) master in de specialistische geneeskunde;
- e) bachelor in de tandheelkunde;
- f) master in de tandheelkunde.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen, vermeld in het eerste lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”.

Afdeling 9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

Art. 68. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel III.25/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.25/4. Ter versterking van de lerarenopleidingen wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 de totale werkingsuitkering van de hogescholen en de universiteiten vermeerderd met 15 miljoen euro. Dit totale bedrag wordt als volgt verdeeld over de hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding als vermeld in artikel II.111 aanbieden:

- 1° een sokkel van 150.000 euro voor elk van de desbetreffende universiteiten en hogescholen;
- 2° een variabel deel voor elk van de desbetreffende universiteiten of hogescholen op basis van het aantal opgenomen studiepunten waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een lerarenopleiding als vermeld in artikel II.111. Voor het begrotingsjaar 2024 worden de opgenomen studiepunten van het academiejaar 2021-2022 in aanmerking genomen. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking genomen. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-5/t-4 tot en met t-3/t-2 in aanmerking genomen, waarbij t slaat op het begrotingsjaar.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen, vermeld in het eerste lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”.

Afdeling 10. Bijkomende middelen voor de studentenvoorzieningen van de universiteiten en hogescholen

Art. 69. In artikel III.67, §1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vervangen bij het decreet van 16 juni 2017 en gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2018, wordt tussen het vierde en vijfde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt een bedrag van 2,8 miljoen euro toegevoegd aan het bedrag van de sociale toelage voor de universiteiten en een bedrag van 3,2 miljoen euro aan het bedrag van de sociale toelage van de hogescholen.”.

Afdeling 11. Verlenging lerarenplatform

Art. 70. In artikel 153quaterdecies van het Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2021, wordt de zinsnede “tot en met het schooljaar 2023-2024” opgeheven.

Art. 71. In artikel 153viciesquinquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018 en gewijzigd bij de decreten van 26 juni 2020 en 9 juli 2021, wordt de zinsnede “en houdt op uitwerking te hebben op het einde van het schooljaar 2023-2024” opgeheven.

Afdeling 12. Eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

Art. 72. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel III.25/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.25/5. In het begrotingsjaar 2024 wordt eenmalig de totale werkingsuitkering van de hogescholen en universiteiten vermeerderd met 706.680 euro.

Dit bedrag wordt verdeeld over de hogescholen die in het academiejaar 2023-2024 een procedure voor opleidingsaccreditatie doorlopen hebben voor de educatieve graduaatsopleidingen en over de universiteiten die in het academiejaar 2022-2023 een procedure voor opleidingsaccreditatie doorlopen hebben voor de educatieve masteropleidingen a rato van het aantal educatieve graduaatsopleidingen en het aantal educatieve masteropleidingen per instelling.”.

Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie

Afdeling 1. Decreet tot opheffing van artikel 339, 346 en 353bis/19 van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Art. 73. In de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 2 van afdeling 3, die bestaat uit artikel 339, opgeheven.

Art. 74. In de programmawet 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 5 van afdeling 3, die bestaat uit artikel 346, opgeheven.

Art. 75. Voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers waarvoor aan de werkgever uiterlijk op 30 juni 2024 een doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt toegekend, behoudt de werkgever de toepassing van deze doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekenden, zoals van kracht op 30 juni 2024. Voor oudere werknemers die op 1 juli 2024 minimaal 62 jaar zijn, wordt aan de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering voor oudere

werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024, toegekend tot uiterlijk 1 juli 2028.

Art. 76. Voor werknemers waarvoor aan de werkgever uiterlijk op 30 juni 2024 een doelgroepvermindering voor jonge werknemers, vermeld in artikel 346 van dezelfde wet, zoals van kracht op 30 juni 2024, wordt toegekend, behoudt de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering, zoals van kracht op 30 juni 2024.

Art. 77. In artikel 353bis/19, 3°, van de programmawet 24 december 2002 (I), ingevoegd bij het decreet van 3 maart 2023, wordt de zinsnede "begin- en einddatum van de periode" vervangen door de woorden "begindatum van de periode".

Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Art. 78. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2024, met uitzondering van:

1° artikel 54 treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;

2° artikel 37 die in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;

3° artikel 73 tot en met 77 die in werking treden op 1 juli 2024;

3° artikel 70 en 71 die in werking treden op 1 september 2024;

4° artikel 20 treedt in werking op 1 januari 2024 en treedt buiten werking op 31 december 2029.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 74.623/1-3
van 16 oktober 2023

over

een voorontwerp van programmadecreet ‘houdende bepalingen
tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024’

Op 9 oktober 2023 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van programmadecreet ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024’.

De hoofdstukken 1, 2, 6 (afdelingen 2 tot 4), en 7 tot 9 zijn door de eerste kamer onderzocht op 12 oktober 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur, Jonas RIEMSLAGH, auditeur, en Tina COEN, adjunct-auditeur.

De hoofdstukken 1, 3 tot 5, 6 (afdelingen 1, 5 en 6) en 9 zijn door de derde kamer onderzocht op 12 oktober 2023. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Toon MOONEN, staatsraden, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, Githa SCHEPPERS en Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeurs, Katrien DIDDEN, auditeur, en Lennart NIJS, Lise VANDENHENDE en Peter SCHOLLEN, adjunct-auditeurs.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 16 oktober 2023.

*

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

“door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden”.

Voor een aantal bepalingen wordt een bijkomende motivering weergegeven in een bijlage bij de adviesaanvraag.

*

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering beslist de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begroting te gelasten over het voorliggende voorontwerp het spoedadvies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden. Die adviezen blijken nog niet te zijn gegeven.

2. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan,² moeten de gewijzigde of

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1 – Algemeen

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 2 – Economie, wetenschap en innovatie

Artikel 2

Ter wille van de duidelijkheid in het rechtsverkeer zou in artikel 2 van het voorontwerp niet enkel het Fonds voor de Waarborgregeling van de NV Waarborgbeheer het best worden opgeheven, maar ook artikel 20 van het decreet van 20 december 2013 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014’ dat het betrokken fonds heeft opgericht. Tevens zal in artikel 2 van het voorontwerp uiteraard melding moeten worden gemaakt van het opschrift van het betrokken decreet, wat nu niet het geval is.

Hoofdstuk 3 – Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1 – Ontvangsten vanuit het MINA-fonds en uitgaven in het kader van het preventief gezondheidsbeleid naar aanleiding van de Saneringsovereenkomst Vlaamse regering – 3M van 6 juli 2022

Artikel 3

Artikel 3 van het voorontwerp bevat een paragraaf 2/12. De gemachtigde bevestigde dat het eigenlijk de bedoeling is om die paragraaf in te voegen in artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998’, dat betrekking heeft op het Fonds voor verwerking en analyse van gezondheidsindicatoren ten behoeve van derden. Op de vraag of met de ontworpen paragraaf een nieuw fonds wordt opgericht of een nieuwe financiële bijdrage in het leven wordt geroepen, vermits in de ontworpen tekst uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 54, § 3, van het decreet van 21 november 2003 ‘betreffende het preventieve gezondheidsbeleid’,³ antwoordde de gemachtigde ontkennend en stelde hij dat de verwijzing naar de voormelde bepaling niet pertinent is.⁴

³ Bij die bepaling wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om een fonds op te richten voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking, alsook om de werking en de omvang en de wijze van financiering ervan te bepalen.

⁴ Zie ook adv.RvS 64.437/1-3 van 22 oktober 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 21 december 2018 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019’, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1746/1, (101) 118-120.

Voorts is ook de verwijzing naar artikel 15, § 2, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 overbodig. Die bepaling schrijft onder meer voor dat bij decreet specifieke ontvangsten kunnen worden aangewend voor specifieke uitgaven. Aangezien een begrotingsfonds een afwijking inhoudt van de regel, bepaald in artikel 15, § 1, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 dat de gezamenlijke ontvangsten bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven, is vereist dat de ontvangsten en de uitgaven van een begrotingsfonds in nauwkeurige en strikte bewoordingen zijn omschreven. Op deze bepaling gewezen in het advies van de Inspectie van Financiën, werd in de ontworpen tekst verduidelijkt dat enkel inkomsten uit het MINA-fonds het Fonds voor verwerking en analyse van gezondheidsindicatoren ten behoeve van derden kunnen spijzen. Niettemin is het raadzaam om de herkomst van de betrokken middelen van het MINA-fonds inhoudelijk nader te omschrijven, zoals bijvoorbeeld de schadevergoeding die het MINA-fonds heeft ontvangen ingevolge de overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en 3M waarvan gewag wordt gemaakt in de memorie van toelichting.

Gelet op het voorgaande, redigere men artikel 3 van het voorontwerp als volgt (waarbij de zo-even vermelde nadere omschrijving nog moet worden toegevoegd):

“Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998, laatst gewijzigd bij het decreet van 26 juni 2020, wordt een paragraaf 2/12 ingevoegd, die luidt als volgt:

‘§ 2/12. Het Fonds wordt gespijsd met middelen van het MINA-fonds (...).’”

Afdeling 2 – Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 3 – Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Artikel 5

1. Artikel 5, 1°, van het voorontwerp, dat artikel 8, § 1, van het decreet van 20 april 2012 ‘houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters’ vervangt, bepaalt dat een organisator met een vergunning voor gezinsopvang of groepsopvang een bijkomende⁵ subsidie kan krijgen “voor de realisatie van voorrang bij de toegang tot de kinderopvang voor gezinnen waarvoor kinderopvang noodzakelijk is om te werken of om een opleiding met het oog op werk te volgen”. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet de organisator absolute voorrang verlenen aan gezinnen die minstens 4/5 werken, of een 4/5-dagopleiding met het oog op werk volgen, aan broertjes of zusjes van kinderen die op hetzelfde moment reeds gebruik maken van dezelfde kinderopvang, alsook aan pleegkinderen, als bedoeld bij artikel 2, 10°, van het decreet van 29 juni 2012 ‘houdende de organisatie van pleegzorg’, in het gezin en die in aanmerking komen

⁵ Naast de basissubsidie bedoeld in artikel 7 van hetzelfde decreet.

voor kinderopvang. De organisator kan afwijken van de voorrang ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per opvanglocatie, in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin.

2. Het huidige artikel 8, § 1, eerste lid, van het decreet van 20 april 2012 bepaalt dat een subsidie kan worden gekregen “voor de realisatie van de toegang tot de kinderopvang voor gezinnen die beantwoorden aan kenmerken die bij voorrang betrekking hebben op (...)”. Op de vraag of met de meer prominente vermelding van “voorrang” in de thans ontworpen bepaling, op zich beschouwd, iets anders wordt bedoeld dan in de huidige bepaling, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“In se is dit geen wijziging, maar aangezien het gaat om een verplichting om voorrang te verlenen bij gelijktijdige opvangvragen en dit verder uitgewerkt wordt in de rest van het artikel, leek het evident om dit begrip al direct in de hoofdzin te gebruiken.”

Aangezien daaruit blijkt dat het nog steeds de bedoeling is om de realisatie van een bepaalde wijze van toegang tot de kinderopvang te subsidiëren, veeleer dan de voorrang te realiseren, kan beter worden aangesloten bij de oorspronkelijke inleidende zin van het voormelde eerste lid.

3. De vraag rijst wat precies wordt bedoeld met het minstens 4/5 werken of volgen van een minstens 4/5-dagopleiding met het oog op werken, *in hoofde van het gezin*. Het is met name niet duidelijk of, wanneer een gezin bestaat uit twee ouders, beide ouders aan die 4/5-eis moeten voldoen, slechts één van hen, of nog iets anders. De gemachtigde antwoordde daarop als volgt:

“Ze moeten beiden vier vijfde werken om aan de voorwaarde te voldoen. Maar eigenlijk kan je beter stellen dat ze samen gemiddeld 4/5de moeten werken. Als de ene 5/5de werkt en de andere 3/5de dan is dat ook nog samen gemiddeld 4/5de en vallen ze ook onder deze voorwaarde.”

Dit moet op zijn minst in de memorie van toelichting worden gepreciseerd, zowel wat betreft het werken als wat betreft het volgen van een dagopleiding.

4. Het is niet duidelijk in welke mate activeringstrajecten gelijkgesteld kunnen worden met een “dagopleiding met het oog op werken”. Uit het antwoord van de gemachtigde in opmerking 5.2 lijkt dat wel te kunnen worden opgemaakt, maar dit zou beter op zijn minst in de memorie van toelichting worden gepreciseerd.

5.1. Het huidige artikel 8, § 1, van het decreet van 20 april 2012 vermeldt de volgende categorieën waaraan voorrang moet worden gegeven bij de realisatie van kinderopvang om in aanmerking te komen voor de aanvullende subsidie:

“1° de werksituatie, met minstens het kenmerk dat kinderopvang noodzakelijk is om toegang te hebben tot de arbeidsmarkt of om een beroepsgerichte opleiding in het kader hiervan te kunnen volgen, en verder :

2° de financiële situatie;

3° de gezinssamenstelling.

4° de aanwezigheid van pleegkinderen, als bedoeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, in het gezin en die in aanmerking komen voor kinderopvang als bedoeld in artikel 2, 2°.”

In het ontworpen artikel 8, § 1, van het decreet van 20 april 2012 worden de financiële situatie en de gezinssamenstelling geschrapt als voorrangscategorie. Voorts wordt de categorie die verband houdt met de werksituatie, beperkt tot gezinnen die minstens 4/5 werken of een 4/5-dagopleiding volgen met het oog op werk. Er wordt ten slotte voorzien in de mogelijkheid (niet de verplichting) voor de organisatoren van kinderopvang om, zonder de aanspraak op de aanvullende subsidie te verliezen, ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie af te wijken van de nieuwe voorrangscategorieën, “in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin”.

Om de aanvullende subsidie te behouden, zullen de organisatoren van kinderopvang daardoor niet langer of (gelet op de voormelde 10%-regel) in veel mindere mate voorrang kunnen geven aan gezinnen die gemiddeld minder dan 4/5 werken of een 4/5-dagopleiding volgen met het oog op werk, alsook aan gezinnen die thans omwille van hun financiële situatie of hun samenstelling voorrang kunnen krijgen.

5.2. Zoals het Grondwettelijk Hof oordeelde in arrest nr. 60/2003 van 14 mei 2003 staat het aan de decreetgever om, rekening houdend met dwingende budgettaire beperkingen, de voorwaarden te bepalen onder welke hij bepaalde initiatieven of instellingen met overheidsmiddelen wil subsidiëren. Het komt niet aan het Grondwettelijk Hof – en evenmin aan de Raad van State – toe het oordeel van de bevoegde wetgever te bekritisieren, voor zover dit althans niet strijdig is met het gelijkheidsbeginsel.⁶ Dit beginsel sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dit verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁷

In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat de ontworpen regeling ernaar streeft voor inkomensgerelateerde kinderopvang voorrang te geven aan gezinnen die werken of een opleiding volgen met het oog op werk. Er wordt echter geen nadere uitleg gegeven over de redenen voor deze beleidswijziging.

De gemachtigde gaf hieromtrent de volgende verantwoording:

“De redenering is dat wie meer nood heeft aan kinderopvang voorrang krijgt. De inschatting is dat mensen die 4/5den werken of opleiding volgen meer nood hebben aan kinderopvang. Dit is niet beperkt tot voorrang voor werken, maar ook het volgen van een

⁶ GwH 14 mei 2003, nr. 60/2003, B.3.1.

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

minstens 4/5de opleiding die leidt naar kwalificatie, een minstens 4/5de traject dat leidt tot werk, een 4/5de inburgeringstraject geeft dezelfde absolute voorrang.”

Over de voorrangscategorieën die zijn weggevallen in de ontworpen bepaling, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Deze criteria worden niet meer als criteria op zich opgenomen, maar wel mogelijk via de afwijking van 10 % en via de absolute voorrang voor broers, zussen en pleegkinderen. Daarnaast kan de organisator binnen zijn eigen opnamebeleid nog eigen criteria hanteren om vragen tegen elkaar af te wegen, bijvoorbeeld als er tegelijkertijd twee opvangvragen zijn van gezinnen die 4/5den werken of opleiding volgen, kan de organisator in zijn opnamebeleid bepalen dat er voorrang gegeven wordt aan de alleenstaande ouder of de ouder met een laag inkomen.”

5.3. Het staat niet bij voorbaat vast dat gezinnen die voldoen aan het 4/5-criterium, in die mate meer nood hebben aan kinderopvang dan andere categorieën van gezinnen die minder dan 4/5 werken, dat organisatoren van kinderopvang voortaan aan de eerstgenoemde categorie van gezinnen een dergelijk principiële voorrang moeten verlenen om in aanmerking te blijven komen voor de aanvullende subsidie. De gemachtigde maakt in dat verband gewag van een “inschatting”, maar er worden geen objectieve gegevens aangevoerd om het uitgangspunt van de stellers van het voorontwerp te onderbouwen. De Raad van State beschikt zelf niet over het vereiste feitelijke inzicht om zich hierover op sluitende wijze uit te kunnen spreken, maar het wil hem voorkomen dat de nood aan kinderopvang bijvoorbeeld even groot kan zijn bij een gezin, waarin een van de betrokken ouders (of de enige ouder) halftijds werkt, alleszins voor de tijdstippen waarop de betrokken ouder of ouders aan het werk zijn. Het niet 4/5 werken of niet volgen van een 4/5-dagopleiding met het oog op werk impliceert met andere woorden niet dat tijd beschikbaar is voor de opvang van de eigen kinderen en dat er geen nood zou zijn aan kinderopvang die vergelijkbaar kan zijn met die van de eerstgenoemde categorie van gezinnen. Dat geldt des te meer voor gezinnen die niet tot die categorie behoren en die ook een aantoonbare nood hebben aan kinderopvang, maar die omwille van hun financiële situatie of omwille van hun samenstelling geen beroep kunnen doen op private en duurdere vormen van kinderopvang. Door het wegvalLEN van de criteria van de gezinssamenstelling en de financiële situatie kunnen zij bovendien geen beroep meer doen op deze alternatieve voorrangscriteria.

De argumentatie van de gemachtigde met betrekking tot de mogelijkheid van de organisatoren van kinderopvang om ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per opvanglocatie, af te wijken van de voorrangscategorieën in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie, neemt niet weg dat het slechts gaat om maximaal 10% en dat de betrokken organisatoren bovendien niet verplicht zijn om ervan gebruik te maken, terwijl de thans ontworpen voorrangscategorieën wel degelijk bindend zijn voor het kunnen ontvangen van de aanvullende subsidie.

Er moet dan ook in de memorie van toelichting een beter onderbouwde verantwoording worden opgenomen voor de nieuwe beleidskeuzen in de ontworpen bepaling in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

Hoofdstuk 4 – Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1 – Wijziging aan het Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden, opgericht door artikel 21 van het programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022

Artikel 6

Uit het ontworpen artikel 21, § 2, 9°, van het programmadecreet van 16 december 2022 ‘bij de begroting van 2023’ vloeit voort dat het Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden mede wordt gespijsd door de terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden waarbij werkzaamheden ter ondersteuning en uitvoering van een project door de administratie worden uitgevoerd.

In haar advies heeft de inspectie van Financiën erop gewezen dat “in het kader van de BO2024 inkomsten van de recuperatie van subsidies reeds zijn gebudgetteerd op het begrotingsartikel SJ0-9SMCAGA-OW” en dat “[m]en (...) dergelijke inkomsten niet op 2 plaatsen [kan] laten terechtkomen”. Hiermee zal rekening moeten worden gehouden bij de opmaak van het decreet ‘houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024’.

Afdeling 2 – Opheffing Fonds Administratieve Toeristische Boeten

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 3 – Toewijzing van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Artikel 8

1. Artikel 8, eerste lid, van het voorontwerp bepaalt dat “in afwijking van alle andersluidende bepalingen” de helft van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap wordt toegewezen. Volgens de memorie van toelichting wordt hiermee beoogd “te vermijden dat deze opbrengsten integraal zouden toegewezen worden aan één van de bestaande begrotingsfondsen, eigen vermogens of diensten met afzonderlijk beheer”.

Uit de tekst van het voorontwerp blijkt echter niet van welke andersluidende bepalingen met de ontworpen regeling wordt afgeweken. Dit moet in het licht van de rechtszekerheid minstens in de memorie van toelichting worden verduidelijkt.

2. Artikel 8, tweede lid, van het voorontwerp voorziet in een uitzondering op de in het eerste lid vermelde regel voor de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen die worden beheerd door het agentschap Facilitair Bedrijf. Luidens die bepaling worden deze opbrengsten overeenkomstig artikel 19, § 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1990 ‘houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991’ integraal toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen als de budgettaire weerslag van de vervreemding niet meer dan 10 000 000 euro bedraagt.

Artikel 19, § 2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1990, waarnaar wordt verwezen, luidt:

“Aan het Fonds Onroerende Goederen worden toegewezen alle ontvangsten voortvloeiend uit daden van beheer en beschikking met betrekking tot gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.”

Het toepassingsgebied van die bepaling is derhalve beperkt tot gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Gevraagd wat dan moet gebeuren met de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen die worden beheerd door het agentschap Facilitair Bedrijf maar die *niet* zijn bestemd voor de huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordde de gemachtigde:

“Het agentschap Facilitair Bedrijf beheert in principe geen andere onroerende goederen dan deze bestemd voor de huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Heel uitzonderlijk treedt het agentschap Facilitair Bedrijf als beherende entiteit op in de authentieke akte m.b.t. de verkoop van percelen zonder beheerder. De (veelal beperkte) opbrengsten uit dergelijke verkopen kunnen aan het Fonds Onroerende Goederen worden toegewezen vanuit de overweging dat het agentschap ook de kosten met het oog op een optimale valorisatie van deze percelen (bijv. de kosten i.v.m. de opmeting en de kadastrale splitsing) op zich neemt.”

De tekst van het voorontwerp moet dan ook worden aangepast zodat wordt verduidelijkt dat ook die opbrengsten aan het Fonds Onroerende Goederen worden toegewezen.

Hoofdstuk 5 – Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1 – Opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer “Vlaams Infrastructuurfonds” (VIF)

Artikelen 18 en 19

De artikelen 18 en 19 van het voorontwerp strekken ertoe in bijlage 1, A, van het koninklijk besluit van 25 juni 2017 ‘betreffende de plaatsing en de algemene uitvoeringsregels van de concessieovereenkomsten’ en respectievelijk in bijlage 1 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 ‘plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren’ de verwijzing naar het Vlaams Infrastructuurfonds te schrappen.

Zoals uit de opschriften ervan blijkt, worden in die koninklijke besluiten de concessieovereenkomsten en de overheidsopdrachten geregeld, hetgeen tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.⁸ Ook al gaat het slechts om legistieke verbeteringen die beogen de

⁸ Zie artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Aangenomen moet worden dat het begrip “overheidsopdrachten” in die bepaling eveneens de concessieovereenkomsten omvat: adv.RvS 58.623/1 van 27 januari 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 17 juni 2016 ‘betreffende de concessieovereenkomsten’, *Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 54-1708/001, 200, opmerking 2.2.

voormelde koninklijke besluiten in overeenstemming te brengen met de opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds, dan nog kunnen de artikelen 18 en 19 van het voorontwerp dan ook slechts doorgang vinden indien kan worden aangetoond dat ervoor een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden vervat in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Thans bevat de memorie van toelichting alvast geen verantwoording hiervoor.

Afdeling 2 – Kilometerheffing - Aanmoediging emissievrij vrachtvervoer

Afdeling 3 – Wijziging van de bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, met uitbreiding van het wegennet waarop een effectieve kilometerheffing voor het vrachtvervoer van toepassing is

Artikelen 20 en 21

1. Artikel 20 van het voorontwerp strekt ertoe vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029⁹ emissievrije voertuigen met een maximaal toegestaan totaalgewicht (hierna: MTT) tot 4,25 ton vrij te stellen van de verplichting tot betaling van de kilometerheffing die de houders van bepaalde vrachtwagens moeten betalen voor het gebruik van de autosnelwegen en bepaalde gewest- en gemeentewegen in het Vlaamse Gewest, en voorziet voor de overige emissievrije voertuigen in deze periode in een geleidelijk kleiner wordende vermindering van de te betalen kilometerheffing, die in het begin *de facto* neerkomt op een vrijstelling,¹⁰ maar die vervolgens afneemt in omvang. Artikel 21 van het voorontwerp strekt ertoe vanaf 1 januari 2024 een groter aantal wegen op te nemen in de lijst van wegen met een tarief aan kilometerheffing dat hoger is dan nul eurocent.¹¹ Volgens de memorie van toelichting wordt daarmee aan het effectief betolde wegennet 686 kilometer toegevoegd.

2.1. Artikel 7 *nonies* van richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 ‘betreffende het in rekening brengen van het gebruik van wegeninfrastructuur aan voertuigen’ bepaalt het volgende:

“1. Ten minste zes maanden voor de toepassing van een nieuwe of ingrijpend gewijzigde tolregeling met gebruikmaking van een infrastructuurheffing zenden de lidstaten de Commissie het volgende toe:

- a) voor andere tolregelingen dan regelingen met betrekking tot concessietolgelden:
 - de eenheidswaarden en andere noodzakelijke parameters die zij toepassen om de verschillende infrastructuurkostenelementen te berekenen,

⁹ Zie artikel 78, 4°, van het voorontwerp, dat bepaalt dat “artikel 20 (...) in werking [treedt] op 1 januari 2024 en (...) buiten werking [treedt] op 31 december 2029”.

¹⁰ In het ontworpen artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna: VCF) wordt immers voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025 voor deze voertuigen niet enkel de toeslag Ex gelijkgesteld aan nul, maar wordt ook het overige gedeelte van de kilometerheffing verminderd met 100%.

¹¹ Deze lijst is opgenomen in bijlage 2 bij de VCF tot vervanging waarvan artikel 21 van het voorontwerp strekt. Deze bijlage geeft een opsomming van de “wegen die onder een wegtype als vermeld in artikel 2.4.4.0.2, [eerste lid], 3°, [van de VCF] vallen”, en waarvoor dus geen nultarief geldt, vermits artikel 2.4.4.0.2, eerste lid, 3°, van de VCF betrekking heeft op de variatie in functie van “wegtype W met een tarief dat hoger is dan nul eurocent”.

- duidelijke informatie over de voertuigen waarvoor de tolregeling geldt, de geografische omvang van het wegennet of gedeelte van het wegennet die voor elke kostenberekening in aanmerking is genomen, en het percentage van de beoogde terug te verdienen kosten, en

- voor zover van toepassing, duidelijke informatie over de belangrijkste kenmerken van de elektronische tolregeling, waaronder de interoperabiliteit ervan;

(...)

3. Vóór de uitvoering van een nieuwe of ingrijpend gewijzigde tolregeling met gebruikmaking van een externekostenheffing of congestieheffing informeren de lidstaten de Commissie over het wegennet waarop de nieuwe regeling van toepassing is, en van de voorgenomen tarieven per voertuigcategorie en emissieklasse, en stellen zij, indien van toepassing, de Commissie daarvan in kennis overeenkomstig bijlage III bis, punt 2, of bijlage V, punt 2.”

Artikel 2, lid 1, 41), van de dezelfde richtlijn omschrijft een “ingrijpend gewijzigde tol- of heffingsregeling” als volgt:

“een tol- of heffingsregeling waarbij de inkomsten door tariefwijziging naar verwachting zullen stijgen met meer dan 10 % ten opzichte van het voorgaande boekjaar, exclusief het effect van een verkeerstoename en na inflatiecorrectie, gemeten aan de hand van veranderingen in het EU-brede geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), met uitzondering van energie en onbewerkte voedingsmiddelen, zoals gepubliceerd door de Commissie (Eurostat)”.

2.2. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt toegelicht dat de kilometerheffing van januari tot december 2022 voor het Vlaamse Gewest een opbrengst genereerde van 543,8 miljoen euro en dat ingevolge artikel 21 van het voorontwerp een bijkomende tolinkomst van 81 miljoen euro per jaar wordt verwacht. Aangezien door de tariefwijziging voor de wegen waarvoor niet langer het nultarief zal gelden, de inkomsten uit de kilometerheffing voor het Vlaamse Gewest naar verwachting meer dan 10% zullen stijgen, rijst de vraag of de ontworpen regeling bij de Europese Commissie werd aangemeld. De gemachtigde antwoordde daarop als volgt:

“De voorliggende wijzigingen werden niet aangemeld bij de Europese Commissie. De overwegingen om de bepalingen van artikel 20 en 21 van het voorliggende voorontwerp van decreet niet bij de Europese Commissie aan te melden zijn de volgende.

De omschrijving vermeld in het artikel 2, lid1, 41) van de Tolrichtlijn luidt als volgt:

‘ingrijpend gewijzigde tol- of heffingsregeling’: een tol- of heffingsregeling waarbij de inkomsten door tariefwijziging naar verwachting zullen stijgen met meer dan 10 % ten opzichte van het voorgaande boekjaar, exclusief het effect van een verkeerstoename en na inflatiecorrectie, gemeten aan de hand van veranderingen in het EU-brede geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), met uitzondering van energie en onbewerkte voedingsmiddelen, zoals gepubliceerd door de Commissie (Eurostat).

De vermelde bepaling verwijst naar een toename van de inkomsten met meer dan 10% ingevolge een tariefwijziging. Overeenkomstig de internrechtelijke bepalingen wordt de voorliggende uitbreiding van het betold wegennet (artikel 21 van het voorliggende voorontwerp van decreet) doorgevoerd door een wijziging van de tabel opgenomen in de bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Het artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex

Fiscaliteit verwijst in het punt 3° naar de limitatieve opsomming in de tabel in deze bijlage 2.

Er wordt evenwel met het artikel 21 van het voorliggende voorontwerp van decreet niets gewijzigd aan de eigenlijke hoogte van de tarieven, noch aan de opbouw van de formule om deze tarieven te berekenen. Louter volgens de interne wetgevingstechnische opbouw van de regelgeving kan dit als een tariefwijziging beschouwd worden. Met de hier beoogde uitbreiding van het betold net wordt evenwel niet de door de Europese Richtlijn beoogde tariefwijziging doorgevoerd.

Een volgende overweging betreft de vormgeving van de kilometerheffing zoals deze in België van toepassing is. Deze kilometerheffing wordt mede vorm gegeven door het samenwerkingsakkoord van 30 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De gezamenlijke inkomsten – op Belgisch niveau – van de kilometerheffing bedroegen 829,3 miljoen euro in het jaar 2022 (jaarverslag Viapass 2022). In acht genomen de globale inkomsten op het niveau van de lidstaat is er dus geen overschrijding van de drempel van 10%.

Hiervoor kan als onderbouwing verwezen worden naar onder meer een advies van de Europese Commissie van 28.5.2014 overeenkomstig artikel 7 *nonies*, lid 2, van Richtlijn 1999/62/EG met betrekking tot de invoering van een nieuwe tolheffingsregeling in België (eigen onderlijning).

Voor wat het Vlaamse Gewest betreft bedroeg daarnaast het bedrag aan boetes 19.108.060 euro in 2022 (<https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1926207>).

Ook voor het artikel 20 van het voorliggende voorontwerp van decreet is een kennisgeving aan de Europese Commissie niet vereist. Met de voorgestelde tijdelijke en gedeeltelijk vrijstelling van de betalingsverplichting wordt geen nieuw tolsysteem of hogere externekostenheffing ingevoerd en wordt evenmin een ingrijpende wijziging in de zin van de herziene Tolrichtlijn doorgevoerd.”

In advies 62.379/3 van 7 november 2017 heeft de Raad van State over een gelijkaardige aanpassing aan het betolde wegennet het volgende uiteengezet:

“4.2. Overeenkomstig artikel 7*nonies*, lid 1, van richtlijn 1999/62/EG moet aan de Commissie onder meer worden bezorgd ‘duidelijke informatie over (...) de geografische omvang van het wegennet of gedeelte van het wegennet die voor elke kostenberekening in aanmerking is genomen’, in zoverre de kilometerheffing neerkomt op een infrastructuurheffing. In zoverre de kilometerheffing een externekostenheffing betreft, moet overeenkomstig artikel 7*nonies*, lid 3, aan de Commissie worden bezorgd ‘nauwkeurige informatie over de trajecten waarop de externekostenheffing zal worden toegepast’. De vraag rijst dan ook of een uitbreiding van het aantal gewestwegen waarop de kilometerheffing wordt toegepast, niet moet leiden tot een nieuwe beoordeling door de Commissie, ook indien het formeel niet gaat om een ‘nieuwe tolregeling’ in de zin van de aangehaalde richtlijnbepalingen, maar om een wijziging van een bestaande tolregeling.

De Raad van State adviseert de stellers van het ontwerp dan ook om de Europese Commissie te raadplegen om uitsluitsel te krijgen over de vraag of een nieuwe aanmelding al dan niet vereist is.”¹²

¹² Adv.RvS 62.379/3 van 7 november 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 22 december 2017 ‘houdende wijziging van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn, het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer

2.3. Wat betreft de argumentatie van de gemachtigde dat met de ontworpen wijzigingen “niets [wordt] gewijzigd aan de eigenlijke hoogte van de tarieven, noch aan de opbouw van de formule om deze tarieven te berekenen”, kan worden verwezen naar een andere opmerking in dat advies, weliswaar over de notificatie aan de overige gewesten ingevolge het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 ‘tussen het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie Gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’, maar die ook hier relevant is:

“De ontworpen wijziging betreft bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Naar die bijlage wordt uitsluitend verwezen in artikel 2.4.4.0.2 van die codex,¹³ dat betrekking heeft op het tarief van de kilometerheffing en dat deel uitmaakt van afdeling 4 (‘Tarieven’) van hoofdstuk 4 (‘Kilometerheffing’) en niet van afdeling 3 (‘Belastbare grondslag’). Gelet op de kwalificatie die de decreetgever daarmee zelf heeft gegeven aan de bepaling van de wegen of wegsegmenten waarvoor de kilometerheffing geldt, is het onzeker of de ontworpen wijziging geen betrekking heeft op het tarief, zoals de gemachtigde voorhoudt. Zelfs indien men enkel rekening houdt met de tabel in bijlage 2 die wordt gewijzigd, en niet met de situering ervan in de indeling van de regeling over de kilometerheffing, gaat het om een toevoeging aan een tabel van gewestwegen ‘met een tarief hoger dan nul eurocent’, waardoor voor de betrokken toegevoegde (segmenten van) gewestwegen het tarief wordt verhoogd van nul eurocent naar het tarief dat wordt berekend op grond van de artikelen 2.4.4.0.1 en volgende van de voormelde codex.”¹⁴

Wat betreft de argumentatie van de gemachtigde dat als de verwachte bijkomende tolinkomsten uit artikel 21 van het voorontwerp worden afgezet tegenover de totale inkomsten in 2022 van de kilometerheffing in België in plaats van in Vlaanderen, de verwachte stijging 9,76% betreft en dus net onder de drempel van 10% blijft, moet worden opgemerkt dat wanneer de totaalopbrengst in België als uitgangspunt wordt genomen om de relatieve stijging tegenover het vorige boekjaar te beoordelen, ook alle eventuele aanpassingen aan het wegennet door de andere gewesten in rekening moeten worden gebracht om de hoegrootheid van de wijziging te beoordelen. Zelfs een lichte stijging in een ander gewest zou leiden tot een overschrijding van de drempel van 10%.

2.4. Aangezien ernstige twijfels rijzen bij het niet-toepasselijk zijn van de aanmeldingsverplichting vervat in artikel 7 *nonies* van richtlijn 1999/62/EG, adviseert de Raad van State de stellers van het voorontwerp dan ook om de Europese Commissie te raadplegen om uitsluitsel te krijgen over de vraag of een nieuwe aanmelding al dan niet vereist is.

en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen en aan bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013’, *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1383/1, (55) 58.

¹³ Voetnoot 5 van het geciteerde advies: In dat artikel komt overigens ook een delegatie voor aan de Vlaamse Regering om bepaalde aanpassingen aan de wegenlijst in die bijlage 2 aan te brengen.

¹⁴ Adv.RvS 62.379/3, *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1383/1, (55) 59.

3. De met artikel 20 van het voorontwerp beoogde vrijstelling van de kilometerheffing voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029 voor emissievrije voertuigen met een MTT tot 4,25 ton, is in overeenstemming met artikel 7, lid 9, d), van richtlijn 1999/62/EG, dat de lidstaten toelaat te voorzien in verlaagde tolgeden of gebruiksrechten, dan wel in vrijstellingen van de verplichting tolgeld of gebruiksrechten te betalen, voor emissievrije voertuigen met een technisch toelaatbare maximummassa in beladen toestand tot 4,25 ton. De eveneens beoogde vermindering van 100 % van het gedeelte infrastructuurheffing van de kilometerheffing voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025 voor de overige emissievrije voertuigen, is in overeenstemming met artikel 7 *octies bis*, lid 1, vijfde alinea, van richtlijn 1999/62/EG, dat de lidstaten toelaat te voorzien in verlaagde tarieven voor de infrastructuurheffingen of gebruiksrechten, of in vrijstellingen voor de betaling van infrastructuurheffingen of gebruiksrechten voor emissievrije voertuigen van alle groepen voertuigen van 24 maart 2022 tot en met 31 december 2025. De latere ontworpen evolutie van de vermindering van dat gedeelte van de kilometerheffing lijkt evenwel niet in overeenstemming met artikel 7 *octies bis* van richtlijn 1999/62/EG, dat uiterlijk op 25 maart 2024 moet worden omgezet.¹⁵ De gemachtigde verklaarde in dat verband het volgende:

“De Europese Commissie heeft met bijgevoegd schrijven van 2 mei 2023 bevestigd dat het Vlaamse Gewest gebruik kan maken van de mogelijkheid die het artikel 7(8) van de Tolrichtlijn biedt om o.a. artikel 7 *octies bis* om te zetten na het verstrijken van de omzettingstermijn op 25 maart 2024 (op grond van de met de NV Satellic gesloten DBFMO-overeenkomst).

Bij de uitwerking van de voorgenomen maatregelen werd rekening gehouden met het uitdrukkelijk verzoek vanwege de Europese Commissie aan het Vlaamse Gewest om zo goed als mogelijk bij te dragen tot de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Europese Unie en België. Hiervoor kan worden verwezen naar de laatste alinea van hetzelfde schrijven.

Niettegenstaande de door de Tolrichtlijn geboden mogelijkheden ter bevordering van de emissievrije vrachtwagens door aanpassingen aan de kilometerheffing voor het Vlaamse Gewest momenteel eerder beperkt zijn, wil de Vlaamse regering toch maximaal aan het verzoek van de Europese Commissie gevolg verlenen.

Om nu zo goed als mogelijk hiertoe bij te dragen dient de doeltreffendheid van de beoogde maatregelen in acht te worden genomen, zoals uiteengezet in de verantwoording.

Tevens dient ook de draagwijdte van de voorgenomen maatregel in acht te worden genomen. De duurtijd van de maatregel is beperkt, en zoals blijkt uit de verantwoording is ook het aantal rechthebbenden momenteel nog zeer beperkt.

De Raad van State verwijst naar het artikel 7 *octies bis*, lid 1, laatste alinea, van de Tolrichtlijn. De laatste zin van die alinea luidt als volgt : ‘*Vanaf 1 januari 2026 worden die verlagingen beperkt tot 75 % ten opzichte van de heffing voor CO2-emissieklasse 1 in de zin van lid 2.*’ (eigen onderlijning). De CO2 differentiatie van de tarieven waar met deze passage wordt naar verwezen heeft nog geen doorgang gevonden in de eigen interne regelgeving. Hetzelfde geldt voor de verwijzing naar het artikel 7 *octies bis*, lid 3.

¹⁵ Zie artikel 4, lid 1, eerste alinea, van richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 ‘tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen’, waarbij het voormelde artikel 7 *octies bis* wordt ingevoegd.

Het artikel 7 *decies*, lid 1 van de Tolrichtlijn verbiedt kortingen op of verlagingen van het externekostenelement van een tolheffing voor bepaalde gebruikers.

In verband met het artikel 7 *decies* lid 1) wordt in de overweging 27 van de richtlijn 2011/76/EU van 27 september 2011 tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen, hierover gesteld: ‘*Kortingen op of verlagingen van de externekostenheffing mogen niet worden toegestaan, aangezien het risico groot is dat bepaalde categorieën gebruikers daardoor worden gediscrimineerd.*’

De bepaling van artikel 20 van het voorliggende voorontwerp van decreet verleent echter geen korting of verlaging van de externekostenheffing voor gebruikers, maar wel een tijdelijke en beperkte vrijstelling van de betalingsverplichting op basis van het gebruikte voertuig. Het gaat hier bijgevolg niet om een verboden discriminerend onderscheid tussen gebruikers, maar om een onderscheid tussen types voertuigen. De ontworpen stimulerende maatregel geldt zonder onderscheid zowel voor eigen ingezetenen als voor de weggebruikers uit andere lidstaten. Voor emissievrije voertuigen kan een verlaging van de externekostenheffing verleend worden, gezien zij ook veel minder externe kosten genereren voor de maatschappij dan traditionele voertuigen.

Een andere redenering zou ingaan tegen de logica van de Tolrichtlijn die bijvoorbeeld in artikel 7, lid 9, d) zelf de mogelijkheid geeft aan de lidstaten om een vrijstelling te voorzien voor emissievrije voertuigen met een technisch toelaatbare maximummassa in beladen toestand tot 4,25 ton.”

4. Teneinde onzekerheid te vermijden over welk lid van artikel 2.4.4.0.2 van de VCF precies wordt vervangen, moet in de inleidende zin van artikel 20 van het voorontwerp worden verwezen naar “het laatste lid, *toegevoegd bij het decreet van 23 december 2016*”.

5. In de memorie van toelichting wordt een “emissievrij voertuig” omschreven als “een motorvoertuig of een samenstel van voertuigen, bedoeld of gebruikt, al dan niet uitsluitend, voor het vervoer over de weg van goederen, waarvan het maximaal toegestane totaalgewicht meer dan 3,5 ton bedraagt en dat beantwoordt aan de voorwaarden als bepaald in artikel 3, lid 11, van verordening (EU) 2019/1242 van het Europees parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van CO2-emissienormen voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 595/2009 en (EU) 2018/956 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 96/53/EG van de Raad”. Deze definitie sluit aan bij de definitie vervat in artikel 2, lid 1, 29), van richtlijn 1999/62/EG, maar is ook enger, aangezien het begrip ‘voertuig’ in de context van het hoofdstuk over de kilometerheffing in de VCF ook enger wordt omschreven dan in de voormelde richtlijn. De in de memorie van toelichting weergegeven definitie zou dan ook middels een wijzigingsbepaling moeten worden opgenomen in de definities van artikel 1.1.0.0.2, vijfde lid, van de VCF.

Afdeling 4 – Aanpassing drempelbedrag verkeersveiligheidsfonds

Afdeling 22

Artikel 22 van het voorontwerp is niet werkzaam als autonome bepaling en moet als volgt worden geherformuleerd:

“In artikel 42 van het decreet van 3 juli 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

‘§ 3. Het Fonds wordt (verder zoals in voorontwerp) ...’.”

Hoofdstuk 6 – Omgeving

Afdeling 1 – Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening en financiering van betaalbare studentenhuysvesting

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 2 – Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Kringenfinanciering

Artikel 36

1. De ontworpen vervanging van artikel 33, § 4, van het decreet van 23 december 2011 ‘betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen’ heeft tot gevolg dat er niet langer een rechtsgrond zal zijn voor artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 ‘betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten’, waarin wordt bepaald dat de producenten van kadavers van landbouwhuisdieren een overeenkomst sluiten met een geregistreerde inzamelaar, handelaar of makelaar over de financiering van de inzameling, welke overeenkomst de vorm kan aannemen van een abonnement. Hieromtrent om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“Op grond van [artikel] 10, §3 van het Decreet betreffende het Landbouw- en Visserijbeleid kan de uitbetaling van het subsidiebedrag gebeuren. In de toekomst moeten uitvoeringsbesluiten worden opgemaakt om de modaliteiten rond de uitbetaling van de steunmaatregel vast te leggen en de bijhorende taken uit te voeren, zoals het bepalen van de resterende kosten voor de veehouders.”

Vastgesteld moet worden dat de draagwijdte van het door de gemachtigde aangehaalde artikel 10, § 3, van het decreet van 28 juni 2013 ‘betreffende het landbouw- en visserijbeleid’ beperkt blijft tot de steunmaatregelen die worden opgesomd in paragraaf 1 van die bepaling. Het ophalen en verwerken van kringen van landbouwhuisdieren valt daar niet onder. Artikel 10, § 3, van het voornoemde decreet van 28 juni 2013 kan, in de huidige stand van de decreetgeving, dan ook niet dienen als rechtsgrond voor het bepaalde in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013. Teneinde dat te verhelpen zou alsnog dergelijke rechtsgrond tot stand moeten worden gebracht. De coherentie van de regelgeving zou ermee zijn gebaat indien daartoe niet zozeer de machtigingsbepaling in het ontworpen artikel 33, § 4, van het decreet van 23 december 2011 zou worden aangepast, maar wel dat er zou worden geopteerd voor het inschrijven van een uitdrukkelijke machtigingsbepaling daartoe in het voornoemde decreet van 28 juni 2013. Met het oog daarop zou bijvoorbeeld artikel 10 van dat decreet kunnen worden gewijzigd.

2. Het inzamelen en verwerken van dierlijke afvalstoffen valt binnen de werkingssfeer van de dienstenrichtlijn.¹⁶ Uit artikel 15, lid 2, g), van deze richtlijn volgt dat “vaste minimum- en/of maximumtarieven waaraan de dienstverrichter zich moet houden” één van de eisen is die door de lidstaten kunnen worden onderzocht om na te gaan of de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit in hun rechtsstelsel ervan afhankelijk wordt gesteld. Op grond van artikel 15, lid 1, van de dienstenrichtlijn mogen de lidstaten in hun rechtsstelsels zulke eisen slechts handhaven of invoeren mits deze voldoen aan de in lid 3 van die bepaling gestelde voorwaarden van niet-discriminatie, noodzakelijkheid en evenredigheid.¹⁷

Aan de gemachtigde werd gevraagd op welke wijze het ontworpen artikel 33, § 4, van het decreet van 23 december 2011 zich verhoudt tot de bepalingen van artikel 15 van de dienstenrichtlijn. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“[H]et bedrijf Rendac is momenteel de enige ophaler en verwerker van krenge in de Benelux. Deze feitelijke monopoliepositie is geen gevolg van overheidsbeperkingen maar is historisch zo gegroeid.

De beperking van artikel 15 g) van de dienstenrichtlijn dwz vaste minimum- en/of maximumtarieven waaraan de dienstverrichter zich moet houden, kan als volgt worden geëvalueerd (conform punt 3 van dat artikel)

- a) discriminatieverbod: niet van toepassing omdat in principe ook een andere dienstverlener deze dienst zou kunnen presteren

- b) noodzakelijkheid: de correcte ophaling en verwerking van krenge van landbouwdieren is extreem belangrijk ter voorkoming van milieurisico's en daaruit volgende risico's voor de gezondheid van mens en dier. Het maximumtarief biedt zekerheid aan zowel de consumenten (i.c. veehouders) en de verwerker, en onrechtstreeks voor de lidstaat (i.c. het Vlaams grondgebied) in het kader van het vervullen van haar verplichtingen overeenkomstig artikel 4, lid 4 van de Verordening 1069/2009. Sluikstorten of begraven van kadavers moet te allen tijde worden vermeden. Het is noodzakelijk toezicht te houden op een correcte prijszetting voor deze dienst zodat sluikstorten van kadavers wordt vermeden door onevenredig hoge prijszetting voor kadaverophaling.

- c) evenredigheid: het maximumtarief zal worden vastgelegd op basis van een audit van het bedrijf, voor een bepaling van de nettoprijs. Een billijke winstmarge hierop wordt eveneens met het bedrijf, de consumenten (veehouders) en de overheid overeengekomen. Tot hiertoe gebeurde deze vastlegging jaarlijks, er bestaat geen juridische barrière voor andere bedrijven om dezelfde activiteit uit te voeren.”

Meer specifiek wat de financiële audit betreft, verstrekke de gemachtigde nog de volgende bijkomende verduidelijking:

“i) In [de] praktijk is het de bedoeling om alle taken met betrekking tot de financiering van de krenge over te dragen aan het beleidsdomein Landbouw. De audit van het bedrijf Rendac zou nog wel door het beleidsdomein Omgeving gebeuren.

¹⁶ Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 ‘betreffende diensten op de interne markt’.

¹⁷ Dit wil zeggen dat die beperking geen onderscheid mag maken op basis van nationaliteit, dat deze gerechtvaardigd moet zijn om een dwingende reden van algemeen belang, dat ze geschikt moet zijn om het nagestreefte doel te bereiken en dat ze niet verder mag gaan dan nodig is om dat doel te bereiken, waarbij dat doel niet met andere, minder beperkende maatregelen kan worden bereikt (zie ook o.m. HvJ 11 april 2019, C-473/17 en C-546/17, *Repsol Butano SA*, punten 42-47).

Deze audit gebeurt jaarlijks en dient in praktijk voor de bepaling van de effectieve kostprijs per ton (van de ophaling en verwerking van krenge). Vanuit deze resultaten werd dan een maximumtarief per ophaling vastgelegd. In deze zin leunt het nieuw voorgestelde artikel dichter aan bij de realiteit.

Dit enig overgebleven lid is dus een aanpassing van het vroegere lid 2 en moet dienen als rechtsbasis om de jaarlijkse audit nog te kunnen uitvoeren.

Verdere modaliteiten, zoals de grootte van het steunbedrag en de steungerechtigden, moeten worden vastgelegd door het beleidsdomein Landbouw.

ii) het vroegere lid 2 [van artikel 33 van het Materialendecreet] werd tot hertoe als rechtsbasis voor de audit gebruikt.”

Mede gelet op het voornoemde evenredigheidsvereiste zou uit de tekst van de ontworpen bepaling zelf moeten kunnen worden afgeleid op welke wijze het betrokken maximumtarief zal worden bepaald, waarbij in acht moet worden genomen dat in de toekomst mogelijk ook andere dienstverleners op de markt actief worden. Daarenboven zal er moeten mee rekening worden gehouden dat artikel 15, lid 7, van de dienstenrichtlijn voor de lidstaten in een kennisgevingsplicht voorziet.

Afdeling 3 – Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 – Asbestafbouwbeleid

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 4 – Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018¹⁸

Artikel 45

1. In het ontworpen artikel 4.2.2.1.12, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018’, wordt bepaald dat elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt van een andere heffingsplichtige, voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld wordt van de heffing op de waterverontreiniging. Hieruit valt af te leiden dat de ontworpen vrijstelling niet geldt voor een heffingsplichtige die op een identieke wijze handelt met een niet-heffingsplichtige die zich ook in het buitenland of een ander gewest kan bevinden. Aan de gemachtigde werd gevraagd welke de verantwoording is voor dergelijk onderscheid tussen heffingsplichtigen en of dergelijk onderscheid effectief wordt beoogd. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“De voorwaarde dat het circulair afvalwater aan een andere heffingsplichtige moet worden ter beschikking gesteld, werd toegevoegd omdat intern hergebruik van (bedrijfs)afvalwater niet bedoeld wordt met deze vrijstelling. Een heffingsplichtige die binnen het eigen bedrijf het eigen afvalwater hergebruikt zal op basis van de huidige regelgeving onder bepaalde voorwaarden geen heffing op de waterverontreiniging moeten

¹⁸ Het opschrift van de betrokken afdeling dient uiteraard te worden gecorrigeerd.

betalen op het volume dat binnen het bedrijf circuleert. De huidige regelgeving is voldoende afgestemd op deze situaties.

Een (rechts)persoon die circulair afvalwater ontvangt van een aanbieder om het te gebruiken, is per definitie ook een heffingsplichtige voor de heffing op de waterverontreiniging. Artikel 4.2.1.1.1 van het DIWB bepaalt dat elke natuurlijke of rechtspersoon die op enig ogenblik in het jaar vóór het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest leidingwater heeft afgenomen of over een eigen waterwinning heeft beschikt of op dit grondgebied water heeft geloosd, onderworpen is aan de heffing op de waterverontreiniging. Het artikel bevat ook geen minimaal volume, dus ook (rechts)personen die in totaal minder dan 500 m³ water verbruiken of opnemen, de zogeheten ‘kleinverbruikers’, zijn heffingsplichtig voor de heffing op de waterverontreiniging. Dat de ontvangende (rechts)persoon later eventueel vrijgesteld wordt van de heffing (bv. op basis van de vrijstelling voor nullozing opgenomen in artikel 4.2.2.1.4 van het DIWB) neemt ook niet weg dat dit in se een heffingsplichtige is.

Op dit ogenblik zijn er nog geen cases gekend waarbij er een uitwisseling van circulair afvalwater gepland wordt met bedrijven die zich in andere EU-lidstaten bevinden. De intentie voor de ontworpen regeling i.v.m. circulair afvalwater is om deze zo ruim mogelijk te kunnen toepassen, ook in grensoverschrijdende situaties. Eén van de voorwaarden voor de vrijstelling is dat er tussen de aanbieder en de ontvanger een overeenkomst wordt opgemaakt waarin o.a. de identiteit van de partijen staat opgenomen. VMM kan op die manier alle ontvangers identificeren en ook de wijze waarop de uitwisseling gebeurt. Opdat de aanbieder van de vrijstelling zou kunnen genieten, wordt als voorwaarde gesteld dat de ontvanger het eigen bedrijfsafvalwater bemonstert. Nederland bv. heeft ook regelgeving i.v.m. waterverontreiniging en vestigt eveneens verontreinigingsheffingen, waarbij de ontvanger dus ook aan de voorwaarde van bemonstering kan voldoen. De ontvanger zal in Nederland belast worden op de verontreiniging die hij of zij in het milieu brengt en de aanbieder kan in Vlaanderen nog steeds genieten van de vrijstelling.

De onderliggende gedachte voor de vrijstelling is dat de aanbieder door het doorgeven van het al dan niet gezuiverd afvalwater, dit doorgegeven volume niet zelf loost op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. De heffing wordt gevestigd bij diegene die de vervuiling werkelijk in het milieu brengt, d.i. de ontvanger. Dit volledig in lijn met het beginsel ‘de vervuiler betaalt’. De ontworpen regeling wil de vrijstelling openstellen voor heffingsplichtigen die belast worden op basis van de uitgebreide berekeningsmethode, maar ook diegenen die belast worden op basis van de forfaitaire methode. Zolang de ontvanger zorgt voor bemonstering van het eigen afvalwater, vormt het feit dat de ontvanger gevestigd zou zijn in een andere EU-lidstaat, geen belemmering voor het toekennen van de vrijstelling.”

Er moet worden opgemerkt dat de door de gemachtigde uiteengezette bedoeling inzake de uitbreiding van de vrijstellingsregeling bij grensoverschrijdende verwerking van circulair afvalwater, niet blijkt uit de tekst van de ontworpen bepaling en dat op dat punt geen gelijke behandeling wordt bewerkstelligd. Het is evenmin duidelijk op welke wijze de ontvanger in geval van een grensoverschrijdende situatie zonder meer valt gelijk te schakelen met een heffingsplichtige die circulair afvalwater hergebruikt in de zin van het ontworpen artikel 4.1.1, 3°/1, van het decreet van 18 juli 2003 (artikel 38 van het voorontwerp), nu die bepaling vereist dat het afvalwater door “een andere heffingsplichtige” wordt hergebruikt, wat een ontvanger buiten het Vlaams Gewest net lijkt uit te sluiten. Daarenboven zal er, mocht de ontworpen bepaling worden aangepast om tegemoet te komen aan de bedoeling die er volgens het antwoord van de gemachtigde aan ten grondslag van ligt, moeten worden op toegezien dat de aldus aangepaste regeling verenigbaar blijft met het Europeesrechtelijke beginsel inzake vrij verkeer van goederen en, wat de interne rechtsorde betreft, met het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid.

Uit wat voorafgaat volgt dat het aanbeveling verdient om in de commentaar die in de memorie van toelichting wordt gegeven bij artikel 45 van het voorontwerp, een verantwoording op te nemen waarom, op grond van de tekst van die bepaling zoals die nu luidt, niet alle heffingsplichtigen voor de ontworpen vrijstelling in aanmerking komen. Op die wijze wordt mogelijke onzekerheid voorkomen op het vlak van de verenigbaarheid van het voorontwerp op dat punt met de grondwettelijk gewaarborgde beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie. Wat een eventuele uitbreiding van de vrijstelling in grensoverschrijdende situaties betreft, zal een aanpassing van de om advies voorgelegde tekst noodzakelijk zijn, zij het dat daarbij dan zal moeten rekening gehouden worden met de vragen en bezwaren die in dit advies worden opgeworpen naar aanleiding van de door de gemachtigde verstrekte toelichting.

2. Zoals door de gemachtigde werd bevestigd, moeten in het ontworpen artikel 4.2.2.1.12, § 5, derde en vierde lid, van het decreet van 18 juli 2003, de woorden “circulair water” worden vervangen door de woorden “circulair afvalwater”. Op die manier wordt niet enkel beter aangesloten bij de terminologie die wordt gebruikt in de omschrijving van het toepassingsgebied van de vrijstellingsregeling in het ontworpen artikel 4.2.2.1.12, § 1, van het voorontwerp, maar ook bij de definitie van het begrip “circulair afvalwater” in het ontworpen artikel 4.1.1, 3°/1, van het voornoemde decreet (artikel 38 van het voorontwerp).

Artikel 46

Uit het ontworpen artikel 4.2.2.3.1, derde lid, 1°, van het decreet van 18 juli 2003, valt af te leiden dat enkel heffingsplichtigen waarvoor de heffing of de aanvullende heffing nog niet definitief is vastgesteld op 1 januari 2024 om toepassing kunnen vragen van de regeling in het ontworpen artikel 4.2.2.3.1, derde tot vijfde lid.

In het licht van de grondwettelijk gewaarborgde beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie lijkt ook aan heffingsplichtigen met een eenmalige incidentele lozing die over meet- en bemonsteringsresultaten beschikken afkomstig van verschillende meetcampagnes, maar wier heffing al definitief zal zijn vastgesteld op 1 januari 2024, op zijn minst de kans te moeten

worden geboden om te vragen dat de voornoemde regeling zou worden toegepast.¹⁹ De ontworpen bepaling lijkt op dat punt dan ook te moeten worden verruimd, tenzij voor het gemaakte onderscheid een voldoende verantwoording kan worden gegeven die dan het best in de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt geïntegreerd.²⁰

Afdeling 5 – Dierenwelzijnsfonds

Artikel 54

De gemachtigde verklaarde het volgende met betrekking tot artikel 54 van het voorontwerp:

“Er werd beslist om de voorliggende aanpassing van het artikel 107, §3, van het decreet van 19 december 2014 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015’, waarbij de woorden ‘de Vlaamse Dierenwelzijnsprijs’ vervangen worden door het woord ‘dierenwelzijnsprizen’, te schrappen uit het ontwerp van programmadecreet. De betrokken aanpassing zal door middel van het ontwerp van Vlaamse Codex Dierenwelzijn worden doorgevoerd.”

Artikel 54 moet dan ook worden weggelaten uit het voorontwerp.

Afdeling 6 – Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid - energieheffing

Artikel 55

1. Luidens artikel 14.2.2, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 deelt de toegangshouder bij de jaarlijkse afsluiting van de rekeningen, *uiterlijk op 1 juli*, aan de Vlaamse Belastingdienst het bedrag van de boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen van de heffing op de afnamepunten van elektriciteit mee dat betrekking heeft op de leveringen onderworpen aan deze heffing.

Artikel 55 van het voorontwerp strekt ertoe die vaste datum van 1 juli te vervangen door een termijn van zes maanden. Volgens de memorie van toelichting wordt hiermee beoogd rekening te houden met het gegeven dat “een boekjaar niet noodzakelijk gelijk loopt met een kalenderjaar” en er voor te zorgen dat “steeds volledige en door de revisor gevalideerde gegevens worden meegedeeld”.

2. Blijkens artikel 78 van het voorontwerp treedt die wijziging in werking op 1 januari 2024. Dit lijkt in te houden dat voor de afsluitingen van de rekeningen die na die datum plaatsvinden, de betrokken toegangshouder voortaan over een termijn van zes maanden beschikt te rekenen vanaf de datum van de afsluiting. Voor de afsluitingen van de rekeningen die voor die

¹⁹ Temeer daar het gegeven dat de heffing of de aanvullende heffing al dan niet definitief is vastgesteld in voorkomend geval zal afhangen van redenen buiten de wil van de heffingsplichtige om (zoals bijvoorbeeld de duur van een gerechtelijke procedure).

²⁰ De door de gemachtigde gegeven verantwoording is op dat punt te weinig specifiek.

datum plaatsvinden, en met name voor afsluitingen die plaatsvinden tussen 1 juli 2023 en 31 december 2023,²¹ zou dan de bestaande regeling van toepassing blijven, zodat de toegangshouders voor die afsluitingen tot 1 juli 2024 beschikken voor de rapportering over boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen.

In de memorie van toelichting zou moeten worden verduidelijkt of dit overeenstemt met de bedoeling van de stellers van het voorontwerp. Indien dit niet het geval zou zijn, en de ontworpen regeling ook van toepassing zou zijn op de afsluitingen van de rekeningen die tussen 1 juli 2023 en 31 december 2023 plaatsvinden, zou in een overgangsregeling moeten worden voorzien zodat de toegangshouders in kwestie nog over een redelijke termijn beschikken voor die rapportering. Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat een onvolledige of inaccurate, dan wel laattijdige, rapportering gesanctioneerd wordt overeenkomstig artikel 13.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Hoofdstuk 7 – Onderwijs en vorming

Afdeling 1 – Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

1. In de ontworpen artikelen 87*quinquies* van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 (artikel 57) en 48/2 van de Codex Secundair Onderwijs (artikel 59) wordt voorzien in de toekenning van een extra werkingsbudget vanaf het begrotingsjaar 2024. Overeenkomstig het tweede lid van de ontworpen bepalingen wordt het bedrag van twintig miljoen euro dat hiervoor uitgetrokken wordt voor het basis- en secundair onderwijs samen vanaf het begrotingsjaar 2025 jaarlijks geïndexeerd. De verdeelsleutel wordt bepaald in het derde en vierde lid van de ontworpen bepalingen waarbij in het derde lid wordt verwezen naar het “*geïndexeerde bedrag*”. Aldus kan twijfel rijzen over de wijze waarop het bedrag voor het begrotingsjaar 2024 wordt verdeeld, aangezien dat bedrag niet zal worden geïndexeerd.

Hierop gewezen preciseerde de gemachtigde dat “de verdeling van de budgetten over het secundair- en basisonderwijs (...) in 2024 [gebeurt] op dezelfde manier als in 2025”. Om er geen twijfel over te laten bestaan dat het bedrag in alle begrotingsjaren op dezelfde wijze wordt verdeeld, is het aangewezen om in het derde lid “het bedrag bedoeld in het vorige lid” te schrijven in plaats van “het geïndexeerde bedrag”.

2. Het tweede en derde lid van de ontworpen artikelen 87*quinquies* van het decreet basisonderwijs en 48/2 van de Codex Secundair Onderwijs regelen telkens de wijze waarop het totale bedrag van de extra werkingstoelage wordt bepaald dat voor het basis- en secundair onderwijs wordt vastgelegd en hoe dat bedrag wordt verdeeld over de twee onderwijsniveaus. Beide bepalingen zijn op identieke wijze geformuleerd. De gekozen werkwijze houdt in dat bij eventuele wijzigingen beide bepalingen zullen moeten worden gewijzigd. Het verdient aanbeveling om het bedrag van de middelen en de verdelingswijze slechts éénmaal te regelen in hetzij het decreet basisonderwijs hetzij de Codex Secundair onderwijs en de andere decreettekst hierop af te

²¹ Voor afsluitingen tussen 1 januari en 30 juni 2023 moest die rapportering al gebeurd zijn op 1 juli 2023.

stemmen, door te verwijzen naar de andere decretale bepaling waarin het bedrag en de verdelingswijze wordt vastgelegd.

Afdeling 2 – Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen te behoeve van de asielproblematiek

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 3 – Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming

1. Artikel 61 van het voorontwerp wijzigt artikel 41, § 3, van het decreet van 20 december 2013 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014’, dat bepaalt met welke ontvangsten het begrotingsfonds Dienstverlening Onderwijscommunicatie (hierna: het fonds) worden gespijsd. Het fonds is een begrotingsfonds als vermeld in artikel 15, § 2, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (hierna: VCO).

Artikel 61 voegt aan de in artikel 41, § 3, van het decreet van 20 december 2013 opgesomde ontvangsten een nieuwe vorm van ontvangsten toe, met name alle ontvangsten die voortvloeien uit “4° subsidies in het kader van Europese projecten, ingeschreven in de algemene middelen, maximaal gelijk aan het niet opgebruikte saldo van de ontvangen middelen.”

Wat de precieze aard van deze ontvangsten betreft, preciseert de memorie van toelichting het volgende:

“Het onbezwaarde saldo op de ontvangen subsidies in het kader van Europese projecten kan worden toegevoegd aan het fonds.”

In de bijzondere motivering van de spoedeisendheid van artikel 61 die samen met de adviesaanvraag aan de Raad van State werd bezorgd, wordt dienaangaande nog het volgende vermeld:

“Er zijn verschillende lopende projecten op basis van forfaitaire financiering die de eindfase naderen. In overeenstemming met het VABN-advies betreffende de Europese subsidies betracht deze aanvulling dat de vrijgekomen middelen kunnen worden gerecupereerd en aangewend.”

2. Artikel 15, §§ 2 en 3, van de VCO bepaalt:

“§ 2. In afwijking van paragraaf 1 kan bij decreet een begrotingsfonds worden opgericht. Het decreet omschrijft uitdrukkelijk welke specifieke ontvangsten kunnen worden aangewend voor welke specifieke uitgaven. De ontvangstenzijde bestaat uit toegewezen ontvangsten en de uitgavenzijde uit de overeenkomstige variabele kredieten.

De omvang van de toegewezen ontvangsten en van het variabele krediet wordt in de begroting geraamd. De effectieve uitgaven kunnen echter nooit hoger liggen dan de effectief geïnde ontvangsten.

Het gedeelte van de effectief geïnde ontvangsten dat op het einde van het begrotingsjaar niet is aangewend, wordt overgedragen naar het volgende begrotingsjaar en wordt aan het variabele krediet van dat begrotingsjaar toegevoegd.

§ 3. Een begrotingsfonds kan niet worden gespijsd met een toelage uit de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.”

Uit die bepaling volgt enerzijds dat de ontvangsten specifiek moeten worden omschreven bij decreet (§ 2, eerste lid) en anderzijds dat een begrotingsfonds niet kan worden gespijsd met een toelage uit de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap (§ 3).

3.1. Gevraagd naar de overeenstemming van artikel 61 van het voorontwerp met artikel 15, §§ 2 en 3, van de VCO, mede in het licht van het advies van de inspecteur van Financiën²², verklaarde de gemachtigde het volgende:

“In bepaling II.11 (van het VABN-advies) staat dat de middelen die worden ontvangen voor de eigen werking niet via een orderrekening worden verwerkt.

Deze middelen worden daarom ingeschreven in de algemene middelen maar gelet op het éénjarig-principe van de begroting en het feit dat de uitgaven moeten geboekt worden in het jaar van uitgave, kan dit leiden tot verlies aan middelen.

Zeker wanneer het gaat om relatief kleine bedragen, zoals in de Europese projecten van het departement Onderwijs en Vorming het geval is.

Vanaf 1 januari 2023 volgt het departement Onderwijs en Vorming de richtlijnen van het departement Financiën en Begroting inzake de monitoring, rapportering en opvolging voor de Europese projecten in de daarvoor opgemaakte tool.

Dit probleem is dus pas duidelijk geworden in de loop van 2023 en daarom zouden we vanaf 1/1/2024 deze middelen naar het fonds willen overbrengen zodat deze middelen alsnog voor Europese uitgaven kunnen worden gebruikt.

In concreto gaat het op korte termijn al zeker over de lumpsum projecten, Talis en Eyridice, waarop er een onbezwaard saldo voorhanden is.

Het gaat hier om de lump sum projecten en het percentage van het luik ‘overhead’ toegekend door Europa in kader van projecten met cofinanciering.

De Inspectie van Financiën stelt dat dit moet uitgeklaard worden voor heel de VO:

Het departement O&V heeft niet het mandaat om dit voor alle beleidsdomeinen en fondsen te regelen.

De Inspectie van Financiën stelt dat dit moet worden besproken met het departement Financiën en Begroting:

Dit is inderdaad gebeurd: deze oplossing is geformuleerd tijdens een overleg op administratief niveau tussen het departement O&V en het departement F&B op maandag 19 juni via teams. Daarna is het afgetoetst tussen beide kabinetten.”

3.2. Uit de omschrijving “Europese projecten” valt geen enkele beperking af te leiden over het domein waarop die projecten betrekking hebben. Uit de verklaring van de gemachtigde lijkt weliswaar te moeten worden afgeleid dat enkel projecten in het beleidsveld Onderwijs worden

²² De inspecteur van Financiën stelt in dit verband dat “niet duidelijk [is] hoe dit boekhoudkundig en begrotingstechnisch zal worden uitgewerkt, inzonderheid in het licht van de decretale bepaling (art. 15, §3 VCO)”.

bedoeld. Maar aangezien krachtens artikel 15, § 2, VCO de ontvangsten specifiek moeten worden omschreven, dient een en ander te worden gepreciseerd in de bij artikel 61 van het voorontwerp ingevoegde bepaling. Bovendien kunnen die middelen slechts aan het begrotingsfonds worden toegewezen in de mate dat die Europese projecten zelf toestaan dat niet-aangewende middelen voor andere doeleinden kunnen worden aangewend.

Uit de verklaring van de gemachtigde kan bovendien worden afgeleid dat het begrotingsfonds in afwijking van artikel 15, § 3, van de VCO deels gefinancierd zal worden uit de algemene middelen. Het komt de decreetgever toe om van deze bepaling af te wijken, maar het verdient aanbeveling, omwille van de duidelijkheid en de coherentie van de regelgeving en de rechtszekerheid, om in punt 4° uitdrukkelijk aan te geven dat deze middelen “in afwijking van artikel 15, § 3, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën” aan het fonds worden toegewezen, en om in de memorie van toelichting de hierboven weergegeven motieven voor die afwijking op te nemen.

Afdeling 4 – Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 5 – Subsidie aan de Stichting Canon van Vlaanderen

Artikel 63

Men schrijve telkens “14” in plaats van “17”.

Artikel 64

1.1. Artikel 64 van het voorontwerp voegt in de ‘Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs’ van 28 oktober 2016 (hierna: Codificatie) een artikel IV.56 in. Aan de Stichting Canon van Vlaanderen (hierna: de Stichting) wordt jaarlijks binnen de begrotingskredieten een subsidie toegekend als tegemoetkoming om de volgende drie opdrachten te realiseren:

- het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties;
- het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid;
- het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen.

Er wordt bepaald dat de samenwerking met deze stichting in een beheersovereenkomst zal worden vastgelegd.

1.2. Uit het feit dat de bepaling wordt ingevoegd in de onderwijswetgeving lijkt te moeten worden afgeleid dat de stellers van het voorontwerp van oordeel zijn dat de subsidiëring van de Stichting een onderwijsaangelegenheid is. Dat blijkt evenwel niet uit de wijze waarop de opdrachten van de Stichting in het ontworpen artikel IV.56 zijn geformuleerd. Het zijn opdrachten

die veeleer in elk beleidsdomein kunnen worden uitgeoefend en er wordt bij geen enkele opdracht specifiek bepaald dat hij in het kader van het onderwijs dient te worden uitgeoefend.

In de memorie van toelichting wordt dienaangaande weliswaar het volgende gepreciseerd:

“In dit artikel wordt de opdracht van de stichting Canon van Vlaanderen omschreven:

1° het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties. Dit omvat onder meer: de opvolging van het boek Canon van Vlaanderen, de herdrukken en afgeleide producten, het beheren en ontwikkelen van beeldmerken, educatieve producten en overige (audio)visuele middelen....

2° het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid: dit omvat het geven van voorlichting en adviezen *aan onderwijsinstellingen, en -actoren*, middenveld, culturele instellingen, uitgeverijen ... en dit met bijzondere aandacht voor specifieke doelgroepen;

3° het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen door toestemming te verlenen aan diegene die dit wil gebruiken, na onderzoek en beoordeling van de toepassing door de stichting.” (eigen cursivering)

Uit deze precisering volgt hoogstens dat sommige van de opdrachten van de Stichting in zekere mate betrekking kunnen hebben op het onderwijs. Geenszins blijkt uit die precisering dat het zwaartepunt van de opdrachten die de Stichting uitvoert, onderwijsgerelateerd is.

De gemachtigde voegde hieraan evenwel het volgende toe:

“De stichting is een instelling ter ondersteuning van onderwijs en wordt voor die ondersteuning door onderwijs gesubsidieerd. Het is geen culturele instelling. De ondersteuning is wel ruimer bruikbaar dan onderwijs en die ondersteuning wordt ook vrijwillig aan andere sectoren aangeboden. De onderwijsinstellingen zelf worden ook niet verplicht om de canon te gebruiken. De subsidie regelt geen culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 4 BWHI. De activiteiten zijn niet gericht op een (gehele) cultuurgemeenschap. De stichting valt niet onder het toepassingsgebied van artikel 11 van de wet van 16 juli 1973.”

Ofwel wordt de subsidieregeling geconcipieerd als een onderwijsaangelegenheid en dan dient zulks meer expliciet in de tekst van het voorontwerp tot uiting te komen. Het gevolg daarvan is dat op de ontworpen regeling de waarborgen van artikel 24 van de Grondwet van toepassing zijn, met inbegrip van artikel 24, § 5, van de Grondwet. Aangezien alsdan subsidies worden verstrekt aan de Stichting met het oog op de ondersteuning van onderwijsinstellingen, gaat het over subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap waarvan de essentiële elementen bij decreet dienen te worden geregeld. Aldus zal de subsidiëring en de wijze waarop wordt samengewerkt met de stichting niet enkel in de beheersovereenkomst kunnen worden geregeld. De essentiële elementen daarvan zullen in het decreet zelf moeten worden opgenomen.

In het geval dat de opdrachten van de stichting ruimer zijn dan het onderwijs, zoals uit de tekst van de ontworpen bepaling en de memorie van toelichting lijkt te moeten worden afgeleid, hoort deze bepaling niet thuis in de Codificatie. In dat geval verdient het aanbeveling om

de bepaling om te vormen tot een autonome bepaling van het programmadecreet. Gelet op de wijze waarop de opdrachten nu zijn omschreven, lijken de opdrachten van de Stichting veeleer een culturele aangelegenheid uit te maken en zal de subsidieregeling desgevallend moeten beantwoorden aan artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 ‘waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt’. Ook in dat geval volstaat het niet de subsidiëring nader te regelen in een beheersovereenkomst en zullen de essentiële subsidieregelen bij decreet moeten worden geregeld.

2.1. Artikel 64 voorziet in de subsidiëring van één welbepaalde, met naam genoemde stichting²³, de stichting Canon van Vlaanderen. Het subsidiëren van slechts één enkele organisatie is volgens het Grondwettelijk Hof niet *per se* in strijd met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie,²⁴ maar door het nominatief aanwijzen van één enkele stichting worden andere stichtingen of (rechts)personen uitgesloten die dezelfde bijzondere opdracht zouden kunnen uitoefenen, ook in de toekomst, wat moeilijk te verzoenen valt met het genoemde beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. De afdeling Wetgeving beveelt dan ook aan om in algemene bewoordingen te voorzien in de subsidiëring van een organisatie die de in het ontworpen artikel IV.56, eerste lid, vermelde opdrachten vervult, en om de voorwaarden en de procedure voor die subsidie te regelen zonder specifiek te verwijzen naar de stichting Canon van Vlaanderen. Als niet op deze suggestie wordt ingegaan zal minstens in de memorie van toelichting moeten worden verantwoord waarom precies enkel de Stichting Canon van Vlaanderen wordt gesubsidieerd en waarom andere organisaties die dezelfde bijzondere opdracht zouden kunnen uitoefenen worden uitgesloten van subsidies.

2.2. Het komt de afdeling Wetgeving voor dat vrijwel alle opdrachten van de Stichting die voor subsidie in aanmerking komen, economische activiteiten uitmaken die worden verricht door dienstverleners.²⁵ Het is op zich evenmin uitgesloten dat de Stichting diensten en producten aanbiedt en dat zij derhalve economische activiteiten ontwikkelt. Het valt dan ook niet uit te sluiten dat de subsidies die voor deze opdrachten worden verleend krachtens artikel 64 van het voorontwerp, moeten worden beschouwd als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag ‘betreffende de werking van de Europese Unie’ (VWEU) en dat de betrokken bepaling van het voorontwerp overeenkomstig artikel 108, derde lid, van het VWEU als staatssteun moet worden aangemeld bij de Europese Commissie, tenzij een beroep kan worden gedaan op een vrijstellingsregeling.

Hierover ondervraagd verklaarde de gemachtigde het volgende:

²³ Voor zover kon worden nagegaan is de Stichting nog niet opgericht, zodat nog onduidelijk is welke de juridische aard ervan zal zijn (private stichting of stichting van openbaar nut), welke precies de doelstellingen van de Stichting zullen zijn, wie stichter en bestuurder van de Stichting is, en hoe de opdrachten van de Stichting zich precies verhouden tot het beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Wel kan worden verwezen naar de vraag om uitleg over de Stichting Canon van Vlaanderen (Vraag om uitleg 3034 (2022-2023)) waaruit blijkt dat het de bedoeling is dat deze stichting het werk van de canoncommissie verderzet en waarbij de huidige commissieleden worden uitgenodigd om bestuurders te worden.

²⁴ Zie GwH 14 mei 2003, nr. 60/2003, B.3.1 tot B.3.3.

²⁵ Zowel het beheren, ontwikkelen en updaten van websites, materiaal en applicaties, informeren, sensibiliseren en het beschermen van een merk zijn te bestempelen als commerciële diensten.

“De subsidie waarover sprake in het programmadecreet zal dienen om de Canon van Vlaanderen verder te verduurzamen en indien nodig te herwerken en te actualiseren. Het betreft hier geen commercieel product, maar een dienst van algemeen belang. Er is derhalve geen impact op de economische, sociale of structurele situatie van de lidstaat. Het is niet noodzakelijk om deze subsidie als staatssteun aan te melden.”

De afdeling Wetgeving dient hierbij toch een voorbehoud te maken. Zoals gezegd kunnen bijna alle opdrachten als diensten worden aangemerkt die op de markt worden aangeboden. Bovendien is het op grond van de summiere regeling van de opdrachten en de aard van de Stichting onmogelijk om binnen dit korte tijdsbestek na te gaan of de door de Stichting uitgeoefende opdrachten als diensten van algemeen belang te bestempelen vallen. De stellers van het voorontwerp worden verzocht om de vraag of het subsidiemechanisme als staatssteun kan worden beschouwd aan een nieuw onderzoek te onderwerpen en desgevallend de ontworpen regeling aan te melden bij de Europese Commissie.

Afdeling 6 – Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studietoelaanbod in het secundair onderwijs

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 7 – Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 8 – Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 9 – Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 10 – Bijkomende middelen voor de studentenvoorzieningen van de universiteiten en hogescholen

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 11 – Verlenging lerarenplatform

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Afdeling 12 – Eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

Bij deze afdeling zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 8 – Werk en sociale economie

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 9 – Inwerkingtreding

Artikel 78

1. Indien, overeenkomstig de opmerkingen 2.1 tot 2.4 bij de artikelen 20 en 21 van het voorontwerp, na raadpleging van de Europese Commissie zou blijken dat alsnog een aanmelding vereist is, zal de datum van inwerkingtreding van die artikelen op 1 januari 2024 moeten worden aangepast.

2. Artikel 20 van het aan te nemen decreet treedt, volgens artikel 78, 4°, ervan buiten werking op 31 december 2029. De buitenwerkingtreding van een wijzigingsbepaling heeft evenwel niet tot gevolg dat de ermee aangebrachte wijziging ongedaan wordt gemaakt. Daartoe zal een afzonderlijke wijzigingsbepaling moeten worden gemaakt, die in werking treedt op 1 januari 2030 en waarbij de wijzigingen aangebracht bij artikel 20 van het aan te nemen decreet ongedaan worden gemaakt.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
RUIMTELIJKE ORDENING – ONROEREND ERFGOED

Aan de heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Koning Albert II-laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

uw kenmerk

-

vragen naar / e-mail
bea.kayaerts@vlaanderen.be

ons kenmerk

L1-2023/021

telefoonnummer

-

bijlagen

-

Datum

5 mei 2023

Betreft: Adviesvraag voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak 2024

Mijnheer de minister,

SARO ontving op 21 april 2023 uw vraag voor spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet begrotingsaanpassing 2023.

SARO stelt vast dat het voorontwerp van decreet geen bepalingen inzake ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed bevat die een strategisch advies noodzakelijk maken. SARO wenst aldus geen strategische bemerkingen te formuleren bij het voorliggend voorontwerp van decreet.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Filiep Loosveldt', with a stylized flourish at the end.

Filiep Loosveldt
voorzitter SARO

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

De heer Matthias Diependaele
Kabinet van de Vlaamse minister van
Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Seven – 7de verdieping
Koning Albert II-laan 7
1210 SINT-JOOST-TEN-NODE

BIJLAGEN 1 DATUM 18/10/2023
ONS KENMERK AR-AR-COR-2324-004
CONTACT MARIEANNE.MICHELSENS@VLOR.BE/ 02 227 13 58
BETREFT Advies bij voorontwerp programmadecreet begrotingsopmaak 2024

Mijnheer de minister

Hierbij ontvangt u het advies over het voorontwerp van programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2024.

De Vlor wenst zijn waardering uit te drukken voor de verschillende extra en zeer welgekomen middelen die er voor onderwijs uitgetrokken worden in deze begrotingsopmaak. Deze waardering komt echter met een voorbehoud: we stellen vast dat aan verschillende middelen voorwaarden gekoppeld worden, die op een latere datum, op een ander forum nog bepaald moeten worden. Deze werkwijze doet de raad aarzelen om voluit zijn appreciatie te geven.

De Vlor vindt het positief dat er een regeling en middelen voorzien worden om meer betaalbare studentenkamers te voorzien, maar vraagt om ook de diensten voor studentenvoorzieningen (STUVO) op te nemen als partner naast de lokale besturen en om de verdere uitwerking van de voorrangs- en toewijzingsregeling in samenspraak met vertegenwoordigers van het hoger onderwijs en de studenten te doen.

Ook de extra investeringen in het basis, secundair en volwassenenonderwijs zijn welkom. Bij het beschrijven van materiaalintensieve opleidingen zijn het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs niet opgenomen, hoewel ook zij noden hebben op dat vlak. De Vlor vraagt om deze te erkennen en voor deze onderwijsniveaus extra middelen te voorzien.

De aangekondigde investering in het hoger onderwijs is positief. De Vlor beklemtoont echter dat de nieuwe middelen geenszins volledig compenseren wat de universiteiten en hogescholen misgelopen zijn op basis van eerdere besparingen. Er moet aandacht blijven voor het herstel van de basisfinanciering. Verder vraagt de raad om naar de toekomst toe voor verdeelsleutels de huidige wetmatigheden van de Codex te volgen, in plaats van te werken met sokkels en variabele delen.

Dit advies wordt eveneens bezorgd aan minister Ben Weyts. Mogen wij u vragen om de Vlor op de hoogte te houden van uw opvolging van dit advies?

Met vriendelijke groeten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'L' followed by a series of loops and a final horizontal stroke.

Leen Van Heurck
algemeen secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'V' followed by a series of loops and a final horizontal stroke.

Ann Verreth
voorzitter

Advies over het voorontwerp van programmadedcreet bij de begrotingsopmaak 2024

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

●
● **Wijs beleid door overleg**

Advies op vraag van Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed op 6 oktober 2023

Uitgebracht door de Algemene Raad op 18 oktober 2023 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Beleidsnota-Programmadecreet op 11 oktober 2023 onder voorzitterschap van Leen Van Heurck

Dossierbeheerder: Marie-Anne Michielsens

Op vraag van Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, geeft de Vlor advies over het voorontwerp van programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2024. Het advies heeft betrekking op de maatregelen onder hoofdstuk 6. Omgeving, afdeling 1 en hoofdstuk 7. Onderwijs en vorming.

1 Algemene opmerkingen

De Vlor wenst zijn waardering uit te drukken voor de verschillende extra middelen die er voor onderwijs uitgetrokken worden in deze begrotingsopmaak: ze zijn meer dan welkom. Deze waardering komt echter met een voorbehoud: hoewel we het recurrent maken van enkele extra werkingsbudgetten bijzonder positief onthalen, stellen we vast dat aan verschillende middelen voorwaarden gekoppeld worden, die op een latere datum, op een ander forum nog bepaald moeten worden. Deze werkwijze doet de raad aarzelen om voluit zijn appreciatie te geven.

Daarnaast worstelt de Vlor met de timing van dit advies: het is vreemd om advies te moeten geven als de onderhandelingen over het voorontwerp van het programmadecreet al volop bezig zijn. Dat zorgt voor haastwerk van alle betrokken partijen.

Tot slot stelt de Vlor vast dat de extra injectie in leerlingenvervoer voor het buitengewoon onderwijs, waarvan sprake was in de Septemberverklaring van minister-president Jan Jambon, niet in het voorontwerp van decreet terug te vinden is. We gaan ervan uit dat de extra middelen opgenomen zullen worden in het overzicht van de reguliere begroting zoals ze aan het Vlaams Parlement bezorgd zal worden.

2 Financiering betaalbare studentenhuisvesting

De Vlor vindt het positief dat er een regeling en middelen voorzien worden om meer betaalbare studentenkamers te voorzien, zowel via het systeem van renteloze leningen aan de instellingen voor hoger onderwijs als via de lokale besturen en de woonmaatschappijen.

Er wordt een belangrijke rol toebedeeld aan de lokale besturen, wat in studentensteden ook logisch is. De raad wil echter dat, gezien hun grote expertise, ook de diensten voor studentenvoorzieningen (STUVO) betrokken worden en samen met de lokale besturen verantwoordelijkheid dragen. Het is daarom belangrijk om de uitwerking van een aantal elementen zoals de voorrangs- en toewijzingsregels, die nu door het decreet aan de Vlaamse Regering gedelegeerd worden, in overleg te doen met vertegenwoordigers van het hoger onderwijs, met inbegrip van de studentenvertegenwoordiging.

Daarnaast vraagt de Vlor de Vlaamse Regering om het overleg aan te gaan met de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om ook daar de bouw van betaalbare studentenkamers verder te stimuleren.

3 Investerings in het basis-, secundair en volwassenenonderwijs

3.1 Offensief Nederlands

De Vlor verwelkomt de extra middelen om leerlingen, die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, extra te ondersteunen. Hij heeft wel moeite met het taalgebruik van de Vlaamse Regering. Woorden als 'offensief', 'bijspijkeren' – dat in deze context ook vaak gebruikt wordt – kunnen een negatieve connotatie opwekken rond het doelpubliek waarvoor deze middelen terecht gebruikt worden.

De Vlor vraagt hoe de Vlaamse Regering bij de voorwaarde dat de regelmatige leerlingen een andere thuistaal moeten hebben, tot een grens van 50% is gekomen en hoe zij deze grens wetenschappelijk verantwoordt. Dat is een hoog percentage. Door dit criterium zal het budget vermoedelijk vooral gaan naar scholen in een grootstedelijke context waar er vaak meer diversiteit is. Maar ook buiten de grootsteden worstelen scholen met dezelfde problematiek. Zij zullen misschien niet aan het criterium van 50% voldoen. Welke ondersteuning wordt er voor hen voorzien?

3.2 Extra middelen voor de asielproblematiek

De Vlor is blij dat deze middelen verlengd worden, maar vraagt om de middelen te indexeren en om ze op een recurrente wijze op te nemen in de financiering.

3.3 Canon van Vlaanderen

De Vlor vraagt waarom het oprichten van een stichting opgenomen wordt in een voorontwerp programmadecreet en waarom voor de rechtspersoon van een stichting gekozen wordt. Daarnaast stelt de Vlor zich de vraag waarom dit (alleen) vanuit de middelen voor onderwijs moet komen.

3.4 Materiaalintensief studieaanbod

De Vlor is blij dat de Vlaamse Regering erkent dat er nood is aan extra middelen om materiaalintensieve studierichtingen kwaliteitsvol te blijven inrichten en waardeert daarom deze budgettaire inspanning voor het secundair onderwijs.

Maar ook het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs hebben verschillende opleidingen die materiaalintensief zijn. De Vlor vraagt om ook hun noden te erkennen en voor deze onderwijsniveaus extra middelen te voorzien, zoals gebeurt voor de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

3.5 Lerarenplatform

De Vlor is bijzonder tevreden dat de lerarenplatformen voor het basisonderwijs door de schrapping van de einddatum een blijver worden. Scholen hoeven nu niet meer bang af te wachten of ze wel of niet verlengd worden.

4 Investerings in het hoger onderwijs

4.1 Werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

De bijkomende werkingsmiddelen voor het hoger onderwijs zijn welkom en de aangekondigde investering is dus positief.

De Vlor beklemtoont echter dat deze nieuwe middelen geenszins volledig compenseren wat de universiteiten en hogescholen misgelopen zijn op basis van eerdere besparingen. Er moet **aandacht blijven voor het herstel van de basisfinanciering**, zoals de Vlor al stelde in een eerder advies¹.

Zoals uit de omgevingsanalyse² van het departement Onderwijs en Vorming blijkt, mogen we tussen 2023 en 2030 een groei van de studentenpopulatie verwachten. Om de kwaliteit van het hoger onderwijs te blijven garanderen, hoopt de Vlor dat deze extra financiering niet de laatste is.

4.2 Bijkomende recurrente middelen voor geneeskunde en tandheelkunde

De Vlor verwelkomt deze bijkomende middelen, die noodzakelijk zijn door de quotaverhogingen van het aantal studenten geneeskunde en tandheelkunde. In zijn advies over een gegarandeerde basisfinanciering³ staat al de basisidee dat de financiering in het hoger onderwijs in principe zou moeten toenemen met het gegroeide aantal studenten. Niettegenstaande het recurrente karakter van de middelen, betreurt de Vlor de verlaging van het totaalbedrag van 15 naar 10 miljoen euro.

De Vlor vraagt wel om een aanpassing te doen aan de verdeling: 10% voor de sokkel en een variabel deel van 90%⁴.

4.3 Bijkomende middelen voor de lerarenopleidingen

De Vlor is tevreden met de verhoging van de totale werkingsuitkering voor de lerarenopleidingen, maar heeft moeite met het feit dat de bijkomende middelen gekoppeld worden aan de engagementsverklaring, die nog niet rond is.

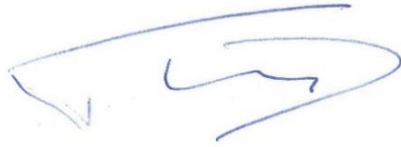
¹ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Een gegarandeerde basisfinanciering voor het hoger onderwijs](#). 10 mei 2022

² Departement Onderwijs en Vorming. 2023. [Omgevingsanalyse van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming](#)

³ Zie voetnoot 1

⁴ Het ACOD is het niet eens met deze alinea. Het ACOD is wel tevreden met een sokkel van 20% en 80% voor variabele delen, zoals in het voorontwerp programmadecreet beschreven wordt.

Daarnaast vraagt de Vlor om naar de toekomst toe voor verdeelsleutels de huidige wetmatigheden van de Codex te volgen, in plaats van te werken met nieuwe sokkels en variabele delen. Zo worden er immers andere verdeelsleutels geïnstalleerd die afwijken van de beginselen uit de Codex Hoger Onderwijs en wordt de enveloppefinanciering eigenlijk herschreven. Dit komt de transparantie van de regelgeving niet ten goede.

Leen Van Heurck
algemeen secretaris

Ann Verreth
voorzitter

ADVIES VAN DE MOBILITEITSRAAD VAN VLAANDEREN

PROGRAMMADECREET BO 2024

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.mobiliteitsraad.be – T +32 2 209 01 11 – E info@mobiliteitsraad.be

Adviesvraag Voorontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2024

Adviesvrager Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en
Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Ontvangst adviesvraag 6 oktober 2023

Goedkeuring raad 20 oktober 2023

Contactpersonen	Nico Milo	nmilo@serv.be
	Ann Wuyts	awuyts@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Koning Albert II-laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies programmadecreet begrotingsopmaak 2024

Mijnheer de minister

De MORA formuleert in dit advies zijn aanbevelingen over het programmadecreet begrotingsopmaak 2024. Meer specifiek gaat hij dieper in op de vier thema's die het departement Mobiliteit en Openbare Werken rechtstreeks aanbelangen.

De raad betreurt ten eerste dat wijzigingen aan de kilometerheffing voor vrachtwagens worden doorgevoerd in een programmadecreet. Een programmadecreet is niet geschikt om grondige (fiscale) hervormingen door te voeren. De adviesvraag bij hoogdringendheid maakt het bovendien moeilijk om de gevolgen van de maatregelen ten gronde te bespreken in een maatschappelijk debat.

De raad volgt de voorstellen van de Vlaamse Regering om tijdelijke vrijstellingen en verlaagde tarieven te voorzien voor zero-emissievoertuigen binnen de kilometerheffing voor vrachtwagens. Wel vraagt hij om bijkomende maatregelen te nemen om de vergroening te stimuleren.

Het uitbreiden van het netwerk van de kilometerheffing had steviger inhoudelijk onderbouwd moeten zijn. De raad evalueert deze maatregel als een louter fiscale maatregel om extra inkomsten te voorzien voor de overheid. Om als mobiliteitsmaatregel te kunnen functioneren, moeten de tarieven en geselecteerde wegen doordachter gekozen zijn en passen binnen een langetermijnvisie op mobiliteit.

De raad volgt de Vlaamse Regering over het afschaffen van het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) en het verlagen van het drempelbedrag van het Verkeersveiligheidsfonds. Bij deze maatregelen formuleert de raad nog enkele verbetervoorstellen.

Hoogachtend

Tim Buyse
algemeen secretaris

Sas van Rouveroy
voorzitter

Inhoud

Advies	157
1. Grondige hervormingen vereisen een gedegen maatschappelijk debat	157
2. Wijs middelen van het Vlaams Infrastructuurfonds toe aan mobiliteit	157
3. Zorg voor een volledig maatregelenpakket om vrachtwagens te vergroenen	158
4. Pas uitbreiding wegennet kilometerheffing in binnen een doordacht mobiliteitsbeleid	160
5. Verduidelijk beslissing over het Verkeersveiligheidsfonds	163

Advies

De MORA ontving op 6 oktober 2023 een adviesvraag bij hoogdringendheid over het programmadecreet begrotingsopmaak 2024. In dit advies gaat de raad in op het belang van een gedegen maatschappelijk debat en de vier thema's uit het programmadecreet die het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken rechtstreeks aanbelangen:

- het afschaffen van het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF);
- het tijdelijk vrijstellen of het verlagen van tarieven voor zero-emissievrachtwagens in de kilometerheffing;
- het uitbreiden van het wegennet voor de kilometerheffing voor vrachtwagens;
- het verlagen van het drempelbedrag voor het Verkeersveiligheidsfonds.

1. Grondige hervormingen vereisen een gedegen maatschappelijk debat

De MORA wenst vooreerst op te merken dat een programmadecreet of amendering van een **programmadecreet niet geschikt is om grondige (fiscale) hervormingen** door te voeren. Bovendien laat een advies bij hoogdringendheid de MORA niet toe om een gefundeerd maatschappelijk debat te voeren. Het programmadecreet stelt wijzigingen voor aan de kilometerheffing wat volgens de MORA meer overleg verdient dan een spoedprocedure bij een programmadecreet.

Om een gedegen participatief proces te doorlopen, is namelijk voldoende tijd nodig. Bovendien vereisen de voorgestelde maatregelen een wetenschappelijke en maatschappelijke onderbouwing. Ook deze elementen ontbreken bij de adviesvraag.

2. Wijs middelen van het Vlaams Infrastructuurfonds toe aan mobiliteit

Het programmadecreet voorziet de opheffing van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds (VIF). De opheffing van het VIF is een uitvoering het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. Het VIF, opgericht in 1992, is een financiële constructie bedoeld om specifieke ontvangsten in het domein Mobiliteit en Openbare Werken rechtstreeks om te zetten in investeringen binnen het beleidsdomein.

De afschaffing van het VIF brengt een wijziging in de begrotingsstructuur met zich mee. Zowel de ontvangsten als uitgaven zullen overgeheveld worden naar de algemene ontvangsten- en uitgavenbegroting van het Vlaamse Gewest.

Oormerk de VIF-middelen voor mobiliteit en openbare werken

De MORA gaat **akkoord met het voorstel tot opheffing van het Vlaams Infrastructuurfonds**. De raad vindt dat dit de leesbaarheid en de transparantie van de Vlaamse begroting ten goede komt en de begroting aldus minder complex maakt.

De raad vreest wel dat door de overheveling van de VIF-ontvangsten en -uitgaven naar de algemene begroting, er mogelijks minder investeringsmiddelen zouden gereserveerd worden voor de recurrente en bijzondere financieringsnoden in het domein mobiliteit en openbare werken en ten behoeve van de mobiliteits- en transportsector. Door de overheveling van de VIF-middelen naar de algemene begroting kunnen middelen die voorheen specifiek toegewezen waren aan mobiliteit en openbare werken, in de toekomst namelijk ook naar andere beleidsdomeinen doorvloeien.

De MORA vraagt daarom dat de **middelen die nodig zijn om aan de financieringsnoden binnen het domein mobiliteit en openbare werken te voldoen, via het principe van oormerking gegarandeerd en gereserveerd kunnen blijven**. De raad ziet het instrument van de prestatiebegroting, waarbij budgetten eenduidig worden gekoppeld aan specifieke beleidsdoelstellingen, als een goede tool voor deze oormerking.

3. Zorg voor een volledig maatregelenpakket om vrachtwagens te vergroenen

Om het emissievrij vrachtwagenverkeer te ondersteunen voorziet de Vlaamse Regering een aparte tariefcategorie binnen de kilometerheffing voor zero-emissievoertuigen. Deze maatregel is opgenomen in de ontwerp actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030. De Vlaamse regering wil voertuigen tot 4,25 ton MTT (Maximaal Toegelaten Totaalgewicht) vrijstellen tot en met 31 december 2029. Voertuigen vanaf 4,25 ton MTT zullen geen externe kostenheffing moeten betalen en op het deel infrastructuurheffing krijgen ze een korting die gradueel afneemt in de tijd. De voorziene korting zal aflopen op 31 december 2029.

Speciale tarieven voor zero-emissievoertuigen zijn een positief signaal

De raad volgt de voorstellen van de Vlaamse Regering om voertuigen tot 4,25 ton vrij te stellen en voor voertuigen vanaf 4,25 ton een gradueel afnemende korting toe te kennen.

De raad vindt het een **goed idee om een extra tariefcategorie te creëren** om zero-emissievrachtwagens te ondersteunen. De aankoop prijs van een zero-emissievoertuig ligt momenteel

twee à drie keer hoger dan van een vrachtwagen met een verbrandingsmotor. De drempel om te investeren in een zero-emissievoertuig is daarom hoog.

Aangezien de kilometerheffing een infrastructuurheffing is, geeft een volledige vrijstelling ervan wel de boodschap aan gebruikers van zero-emissievoertuigen onder de 12 ton dat het gebruik van het wegennet kosteloos is voor de maatschappij omdat deze voertuigen geen andere verkeersbelastingen betalen. Deze vaststelling mag de Vlaamse Regering er echter niet van weerhouden om de maatregel door te voeren. De raad beveelt wel aan om de tijdelijkheid van het kortingstarief te behouden.

Verleng de termijnen van de korting om effectiever te sturen naar vergroening

De raad schat in dat de gewijzigde tariefvoorwaarden weinig effect zullen hebben op de vergroening van het vrachtwagenpark boven 4,25 ton. Voor voertuigen onder 4,25 ton kan de maatregel op korte termijn wel een belangrijke vergroeningsstimulans vormen.

Momenteel zijn er nog maar weinig zero-emissievrachtwagens op de markt en in het verkeer. Bovendien is het verschil in aankoopprijs tussen zero-emissie en voertuigen met een brandstofmotor voor bepaalde sectoren momenteel nog aanzienlijk. De korting op de kilometerheffingstarieven zal volgens de MORA de eerstvolgende jaren onvoldoende zijn om het investeringsgedrag van bedrijven te sturen. De maatregel is wel een duidelijk signaal van de Vlaamse overheid naar de sector maar de maatregel moet gecombineerd worden met andere vergroeningsmaatregelen. De maatregel zal de 'early adopters' in beperkte mate ondersteunen, maar zal voor de meeste ondernemers te vroeg komen. Pas binnen 3 à 5 jaar wordt een doorbraak van zware zero-emissievrachtwagens verwacht.

De raad vraagt om voor zero-emissievoertuigen **voor langere tijd een aparte tariefcategorie** te voorzien. Deze tariefcategorie moet beduidend lagere tarieven bevatten dan deze voor voertuigen met een verbrandingsmotor. Om bedrijven investeringszekerheid te bieden, zouden deze lagere tarieven minstens 10 jaar moeten blijven bestaan. Momenteel wordt ingeschat dat de Total Cost of Ownership (TCO) van zware zero-emissievoertuigen voor de meeste sectoren pas over enkele jaren concurrentieel zal zijn met voertuigen met een brandstofmotor. Bovendien worden zero-emissievoertuigen op langere termijn afgeschreven (tot 12 jaar). Een langere termijn van de kortingstarieven kan zo een grotere impact hebben op het investeringsgedrag van bedrijven en de vergroening versnellen.

Voorzie ook andere maatregelen om goederenvervoer te vergroenen

De in het programmadecreet voorgestelde tariefmaatregel zal op zich onvoldoende zijn om het vrachtwagenpark te vergroenen. Er is nood aan een **ruimer pakket van maatregelen om het aandeel van zero-emissievoertuigen in het vrachtwagenpark te verhogen**. De MORA verwijst hierbij naar de voorstellen van maatregelen die hij heeft geformuleerd in zijn Memorandum

voor de Vlaamse verkiezingen 2024-2029¹ en zijn recent advies over de ontwerp actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030².

4. Pas uitbreiding wegennet kilometerheffing in binnen een doordacht mobiliteitsbeleid

De Vlaamse Regering wil het wegennet waarop de kilometerheffing van toepassing is uitbreiden met een aantal gewestwegen. In totaal voegt men 686 km toe aan het bestaande netwerk van 2.438 km. De Vlaamse Regering motiveert deze uitbreiding als een milieumaatregel met impact op de modal shift waardoor veel goederentransport richting water en spoor zal verschuiven. Deze maatregel is ook opgenomen in de ontwerp actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

Voorliggende maatregel is een zuiver fiscale maatregel om extra inkomsten te genereren

De MORA is ervan overtuigd dat de maatregel om het wegennet van de kilometerheffing uit te breiden, een **louter fiscale maatregel** is om extra inkomsten te genereren voor de overheid. In de adviesvraagdocumenten is opgenomen dat de maatregel jaarlijks 81 miljoen euro zal opbrengen. De MORA verwacht geen effecten op de modale verschuiving ten gevolge van deze maatregel. Dat de uitbreiding van het wegennet opgenomen is in een programmadecreet dat de begroting begeleidt, ondersteunt deze inschatting.

De kilometerheffing werd bovendien ingevoerd als een infrastructuurheffing, waarbij vrachtwagens moeten betalen voor het gebruik van de infrastructuur. De kilometerheffing zoals die vandaag bestaat is bijgevolg niet ontworpen om te sturen op mobiliteitseffecten. Ze dient niet om verkeersstromen te sturen of de moduskeuze te beïnvloeden. Sinds de invoering van de kilometerheffing in 2016 zijn er geen effecten op de modale verdeling vastgesteld. De vergroening van het vrachtwagenpark die is vastgesteld na invoering van de kilometerheffing, is opgetreden ten gevolge van de tariefvariaties, maar was geen doelstelling van de kilometerheffing.

Breid het netwerk uit op basis van een doordachte visie op mobiliteit

Voor de MORA moet de Vlaamse Regering een mobiliteitsbeleid voeren dat streeft naar het verhogen van bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid. Dat beleid moet starten vanuit een visie en vervolgens moeten die maatregelen genomen worden die nodig zijn om deze visie te bereiken. De maatregelen moeten effectief zijn voor hun doel en mogen niet als drogmaatregel gebruikt worden.

¹ MORA (2023). Memorandum Vlaamse verkiezingen 2024-2029, 20 juni 2023. <https://www.serv.be/node/15934>

² MORA (2023). Advies. Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, 23 juni 2023. <https://www.serv.be/node/15940>

De raad vindt het vanuit mobiliteitsoogpunt bijvoorbeeld vreemd dat gewestwegen worden toegevoegd aan het netwerk omdat ze verkeersonveilig zijn voor zachte weggebruikers. Aangezien de kilometerheffing niet mobiliteitsturend bedoeld is, zal de impact van de vooropgestelde uitbreiding van het tolnetwerk op de verkeersstromen en de verkeersveiligheid zeer beperkt zijn. Als de Vlaamse Regering effectief als doel heeft om het gebruik van bepaalde wegen te ontraden door deze op te nemen in de kilometerheffing, gaat ze voorbij aan de mogelijkheden van het instrument zoals het vandaag bestaat. Bovendien rijst dan meteen de vraag naar welke wegen de Vlaamse Regering het verkeer dan wenst te sturen, aangezien het grootste deel van het lokale wegennet onder het nultarief valt.

De Vlaamse Regering voegt een aantal gewestwegen toe aan het netwerk van de kilometerheffing omdat ze het gebruik ervan door vrachtwagens wil ontraden om verkeersveiligheidsredenen. Tevens worden deze gewestwegen in een ander beleidstraject opgenomen in een vrachtroutenetwerk, waarvan de Vlaamse Regering het gebruik door vrachtwagens wil aanmoedigen of op termijn zelfs verplichten. De MORA beschouwt dit als een tegenstrijdigheid vanuit mobiliteitsoogpunt.

Daarnaast lopen er binnen de Vlaamse overheid twee studies die moeten nagaan hoe de kilometerheffing kan geoptimaliseerd worden en eventueel uitgebreid naar lichte voertuigen. De MORA vindt het vreemd dat de beslissingen over tariefaanpassingen en het uitbreiden van het netwerk genomen worden vooraleer deze studies zijn afgerond.

Hoewel de Vlaamse Regering de uitbreiding van het wegennet dat onderworpen is aan de kilometerheffing aankondigt als een milieu- en mobiliteitsmaatregel, kan de raad **geen gegronde motivatie noch afstemming met de hogere beleidsdoelstellingen** identificeren. Indien de uitbreiding van het wegennet effectief als mobiliteitsmaatregel zou ingevoerd zijn, zouden namelijk andere keuzes gemaakt worden van de bijkomende wegen.

Overleg met de havens over de meest optimale invulling van het netwerk

De raad **mist ook de motivatie waarom de wegen in de havens zijn opgenomen in het netwerk**. De raad benadrukt dat de impact van de kilometerheffing op de modale verschuiving zeer beperkt zal zijn. De internationale concurrentiepositie van de havens zal negatieve gevolgen ondervinden als ook **havenintern verkeer** onderworpen is aan de kilometerheffing.

De raad adviseert daarom **om wegen met een groot aandeel havenintern verkeer niet op te nemen in het tolnetwerk**. De uitbreiding met ringwegen of wegen met transitverkeer kan bekeken worden in overleg met de havens. Gezien de geografische specificiteit van elke haven vraagt de raad om de exacte wegen te selecteren in nauw overleg met alle havens om het level playing field tussen de havens te behouden en de nadelige gevolgen op (internationaal) concurrentieel vlak zo beperkt mogelijk te houden.

De raad wijst eveneens op de problematiek van de **havenvoertuigen**. Zij maken deel uit van het havenintern verkeer en blijven binnen het havengebied zoals afgebakend in de havenverkeersverordeningen. Ze zijn niet steeds uitgerust met een On Board Unit (OBU) en kunnen binnen het

havengebied zorgen voor oneerlijke concurrentie met vrachtwagens die wel kilometerheffing-plichtig zijn en ook haveninterne transporten uitvoeren. Om deze concurrentievervalsing te beperken, kan een meer doordachte selectie van wegen waarop de kilometerheffing van toepassing is een oplossing bieden.

Breng de gevolgen van de uitbreiding in kaart

De MORA **mist de onderbouwing van de voorgestelde selectie van wegen** die toegevoegd worden aan het netwerk van de kilometerheffing. De raad heeft in het verleden altijd gevraagd om eerst de impact van de uitbreiding in kaart te brengen en vervolgens een maatschappelijk debat te organiseren over de nood en wenselijkheid ervan. De motivatie die de Vlaamse Regering gebruikt is summier en onvoldoende gestaafd. De raad mist inzicht aan de hand van studies, onderzoeken en statistieken inzake vermijdingsverkeer, economische effecten, mobiliteitseffecten, milieueffecten en de gevolgen voor de lokale economie om deze maatregel ten gronde te kunnen evalueren.

De raad is niet a priori tegen een uitbreiding van het netwerk. Hij heeft zich in het verleden akkoord verklaard met een eventuele uitbreiding van het wegennet als er zich aantoonbaar vermijdingsverkeer zou voordoen. Dit zou betekenen dat er een groei van het vrachtverkeer is vast te stellen die groter is dan de trendgroei en die niet kan gelinkt worden aan recente ruimtelijke ontwikkelingen. Een eventuele uitbreiding van het wegennet op plaatsen zonder vermijdingsverkeer kan enkel bekeken worden in functie van een evenwichtig prijsbeleid voor alle modi. Door het onderliggend wegennet mee op te nemen in het tolnetwerk, zal vooral de lokale economie extra belast worden.

Laat inkomsten terugvloeien naar mobiliteit en infrastructuur

De uitbreiding van het tolnetwerk zal zorgen voor extra inkomsten voor de Vlaamse overheid. De raad roept op om een aanzienlijk deel van de **inkomsten uit de kilometerheffing te laten terugvloeien naar het beleidsdomein mobiliteit**.

Voor de besteding van de inkomsten vond de MORA een draagvlak voor investeringen in mobiliteit en infrastructuur voor alle modi, zowel voor personen- als voor goederenvervoer, en in de internationale knooppunten. De raad vraagt eveneens om voldoende investeringen te voorzien in weginfrastructuur en om de externe kosten veroorzaakt door verkeer en vervoer te beperken.

Herbekijken van het netwerk kan enkel binnen een ruim maatschappelijk debat over prijzen van mobiliteit

Een grondige (tarief)herziening of uitbreiding van de kilometerheffing voor vrachtwagens kan voor de raad alleen als de maatregel wordt ingepast in een **evenwichtig prijsbeleid voor alle voertuigen**.

Vooraleer hierover een beslissing kan genomen worden, moet tijd uitgetrokken worden voor uitgebreid maatschappelijk debat rond het herdenken van de Vlaamse verkeersfiscaliteit naar het

meer belasten van gebruik. In zijn memorandum Vlaams mobiliteit 2024-2029³ gaat de raad dieper in op alle aspecten, uitgangspunten, voorwaarden en informatie die nodig zijn om dit debat te kunnen voeren.

Meer specifiek vraagt de MORA aan de volgende Vlaamse Regering om (1) de Vlaamse verkeersfiscaliteit te herdenken richting meer belasten van gebruik, (2) daarbij duidelijke doelstellingen voorop te stellen en de mix van prijsinstrumenten daarop af te stemmen, (3) voorspelbaarheid en sociale rechtvaardigheid als ankerpunten te nemen in de beleidsontwikkeling, (4) afstand te nemen van het concept 'budgetneutraliteit', en (5) over vorm en uitwerking een grondig maatschappelijk debat voor te bereiden op basis van objectieve informatie met het oog op een breed draagvlak en heldere communicatie.

5. Verduidelijk beslissing over het Verkeersveiligheidsfonds

Met het programmadecreet verlaagt de Vlaamse Regering het drempelbedrag vanaf hetwelk inkomsten uit geldboetes worden doorgestort naar het Verkeersveiligheidsfonds. Dit extra bedrag voor het fonds moet dienen ter financiering van de personeels- en werkingskosten.

De raad heeft geen bezwaren tegen deze aanpassing van het drempelbedrag. Hij vraagt wel om te **verduidelijken** wat de reden is voor de toename van de personeels- en werkingskosten.

³ MORA (2023). Memorandum Vlaamse verkiezingen 2024-2029, 20 juni 2023. <https://www.serv.be/node/15934>

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ

PROGRAMMADECREET BO 2024

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Adviesvraag

Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	
Ontvangst adviesvraag	6 oktober 2023	
Wettelijke basis	Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007	
Goedkeuring raad	20 oktober 2023	
Kopie aan	Jo Brouns - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw; Ben Weyts - Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand; Zuhail Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme; Patricia De Clercq – secretaris-generaal van het Departement Landbouw en Visserij; Bart Dochy – voorzitter van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement; Joris Relaes – administrateur-generaal van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO); Filip Fontaine – algemeen directeur van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).	
Adviesnummer	2023 – 16	
Dossierhouder	Wouter Vanacker	wvanacker@serv.be
Contactpersoon	Koen Carels	kcarels@serv.be

De heer Matthias DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Koning Albert II-laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

SALV Advies Voorontwerp van Programmadecreet BO 2024

Mijnheer de minister

Op vrijdag 6 oktober 2023 ontving de SALV uw vraag om spoedadvies over het voorontwerp van programmadecreet. De adviesraad keurde voorliggend advies goed op vrijdag 20 oktober 2023.

In zijn advies keurt de SALV de vooropgestelde wijzigingen in het materialendecreet af, die de wettelijke basis voor de huidige financiële architectuur voor de kringenfinanciering ondergraven. Volgens de SALV leiden de aanpassingen tot grote onduidelijkheid over de economische en sanitaire implicaties, zowel voor professionele veehouders als voor particulieren, natuurhulpcentra en de (enige) verwerker van kringen. De in de memorie van toelichting geëxpliciteerde beleidsintenties vereisen veeleer een wijzigingsbesluit.

Verder gaat de SALV in op het asbestafbouwbeleid, op het stimulerend beleid ten aanzien van het hergebruik van circulair afvalwater, en op de extra middelen voor materiaalintensieve opleidingen in het onderwijs.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme
voorzitter

Koen Carels
secretaris

Inhoud

Krachtlijnen	171
Situering	172
Advies	176

Krachtlijnen

- **De SALV keurt de vooropgestelde wijzigingen aan het materialendecreet af** die betrekking hebben op de **krengenfinanciering**: er is **onvoldoende transparantie** over de **toekomstige financiële architectuur**, over de **economische effecten voor alle actoren** en over de **sanitaire gevolgen**.
- De in de memorie van toelichting geëxpliciteerde aanpassingen in de beleidsuitvoering (verschuiving van administratieve verantwoordelijkheid en budgetposten) vereisen een **wijzigingsbesluit**. Met de vooropgestelde wijzigingen gaat de ganse decretale basis voor de huidige krengenfinanciering voor veehouders, particulieren, opvangcentra voor wilde dieren, DGZ,... op de schop.
- De overheid moet een billijk en fair vergoedingensysteem waarborgen. Het nieuwe, afgeslankte art. 33§4 is volgens de SALV daartoe te vrijblijvend opgesteld. Het is aangewezen om een **maximumtarief per prestatie te (blijven) definiëren**, en dat op bedrijfsniveau en op het niveau van de individuele aanbieder van krengen (veehouder, particulier, vogelopvangcentrum,...).
- Het is van belang dat de overheid via **een audit** de maximale prijs voor de ophaling en verwerking van krengen blijft vaststellen, **op periodieke wijze en met betrokkenheid van de sector**.
- Blijf de **afbouw van het asbestpassief** in de landbouwsector ondersteunen via het huidige **sectorprotocol, met bijkomende middelen**.
- De nieuwe financiële stimulans, via de waterheffingen, ten aanzien van aanbieders van **circulair afvalwater** is een goede zaak. Blijf naast fiscale stimuli ook inzetten op **matchmaking en innovatiesteun** om het hergebruik van circulair afvalwater te stimuleren.
- Het is evident dat de **extra werkingsmiddelen ook naar landbouw- en visserijopleidingen** stromen, gezien hun materiaalintensief karakter.

Situering

Relevante bepalingen in het voorliggend voorontwerp van programmadecreet:

Art. 36. Krengenfinanciering

Art. 33§4 beoogt de schrapping van de rechtsbasis voor de OVAM om een vergoeding te voorzien voor het ophalen en verwerken van krengen van landbouwdieren.

Uitgangspunt voor het Vlaams beleid ten aanzien van krengen is verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1774/2002.¹

In de Vlaamse wetgeving vormt art. 33 van het decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen de basis voor het krengenbeleid. Dat artikel laat de Vlaamse Regering toe nadere regels vast te stellen voor het beheer van dierlijke bijproducten en afgeleide producten, als ze voldoen aan de definitie van afvalstof. §3 stipuleert dat de afgifte van deze afvalstoffen alleen toegestaan wordt aan een hiervoor erkend of geregistreerd natuurlijke persoon of rechtspersoon of door deze erkende of geregistreerde natuurlijke persoon of rechtspersoon aan een hiervoor erkende en vergunde inrichting. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure van afgifte, de erkenning en de registratie. In de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen kunnen de toezichthouders besluiten dat de afvalstoffen kunnen of moeten worden verwijderd door verbranding of begraving.

Op heden schrijft §4 van art. 33 van het materialendecreet voor:

“De Vlaamse Regering wijst de categorieën van producenten van de afvalstoffen aan die ertoe gehouden zijn een overeenkomst te sluiten over de financiering van de ophaling ervan door een inrichting als vermeld in paragraaf 3.

De Vlaamse Regering kan de maximumtarieven bepalen die in geval van een vergoeding per prestatie mogen worden toegepast.

De inzameling en verwerking van deze afvalstoffen, als het hele kadavers van landbouwhuisdieren betreft, anders dan bij de categorieën van producenten, vermeld in het eerste lid, geschiedt kosteloos. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de erkende inrichtingen worden vergoed voor die prestaties ten laste van het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder handelingen in het kader van het beheer van de afvalstoffen worden vergoed ten laste van het Vlaamse Gewest.”

¹ [Verordening \(EG\) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 1774/2002 \(verordening dierlijke bijproducten\)](#)

Met betrekking tot de overeenkomst vermeld in het eerste lid schrijft art. 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten nadere bepalingen voor: de producenten van kadavers van landbouwhuisdieren sluiten een overeenkomst met een geregistreeerde inzamelaar, handelaar of makelaar over de financiering van de inzameling. Die overeenkomst kan de vorm aannemen van een abonnement. Als een producent als vermeld in het eerste lid, geen abonnement neemt, wordt de inzameling verricht tegen een vergoeding per prestatie. De minister bepaalt het maximumtarief daarvoor.²

Jaarlijks worden abonnementsprijzen vastgelegd in een ministerieel besluit voor de veehouders die aangifteplichtig zijn bij de Mestbank.³ De abonnementsprijzen zijn gedifferentieerd op basis van de diersoort, het aantal gehouden dieren en het aantal bedrijven per sector. Dit gebeurt op basis van een advies van de commissie Krengenfinanciering, waarvan de finaliteit en samenstelling via voornoemd besluit is bepaald.⁴ In deze werkgroep zetelen vertegenwoordigers van de landbouworganisaties, de overheid (regionaal en federaal) en de erkende verwerker.

Eerder heeft de Vlaamse Regering beslist om eenmalige kortingen op abonnementsgelden uit te keren.⁵ De korting moest de bedrijfsvoering van varkenshouders ondersteunen, nu de verschillende veranderende omgevingsfactoren de continuïteit van de bedrijfsvoering van Vlaamse varkensbedrijven onder druk zetten.

Art. 5§1 van datzelfde Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 dat voortbouwt op de bepaling in art. 33§4 in het materialendecreet stelt dat de inzameling bij particulieren van kadavers van landbouwhuisdieren en hertachtigen, die zijn gestorven of gedood, met inbegrip van de doodgeboren en ongebornen dieren en de nageboorte, gratis is, net als de inzameling van gestorven dieren die bij erkende opvangcentra voor wilde dieren en bij Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw opgevangen zijn.

Art. 5 §2 geeft aan dat een geregistreeerde inzamelaar, handelaar of makelaar voor de kosten die hij maakt voor de inzameling van de dieren, een tegemoetkoming ontvangt die wordt uitbetaald door het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur, opgericht bij het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer. Voor de inzameling van kadavers van landbouwhuisdieren die zijn gestorven of gedood, met inbegrip van de doodgeboren en ongebornen dieren en de nageboorte, bij professionele veehouders, komt dat fonds tegemoet in de kosten die niet gedekt zijn door de tarieven van de abonnementen, vermeld in artikel 4, eerste lid.

Ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2022 besloot de Vlaamse Regering om de middelen voor de vergoeding van de ophaling en verwerking van deze afvalstof niet langer uit het Minafonds te puren, maar wel uit het budget van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.⁶

² [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten.](#)

³ [Ministerieel Besluit van 23/05/2022 tot de bepaling van de klassen van bijdrageplichtige veebedrijven en nadere bepalingen over het abonnement voor de financiering van de ophaling en verwerking van krengen voor 2022.](#)

⁴ [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten](#), art. 22 en 23.

⁵ [Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2021 tot verlening van een eenmalige korting aan varkenshouders op het betaalde abonnement voor 2021 voor de ophaling en verwerking van krengen.](#)

⁶ Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement, 7 december 2021, [Verslag over het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022](#), p. 12.

De subsidie voor de ophaling en verwerking van krenge werd aangeduid als een besparing in het kader van de Brede Heroverweging.⁷

Art. 36 van het voorliggend voorontwerp van decreet vervangt de bepalingen in art. 33§4 door:

“§4 De Vlaamse Regering kan het maximumtarief per ton bepalen voor de ophaling en verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren.”

Art. 37. Asbestafbouwbeleid

In uitvoering van het asbestafbouwbeleid ondersteunt de OVAM sinds 2018 asbestverwijdering in Vlaamse scholen via de sectorprotocollen voor respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs. Scholen kunnen beroep doen op een cofinanciering van 50% van de asbestverwijderingskost. Indien een school de asbestverwijdering laat uitvoeren door de OVAM, prefinancierde de OVAM de asbestverwijderingskost aan 100% door de factuur van de opdracht-houdende aannemer te betalen en vorderde ze vervolgens het door de school te financieren aandeel van 50% terug. Deze terugvorderingen komen in het BodemBeschermingsFonds (BBF) terecht sinds de opstart van de sectorprotocollen in 2018. Om deze terugvorderingen te kunnen recupereren (intering) voor inzet binnen de sectorprotocollen is een technische wijziging nodig van dit artikel.

Art. 37 van het ontwerp van decreet wijzigt artikel 19, eerste lid, punt 3° van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024, wordt daarom vervangen door wat volgt: “3° het vrijwillig en ambtshalve wegnemen, inzamelen, vervoeren en verwerken van materialen;” – dit met oog op de ontsluiting van middelen uit het BodemBeschermingsFonds.

Art. 37 tot en met 53. Circulair afvalwater

Art. 37 tot en met 53 beogen een wijziging van diverse bepalingen van Titel IV van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna DIWB) en de bijlagen 5 en 6 bij dat decreet. Art. 45 van voorliggend voorontwerp van programmadecreet voegt in dat decreet een artikel 4.2.2.1.12 in, dat luidt als volgt: “4.2.2.1.12. §1. Elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt van een andere heffingsplichtige, wordt voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging.”

Omdat er hierbij ook over gewaakt moet worden dat het doorgeven van afvalwater voor hergebruik geen negatieve impact heeft op het milieu, wordt de vrijstelling verbonden aan een aantal cumulatieve voorwaarden:

- Schriftelijke overeenkomst
- Verzegelde debietmeter
- Aanbieding via een vaste constructie
- Samenstelling van het circulair afvalwater wordt bij aanvang bepaald

Het voorstel bevat ook een uitzondering op de verplichting tot bemonstering voor de ontvanger, en dit voor 3 categorieën heffingsplichtigenontvangers, waaronder de ontvangers die het

⁷ [Vlaamse Brede Heroverweging](#), 15 juli 2021.

circulair afvalwater gebruiken voor beregening. Deze categorieën kaderen in de Verordening van de Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water en de ter implementatie van deze Europese regelgeving uitgewerkte Vlaamse regelgeving. Enkel de ontvangers die voldoen aan de voorwaarden voor hergebruik van effluent en beschikken over een toelating hiervoor, worden bedoeld met die categorie heffingsplichtigen. Tot op vandaag werd voor het aanbieden van gezuiverd afvalwater aan derden voor irrigatie gewerkt met een grondstofverklaring, die door de aanbieder diende te worden aangevraagd bij OVAM. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 werkt met een voorafgaandelijke toelating die bij de bevoegde instantie, dit is de Vlaamse Milieumaatschappij, dient te worden aangevraagd. De uitrol van dit systeem van toelatingen zal het mogelijk maken de heffingsregelgeving eventueel verder af te stemmen, zodat de heffingsregelgeving ook in de praktijk zo nauw mogelijk aansluit bij de Reuse-regelgeving en bv. een overdaad aan administratieve verplichtingen voor de heffingsplichtigen wordt vermeden.

Art. 65. Recurrent werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs.

Er werd reeds eerder in het begrotingsjaar 2023 twee maal een werkingsbudget voorzien voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs. Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt nu recurrent een extra werkingsbudget van 10 miljoen euro voorzien voor materiaalintensief studieaanbod. Dit extra werkingsbudget geeft scholen de nodige ademruimte om praktijklessen te blijven vormgeven op een kwaliteitsvolle manier. Voor het extra werkingsbudget komen zowel scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en – enkel voor duale structuuronderdelen – de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking. Bij de selectie van de structuuronderdelen die in aanmerking komen voor het extra werkingsbudget is geopteerd voor een brede benadering van studierichtingen met een praktijkcomponent op school (waarbij gebruik wordt gemaakt van materiaal). Concreet gaat het om alle beroepsgerichte studierichtingen en technische studierichtingen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal), en de opleidingen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal).

Advies

Art. 36 Krengenfinanciering

[1] De SALV keurt de vooropgestelde wijzigingen aan het materialendecreet af die betrekking hebben op de krogenfinanciering: er is onvoldoende transparantie over de toekomstige financiële architectuur, over de economische effecten voor alle actoren en over de sanitaire gevolgen. Met de vooropgestelde wijzigingen gaat immers **de ganse decretale basis** voor de huidige financieringsregeling op de schop, terwijl de regularisatie van de verschuiving in de begroting en de administratie naar het Departement Landbouw en Visserij – zoals de memorie van toelichting poneert – louter de **opmaak van een wijzigingsbesluit** behoeft.⁸ De SALV stelt zich bovendien vragen bij de onderbouwing voor de uitlichting van het administratief beheer met betrekking tot deze afvalstroom uit het takenpakket van OVAM.

De SALV onderschrijft het vervuiler-betaalt-principe, maar onderlijnt dat de overheid **een fair systeem voor alle actoren** moet kunnen garanderen. Gelet op Europese regelgeving is het een wettelijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om in passende infrastructuur te voorzien, zodat veehouders en andere actoren zoals particulieren en natuurhulpcentra correct en oordeelkundig met kadavers kunnen omgaan, gelet op de grote risico's ten aanzien van dierengezondheid, volksgezondheid en het leefmilieu.

Op de kadavermarkt is er sprake van een zogenaamd gereguleerd monopolie. De tarieven die Rendac⁹, de enige verwerker, mag hanteren worden vastgesteld per ministerieel besluit, hetwelk voortvloeit uit art. 33§4 van het materialendecreet. De vooropgestelde reductie en aanpassing van art. 33§4 neemt de decretale rechtsgrond weg voor de huidige financiële regeling tussen de verwerker en bijdrageplichtige aanbieders van krogen (meestal professionele veehouders, die ongeveer 50% van de kosten via abonnementen en prestatievergoedingen betalen), alsook de rechtsgrond voor de huidige Vlaamse tegemoetkoming aan de verwerker overeenkomstig het cost-plusprincipe (ten belope van de andere helft van de kosten).¹⁰ Ook de decretale rechtsgrond voor de kosteloze aanbieding voor andere categorieën (zoals particuliere veehouders, DGZ, vogelopvangcentra, natuurhulpcentra, gemeentediensten) verdwijnt.

Uit Nederlands onderzoek blijkt dat bij een verdere liberalisering van de (zeer gelijkaardige Nederlandse) kadavermarkt er geen nieuwe toetreding laat staan een dynamiek van regelmatige toe- en uittreding van verwerkers te verwachten valt¹¹, omwille van diverse drempels eigen aan de sector.¹²

⁸ Namelijk het [Besluit Van De Vlaamse Regering van 21/06/2013 betreffende dierlijke bijproducten en afgeleide producten \(openjustice.be\)](https://openjustice.be).

⁹ Sinds 2014 maakt Rendac deel uit van Darling Ingredients. Darling Ingredients is 's werelds grootste producent van duurzame natuurlijke ingrediënten uit eetbare en niet-eetbare organische restmaterialen. Bron: <https://www.rendac.be/over-ons/geschiedenis>

¹⁰ De overheid waarborgt dat de inkomsten die Rendac via de gehanteerde tarieven van de toeleveranciers van kadavers jaarlijks krijgt plus de inkomsten van de verwerking, zijn gelijk aan de gemaakte kosten plus een ondernemersvergoeding.

¹¹ van der Lijn, N. et al., 2015, [Onderzoek 'Ondernemersvergoeding en destructiebestel](#), in opdracht van het Nederlands Ministerie van Economische Zaken, p. 40.

¹² Ibid. p. 13-14.

De context van een krimpende kadavermarkt (door een vermindering van de veestapel) maakt de toetreding van nieuwe spelers eveneens onwaarschijnlijk, en kan de rendabiliteit (en het prijzenbeleid) van de verwerker negatief beïnvloeden.

[2] De overheid moet een maximumtarief per prestatie (blijven) definiëren, en dat op bedrijfsniveau en op het niveau van de individuele aanbieder (veehouder, particulier, organisatie,...). De Vlaamse overheid zal als gevolg van de vooropgestelde aanpassing van de decretale regelgeving niet langer een maximumtarief per prestatie opleggen aan de verwerker, maar per ton, en zal evenmin nog op decretale grond tarieven kunnen vaststellen ten aanzien van de abonnementsgelden voor de verschillende categorieën van professionele veehouders. Het eerste lid van art. 33§4, dat die financiële overeenkomst onderbouwt, wordt immers uit het decreet geschrapt. Het huidige systeem via abonnementen zorgt ervoor dat het voor de professionele veehouder niet bijzonder veel uitmaakt hoe vaak hij Rendac laat komen. De omschakeling van abonnementen naar bijvoorbeeld een ongereguleerde tarifiering per individuele prestatie kan leiden tot een prikkel om zoveel mogelijk krenge te verzamelen voordat Rendac gebeld wordt. Dat geldt ook in het geval van andere actoren, die zich bij een te hoge kostprijs voor ophaling en verwerking ook op andere manieren van kadavers zouden kunnen ontdoen. Maximumtarieven moeten er onder meer voor zorgen dat er een billijk en fair systeem komt voor alle actoren, onder meer ongeacht de afstand tot de verwerking.

[3] Voeg een decretale bepaling toe die expliciet aangeeft dat de overheid als regulator en waakhond kan optreden met betrekking tot het toekomstige vergoedingensysteem voor de ophaling en verwerking van krenge.

[4] Het is van belang dat de overheid via een audit de maximale prijs voor de ophaling en verwerking van krenge blijft vaststellen. Het nieuwe, afgeslankte art. 33§4 is volgens de SALV evenwel te vrijblijvend opgesteld. Veranker ook de sectorale participatie in het decreet. Op heden buigt een werkgroep Krengefinanciering bestaande uit (onder meer) vertegenwoordigers uit de landbouwsector zich in de schoot van de OVAM over de correcte omvang van het private aandeel in de vergoeding van landbouwhuisdieren (excl. paarden). Die sectorale participatie moet in de toekomst behouden blijven en daartoe is een verankering via een expliciete wettelijke bepaling, idealiter in het decreet, essentieel. **Voeg ook een bepaling toe die een periodiek karakter aan de audit toekent.** Het is belangrijk dat de in het vooropgestelde voorontwerp van programmadecreet genoemde audit periodiek plaatsvindt om de vanuit economisch en maatschappelijk oogpunt aanvaardbare maximale vergoeding per ton zo nodig te actualiseren.

[5] Blijf inzetten op tegemoetkomingen in het kader van (economische, sanitaire,...) crisissen. Eerder besloot de Vlaamse Regering tot een partiële subsidiëring van de abonnementsgelden van varkenshouders, in de context van het crisis-actieplan 'een zelfsturende varkenshouderij'.¹³ Deze maatregel kan ook in de toekomst relevant blijven als crisismaatregel.¹⁴ De SALV vindt de ondergraving van de huidige regeling op dit moment risicovol, gelet op de context van het oprukkende blauwtongvirus.

¹³ [BBT Landbouw en Visserij 2021](#), p. 31.

¹⁴ [Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2021 tot verlening van een eenmalige korting aan varkenshouders op het betaalde abonnement voor 2021 voor de ophaling en verwerking van krenge.](#)

Art. 37. Asbestafbouwbeleid

[6] Blijf de afbouw van het asbestpassief in de landbouwsector ondersteunen via het huidige sectorprotocol, met bijkomende middelen. Het voorontwerp van decreet voorziet in de ontsluiting van teruggevorderde middelen die in het kader van het sectorprotocol onderwijs in het BodemBeschermingsFonds zijn terechtgekomen. Recent wees de SALV op de nood aan recurrent bijkomende middelen voor asbestverwijdering in de landbouwsector. Daarbij wees de SALV op de mogelijke synergiën met het klimaat- en energiebeleid, onder meer door de koppeling van asbestverwijdering met de installatie van zonnepanelen op nieuwe daken.¹⁵ Ontwikkel gelijkaardige koppelkansen met de doelstellingen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en ondersteun de asbestverwijdering in het kader van de sloop van gebouwen zonder functie.¹⁶

Art. 37-53. Stimulans voor het hergebruik van circulair afvalwater

[7] De nieuwe financiële stimulans, via de waterheffingen, ten aanzien van aanbieders is een goede zaak.¹⁷ Blijf naast fiscale stimuli ook inzetten op matchmaking en innovatie-steun om het hergebruik van circulair afvalwater te stimuleren.¹⁸ Zorg ervoor dat opportuniteiten op het vlak van circulair (afval)water ook in de wateraudit worden opgenomen.

Art. 65. Ondersteuning van materiaalintensieve opleidingen en duaal leren

[8] Het is evident dat de extra werkingsmiddelen ook naar landbouw- en visserijopleidingen stromen, gezien hun materiaalintensief karakter. Het is positief dat de bijkomende middelen ook uitgaan naar de ondersteuning van duaal leren, al vormt de halverende verdelingscoëfficiënt van de middelen ook een knelpunt voor de ontwikkeling van duaal leren in scholen.¹⁹

¹⁵ SALV, 29 september 2023, [Advies Actualisering Vlaams Energie- en Klimaatbeleidsplan 2030](#), par. 20.

¹⁶ Evenzo SALV en Minaraad, 21 september 2018, [Advies betreffende het asbestafbouwbeleid](#), par. 22.

¹⁷ Eerder spraken ook de SERV en de Minaraad zich positief uit over de fiscale stimulus voor aanbieders van circulair afvalwater: SERV en Minaraad, 22 december 2022, [Verzameldecreet Omgeving, leefmilieu, natuur en ruimtelijke ordening](#), p. 1.

¹⁸ SALV, 30 juni 2023, [Advies VAP 2030: krijtlijnen en handvaten voor het actieprogramma landbouw](#), par. 19 c.

¹⁹ Zie eerder SALV, 4 mei 2023, [SALV Advies BA 2023](#).

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD
VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

PROGRAMMADECREET BO2024

Advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.vlaamseraadwvg.be – T +32 2 209 01 11 – E info@vlaamseraadwvg.be

Adviesvraag	Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024	
Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	
Ontvangst adviesvraag	6 oktober 2023	
Decretale opdracht	adviesfunctie	
Goedkeuring	Intersectorale kamer op 20 oktober 2023	
Contactpersoon	Annemie Nys	anys@serv.be

Advies

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: de raad) ontving op 6 oktober 2023 de vraag om spoedadvies te verlenen over het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024. Deze adviesvraag werd behandeld door de Intersectorale kamer van de Vlaamse Raad WVG en werd er bij consensus goedgekeurd op 20 oktober '23.

Situering

De raad beperkt zich tot advisering over de artikelen die rechtstreeks impact hebben op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het gaat concreet over de artikelen 3, 4, 5 in Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, artikelen 73-77 in Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie en artikelen 23-29 in Hoofdstuk 6. Omgeving. In wat volgt formuleert de raad artikelsgewijs zijn bedenkingen.

Artikelsgewijze bespreking

MINA fonds (artikel 3)

De raad steunt de keuze om middelen uit het MINA fonds naar projecten preventief gezondheidsbeleid te laten gaan. Aangezien het om de middelen van een schadevergoeding gaat is het ook logisch dat de projecten voor omwonenden dienen (zoals de bloedtesten die al gerealiseerd zijn).

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (artikel 4)

De verhoging van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden naar 140 euro is een positieve ontwikkeling, zij het dat de raad benadrukt dat het wenselijk zou zijn om een decretaal vastgelegde indexering te implementeren. Het ontbreekt momenteel aan een duidelijke visie op hoe het zorgbudget kostendekkend moet functioneren. Hoewel dit stappen in de goede richting zijn, dringt zich nog steeds de noodzaak van een structurele indexering op om waardeverlies in de toekomst te voorkomen. Bovendien wordt, ondanks de recente verhogingen, het cumulatieve verlies van meer dan 10 jaar niet-indexering niet volledig gecompenseerd.

De raad herneemt dan ook zijn standpunt uit het advies “Gefaseerd naar één zorgbudget¹” en benadrukt de noodzaak om de zorgbudgetten aan de levensduurte aan te passen. Dit is van essentieel belang om de continuïteit van zorg te waarborgen en de toegankelijkheid van zorg en ondersteuning te behouden. Een automatische indexering van de zorgbudgetten is daarom cruciaal om ervoor te zorgen dat ze in lijn blijven met de daadwerkelijke en huidige kosten waarmee mensen met zorg- en ondersteuningsbehoeften worden geconfronteerd.

Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters (artikel 5)

Ondanks de appreciatie die de raad heeft voor de inspanningen en investeringen die de Vlaamse Regering onderneemt voor de kinderopvang, moet hij benadrukken dat de keuze voor absolute voorrang voor werkende ouders geen goede evolutie is. De raad is niet akkoord met deze maatregel en betreurt het dat de Vlaamse regering de voorrangsregeling zo sterk verstrengt en de sociale en pedagogische functie van kinderopvang hiermee verwaarloost.

De raad pleit voor een meer evenwichtige voorrangsregeling, die

- de gelijkwaardigheid van de economische, de sociale en de pedagogische functie van kinderopvang respecteert
- de drempel naar werk niet verhoogt, maar verlaagt
- kwetsbare gezinssituaties niet uitsluit, maar juist ondersteunt

Hij uit ook zijn bezorgdheid over de operationalisering van de nieuwe regels en vraagt de Vlaamse regering zo snel mogelijk verduidelijking, zodat ouders en organisatoren van kinderopvang weten waar ze aan toe zijn.

De raad heeft de volgende redenen voor haar standpunt:

Te sterke focus op de economische functie

De Vlaamse Regering lijkt met deze maatregel de visie op kinderopvang te beperken tot louter de economische functie. Uiteraard is deze functie belangrijk, maar kinderopvang heeft eveneens een cruciale sociale en pedagogische rol. Het is van belang voor de ontwikkeling van alle kinderen, mogelijk zelfs in verhoogde mate voor kinderen uit werk-arme gezinnen. De vroegere extra subsidie voor organisatoren was gekoppeld aan voorrangsregels om zo een sociale diversiteit in de opvang te bevorderen. De voorgestelde aanpassingen lijken de sociale en pedagogische dimensies van kinderopvang te verwaarlozen, ten gunste van de economische functie. De raad betreurt dit.

De drempel naar werk wordt verhoogd

In de praktijk hebben de meeste kinderen in de kinderopvang werkende ouders en was er al een voorrangsregel voor wie kinderopvang nodig heeft omwille van het werk. Door die voorrang nog te versterken, wordt de drempel voor mensen die – al dan niet opnieuw – hun eerste stappen op

¹ <https://vlaamseraadwvg.be/vlarwvg/publicatie/advies-gefaseerd-1-zorgbudget>

de arbeidsmarkt willen zetten, verhoogd. Deze maatregel lijkt de drempel naar werk dan ook te verhogen eerder dan te verlagen en druist volledig in tegen de nadruk die de Vlaamse Regering willen leggen op activering.

Onduidelijkheid over 4/5^e criteria en opleidingen

Naast het ontbreken van een gefundeerde verklaring achter de keuze om 4/5^e te kiezen als minimumcriterium, is er ook onduidelijkheid over hoe het zal worden beoordeeld en berekend. Wordt het vastgesteld op individueel of op gezinsniveau? En hoe wordt het werkregime vastgesteld? Gemiddeld op het afgelopen jaar, of moet er een contract worden voorgelegd op het moment dat de aanvraag wordt ingediend? Hoe zal men omgaan met wisselende interim-contracten, geleidelijke werkhervatting na ziekte, combinatie werk/opleiding, etc. Deze onduidelijkheden moeten zo snel mogelijk worden verduidelijkt.

Het is daarnaast nog zeer onduidelijk welke opleidingen onder de nieuwe criteria vallen. De raad pleit ervoor om de deze voldoende ruim in te vullen: inburgering, Nederlandse lessen, VDAB opleidingen, individueel maatwerk, werkplekleren, ... moeten ook als opleiding beschouwd worden.

De 10% discretionaire ruimte is te beperkt. Als de Vlaamse Regering hier toch aan vasthoudt, dan vraagt de raad uitdrukkelijk om de 4/5^e criteria alsook de opleiding-criteria zo ruim mogelijk in te vullen.

Impact op kwetsbare gezinssituaties

De criteria 'gezinssamenstelling' en 'financiële situatie' worden geschrapt uit de voorrangregels in de IKT. Deze groepen moeten nu binnen de 10% discretionaire ruimte vallen die organisatoren zelf mogen bepalen. Hierdoor worden de huidige Mattheuseffecten in de kinderopvang versterkt: concreet zullen ouders met een laag inkomen, alleenstaande ouders en andere kwetsbare gezinnen (zieke ouder, jonge weduwe, inburgeraars, ...) onder de nieuwe 10%-regel vallen binnen IKT-opvang. Daarnaast zullen deze groepen nu ook in "concurrentie" staan met deeltijds werkenden die eveneens onder de 10%-regel vallen.

Deze maatregel dwingt organisatoren dan ook tot uitsluiting van kwetsbare gezinnen en dus in te gaan tegen hun visie en identiteit, die naar aanleiding van het decreet baby's en peuters net werd versterkt op vlak van sociale functie. Het versterkt bovendien op een dubbele manier het Mattheuseffect in de kinderopvang en zet de sociale mix in het Vlaamse opvanglandschap verder onder druk.

Het voorgestelde percentage van 10% voor kinderen uit kwetsbare gezinnen is onvoldoende. Het is voor de raad van belang dat organisaties duidelijk aantoonbare inspanningen leveren ten behoeve van deze kinderen uit kwetsbare gezinnen en daar ook voldoende ruimte voor krijgen, met inachtneming van diverse factoren zoals locatie, overtuiging en visie.

Deeltijds werken in specifieke sectoren

Het gebruik van het 4/5^e criterium kan problemen veroorzaken in sectoren waar deeltijds werk de gangbare praktijk is en waar werknemers dit vaak niet uit eigen keuze doen. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot situaties waarin zorgverleners met essentiële functies geen prioriteit krijgen bij

kinderopvang. Vele van deze sectoren ervaren nu reeds een tekort aan personeel en hebben moeite om voldoende werknemers aan te trekken. Het 4/5e criterium levert niet alleen problemen op voor werknemers, maar plaatst ook de betrokken organisaties en gebruikers in een lastige situatie. Het draagt absoluut niet bij aan het oplossen van de huidige personeelstekorten in de zorg.

Organisatorische overwegingen

Ook organisatorisch zijn er heel wat bezwaren. Zo wijzigt niet alleen de tewerkstelling, maar ook de context van gezinnen frequent. Hoe moeten organisaties en gebruikers hiermee omgaan? Hoe kunnen ze dit met zo weinig mogelijk administratieve lasten realiseren? Er is immers onvoldoende administratieve omkadering in de organisaties aanwezig, en ook voor gezinnen kan dit als bijkomende drempel fungeren. De raad pleit er dan ook voor dat een verklaring op eer voldoende moet zijn om de administratieve lasten te beperken.

Doelgroepvermindering (artikelen 73-77)

De afschaffing van de doelgroepvermindering heeft verregaande financiële implicaties voor de sectoren binnen WVG die hierop beroep kunnen doen. Deze sectoren in WVG hebben relatief veel oudere werknemers en de subsidies zijn hier onvoldoende op afgestemd. De doelgroepvermindering voor oudere werknemers kwam hier deels aan tegemoet.

De afschaffing van deze vermindering heeft onder andere een grote impact op de diensten voor Gezinszorg. De huidige subsidiepraktijk binnen de Gezinszorg houdt namelijk geen rekening met de stijgende loonkosten op basis van anciënniteit. Dit betekent dat de subsidie niet toereikend is om de hogere loonkosten van oudere werknemers te dekken. Doelgroepvermindering heeft geholpen om een deel van deze hogere loonkosten op te vangen. Als de doelgroepvermindering wegvalt, dan dringt de raad aan op maatregelen ter ondersteuning van het aannemen en behouden van oudere werknemers, zoals een aanpassing van de subsidies binnen de Gezinszorg waar rekening wordt gehouden met stijgende loonkosten op basis van anciënniteit.

Bouw en verhuurmogelijkheden tegen sociaal tarief van studentenkoten

Het is begrijpelijk dat de overheid wil investeren in studentenhuisvesting. Studenten hebben immers recht op betaalbare huisvesting, maar de raad is zeer waakzaam over de toewijzing van deze bijkomende taak aan de woonmaatschappijen. Het is onbegrijpelijk dat hiervoor middelen worden aangewend die bedoeld zijn voor de aanleg van wooninfrastructuur van sociale woonprojecten. Gezien de grote vraag dienen de middelen bestemd voor sociale huisvesting enkel ingezet te worden voor sociale huisvesting. De realisatie van studentenkoten is niet aangewezen binnen het FS3 kader. Deze middelen zouden beter worden ingezet voor mensen met een reële en dringende nood (bijvoorbeeld een deel van de GGZ-populatie o.m. binnen het stelsel beschut wonen, ...).

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Van: [SARC](#)
Aan: [programmadecreet_FB](#); [SARC](#); [Dierick Bart](#)
Onderwerp: RE: Adviesaanvraag Programmadecreet Begrotingsopmaak 2024
Datum: maandag 23 oktober 2023 18:21:15
Bijlagen: [image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)

Geachte,

Onze excuses hiervoor.

Na lezing van het ontwerp decreet zijn er volgens ons geen elementen die aanleiding geven tot een advies door de SARC.

Vriendelijke groet

Bart Dierick
Algemeen secretaris

M + [REDACTED]

SARC

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Van: programmadecreet_FB [REDACTED]
Verzonden: maandag 23 oktober 2023 17:15
Aan: programmadecreet_FB [REDACTED]; SARC
[REDACTED]; Dierick Bart [REDACTED]
Onderwerp: RE: Adviesaanvraag Programmadecreet Begrotingsopmaak 2024

Geachte Voorzitter,

Behoudens vergissing van onzentwege, mochten we nog geen reactie ontvangen op onderstaande adviesvraag aan de Raad.

Is het mogelijk om uw advies m.b.t. het Programmadecreet BO 2024 aan ons te bezorgen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groeten,

Figen Akin

Begrotingsraadgever

Departement Financiën en Begroting

Dienst Begrotingszaken

Koning Albert II-laan 35 bus 61, 1030 Brussel

fin.vlaanderen.be / financeflanders.be

Van: programmadecreet_FB <[redacted]>

Verzonden: vrijdag 6 oktober 2023 17:00

Aan: SARC <[redacted]>; Dierick Bart <[redacted]>

CC: De Cuyper Pieter <[redacted]>; Oreins Adrien

<[redacted]>; Akin Figen <[redacted]>

Onderwerp: Adviesaanvraag Programmadecreet Begrotingsopmaak 2024

Geachte Voorzitter,

Vandaag keurde de Vlaamse Regering bovenvermeld voorontwerp van programmadecreet principieel goed.

Mag ik u, namens de Vlaamse Regering, verzoeken het bijgevoegde voorontwerp van decreet met de begeleidende memorie van toelichting voor spoedadvies aan de Raad voor te leggen.

Met vriendelijke groeten,

Figen Akin

Begrotingsraadgever

Departement Financiën en Begroting

Dienst Begrotingszaken

Koning Albert II-laan 35 bus 61, 1030 Brussel

fin.vlaanderen.be / financeflanders.be

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

PROGRAMMADECREET BO 2024

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2024	
Adviesvrager	Matthias Diependaele - Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	
Ontvangst adviesvraag	9 oktober 2023	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)	
Goedkeuring raad	23 oktober 2023	
Contactpersoon	Wim Knaepen	wknaepen@serv.be
	Stijn Wouters	swouters@serv.be

De heer Matthias Diependaele

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en On-
roerend Erfgoed

Koning Albert II-laan 7

1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies Programmadecreet BO 2024

Mijnheer de minister

U heeft de SERV om spoedadvies gevraagd over het voorontwerp van pro-
grammadecreet begrotingsopmaak 2024.

In bijlage vindt u het advies van de SERV over de artikelen van het voorontwerp
programmadecreet begrotingsopmaak 2024.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

Inhoud

Inhoud	196
Advies	197
1. Algemene opmerkingen	197
2. Hoofdstuk 2. Economie, Wetenschap en Innovatie	197
Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de Waarborgregeling	197
3. Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	198
Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming	198
Afdeling 3. Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters	198
4. Hoofdstuk 5. Mobiliteit en Openbare Werken	201
5. Hoofdstuk 6. Omgeving	201
Afdeling 1. Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening en financiering van betaalbare studentenhuysvesting	201
Afdeling 4. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018	202
6. Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming	202
Afdeling 6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs	202
Afdeling 9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs	202
Afdeling 11. Verlenging lerarenplatform	202
7. Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie	203
Afdeling 1. Decreet tot opheffing van artikel 339, 346 en 353bis/19 van de programmawet van 24 december 2002 (I)	203

Advies

1. Algemene opmerkingen

De SERV stelt vast dat een analyse van de impact van diverse maatregelen in het programmadoecreet ontbreekt in de Memorie van Toelichting. Dat maakt het moeilijk om de beleidseffecten grondig in te schatten.

Bij de opheffing van de doelgroepvermindering voor ouderen en voor kortgeschoolde jongeren wordt bv. enkel in algemene termen verwezen naar de krapte op de arbeidsmarkt en evaluatieonderzoek voor wat de motivatie betreft en ontbreekt een analyse van de impact op de betrokken doelgroepen. Bij de financiering van betaalbare studentenhuisvesting bv. ontbreekt eveneens een motivering van de gekozen beleidsinstrumenten en een impactanalyse in de Memorie van Toelichting.

2. Hoofdstuk 2. Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de Waarborgregeling

De Vlaamse regering kiest er voor een reeks van fondsen (Fonds voor de Waarborgregeling, Fonds Administratieve Toeristische Boeten, Vlaams Infrastructuurfonds) op te heffen en over te hevelen naar de algemene middelen en begrotingsartikels. Met het oog op prestatiebegroting en transparantie in bestedingen meent de SERV dat het inderdaad aangewezen is om structuren te verwijderen die de Vlaamse begroting onnodig complex maken.

De SERV vraagt wel dat de Vlaamse Regering zich engageert om de middelen nodig voor de financieringsnoden binnen het domein mobiliteit en openbare werken (waaronder investeringen op kortere en langere termijn) te garanderen: het opheffen van het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF) mag niet leiden tot een afbouw van de middelen voor het beleidsdomein MOW.

3. Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De SERV geeft een algemene positieve appreciatie aan de inspanningen die geleverd worden binnen het domein WVG. Dat geldt in het bijzonder voor de kinderopvang, waar er ingezet wordt op bijkomende kinderopvangplaatsen en de werkbaarheid voor de medewerkers in de kinderopvang. Niet al deze inspanningen zijn terug te vinden in het programmadecreet omdat ze geen decretale aanpassing vereisen. In dit advies beperkt de SERV zich tot advisering over artikel 4 en 5 van het programmadecreet.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

De verhoging van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden naar € 140 is een welgekomen extra stap om zorgbehoevenden tegemoet te komen voor hun zorgnoden en de daaraan verbonden stijgende kosten. Toch beschouwt de SERV dit, net zoals bij de advisering over het programmadecreet 2023, slechts als een eerste stap.¹ De zorgbudgetten vragen, in het licht van inflatie en stijgende kosten én de impact van de aankomende vergrijzingsgolf als maatschappelijk vraagstuk met bijhorende kosten, een grondige evaluatie en debat over:

- hoe middelen gericht ingezet worden voor zorgkosten en zorgbehoevenden;
- hoe de Vlaamse sociale bescherming betaalbaar blijft;
- hoe de tegemoetkomingen periodiek aangepast kunnen worden aan noden en kosten zodat ze een relevante bijdrage blijven leveren aan het verlichten van zorgkosten.

Er dient ook opgemerkt te worden dat de kosten voor ouderen in woonzorgcentra blijven stijgen. Er dient te worden bekeken of voor deze groep ook geen specifieke ondersteuning noodzakelijk is.

Afdeling 3. Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

De SERV apprecieert de inspanningen die geleverd worden voor de kinderopvang in het kader van de septemberverklaring 2023 en is ook tevreden over het participatieve traject dat wordt afgelegd in de Toekomstwerf Kinderopvang in de schoot van het Agentschap Opgroeien.

Los van de aangekondigde structurele budgetten en versterking voor de sector kinderopvang, is de SERV geen voorstander van een absolute voorrang voor de gezinnen met 4/5 tewerkstelling of

¹ Zie SERV (2022). [Advies programmadecreet BO 2022](#).

opleiding. **De sociale partners vragen expliciet om in de huidige omstandigheden de bestaande voorrangsregels in combinatie met de 20% inspanningsverbintenis voor de voorrangsgroepen te behouden.**

De absolute voorrang voor wie minstens 4/5 werkt, gaat in tegen het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee', waarin de Vlaamse Regering en de sociale partners aangeven samen te willen werken aan een behoeftedekkende, betaalbare en kwalitatieve kinderopvang voor iedereen, ook voor de kwetsbare groepen en/of wie werkt aan een laag loon². Het VESOC-akkoord verwijst expliciet naar de principes die geformuleerd worden in het SERV-advies rond kinderopvang.³

- Een gebiedsdekkend en toegankelijk kinderopvanglandschap creëren voor alle gezinnen en kinderen moet een beleidsdoelstelling zijn en blijven. Een voorrangmaatregel lost het absolute tekort aan kinderopvangopvangplaatsen niet op. Een voldoende aanbod aan IKT-opvang is hét instrument om ook de kwetsbare gezinnen met beperkte tewerkstelling of met beperkte financiële draagkracht te ondersteunen in de toegang tot kinderopvang.
- Er bestaat vandaag al een voorrang voor werkenden in de kinderopvang, aangevuld met een aantal andere criteria zoals de financiële situatie en de gezinssamenstelling. Het nut van een bijkomende en absolute voorrang stelt de SERV expliciet in vraag. De SERV heeft vragen bij de rationale van 80% tewerkstelling of opleiding als voorrangscriterium. De keuze voor dat criterium wordt niet objectief onderbouwd of verduidelijkt.
- Er bestaat een brede groep kinderen die binnen de 10% afwijking van de absolute voorrangsregel moet passen. Het gaat om de kinderen in kwetsbare gezinnen die moeilijker toegang vinden tot de arbeidsmarkt, met onregelmatige vormen van tewerkstelling, met ouders met een arbeidsbeperking of gezondheidsproblemen in het algemeen en mensen in progressieve werkhervatting die niet voltijds kunnen werken⁴, alleenstaande ouders die een evenwicht zoeken tussen werk en gezin, ... Zij dreigen nog moeilijker toegang krijgen tot kinderopvang dan bij de huidige 20% inspanningsverbintenis voor de voorrangsgroe-

² Zie SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#), pp. 21-22: "De Vlaamse Regering en de sociale partners maken samen werk van een behoeftedekkende, betaalbare, en voldoende flexibele kinderopvang, met een robuust organisatiemodel, meer IKT plaatsen en meer maatwerk. De sociale partners worden betrokken bij de lopende VIONA-studie 'Kinderopvang en tewerkstelling in Vlaanderen' én bij het formuleren van bijhorende beleidsaanbevelingen. Zo kan de kinderopvang beter en flexibeler aansluiten op atypische werkuren of onregelmatige en urgente vragen van ouders en arbeidsmarkt en wordt de betaalbaarheid van de opvang verbeterd, in het bijzonder voor kwetsbare groepen en/of wie werkt aan een laag loon. Opvang op maat moet gebiedsdekkend aangeboden worden via netwerken van kinderopvanginitiatieven (in groeps- en/ of gezinsopvang) die reguliere plaatsen combineren met occasionele en flexibele plaatsen. Netwerkvorming in de praktijk via een actief bemiddelend lokaal loket kinderopvang kan deze functie ook opnemen of versterken. In dit kader wordt verwezen naar het SERV-advies 'De kinderopvang olie in het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving' van mei 2021".

³ Zie SERV (2021). [Advies kinderopvang: olie in het raderwerk van gezin, arbeidsmarkt en samenleving](#).

⁴ Zie bv. Commissie Diversiteit (2021). [Advies actielijst arbeidsbeperking 2030](#), actie nr. 100: "Stimuleer het gebruik van het instrument 'gedeeltelijke werkhervatting' zoveel mogelijk als opstap naar het volledig hervatten van het werk, in combinatie met het realistisch omgaan met het feit dat het voor sommige mensen door de gezondheidsproblemen nooit meer mogelijk zal zijn om terug fulltime aan het werk te gaan."

pen. Ze zullen beroep moeten doen op de discretionaire ruimte van de kinderopvanginitiatieven voor de invulling van 10% plaatsen waarvoor een afwijking op T2 is toegestaan. De SERV vreest dat de organisaties op T3 (waar men minimum 30% kwetsbare gezinnen opvangt) extra bevestigd zullen worden met bijkomende opvangvragen waardoor de nieuwe vragen in concurrentie komen met de vragen van nog kwetsbaardere gezinnen. Het aantal plaatsen met de plussubsidie is bovendien al zeer beperkt (2.831 plaatsen einde 2022, 3,0% van het IKT-aanbod). Deze decreetsaanpassing versterkt daarmee op een dubbele manier het mattheus effect in de kinderopvang en zet de sociale mix in het Vlaamse opvanglandschap verder onder druk.

- Er dreigt een averechts effect voor de tewerkstelling, o.a. in sectoren waarin veel deeltijds gewerkt wordt. Ook kan de stap naar werk ontmoedigd worden voor personen waarvoor voltijdse tewerkstelling (nog) niet mogelijk is. Deeltijds werken is een zeer belangrijke opstap naar tewerkstelling voor zeer veel gezinnen en/of een keuze om evenwicht te vinden in de combinatie van gezin en werk. Daarnaast is deeltijdse tewerkstelling niet altijd of alleen een keuze van de werknemer zelf maar is die keuze ook gelinkt aan de noodzaak of aard van de job (flexibele inzet nodig, inzet op piekmomenten en zwaarte van de job). Er bestaat veel deeltijds werk in bijvoorbeeld schoonmaak/dienstencheques, detailhandel en zorg (WZC, ziekenhuizen, BKO, ...)⁵. Veel van deze sectoren kampen nu al met een krapte en moeilijkheden om voldoende personeel aan te trekken. De absolute voorrang voor gezinnen waarin 4/5 tewerkstelling gerealiseerd wordt, brengt dan niet alleen deze werknemers maar ook de betrokken ondernemingen en zelfstandigen in problemen.
- Evolueren van een inspanningsverbintenis van minimum 20% voor voorrangsgroepen in inkomensgerelateerde kinderopvang (T2) naar maximum (en slechts) 10% voor kwetsbare gezinnen legt een te grote nadruk op de economische functie en gaat voorbij aan het belang van de sociale en pedagogische functie. De gelijkwaardigheid van deze drie functies is een belangrijk uitgangspunt van het decreet voor de organisatie van opvang van baby's en peuters. De beleidskeuze om de sociale functie af te zwakken, ligt niet in lijn met dit decreet. Kinderopvang is ook van belang voor de ondersteuning van kinderen in hun ontwikkeling, taalverwerving Nederlands (in het bijzonder als de thuistaal niet het Nederlands is) en extra kansen te bieden om deel uit te maken van de samenleving.
- Er kunnen bijkomend vraagtekens geplaatst worden bij de praktische implementatie van deze decreetsaanpassing. De (tewerkstellings)situatie van ouders en gezinnen is immers geen statisch gegeven. Er ontstaat daarbij een bijkomende administratieve last voor de gezinnen zelf, de ondernemingen en zelfstandigen, VDAB, de opleidingsinitiatieven, de lokale loketten kinderopvang en de opvangvoorzieningen. De nodige gegevens voor het verkrijgen van de voorrang moeten opgevraagd worden en moeten door de opvanginitiatieven beoordeeld en met respect voor de privacyregels bewaard worden. De opvanginitiatieven dragen de verantwoordelijkheid over de discretionaire ruimte voor de invulling van de 10%

⁵ Zie voor een analyse bv. Guisset, A., Pollet, I., & Dessers, E. (2022). [Onvrijwillig deeltijds werk bij vrouwelijke werknemers in de sectoren handel, schoonmaak en woonzorgcentra: kwalitatief onderzoek](#).

afwijking op de voorrangsregel en zullen hun huishoudelijke reglementen moeten aanpassen. De SERV stelt zich vragen bij de aanwezigheid van de nodige administratieve en juridische basis om dit te implementeren.

De SERV wijst er nogmaals op dat een programmadecreet of amendering van een programmadecreet niet geschikt is om grondige sociaaleconomische hervormingen door te voeren. Bovendien laat een advies bij hoogdringendheid de SERV niet toe om een gefundeerd inhoudelijk advies uit te werken. De SERV merkt in dit verband dan ook op dat de aangehaalde link met de begroting minstens bedenkelijk is en niet in verhouding staat tot de mogelijke impact voor de gezinnen. In principe geldt een impact op de inkomsten of uitgaven als criterium om een programmadecreet te gebruiken voor het initiëren van decreetsaanpassingen. De impact op de begroting 2024 is voor deze maatregel verondersteld, niet becijferd en waarschijnlijk zeer beperkt. De voorgestelde wijziging kan immers enkel gelden voor de plaatsen nog niet werden toegewezen voor 2024 en de bestaande voorrang voor werkende ouders reguleert ook nu al de instroom.

4. Hoofdstuk 5. Mobiliteit en Openbare Werken

Wat het hoofdstuk Mobiliteit en Openbare Werken betreft, sluit de SERV zich aan bij het advies van de MORA zoals het werd goedgekeurd op vrijdag 20 oktober 2023.⁶

5. Hoofdstuk 6. Omgeving

Afdeling 1. Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening en financiering van betaalbare studentenhuysvesting

Het programmadecreet wijzigt de Vlaamse Codex Wonen op diverse punten. Het betreft onder meer de uitbreiding van de bevoegdheid van de Woonmaatschappijen om naast sociale woonprojecten ook betaalbare studentenkamers te realiseren.

De SERV wijst al langer op de nood aan meer sociale woningbouw.⁷ Daarnaast erkent de SERV ook de nood aan betaalbare studentenkamers. Maar bij de voorgestelde beleidskeuze ontbreekt een impactanalyse met een afwegingskader, een afweging van verschillende beleidsopties en hun sociaal-economische impact. Een spoedadviesprocedure bij een programmadecreet laat een grondige en onderbouwde advisering niet toe. Meer fundamenteel merkt de SERV op dat sinds

⁶ Zie MORA (2023). [Advies programmadecreet begrotingsopmaak 2024](#).

⁷ In het advies Fit for 55 pleitte de SERV om tegen 2030 200 000 bijkomende sociale woningen te bouwen. Zie SERV (2021). [Advies Met "Fit for 55" naar een fit Vlaanderen](#).

de afschaffing van de Vlaamse Woonraad elke strategische advisering op het vlak van Woonbeleid ontbreekt.

Afdeling 4. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

De SERV herinnert aan het gezamenlijke advies⁸ van de Minaraad en SERV waarin ze vaststelden dat in het afgelopen decennium de decreetteksten aangaande de heffing afvalwater zeer frequent werden gewijzigd via het programma- en verzameldecreet⁹. Het resultaat is een “aankouwwetgeving” waardoor de leesbaarheid van grote delen problematisch is, en waarvan het detailniveau de vraag oproept of het wel noodzakelijk is om alles op decreet niveau vast te stellen.

De SERV en Minaraad herhalen dan ook de vraag voor de uitvoering van een grondige legistieke evaluatie en bijstelling.

6. Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studietoanbod in het secundair onderwijs

De SERV schaart zich volledig achter het extra budget voor materiaalintensief studietoanbod. Er moet op toegezien worden dat de middelen ook effectief daarvoor worden aangewend.

Afdeling 9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

De SERV vindt het positief dat er bijkomende middelen voor het hoger onderwijs o.a. voor de versterking van de lerarenopleidingen worden voorzien, maar vindt dat die middelen in een correcte verhouding moeten staan tot de extra inspanningen die van de instellingen hoger onderwijs worden verwacht.

Afdeling 11. Verlenging lerarenplatform

De maatregel lerarenplatform heeft in het basisonderwijs een positief effect op de aantrekkelijkheid van het beroep en draagt bij aan de oplossing voor het lerarentekort. Daarom wordt de

⁸ Minaraad en SERV (2022). [Gezamenlijk briefadvies Verzameldecreet 2022](#).

⁹ Wijzigingen via het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 en voorontwerp van decreet houdende bepalingen van de begroting 2010, decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013, Programmadecreet 2017.

maatregel met het voorliggende programmadecreet 2024 structureel gemaakt. De Vlaamse sociale partners nemen aan dat een dergelijke maatregel ook gunstig kan zijn in het secundair onderwijs en denken meer concreet aan gelijkaardige poules voor praktijkleerkrachten.

7. Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie

Afdeling 1. Decreet tot opheffing van artikel 339, 346 en 353bis/19 van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Met het voorliggende programmadecreet wil de Vlaamse Regering de doelgroepvermindering voor ouderen (zowel zittende werknemers als niet-werkende werkzoekenden) en voor kortgeschoolde jongeren opheffen, met de nodige overgangsmaatregelen.

De Vlaamse sociale partners gaan niet akkoord met de opheffingen, zoals voorgesteld in dit decreet en stellen vast dat de Vlaamse Regering de maatregelen enkel benadert vanuit een besparingslogica en niet vanuit een optimaliserings- of verschuivingslogica. Het gaat inmiddels om de derde¹⁰ besparing op het doelgroepenbeleid in deze legislatuur waardoor de middelen voor het Vlaamse arbeidsmarktbeleid verder krimpen. **Dit betekent een de facto loonkostverhoging voor de werkgevers wat drempelverhogend kan werken op de aanwerving en retentie van deze doelgroepen, namelijk kortgeschoolde jongeren en ouderen.** De Vlaamse sociale partners willen met de Vlaamse Regering overleggen om gepaste maatregelen te nemen die de werkzaamheidskloof vermindert van kortgeschoolde jongeren en oudere werknemers.

Zoals gesteld in eerdere adviezen en akkoorden¹¹ omvat een gedegen doelgroepenbeleid volgens de Vlaamse sociale partners een totaalpakket van zowel sterke financiële incentives als kwalitatieve maatregelen om personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan het werk te houden. Momenteel neemt de Vlaamse Regering geen bijkomende initiatieven om kortgeschoolde jongeren en ouderen duurzaam aan het werk te krijgen en te houden. Nochtans is er een werkzaamheidskloof bij beide groepen ten opzichte van de gemiddelde werkzaamheidsgraad.¹² Dit benadrukt het belang van gerichte overheidsmaatregelen. Internationaal onderzoek toont aan dat doelgroepverminderingen effectiever zijn voor kwetsbare groepen, wat aanstuurt op een optimalisering van de maatregel i.p.v. een afschaffing.¹³ De effectiviteit van die verminderingen en de duurzaamheid van de tewerkstelling verhogen bovendien wanneer deze verminde-

¹⁰ Afgezien van het niet-indexeren van de loongrenzen.

¹¹ Zie o.a. SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#); SERV (2019). [Akkoord Iedereen aan boord](#); SERV (2015). [Akkoord Banenpact](#); SERV (2021). [Advies aanpassingen doelgroepenbeleid](#).

¹² Volgens de beleidsmonitor WSE bedraagt de werkzaamheidsgraad van jongeren (15-24 jaar) in 2023 (Q2) 33% en die van ouderen (60-64 jaar) 41%. De algemene werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) op dat moment is 80%.

¹³ Zie de studie van het HIVA (2020). [Evaluatie van het Vlaamse doelgroepenbeleid](#).

ringen hand in hand gaan met competentieversterkende maatregelen en begeleiding op de job.¹⁴ **Daarom vragen de Vlaamse sociale partners naast gerichte doelgroepverminderingen (of RSZ-kortingen) extra beleidsruimte te voorzien voor kwalitatieve maatregelen zoals opleiding en begeleiding op de werkvloer om kwetsbare groepen aan het werk te krijgen en te houden, en dit in overleg met de Vlaamse sociale partners.** Ze herhalen hun vraag om de ondersteuning breder bekend te maken, het aantal jobcoachingstrajecten sterk te verhogen en de prijs van het traject te indexeren.¹⁵ De beperkte invulling van de mogelijkheid voor werknemers om een coachingsnood aan te geven, is daarbij een remmende factor die best wordt bijgestuurd in de verdere uitbouw conform het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord.¹⁶

Gezien de afspraken in de voorbije VESOC-akkoorden over het doelgroepenbeleid.¹⁷ zijn de Vlaamse sociale partners teleurgesteld dat ze hierover geen grondige discussie hebben gehad met de Vlaamse Regering. Bovendien engageerde de Vlaamse Regering zich in het Regeerakkoord 2019-2024 om in overleg met de sociale partners het doelgroepenbeleid te hervormen.¹⁸ De SERV apprecieerde het overleg bij de vorige wijzigingen, maar stelt vast dat de Vlaamse Regering voorafgaand aan deze fundamentele afschaffingen geen overleg heeft georganiseerd. Het is bovendien bijzonder dat de Vlaamse Regering een maatregel voor de doelgroep 60+ afschaft, terwijl de doelgroep nog onderwerp is van verdere besprekingen, onder meer op de twee geplande rondetafels 60+ in oktober 2023.¹⁹

Gezien deze afschaffingen, **vragen de Vlaamse sociale partners om minstens de doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring bij te sturen door de leeftijdsgrenzen te schrappen** zodat alle leeftijdsgroepen er recht op geven en er geen artificiele begrenzing ontstaat. De SERV herhaalt hier de afspraak van het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord, namelijk een doelgroepvermindering **voor zowel langdurig werkzoekenden als voor andere potentiële werknemers die minstens twee jaar niet actief waren op de arbeidsmarkt**.²⁰ Buiten voor de langdurig werkzoekenden die gekend zijn bij VDAB, blijft het voorlopig koffiedik kijken of, hoe en hoe snel VDAB de andere niet-actieven kan identificeren om zo effectief de hele doelgroep te bereiken.²¹ Het is belangrijk dat VDAB zeer snel de

¹⁴ Zie de Vlaamse Brede Heroverweging van WSE: <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/dossiers/dossiers/de-vlaamse-brede-heroverweging>.

¹⁵ Zie Advies BVR doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring van 6 februari 2023: <https://www.serv.be/node/15581>.

¹⁶ Zie SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#).

¹⁷ Zie SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#); SERV (2020) [VESOC-akkoord Alle hens aan dek](#).

¹⁸ Zie p. 54 van het [Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024](#).

¹⁹ Zoals afgesproken in het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord van 1 juli 2022, zie SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#).

²⁰ Zie SERV (2022). [VESOC - Werkgelegenheidsakkoord Iedereen nodig, iedereen mee](#).

²¹ Zie SERV (2022). [Advies doelgroepvermindering personen zonder recente duurzame werkervaring](#).

recente en duurzame werkervaring van iemand bij RSZ/KSZ kan verifiëren. Dit geeft zekerheid aan de werkgever over het feit of iemand het recht op deze doelgroepvermindering opent.

Tot slot wijst de SERV op het belang om elke maatregel van een beleidsdomein op eenzelfde manier tegen het licht te houden. Een selectieve lezing van de verschillende, bestaande onderzoeksrapporten en zelf gemaakte doorlichtingen moet dan ook worden vermeden.²² Dit ondermijnt de aanpak van de brede heroverweging door de niet-consequente toepassing op alle maatregelen en domeinen en het herleiden van de wel gemaakte analyses tot besparingsinstrument. De Vlaamse sociale partners kijken dan ook uit naar de spending reviews van de nog niet-geëvalueerde maatregelen.

²² Zie o.a. HIVA (2020). [Evaluatie van het Vlaamse doelgroepenbeleid](#); de Vlaamse Brede Heroverweging van WSE in Vlaams Parlement (2023). [De Vlaamse Brede Heroverweging](#); Baert et al. (2020). [Expertenadvies relancebeleid Vlaamse Arbeidsmarkt](#).

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Bezoekersadres

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

De heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en
Begroting, Wonen en Onroerend
Erfgoed
Koning Albert II-laan 7
1210 SINT-JOOST-TEN-NODE

Uw bericht van

06 oktober 2023

Datum

24 oktober 2023

Uw kenmerk

/

Contact e-mailKatelijne.symens@minaraad.be**Ons kenmerk**

02/M6/2023/468

Contact telefoon

02 558 01 30

Betreft: Voorontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2024

Mijnheer de minister,

Op 6 oktober 2023 heeft de Minaraad in goede orde de adviesvraag over het voorontwerp van programmadecreet begrotingsopmaak 2024 ontvangen.

Na een grondige analyse van het voorontwerp besloot de Minaraad evenwel om geen advies uit te brengen. Deels omdat over een aantal bepalingen de Minaraad reeds geadviseerd heeft in het [advies 23-023 verzameldecreet 2022](#).

Met vriendelijke groeten,

Jan
Verheeke

Digitaal ondertekend door Jan Verheeke
DN: cn=Jan Verheeke, o=Minaraad,
ou=--,
email=jan.verheeke@minaraad.be, c=BE
Datum: 2023.10.24 09:59:22 +02'00'

Jan Verheeke, secretaris
In opdracht van
Walter Roggeman, voorzitter

PROTOCOL NR. 135
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN
VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITÉ
VOOR HET HOGER ONDERWIJS
EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT
OP 10 OKTOBER 2023

VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT

Brussel, 13/10/2023

PROTOCOL NR. 135 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT OP 10/10/2023

over

het **Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Ben WEYTS, Viceminister president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, voorzitter VOC BE
2. dhr. Jan JAMBON, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, lid;
3. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, lid;
4. dhr. Bart SOMERS, Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, lid,
5. dhr. Matthias DIEPENDAELE, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, lid

de afvaardiging van de besturen, te weten:

Dhr. Hugo DE VREESE, personeelsdirecteur UGent
Dhr. Alain VOSSAERT, algemeen secretaris Hogeschool VIVES

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:**- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:**

Dhr. Marc BORREMANS, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Lorenzo EECLOO, afgevaardigde ACOD-overheidsdiensten

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

.

Voorontwerp van het programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

De universiteitsbesturen formuleren een protocol van akkoord met opmerkingen:

- De universiteitsbesturen danken de overheid om bijkomende middelen vrij te maken voor het hoger onderwijs. De sector lijdt immers onder een structurele onderfinanciering en onderindexering, die door de oplopende inflatie in de afgelopen periode extra hard doorweegt in elk van de instellingen. Om het sociaal contract tussen de overheid en de hogeronderwijsinstellingen, zoals dat vervat zit in het financieringsdecreet van 2008, te kunnen realiseren, is een adequate basisfinanciering cruciaal. Enkel zo kunnen onze universiteiten beschikken over voldoende zuurstof om het welzijn in en de welvaart van

Vlaanderen als kennisregio te behouden en te helpen verhogen. De universiteiten omarmen dan ook in het bijzonder de 20 miljoen werkingsmiddelen die via het Programmadecreet vanaf 2024 recurrent aan de basisfinanciering van de universiteiten worden toegevoegd *[art. 66]*.

- Het programmadecreet kent vanaf 2024 bijkomend en recurrent 15 miljoen euro toe aan de hogeronderwijsinstellingen in ruil voor extra engagementen ter versterking van de lerarenopleidingen, waarvan 1,69 miljoen voor de universiteiten *[art. 68]*. De universiteitsbesturen wensen op een constructieve manier, samen met de hogescholen en de overheid, de op te nemen engagementen op korte termijn verder uit te kristalliseren, waarbij het ambitieniveau van de engagementen evident moet sporen met de ter beschikking gestelde middelen. De universiteiten omarmen in het bijzonder de plannen voor een masteropleiding basisonderwijs, die in co-creatie met de hogescholen tot stand kan komen.
- Het programmadecreet kent vanaf 2024 bijkomend en recurrent 10 miljoen euro toe in het kader van de verhoging van de quota arts/tandarts *[art. 67]*. De universiteitsbesturen wensen de middelen evenwel anders te verdelen dan opgenomen in het voorontwerp van programmadecreet:
 - Elk van de universiteiten die een bacheloropleiding aanbiedt in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde ontvangt een vaste sokkel van 200.000 euro. Dit komt in totaal neer op 10% van het voorziene bedrag van 10 miljoen euro;
 - Het resterende bedrag (90%) wordt over deze universiteiten verdeeld op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een of meer van de volgende opleidingen: bachelor in de geneeskunde; master in de geneeskunde; master in de huisartsengeneeskunde; master in de specialistische geneeskunde; bachelor in de tandheelkunde; master in de tandheelkunde - en dit in afwijking van de decretaal geldende parameters binnen het variabel onderwijsdeel van de werkingstoelage.

De besturen stellen deze wijziging in consensus voor en volgen hiermee het voorstel uit het voorontwerp door gebruik te maken van een vaste sokkel bij de verdeling van de middelen. Gelet op het feit dat de bijkomende middelen voornamelijk dienen om de verhoogde instroom van studenten op te vangen in deze academische opleidingen, wensen de besturen voor de grootteorde van de vaste sokkel eerder te aligneren met de gemiddelde onderwijsstekel binnen het financieringsmechanisme voor het hoger onderwijs en vast te leggen op 10% .

De besturen zijn uitdrukkelijk van mening dat deze unieke verdelingsmethodiek geen precedentswaarde heeft/mag hebben voor het verdelen van andere budgetten, noch voor de betrokken opleidingen, noch bij de verdeling van andere bijkomende middelen. De universiteitsbesturen blijven in globo immers voorstander om bestaande financieringsmechanismen maximaal te respecteren in plaats nieuwe grondslagen en rekenmethodes te definiëren.

- De universiteitsbesturen danken de overheid voor de 2,8 miljoen bijkomende middelen voor studentenvoorzieningen *[art. 69]*. De besturen benadrukken het belang van indexering van de sociale toelage, gelet op het feit dat steeds meer studenten beroep (moeten) doen op sociale voorzieningen voor ondersteuning als huisvesting, voeding, of fysiek of mentaal welzijn. Zeker het werkingsluik (50%) van de sociale toelage is erg inflatiegevoelig.

- De universiteitsbesturen danken de overheid om vanuit een holistische benadering de problematiek rond de financiering van betaalbare studentenhuysvesting aan te pakken *[art. 23-35]*. De universiteiten zullen graag constructief meewerken om de vrijgemaakte budgetten zo optimaal mogelijk in te zetten. Verder overleg lijkt noodzakelijk bij de bepaling van de concrete uitvoeringsmodaliteiten voor elk van de drie pistes, in casu het aangekondigde aankoopprogramma, de renteloze leningen en de samenwerking met woonmaatschappijen. Speciale aandacht dient daarbij te gaan naar de unieke situatie van de hogeronderwijsinstellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waar ruim 12% van de studenten hoger onderwijs ingeschreven zijn.. De universiteiten wensen maximaal in te zetten op de bestaande expertise en de reeds uitgewerkte organisatiemodellen voor studentenhuysvesting van de hogeronderwijsinstellingen.

De Vlaamse hogescholen geven een protocol van akkoord op het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024. De hogescholen waarderen de bijkomende financiële middelen van de Vlaamse overheid voor het hoger onderwijs.

Toch pleiten de hogescholen voor het niet verder compliceren van de rekenmotor door bijkomende parameters (zoals sokkels...) en aparte financieringsstromen. De hogescholen vragen om het hanteren van een sui generis verdeling van middelen zoals opgenomen in het voorontwerp van programmadecreet niet als precedent te gebruiken voor verdelingen van bijkomende of nieuwe middelen in de toekomst. Een verdeling in overeenstemming met de gangbare enveloppemechanismen in de rekenmotor blijft onze voorkeur hebben, te meer omdat enkel zo de nieuwe middelen gekoppeld worden aan de normale groei binnen het systeem (met name de kliks). Ook het koppelen van extra middelen aan een engagementsverklaring is een principe dat we niet veralgemeend willen zien.

De hogescholen nemen kennis van de injectie van 10 miljoen euro waarmee de universiteiten de stijgende instroom van enkele honderden studenten geneeskunde kunnen opvangen. De hogescholen juichen deze specifieke injectie toe, maar betreuren dat de Vlaamse Regering het niet toepast voor de evenzeer stijgende instroom in de graduaatsopleidingen (met meer dan een verdubbeling of een toename van 10.000 studenten op vijf jaar).

De hogescholen vragen tot slot een technische correctie van de decretale bepalingen inzake de verhoogde puntengewichten en financieringsplafonds voor de kunstenopleidingen naar aanleiding van het inzetten van de masteropleidingen dans en musical en de professionele bacheloropleiding visual design.

ACOD geeft een protocol van akkoord onder voorbehoud voor het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024, met volgende opmerkingen:

ACOD apprecieert dat de overheid bijkomende middelen voorziet voor de universiteiten en hogescholen, deels om de onderwijskwaliteit te versterken en deels om bijkomende werklast te kunnen opvangen. Wij betreuren weliswaar dat deze en andere toegekende middelen nog steeds onvolledig geïndexeerd worden.

ACOD apprecieert in het bijzonder ook de bijkomende werkingstoelage voor de lerarenopleidingen, maar stelt vast dat niet duidelijk is hoe deze middelen zullen worden ingezet door de betrokkene hogescholen en universiteiten. Dit protocol van akkoord is dan ook onder voorbehoud dat de vakorganisaties de engagementsverklaring waarvan sprake in de memorie van toelichting ontvangen, en dat hierin expliciet wordt opgenomen hoe deze middelen effectief zullen worden gebruikt voor de verhoging van de kwaliteit van de lerarenopleiding ten behoeve van de studenten. Voor ACOD kan dit laatste alleen maar door extra personeel aan te werven voor deze opleidingen om de bestaande werkdruk te verlichten (en dus niet louter voor het opvangen van nieuwe bijkomende taken) en om zo de feitelijk beschikbare tijd te vergroten die kan worden besteed aan het onderwijs in deze opleidingen, en in de continue verdere professionalisering van de lesgevers in deze opleidingen. ACOD verwacht dan ook dat dit expliciet en bindend wordt opgenomen in de genoemde engagementsverklaring.

ACOD gaat niet akkoord met het voorstel van de universiteitsbesturen om het in het voorontwerp voorgestelde verdelingsmechanisme voor de bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde te wijzigen en de sokkel te verminderen. Wij wensen niet dat hier wordt afgeweken van het reguliere sokkel-aandeel. De sokkel is belangrijk voor kleine instellingen, om de werkdruk ook bij hen te kunnen opvangen en om over een minimum aan middelen te beschikken voor het uitbouwen van een degelijke werking.

Met betrekking tot het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024, geeft **het VSOA Onderwijs een protocol van akkoord** en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken :

Het VSOA onderwijs wenst zijn appreciatie uit te drukken voor de extra middelen die met dit voorontwerp van decreet worden voorzien. Ze blijven evenwel ruim ontoereikend om de historische onderfinanciering te compenseren. Deze extra middelen zouden prioritair moeten ingezet worden om de werkdruk te verlagen.

We betreuren wel dat we nog geen zicht hebben op de engagementsverklaring betreffende de lerarenopleiding. We kunnen momenteel onmogelijk de impact inschatten op het personeel.

De Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (de Christelijke Onderwijscentrale COC en ACV-openbare diensten), vertegenwoordigd door:

Dhr. Jan SOONS, nationaal secretaris COC
Mevr. Ilse REMY, coördinator ACV-openbare diensten

gaat niet akkoord met het hierbij gevoegde **Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024.**

FCSOD geeft een protocol van NIET AKKOORD bij het programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

FCSOD waardeert de inspanningen die getoond zijn en kan waarderen dat er een financiële injectie is gedaan voor het Hoger Onderwijs.

Deze injectie is echter ontoereikend voor de effecten die het niet volgen van het financieringsdecreet teweeg hebben gebracht op personeel, besturen en studenten.

De 15 miljoen die voorzien wordt voor de lerarenopleidingen wordt door de Vlaamse Regering gekoppeld aan een engagementsverklaring. FCSOD is voorstander om hiermee een professionalisering van de bestaande lerarenopleidingen uit te werken zodat de kwaliteit gewaarborgd kan blijven. Het gebrek aan transparantie hierin en de onwetendheid wat de bestemming van deze middelen is, kunnen we weinig appreciëren.

Sinds 2008 heeft elke Vlaamse minister van onderwijs bespaard op het hoger onderwijs door het Financieringsdecreet NIET te volgen: indexeringsindexeringen werden niet of slechts gedeeltelijk toegekend, er werden lineaire besparingen doorgevoerd en de voorziene “kliks” (waarbij de financiering in lijn is met de studentenaantallen) werden niet gerespecteerd.

Zo heeft het Hoger Onderwijs de voorbije vijftien jaar ruim 667 miljoen euro verloren zien gaan.

Deze besparingen zorgden voor een gestage achteruitgang van de financiering terwijl het aantal studenten in het hoger onderwijs steeds toeneemt.

Concreet vertaalt zich dat in jobs die verloren gaan, het niet vervangen van collega's die vertrekken en zelfs door rechtstreekse ontslagen. De werklast voor de overblijvers stijgt, waardoor er steeds meer mensen langdurig uitvallen. Vele van de taken die worden opgelegd door de regelgeving behoren niet meer tot de kerntaak, het onderwijs.

Tegelijk besparen universiteiten en hogescholen ook op uitrusting, gebouwen, sociale voorzieningen en ondersteuning. Elk jaar vergroot de kloof tussen de beschikbare middelen en wat er nodig is om kwaliteitsvol onderwijs en onderzoek te kunnen realiseren.

FCSOD kan hierdoor principieel niet akkoord gaan met het programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024.

Vervolg protocol nr. **135** – VOC HO

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

VOORZITTER,

Getekend door: Hugo De Vreese (Signature)
Getekend op: 2023-10-13 17:02:23 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Hugo De Vreese Vlaamse
overheid

Getekend door: Alain Voessaert (Signature)
Getekend op: 2023-10-17 14:43:19 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Voessaert Alain Vlaamse
overheid

Getekend door: Ben Weyts (Signature)
Getekend op: 2023-10-19 08:47:23 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Weyts Ben Vlaamse
overheid

Ben WEYTS
Viceminister president van de Vlaamse regering
en Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,
Voorzitter VOC HO

LEDEN,

Jan JAMBON
Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, ICT en Facilitair Management

Vervolg protocol nr. **135** – VOC HOAFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:Voor de Algemene Centrale der Openbare
Diensten (ACOD):

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Getekend door: Marc Borremans (Signatu
Getekend op: 2023-10-13 16:20:58 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

Getekend door: Lorenzo Eecloo (Signatur
Getekend op: 2023-10-17 09:29:55 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten

Bart SOMERS
Viceminister-president van de Vlaamse
regering en Vlaams minister van Binnenlands
Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke
Kansen

Getekend door: Ilse Remy (Signature)
Getekend op: 2023-10-20 07:15:54 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar
Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs):

Getekend door: Wauter Leenkecht (Sign
Getekend op: 2023-10-17 10:32:39 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

Getekend door: Matthias Diependaele (Si
Getekend op: 2023-10-15 18:53:50 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed

PROTOCOL NR. 246
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN
IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:
– SECTORCOMITÉ X – ONDERWIJS (VLAAMSE GEMEENSCHAP);
– COMITÉ VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE
OVERHEIDSDIENSTEN – AFDELING 2 –
ONDERAFDELING VLAAMSE GEMEENSCHAP;
– OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITÉ
VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;
OP 10 OKTOBER 2023

SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 13/10/2023

PROTOCOL NR. 246 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE
GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";**
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 10/10/2023

over

het **Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Jan JAMBON, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, voorzitter SectX-C2
2. dhr. Ben WEYTS, Viceminister president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, voorzitter OOC
3. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – lid;
4. dhr. Bart SOMERS, Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen – lid,
5. dhr. Matthias DIEPENDAELE, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, lid

de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:**- het Katholiek Onderwijs Vlaanderen**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen
Dhr. Stefaan SAMAEY, directeur dienst personeel

- het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP), vertegenwoordigd door:

Dhr. Paul BUYCK, coördinator OKO

- het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Geert SPIESSENS, afdelingshoofd beleid en belangenbehartiging

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

- het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Koen BOUVE, pedagogisch begeleider

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:**- de Algemene Centrale der Openbare Diensten**, vertegenwoordigd door:

Mevr. Nancy LIBERT, algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- **de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Paul WILLEKENS, nationaal secretaris COC
Mevr. Hilde LAVRYSEN, adjunct-algemeen secretaris COV

- **het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024**

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van akkoord maar formuleert de volgende bedenkingen:

- Art. 60: extra-middelen ten behoeve van de asielproblematiek

Katholiek Onderwijs Vlaanderen uit zijn tevredenheid over de verlenging van deze asielmiddelen maar vraagt met aandrang om deze middelen te indexeren en op recurrente wijze op te nemen in de financiering. Door het huidige mechanisme leveren deze middelen geen financieringspunten op in het kader van de financiering van het vwo.

- Art. 65: extra middelen voor materiaalintensieve opleidingen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen is tevreden dat de extra middelen voor materiaalintensieve opleidingen in het secundair onderwijs op recurrente wijze worden ingeschreven. Gezien de noden in de centra voor volwassenonderwijs dezelfde zijn en de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wel in aanmerking komen, vragen wij een uitbreiding van het toepassingsgebied naar de centra voor volwassenonderwijs.

Het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers gaat akkoord met dit voorontwerp van decreet maar heeft een aantal bedenkingen.

OKO herhaalt haar vroegere opmerking wat het extra budget voor materiaalintensief studieaanbod betreft. OKO vindt het jammer dat materiaalintensieve structuuronderdelen uit het domein Maatschappij en Welzijn in de richting TSO/dubbele finaliteit zoals de richtingen Wellness en lifestyle én Wellness en schoonheid niet zijn meegerekend. Anderzijds apprecieert OKO het feit dat er vanaf nu sprake is van recurrente middelen, zodat studierichtingen die volgens de overheid als materiaalintensief aanbod gekenmerkt worden nu wat dat betreft een langeretermijnbeleid kunnen voeren.

Verder wijst OKO erop, dat ze de naamgeving voor het werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen ongelukkig gekozen vindt,

gezien de negatieve connotatie die deze benaming kan hebben bij het doelpubliek waarvoor dit overigens terecht ingezet werkingsbudget bedoeld is.

Het GO! geeft een protocol van akkoord aan het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024.

We waarderen het feit dat de overheid de bijkomende middelen voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs structureel maakt, maar willen tegelijkertijd ook een lans breken voor de materiaalintensieve opleidingen in het volwassenenonderwijs, waarvoor er geen bijkomende middelen voorzien worden.

We betreuren wel dat de bijkomende middelen voor de asielproblematiek in het volwassenenonderwijs wederom niet geïndexeerd worden en moeten helaas vaststellen dat dit aanvullende middelen blijven, die de CVO al sinds 2016 toegekend krijgen. De asielmiddelen zouden geen aanvullende middelen meer moeten zijn, maar structureel verankerd moeten worden in de werkingsmiddelen van de CVO.

OVSG geeft een protocol van akkoord bij het ontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

OVSG drukt zijn waardering uit voor het extra werkingsbudget voor offensief Nederlands en voor de autonomie die aan de scholen wordt gelaten om het in te zetten. Evenwel kan de vraag gesteld wat het criterium is voor het bepaalde van de drempel van 50 %. Niet alleen scholen met de helft aan leerlingen niet thuistaal Nederlands vergen bijzondere inspanningen, ook scholen met een substantiële minderheid staan voor die uitdagingen. 33 % zou ervoor gezorgd hebben de middelen evenwichtiger gespreid worden. Tevens vraagt OVSG indexatie van de middelen.

OVSG apprecieert voorts dat het extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs nu recurrent wordt. Niettemin valt het te betreuren dat zowel het deeltijds kunstonderwijs als het volwassenenonderwijs vergeten wordt, terwijl de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wel in aanmerking komen. De Vlaamse Regering erkent hiermee feitelijk dat alle beroepsgerichte opleidingen met praktijklessen dezelfde noden hebben.

Dat het lerarenplatform nu structureel wordt, valt enkel te waarderen. Het is een hopelijk één van de vele maatregelen die genomen moeten worden die de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep zal vergroten.

Hoewel de Vlaamse Regering extra budget injecteert in onderwijs, verzacht dat niet de forse besparingen die dit beleidsdomein in de voorgaande jaren heeft moeten ondergaan. Nog steeds wordt er technisch gezien bespaard door de niet-indexering van werkingsmiddelen in het secundair onderwijs. Toch is OVSG tevreden dat de Vlaamse Regering extra budget vrijmaakt.

ACOD Onderwijs geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024

ACOD Onderwijs heeft in de septemberverklaring van de Vlaamse Regering vernomen dat de anciënniteit van de zij-instromers wordt opgetrokken van 10 jaar naar 15 jaar. Wij vinden in dit programmadecreet hier niets over terug en vragen ons af met welke middelen deze maatregel zal gefinancierd worden.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 57 58 en 59

ACOD Onderwijs vindt dat middelen die kunnen dienen voor het aanstellen van personeel, via omkadering en niet via werkingsmiddelen moet worden toegekend. Wij lezen in de MVT dat deze middelen ook kunnen ingezet worden voor buitenschoolse lessen. ACOD Onderwijs wil dat deze middelen vooral gebruikt worden om het Nederlands te versterken binnen de reguliere schooluren.

Artikel 63 64

ACOD Onderwijs stelt vast dat de Vlaamse Regering het belangrijk vindt om middelen te voorzien voor een stichting Canon van Vlaanderen. De doelstellingen zijn duidelijk, het bedrag van financiering zal afhangen van de beschikbare begrotingskredieten m.a.w. de mate waarin de doelstellingen kunnen bereikt worden zal afhangen van de beschikbare middelen. Misschien dan toch geen prioriteit?

Artikel 65

ACOD Onderwijs is tevreden dat er recurrente werkingsmiddelen worden voorzien voor het materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs. Wij vragen om deze inspanning ook te doen voor het volwassenenonderwijs want ook zij hebben te kampen met hogere kosten in dergelijke opleidingen. Of is het volwassenenonderwijs met zijn tweedekansonderwijs ook geen prioriteit meer omdat de beschikbare begrotingskredieten op “zijn Canons” gezegd op zullen zijn?

Artikel 70 71

ACOD Onderwijs vindt het zeer goed dat de lerarenplatformen in het basisonderwijs nu structureel worden ingeschreven. Wij stellen ook met tevredenheid vast dat een positieve feedback van de sociale partners wordt opgepikt als een volwaardige evaluatie.

COC geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024.

COC apprecieert dat de Vlaamse regering een aantal substantiële bedragen in het Vlaams onderwijs injecteert en daarmee diverse noden en uitdagingen waarmee het onderwijs kampt, tracht te lenigen. COC maakt wel een aantal opmerkingen bij sommige artikels van het programmadecreet:

Artikel 59

COC stelt vast dat de Vlaamse regering almaar vaker percentages hanteert vanaf dewelke bepaalde maatregelen gelden. Hiernaar gevraagd tijdens de onderhandelingen blijkt er geen wetenschappelijke onderbouwing voor deze percentages te zijn. Het lijkt dan ook moeilijk om deze maatregel objectief te verantwoorden aan scholen en centra die net niet de 50% halen.

COC waarschuwt ook voor mogelijk contraproductieve elementen in deze regelgeving die sommige scholen misschien net aanmoedigt om leerlingen met thuistaal niet-Nederlands in te schrijven tot het niveau van 50%.

COC leest in de memorie van toelichting dat de scholen en centra deze middelen volgens de eigen noden en keuzes kunnen inzetten. COC vindt het een bedenkelijke evolutie dat hiermee bijkomend niet-statutair personeel kan worden aangeworven: de Vlaamse scholen trekken almaar vaker niet of onvoldoende gekwalificeerd personeel aan en dit is een grote bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs in Vlaanderen.

Artikelen 63 en 64

COC vraagt zich af waarom de Vlaamse overheid kiest voor de rechtspersoon van een stichting en niet voor een vereniging (zonder winstoogmerk). Bij de oprichting van een Stichting wordt een vermogen afgezonderd, waarmee vervolgens het bestuursorgaan aan de slag gaat, volgens de doelstellingen die de stichter heeft opgesteld. Gelet op het feit dat in artikel 64 geen sprake is van een beginvermogen, maar wel van een jaarlijkse subsidie die de Vlaamse regering ter beschikking stelt, lijkt ons de rechtspersoon van een vereniging meer aangewezen.

COV geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024. COV apprecieert dat de Vlaamse regering middels dit programmadecreet een financiële injectie doet die tegemoet komt aan enkele belangrijke noden in het basisonderwijs.

Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Beheersing van de Nederlandse taal is enorm belangrijk. Taal heb je nodig om te denken, je mening te geven, te begrijpen en begrepen te worden. Daarom is het goed dat de Vlaamse Regering een extra budget voorziet om de Nederlandse taal te bevorderen voor alle scholen die in de voorbije 3 schooljaren minstens meer dan gemiddeld leerlingen in het lager onderwijs hebben die als thuistaal niet-Nederlands hebben. Hierbij formuleren wij twee bedenkingen :

- COV is principieel niet akkoord dat deze middelen volledig als werkingsbudget worden toegekend. Steeds vaker wordt het mogelijk gemaakt om personeelsleden op het werkingsbudget aan te werven. Op die manier wordt personeel met een tijdelijk contract aangesteld zonder alle waarborgen van de rechtspositieregeling te kunnen genieten. Dit is geen goede evolutie. Wij vragen om deze extra middelen alsnog op de gebruikelijke wijze met reguliere omkaderingsmiddelen toe te kennen.
- Basisonderwijs is in zijn totaliteit te weinig omkaderd. Elke bijkomende uitdaging zet de werking van de school en zijn personeel verder onder druk. COV blijft ijveren voor een stevige basisomkadering in Basisonderwijs. Het COV vraagt zich op basis van welke argumenten de Vlaamse Regering het percentage voor de verdeling van deze middelen heeft bepaald. COV erkent dat scholen met veel leerlingen die niet het Nederlands als thuistaal hebben extra ondersteuning nodig hebben om dit op te vangen. Zij worden geconfronteerd met een meergelaagde problematiek. Toch zijn er sterke signalen vanuit het onderwijsveld dat scholen met minder leerlingen die niet het Nederlands hebben als thuistaal ook nood hebben aan extra ondersteuning om deze diversiteit aan te pakken. Aan de basis voor deze vraag ligt de algemene krappe omkadering in het basisonderwijs.

Met welke middelen moeten zij deze steeds groter wordende problematiek aanpakken? Bijkomende versterking is ook in deze scholen broodnodig.

Het COV wil een bemerking maken op het taalgebruik dat de Vlaamse Regering meer en meer hanteert. Extra werkingsbudget voor *een offensief Nederlands* voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen. Het lijkt wel of scholen 'aanvallend' moeten optreden tegen leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen. Het versterkt een algemene negatieve framing. "Extra werkingsbudget om het gebruik van de Nederlandse taal te bevorderen" betekent net hetzelfde en duidt op groei en uitdaging voor de scholen.

Verlenging lerarenplatform

COV is uitermate tevreden dat het lerarenplatform positief werd geëvalueerd en zonder einddatum wordt verlengd. Het is een duurzame beslissing. Het lerarenplatform heeft inderdaad zijn nut bewezen. Voor COV is het lerarenplatform een goede manier om het lerarentekort tegen te gaan. Het biedt de startende leraren werk- en inkomenszekerheid bij het begin van hun loopbaan. Zo zijn ze minder geneigd om het lerarenberoep vroegtijdig te verlaten. Het lerarenplatform biedt het schoolbeleid een manier om snel afwezigheden binnen het team op te lossen wat een win-win voor school en personeel betekent. Nu het lerarenplatform ingeburgerd is en de kinderziekten eruit zijn vragen wij de Vlaamse Regering een uitbreiding van de uren te overwegen. Dit zou de basisscholen meer slagkracht en ademruimte bieden in de strijd tegen het lerarentekort.

Met betrekking tot het *Voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024*, geeft VSOA Onderwijs een protocol van akkoord en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

VSOA Onderwijs wenst zijn appreciatie uit te drukken voor de extra middelen die met dit voorontwerp van decreet worden voorzien.

Vervolg protocol nr. **246** - SectX+C2+OOC

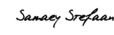
Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Getekend door: Christiaan Smits (Signature)
Getekend op: 2023-10-15 10:50:43 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheidGetekend door: Stefaan Samaey (Signature)
Getekend op: 2023-10-16 08:48:35 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheid

Jan JAMBON
Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, ICT en Facilitair Management
Voorzitter SectX en C2
Ondervoorzitter OOC

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie,
VOOP)Getekend door: Paul Buyck (Signature)
Getekend op: 2023-10-14 14:58:50 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheidVoor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:Getekend door: Geert Spiessens (Signature)
Getekend op: 2023-10-16 08:54:57 +02:0
Reden: Ik keur dit document goedGetekend door: Ben Weyts (Signature)
Getekend op: 2023-10-19 08:45:52 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheid

Ben WEYTS
Viceminister president van de Vlaamse regering
en Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,
Voorzitter OOC
Ondervoorzitter SectX en C2

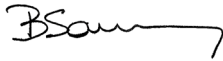
Voor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:Getekend door: Bruno Sagaert (Signature)
Getekend op: 2023-10-15 09:17:36 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheid

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

Getekend door: Koen Bouve (Signature)
Getekend op: 2023-10-13 16:02:26 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed Vlaamse
overheid

Vervolg protocol nr. **246** - SectX+C2+OOC

LEDEN,

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

Bart SOMERS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenlands
Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke
Kansen

Getekend door: Jean-Luc Barbery (Signature)
Getekend op: 2023-10-17 13:36:50 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

Getekend door: Nancy Libert (Signature)
Getekend op: 2023-10-13 18:26:16 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

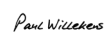
  Vlaamse
overheid

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

Getekend door: Paul Willekens (Signature)
Getekend op: 2023-10-16 11:28:14 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

Getekend door: Hilde Lavrysen (Signature)
Getekend op: 2023-10-16 17:06:02 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2023-10-15 18:51:51 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

Getekend door: Pascal Claessens (Signature)
Getekend op: 2023-10-14 09:55:29 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewest- en gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling 1. Opheffing Fonds voor de Waarborgregeling

Art. 2. §1. Het Fonds voor de Waarborgregeling van de nv Waarborgbeheer, opgericht bij artikel 20 van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014, wordt opgeheven. De saldi beschikbaar op 31 december 2023 op basisallocatie 1EC226 (verliesfinanciering) van het begrotingsartikel EC0-1ECB4BA-WT worden gedesaffecteerd naar de algemene middelen.

§2. In het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 wordt artikel 20 opgeheven.

Hoofdstuk 3. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Ontvangsten vanuit het Minafonds en uitgaven in het kader van het preventief gezondheidsbeleid naar aanleiding van de Saneringsovereenkomst Vlaamse Regering – 3M van 6 juli 2022

Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 juni 2020, wordt een paragraaf 2/12 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/12. Het Fonds wordt gespijsd met middelen van het Minafonds die het Minafonds heeft ontvangen conform artikel 3 van de Saneringsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering enerzijds en 3M Belgium van 6 juli 2022."

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 4. In artikel 80, §2, eerste lid, van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt het bedrag "135 euro" vervangen door het bedrag "140 euro".

Afdeling 3. Wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Art. 5. In artikel 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012, 15 juli 2016, 23 maart 2018 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang kan bovenop de subsidie, vermeld in artikel 7, een subsidie ontvangen van het agentschap voor de realisatie van kinderopvang waarvoor de gezinnen betalen op basis van het inkomen, en voor de realisatie van voorrang bij de toegang tot de kinderopvang voor gezinnen waarvoor kinderopvang noodzakelijk is om te werken of om een opleiding met het oog op werk te volgen.

Bij de voorrang, vermeld in het eerste lid, geeft de organisator absolute voorrang aan:

- 1° gezinnen die minstens 4/5de werken, of een 4/5de dagopleiding met het oog op werk volgen;
- 2° broertjes of zusjes van kinderen die op hetzelfde moment reeds gebruiken van dezelfde kinderopvang;
- 3° pleegkinderen als bedoeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, in het gezin en die in aanmerking komen voor kinderopvang als bedoeld in artikel 2, 2°.

De financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang van een pleegkind als vermeld in het tweede lid, 3°, of van een kind van een minderjarige tienermoeder, stemt overeen met het laagst mogelijke inkomenstarief, onafhankelijk van het inkomen van het pleeggezin of van het gezin van de minderjarige.

De organisator kan afwijken op de voorrang, vermeld in het eerste lid, ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie, in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin.”;

2° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

“2° de nadere regels voor de voorrangscriteria en de wijze waarop ze formeel zullen worden vastgesteld.”;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt punt 3° opgeheven.

Hoofdstuk 4. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Afdeling 1. Wijziging aan het Fonds voor interbestuurlijke digitalisering lokale overheden, opgericht bij artikel 21 van het programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022

Art. 6. Aan paragraaf 2 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“9° de terugvorderingen van subsidies in het kader van interbestuurlijke digitalisering voor lokale overheden waarbij werkzaamheden ter ondersteuning en uitvoering van een project door de administratie worden uitgevoerd.”.

Afdeling 2. Opheffing Fonds Administratieve Toeristische Boeten

Art. 7. In het decreet van 21 december 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt hoofdstuk 15, dat bestaat uit artikel 57, opgeheven.

De middelen van het fonds worden gedesaffecteerd ten gunste van de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

Afdeling 3. Toewijzing van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. 8. In afwijking van alle andersluidende bepalingen wordt aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap toegewezen, de helft van de opbrengsten uit de vervreemding van de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Het eerste lid is niet van toepassing op de opbrengsten uit de vervreemding van de gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap onroerende domeingoederen die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf. Deze opbrengsten worden overeenkomstig artikel 19, §2, eerste lid, van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991 integraal toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen als de budgettaire weerslag van de vervreemding niet meer dan 10.000.000 euro bedraagt.

Als de budgettaire weerslag meer dan 10.000.000 euro bedraagt, worden de opbrengsten uit de vervreemding van de gebouwen en aanhorigheden bestemd voor de huisvesting van de diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap van de onroerende domeingoederen die beheerd worden door het agentschap Facilitair Bedrijf integraal toegewezen aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

Het eerste lid is tevens niet van toepassing op de opbrengsten uit de vervreemding van onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest zonder beheerder waar het agentschap Facilitair Bedrijf in de authentieke akte optreedt als beherende instantie. Deze opbrengsten worden toegewezen aan het Fonds Onroerende Goederen.

Hoofdstuk 5. Mobiliteit en Openbare Werken

Afdeling 1. Opheffing van de dienst met afzonderlijk beheer Vlaams Infrastructuurfonds (VIF)

Art. 9. In het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden artikel 57 tot en met 60 opgeheven.

Art. 10. In artikel 16.5.1, §2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juni 2018, worden de woorden "Vlaams Infrastructuurfonds" vervangen door de woorden "Vlaamse Gewest".

Art. 11. In artikel 2 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, gewijzigd bij de decreten van 7 juli 2017, 18 december 2020 en 31 maart 2023, wordt punt 7° opgeheven.

Art. 12. In artikel 15 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden de woorden “als bijdrage tot financiering van het Vlaams Infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “aan het Vlaamse Gewest”;
- 2° in het vijfde lid worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 13. In artikel 17, §6, tweede lid, van hetzelfde decreet, worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 14. In artikel 19 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” telkens vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 15. In artikel 110, vijfde lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 worden de woorden “Vlaams Infrastructuurfonds” vervangen door de woorden “Vlaamse Gewest”.

Art. 16. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 september 1992 betreffende het financieel en materieel beheer van de Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer Vlaams Infrastructuurfonds, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2012, wordt opgeheven.

Art. 17. In artikel 1, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt punt 6° opgeheven;
- 2° het tweede lid wordt opgeheven.

Afdeling 2. Kilometerheffing – Aanmoediging emissievrij vrachtvervoer

Art. 18. Aan artikel 1.1.0.0.2, vijfde lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° emissievrij voertuig: een voertuig dat beantwoordt aan de voorwaarden als bepaald in artikel 3, lid 11, van verordening (EU) 2019/1242 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van CO₂-emissienormen voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 595/2009 en (EU) 2018/956 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 96/53/EG van de Raad.”.

Art. 19. In artikel 2.4.4.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, vervangen bij het decreet van 3 juli 2015, wordt het laatste lid, toegevoegd bij het decreet van 23 december 2016, vervangen door wat volgt:

"Emissievrije voertuigen met een maximaal toegestane totaalgewicht (MTT) lager dan of gelijk aan 4,25 ton zijn vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029 vrijgesteld van de verplichting om de kilometerheffing te betalen.

Voor de overige emissievrije voertuigen, andere dan deze vermeld in het vorige lid, is de toeslag Ex tot en met 31 december 2029 gelijk aan nul. Het overige gedeelte van de kilometerheffing wordt voor deze voertuigen verminderd met:

- 100% vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025;
- 80% vanaf 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026;
- 60% vanaf 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027;
- 40% vanaf 1 januari 2028 tot en met 31 december 2028;
- 20% vanaf 1 januari 2029 tot en met 31 december 2029."

Afdeling 3. Wijziging van bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, met uitbreiding van het wegennet waarop een effectieve kilometerheffing voor het vrachtvervoer van toepassing is

Art. 20. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wordt bijlage 2, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2018, vervangen door wat volgt:

"BIJLAGE 2. (01/01/2024- ...)

De wegen die onder een wegtype als vermeld in artikel 2.4.4.0.2, 3°, vallen zijn de volgende, voor zover ze zich situeren op het grondgebied van het Vlaamse Gewest:

1) Autosnelwegen, inclusief bretelwegen, autosnelwegenringen en op- en afritten:

Autosnelwegen:

A1	E19	Brussel-Mechelen-Antwerpen-grens NL (Breda)
A2	E314	Leuven-Lummen-grens NL (Heerlen)
A3	E40	Brussel-Leuven-grens Wallonië (Luik)
A4	E411	Brussel-grens Wallonië (Namen)
A7	E19	Brussel (R0)-grens Wallonië (Bergen)
A8	E429	Halle (Ring om Halle inclusief N203a)-grens Wallonië (Doornik)
A10	E40	Brussel-Gent-Brugge-Oostende
A11		Brugge (N31)-Knokke-Heist (N49) – Zelzate-Antwerpen
A12		Brussel-Boom-Antwerpen-grens NL (Bergen-op-Zoom)
A13	E313	Antwerpen-Hasselt-grens Wallonië (Luik)
A14	E17	Antwerpen-Gent-Grens FR (Lille)
A17	E403	Brugge-Kortrijk-grens Wallonië (Doornik)
A18	E40	Jabbeke-Veurne-grens FR (Duinkerken)
A19		Kortrijk-Ieper
A21	E34	Antwerpen (Ranst)-grens NL (Eindhoven)
A25	E25	Luik (Wallonië)-Maastricht (NL) thv Voeren (op- en afritten-complex N602)
A112	(N186)	Antwerpen/Jan de Voslei
A201		Brussel-Zaventem

Autosnelwegringen:

R0		Ring om Brussel
R1		Ring om Antwerpen
R2		Ring om Antwerpen, excl. Liefkenshoektunnel (van op/afrit 11 Waaslandhaven-Noord tot N101)
R4		Ring om Gent
R8		Ring om Kortrijk

2) Overige gewestwegen met een tarief hoger dan nul eurocent:

N1		Brussel–Antwerpen–grens NL (Breda)
N2		Brussel–Hasselt–grens NL (Maastricht)
N3		Brussel–grens Wallonië (Luik)
N4		Brussel–grens Wallonië (Namen)
N5		Brussel–grens Wallonië (Charleroi)
N6		Brussel–grens Wallonië (Bergen)
N7		Halle–grens Wallonië (Doornik)
N8		Brussel–Ninove–Oudenaarde–Kortrijk–Ieper–Koksijde
N9		Brussel–Gent–Brugge–Oostende
N10		Mortsel–Diest
N12		Antwerpen – (kruising met) R13 Turnhout
N13		Lier – (kruising met) E313 Herentals-West
N14		Mechelen (kruising met R6) – grens NL (met uitzondering van zone binnen R16 Lier)
N15		Mechelen – N19
N16		Vanaf A14 (E17)–Mechelen
N19		Tussen A13 (E313) en A21 (E34)
N19g		N19 (Kasterlee)–R14 (Geel)
N20		Hasselt–grens Wallonië (Luik)
N28		N6 (Halle) – N8 (Ninove)
N31	(E403)	Brugge–Zeebrugge
N32		Brugge – grens FR
N34		Hendrik van Minderhoutstraat (Zeebrugge) – N31
N34a		Kustlaan (Zeebrugge) tussen Hendrik van Minderhoutstraat en Zeegeulstraat
N34f		Slijkensesteenweg (Oostende)
N34i		Zeesluisstraat (Zeebrugge)
N35		Deinze–N37 (Tielt)
N35		Pittem (de kruising met N50)–(de kruising met) N330
N36		Van R32 (Roeselare) tot N35 (Zarren) en van A14 (E17) tot N8 (Avelgem)
N37		Aalter (E40) – Roeselare (R32)
N38		A19 – grens FR
N42		Vanaf (de kruising met) N8–grens met Wallonië
N43		Vanaf (de kruising met) R8–(de kruising met) R4
N44		Aalter–Maldegem
N47		N9–A14 (E17)
N49	(E34)	Antwerpen–Zelzate–Maldegem–Knokke (Knokke-Heist)

N50		Brugge–Ingelmunster–Kortrijk–grens Wallonië (Bergen)
N58		Van grens Wallonië tot A14 (E17) en van A19 tot grens Wallonië
N60		Gent–Oudenaarde–Ronse–grens Wallonië (Leuze)
N70		Gent–Antwerpen
N71		R14 – N74
N73		Heppen N78 (Kinrooi)
N74		N715 – grens NL
N75		A2 (E314) – N78 (Dilsen-Stokkem)
N76		N20 (Kortesseem) – N71 (Hamont-Achel)
N80		Hasselt–grens Wallonië (Namen)
N101		A12 – R2 – N180 (Noorderlaan)
N101a		Oudendijkweg (incl. Oudendijkbrug en Frederik-Hendrikbrug)
N101b		Kruisschansweg
N111		N180 (Noorderlaan) – A12
N180		N101 (Scheldelaan) – N111
N186		Antwerpen (Jan de Voslei)
N223		N2 (Tielt-Winge) – N3 (Tienen)
N320		N358 – N9
N320a		N320 – N9
N350		N34 – A11
N358		N320 – N9
N376		N49 (Knokke-Heist) – grens NL
N382		N36 (Anzegem) – A14 (E17)
N424		N456 – R4 Oost
N450		A11 (E34)–Melseledijk nr 68
N456		N424 – R4 West
N458		N456 – Langerbrugge-Eiland
N474		Van Langerbrugge-Eiland tot Vasco da Gamalaan en van Terdonkkaai tot A11 (E34)
N713		N71 – N712b
N715		A2 (E314) – N74 (Lommel)
N722		Vanaf N80 (Hasselt) tot N718 (St-Truiden)
R14		Ring om Geel
R31		Ring om Oostende (deel tussen A10 en N9)
R32		Ring om Roeselare (deel tussen A17 (E403) en de N37)
R33		Ring om Poperinge tussen beide delen van N38

”.

Afdeling 4. Aanpassing drempelbedrag verkeersveiligheidsfonds

Art. 21. In artikel 42 van het decreet van 3 juli 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Het fonds wordt gespijsd door de volgende ontvangsten:

- 1° de bijdragen van de instellingen belast met de controle van de in het verkeer gebrachte voertuigen zoals opgenomen in artikel 1, §1, derde lid, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, in de mate dat deze jaarlijkse ontvangsten het bedrag van 5.539.000 euro overschrijden;

- 2° de jaarlijkse ontvangsten vanaf 1 januari 2018 uit de onmiddellijke inningen, de minnelijke schikkingen en de strafrechtelijke boeten die verband houden met de inbreuken op de reglementering inzake verkeersveiligheid, die krachtens artikel 6, §1, XII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoort, enerzijds tot en met het bedrag van 17.386.000 euro en anderzijds alle jaarlijkse ontvangsten in de mate dat die het bedrag van 161.243.000 euro overschrijden;
- 3° de bijdrage en overschotten, bedoeld in artikel 8 en 9 van het decreet van 8 juli 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2016;
- 4° de middelen voortvloeiend uit de activa van het Fonds voor Voorziening en van Openbaar Nut voor de Inspectie van Automobielen, afgekort FIA, vereniging zonder winstoogmerk, opgericht op 7 juli 1970.”.

Hoofdstuk 6. Omgeving

Afdeling 1. Financiering van de harmonisering van de sociale huurprijsberekening en financiering van betaalbare studentenhuisvesting

Art. 22. In artikel 1.3, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, gewijzigd bij de decreten van 9 juli 2021, 3 juni 2022 en 10 februari 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° er wordt een punt 4°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“4°/1 betaalbare studentenkamer: een kamer die gerealiseerd wordt door een woonmaatschappij en die wordt verhuurd door een hogeronderwijsinstelling of een lokaal bestuur volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 4.42/2;”;

- 2° er wordt een punt 20°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“20°/1 hogeronderwijsinstelling: universiteit en hogeschool als vermeld in artikel II.2 en II.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;”.

Art. 23. In artikel 2.22, §1, van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het vierde lid, 3°, wordt tussen de zinsnede “in 1°” en de woorden “en voor de” de zinsnede “en 4°” ingevoegd;

- 2° aan het vierde lid wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° voor de verrichtingen die bedoeld zijn om betaalbare studentenkamers ter beschikking te stellen.”.

Art. 24. In artikel 4.1/1, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2021 en gewijzigd bij het decreet van 3 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“Als een initiatiefnemer als vermeld in artikel 4.13 zakelijke rechten afstaat op een sociale huurwoning, een betaalbare studentenkamer of een geconventioneerde huurwoning, herinvesteert hij de venale waarde van de sociale huurwoning, een betaalbare studentenkamer of de geconventioneerde huurwoning in de sociale huisvestingssector. Als een initiatiefnemer als vermeld in artikel

4.13 een sociale huurwoning, met uitzondering van de ingehuurde woningen, vermeld in artikel 4.40, 4°, niet langer verhuurt volgens boek 6, herinvesteert hij de venale waarde van de sociale huurwoning in de sociale huisvestingssector, tenzij de woning leegstaat in afwachting van renovatie of sloop of aangevend wordt als betaalbare studentenkamer. Als een woonmaatschappij een betaalbare studentenkamer niet langer verhuurt, herinvesteert ze de venale waarde van de betaalbare studentenkamer in de sociale huisvestingssector, tenzij de studentenkamer leegstaat in afwachting van renovatie of verhuurd wordt volgens boek 6.”;

2° in het tweede lid worden tussen de zinsnede “boek 6” en de zinsnede “. De Vlaamse Regering” de woorden “of vanaf de dag waarop hij de geconventioneerde huurwoning of de betaalbare studentenkamer niet langer verhuurt volgens dit decreet” ingevoegd;

3° in het derde lid wordt tussen de eerste en de tweede zin een zin ingevoegd, die luidt als volgt:

“De woonmaatschappij die beslist om een betaalbare studentenkamer die gefinancierd is met subsidies of gesubsidieerde leningen niet langer te verhuren volgens dit decreet, op een ogenblik dat de verbintenissentermijn nog niet is verstreken, is, in afwijking van de geldende subsidieregelingen, niet gehouden tot terugbetaling van de subsidies die werden verleend voor die studentenkamer als aan de herinvesteringsverplichting, vermeld in het eerste lid, is voldaan.”.

Art. 25. Aan artikel 4.17, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, vervangen bij het decreet van 3 juni 2022 en gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, worden een punt 7° en 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° het solidariseringsfonds, vermeld in artikel 4.46/1/1, beheren;

8° de toekenning van renteloze leningen aan hogeronderwijsinstellingen voor de realisatie van betaalbare studentenhuysvesting, onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.”.

Art. 26. In artikel 4.24 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 9 juli 2021, 3 juni 2022 en 21 april 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin worden tussen de woorden “geconventioneerde huurwoningen” en de woorden “of de realisatie” de woorden “of betaalbare studentenkamers of -huysvesting” ingevoegd;

2° in punt 1° wordt de zinsnede “en voor de verwerving van onroerende goederen, of” vervangen door de zinsnede “of betaalbare studentenkamers en -huysvesting, of die”;

3° aan punt 8° wordt de zinsnede “, en in het kader van de realisatie van betaalbare studentenhuysvesting, aan hogeronderwijsinstellingen” toegevoegd.

Art. 27. In artikel 4.42, §1, tweede lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 april 2023, wordt tussen de woorden “geconventioneerde huurwoningen” en de woorden “en haar taken” de zinsnede “, het aanbod van betaalbare studentenkamers” ingevoegd.

Art. 28. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, wordt een artikel 4.42/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.42/2. De woonmaatschappij kan ten belope van ten hoogste 5 procent van haar jaarlijkse investeringsvolume een aanbod van betaalbare studentenkamers realiseren. De Vlaamse Regering bepaalt de berekeningswijze.

De Vlaamse Regering kan inschrijvingsvoorwaarden bepalen. Een betaalbare studentenkamer wordt toegewezen door het beslissingsorgaan van de hogeronderwijsinstelling of een lokaal bestuur volgens de voorrangs- en toewijzingsregels die de Vlaamse Regering vaststelt.

De Vlaamse Regering kan de wijze van huurprijsberekening van zowel hoofd- als onderhuurovereenkomst vaststellen.

De Vlaamse Regering kan typehuurovereenkomsten vaststellen voor de hoofd- en onderhuurovereenkomst. Van de typehuurovereenkomsten kan alleen worden afgeweken in de gevallen die de Vlaamse Regering bepaalt.

Binnen de perken van de kredieten die daarvoor op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, kan de Vlaamse Regering, onder de voorwaarden die ze bepaalt, subsidies verlenen aan woonmaatschappijen voor de opdracht, vermeld in dit artikel.

De Vlaamse Regering kan, afhankelijk van de kredieten die daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven, een subsidie verlenen voor de aanleg of de aanpassing van infrastructuur, vermeld in artikel 5.23, in het kader van de realisatie van betaalbare studentenkamers. De Vlaamse Regering legt de voorwaarden vast waaronder ze de subsidie verleent."

Art. 29. In dezelfde codex wordt een artikel 4.46/1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.46/1/1. De Vlaamse Regering bepaalt onder welke voorwaarden een woonmaatschappij die woningen inhuurt en verhuurt overeenkomstig haar opdracht, vermeld in artikel 4.40, 4°, een toelage kan ontvangen van het Solidariseringsfonds.

Het Solidariseringsfonds, vermeld in het eerste lid, wordt gefinancierd door bijdragen van de woonmaatschappij gebaseerd op de huurinkomsten van sociale huurwoningen die de woonmaatschappij verhuurt overeenkomstig haar opdracht, vermeld in artikel 4.40, 1°.

De Vlaamse Regering bepaalt de berekeningswijze van de bijdragen van de woonmaatschappij aan het Solidariseringsfonds, de manier waarop de financiële middelen uit het Solidariseringsfonds omgezet worden in een toelage aan de woonmaatschappijen en regelt de werkwijze van het Solidariseringsfonds."

Art. 30. In artikel 4.48, eerste lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 9 juli 2021 en gewijzigd bij de decreten van 3 juni 2022 en 21 april 2023, wordt tussen de zinsnede "1° tot en met 3°," en de zinsnede "4.43" de zinsnede "4.42/2," ingevoegd.

Art. 31. In artikel 5.21 van dezelfde codex wordt tussen de woorden "sociale huurwoningen" en de woorden "in staat te stellen" de woorden "en betaalbare studentenkamers" ingevoegd.

Art. 32. In artikel 5.32, eerste lid, van dezelfde codex worden de woorden "die passen in de verhuring van sociale huurwoningen" vervangen door de woorden "betaalbare studentenkamers".

Art. 33. In artikel 5.33 van dezelfde codex worden tussen de woorden “sociale huurwoningen” en de woorden “in staat te stellen” de woorden “en betaalbare studentenkamers” ingevoegd.

Afdeling 2. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – Krengfinanciering

Art. 34. In artikel 33 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen wordt paragraaf 4 vervangen door wat volgt:

“§4. De Vlaamse Regering kan het maximumtarief per prestatie bepalen voor de ophaling en verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren. Met het oog op het bepalen van het maximumtarief per prestatie, voert de minister, bevoegd voor omgeving, jaarlijks een audit uit van de boekhouding van de geregistreerde inzamelaars die instaan voor de inzameling en verwerking van kadavers van landbouwhuisdieren.”.

Afdeling 3. Decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 – Asbestafbouwbeleid

Art. 35. Artikel 19, eerste lid, 3°, van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, wordt vervangen door wat volgt:

“3° het vrijwillig en ambtshalve wegnemen, inzamelen, vervoeren en verwerken van materialen;”.

Afdeling 4. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Art. 36. In artikel 4.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 en gewijzigd bij het decreet van 21 oktober 2022, wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3°/1 circulair afvalwater: afvalwater als vermeld in artikel 1.1.2 van titel II van het VLAREM, dat hergebruikt kan worden door een andere heffingsplichtige voor de activiteiten, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is ingevoegd;”.

Art. 37. In artikel 4.2.1.1.2 van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede “per as aangevoerde afvalwaters,” en de woorden “slibs afkomstig van openbare rioolwaterzuiveringsinstallaties” de zinsnede “retentaatstromen zoals bedoeld in artikel 4.2.2.4.1, §1, vierde lid,” ingevoegd.

Art. 38. Artikel 4.2.1.1.8 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.2.1.1.8. De openbare brandweerdiensten die deel uitmaken van de operationele diensten van de civiele veiligheid, bedoeld in artikel 2, §1, 1°, van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, worden vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging voor het volume grondwater, hemelwater, oppervlaktewater, circulair afvalwater of ander water waarmee zij de brandweerwagens vullen en dat wordt gebruikt voor de hun wettelijk toegewezen opdrachten.”.

Art. 39. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 mei 2023, wordt een artikel 4.2.1.1.9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.2.1.1.9. De Vlaamse Milieumaatschappij is belast met de vestiging, inning en invordering van de heffing waterverontreiniging.

De ambtenaren die daartoe bevoegd zijn, worden voorzien van een legitimatiebewijs dat ondertekend is door de leidend ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij.”

Art. 40. In artikel 4.2.2.1.1, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

- “3° de heffingsplichtigen, bedoeld in artikel 4.2.2.2.1, waarvan de inrichting volgens het zoneringsplan bedoeld in artikel 10.2.3, §1, 20°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, geldig op 1 januari van het heffingsjaar, gelegen is:
- a) in het individueel of collectief te optimaliseren buitengebied;
 - b) in het centraal, collectief geoptimaliseerd of collectief te optimaliseren buitengebied, waarbij conform artikel 6.2.2.1.2, §1, van titel II van het VLAREM wordt afgeweken van de aansluitplicht op openbare riolering.”

Art. 41. In artikel 4.2.2.1.4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “en dit op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar” opgeheven;
- 2° in paragraaf 1, derde lid, wordt de zinsnede “op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar” opgeheven;
- 3° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zinsnede “bij de aangifte bedoeld in artikel 4.2.4.1, §1, een dossier voegen” vervangen door de woorden “een dossier bezorgen aan de Vlaamse Milieumaatschappij”;
- 4° in paragraaf 3 wordt het eerste lid opgeheven;
- 5° in de bestaande paragraaf 3, tweede lid, die paragraaf 3, eerste lid, wordt, wordt de zinsnede “, per e-mail of per fax” vervangen door de woorden “of via e-mail”;
- 6° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. Het nullozersstatuut wordt toegekend vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat aan alle voorwaarden, vermeld in paragraaf 1 en 2, is voldaan.

Het dossier, vermeld in paragraaf 2, geldt voor tien jaar vanaf de dag waarop het nullozersstatuut wordt toegekend, behalve na wijzigingen die tot gevolg hebben dat niet meer aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 1, is voldaan.

De toekenningsvoorwaarden, vermeld in paragraaf 1, moeten vervuld zijn gedurende de volledige looptijd van het nullozersstatuut. Iedere wijziging van de lozings- en vergunningssituatie wordt onmiddellijk met een aangetekende brief gemeld aan het afdelingshoofd van de Vlaamse Milieumaatschappij dat bevoegd is voor de vestiging, inning en invordering van de heffing, of aan de ambtenaar die het afdelingshoofd gedelegeerd heeft.

Het nullozersstatuut vervalt vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat de heffingsplichtige niet meer voldoet aan alle voorwaarden, vermeld in paragraaf 1.”;

- 7° in paragraaf 5, tweede lid, wordt de zinsnede "4.2.1.1.8" vervangen door de zinsnede "4.2.1.1.9";
- 8° in paragraaf 5, derde lid, wordt de zin "De uiterste datum voor deze vaststellingen is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar waarvoor de hernieuwingsaanvraag wordt ingediend." opgeheven;
- 9° in paragraaf 5, vijfde lid, wordt de zinsnede ", per e-mail of per fax" vervangen door de woorden "of via e-mail";
- 10° in paragraaf 6 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Als naar aanleiding van de vaststelling van de onvergunde lozing blijkt dat de inhoud van het dossier dat de heffingsplichtige heeft ingediend en op basis waarvan het nullozersstatuut is toegekend, niet overeenstemt met de werkelijke lozingssituatie, vervalt het nullozersstatuut voor de resterende looptijd vanaf de dag waarop die vaststelling is gedaan.";

- 11° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 42. In artikel 4.2.2.1.10 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"§1. In afwijking van artikel 4.2.2.1.1 wordt voor de volgende lozingen het bedrag van de heffing voor de periode waarin de lozing in kwestie zich heeft voorgedaan, bepaald op de wijze, vermeld in het tweede lid:

- 1° een onvergunde lozing;
- 2° een lozing die niet voldoet aan de bijzondere voorwaarde, vermeld in de lozings- of omgevingsvergunning om een saneringscontract als vermeld in artikel 2.6.2.1, te sluiten;
- 3° een lozing via een noodaansluiting die niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.2.1.1.7.

Het bedrag van de heffing voor de periode waarin de lozing in kwestie, vermeld in het eerste lid, zich heeft voorgedaan, wordt vastgesteld met de volgende formule:

$$H = T \times N_x + T \times N_{kx}$$

waarbij:

- 1° H: het bedrag van de verschuldigde heffing voor waterverontreiniging;
- 2° T: het bedrag van het eenheidstarief van de heffing voor alle andere heffingsplichtigen, vermeld in artikel 4.2.2.1.1, §2, tweede lid;
- 3° N_x: de vuilvracht, veroorzaakt door de lozing, vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in vervuilingseenheden en berekend met de volgende formule:

$$Q_x \times C_x$$

waarbij:

- a) Q_x: het waterverbruik, waarvan de hoeveelheid gelijk is aan het totale waterverbruik Q dat is bepaald conform artikel 4.2.2.5.2, verminderd met de hoeveelheid koelwater K, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, vermenigvuldigd met dx en gedeeld door 365 of, als daarvan het bewijs geleverd wordt, gedeeld door het reële aantal dagen waarop afvalwater geloosd wordt in het jaar vóór het heffingsjaar. dx is de cumulatieve duur van de lozing, vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in dagen. dx is niet groter dan 365 en wordt berekend met de volgende formule:
(deind–dbegin) + F

waarbij:

- 1) dbegin:
 - i) de datum van de aanvang van de lozing, zoals opgenomen in de schriftelijke melding van de heffingsplichtige aan de Vlaamse Milieumaatschappij of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, tenzij de Vlaamse Milieumaatschappij aantoonst dat de lozing al op een vroegere datum is gestart, op voorwaarde dat de voormelde melding is gedaan vóór de eventuele vaststelling van de lozing door de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij die belast zijn met een controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving;
 - ii) de datum van de vaststelling van de lozing, vermeld in het proces-verbaal van overtreding of in een vaststellingsverslag als vermeld in artikel 5.4.1.3, tweede lid, tenzij de Vlaamse Milieumaatschappij aantoonst dat de lozing al op een vroegere datum is gestart, als de lozing is vastgesteld door de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij die belast zijn met een controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, voorafgaand aan een eventuele schriftelijke melding door de heffingsplichtige;
- 2) deind: de datum waarop door de bevoegde ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij of de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, is vastgesteld dat de lozing stopgezet is. De heffingsplichtige heeft de mogelijkheid om een andere datum te bewijzen;
- 3) F:
 - i) 1, als de heffingsplichtige de lozing heeft gemeld aan de Vlaamse Milieumaatschappij of aan de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, en als die melding is gedaan vóór de eventuele vaststelling van de lozing door de bevoegde ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij of door de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving;
 - ii) 30, in alle andere gevallen dan het geval, vermeld in punt i), tenzij de heffingsplichtige de werkelijke aanvangsdatum van de lozing bewijst en de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, die aanvangsdatum kan bevestigen of staven op basis van vergelijking met zijn eigen vaststellingen. In voorkomend geval wordt F gelijkgesteld aan 1 en wordt dbegin gelijkgesteld aan de bevestigde datum van de aanvang van de lozing;
- b) Cx: de omzettingsscoëfficiënt, vermeld in kolom 8 van de tabel die is opgenomen in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd;
- 4° Nkx: de vuilvracht, veroorzaakt door de lozing van koelwater, bepaald overeenkomstig artikel 4.2.2.3.1, vermenigvuldigd met dx en gedeeld door 365, of, als daarvan het bewijs geleverd wordt, gedeeld door het reële aantal dagen waarop koelwater geloosd wordt in het jaar vóór het heffingsjaar.

Als de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, vaststellingen heeft gedaan over het debiet of het volume van een lozing als vermeld in het eerste lid, en als er voor die lozing meet- en bemonsteringsresultaten beschikbaar zijn die afkomstig zijn van een schepstaal dat de Vlaamse Milieumaatschappij heeft genomen, of als een schepstaal wordt genomen door de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, wordt de vuilvracht Nx, vermeld in het tweede lid, 3°, bepaald conform de formule, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, waarbij, in afwijking van artikel 4.2.2.3.1, wordt verstaan onder:

- 1° N: de vuilvracht, veroorzaakt door een lozing als vermeld in het eerste lid, uitgedrukt in vervuilingseenheden;
- 2° Qd: het volume afvalwater, uitgedrukt in liter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens een etmaal;

- 3° Qj: het volume afvalwater, uitgedrukt in kubieke meter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens de periode dx;
- 4° Nk: 0;
- 5° Qdv: het gemiddelde volume afvalwater, uitgedrukt in liter, van de lozing, vermeld in het eerste lid, dat geloosd is tijdens een etmaal, berekend met de volgende formule:

$$\left(\frac{Q_j}{Q_j + Q_c} \right)$$

In alle andere gevallen dan de gevallen, vermeld in het derde lid, wordt de vuilvracht, vermeld in artikel 4.2.2.1.1, vermenigvuldigd met $(365 - dx)/365$."

Art. 43. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 mei 2023, wordt een artikel 4.2.2.1.12 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4.2.2.1.12. §1. Elke heffingsplichtige die het geheel of een gedeelte van zijn afvalwater via een vaste constructie ter beschikking stelt van een andere heffingsplichtige, wordt voor het aangeboden volume circulair afvalwater vrijgesteld van de heffing op de waterverontreiniging.

De vrijstelling, vermeld in het eerste lid, wordt toegekend vanaf de dag waarop de Vlaamse Milieumaatschappij vaststelt dat de heffingsplichtige voldoet aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2 tot en met 4.

§2. Tussen de aanbieder van het circulair afvalwater en de ontvanger wordt een schriftelijke overeenkomst opgemaakt waarin de modaliteiten van de uitwisseling van het circulair afvalwater zijn opgenomen. De overeenkomst wordt opgesteld conform het model dat de Vlaamse Milieumaatschappij ter beschikking stelt.

De overeenkomst die beide partijen ondertekenen, wordt door de aanbieder bezorgd aan de Vlaamse Milieumaatschappij.

Elke wijziging in de inhoudelijke bepalingen van de schriftelijke overeenkomst wordt binnen dertig dagen vanaf de wijziging van de overeenkomst schriftelijk gemeld aan de Vlaamse Milieumaatschappij. De stopzetting van de uitwisseling van circulair afvalwater tussen de aanbieder en de ontvanger heeft het verval van de vrijstelling, vermeld in paragraaf 1, tot gevolg. In het voormelde geval vervalt de vrijstelling vanaf de dag waarop er een einde is gekomen aan de uitwisseling van circulair afvalwater tussen de aanbieder en de ontvanger.

§3. De samenstelling van het aangeboden circulair afvalwater wordt bij de aanvang van de uitwisseling ervan bepaald aan de hand van een schepstaal dat een erkend laboratorium in de discipline water, deeldomein afvalwater als vermeld in artikel 6, 5°, a), van het VLAREL van 19 november 2010, uitvoert en analyseert. Als op initiatief van de aanbieder een meetcampagne wordt uitgevoerd op de volledige bedrijfsafvalwaterstroom als vermeld in artikel 4.2.2.3.3, eerste lid, van dit decreet, wordt de samenstelling van het circulair afvalwater aangetoond aan de hand van de meet- en bemonsteringsresultaten van de voormelde meetcampagne, op voorwaarde dat het circulair afvalwater wordt aangeboden na de meetinrichting van het geloosde afvalwater. De voormelde bemonsterings- en analyseresultaten worden opgenomen in de schriftelijke overeenkomst, vermeld in paragraaf 2.

De aanbieder herhaalt jaarlijks de bemonstering en analyse van het aangeboden circulair afvalwater, tenzij het circulair afvalwater afkomstig is van bodemsaneringswerken, grindwinningen of bronbemalingen die zijn vrijgesteld op basis van artikel 4.2.1.1.3, 4.2.1.1.5 of 4.2.1.1.6. De aanbieder bezorgt de jaarlijkse

bemonsterings- en analyseresultaten binnen dertig dagen vanaf de kennisname van de bemonsterings- en analyseresultaten aan de Vlaamse Milieumaatschappij.

§4. De aanbieder meet het aangeboden circulair afvalwater gedurende het volledige jaar vóór het heffingsjaar, aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt.

§5. De ontvanger van het circulair afvalwater zorgt jaarlijks voor bemonstering en analyse als vermeld in artikel 4.2.2.3.3, eerste lid, van de volledige bedrijfsafvalwaterstroom.

De verplichting voor de ontvanger, vermeld in het eerste lid, geldt niet voor de volgende categorieën heffingsplichtigen:

- 1° heffingsplichtigen die beschikken over het nullozersstatuut, vermeld in artikel 4.2.2.1.4;
- 2° heffingsplichtigen die het circulair afvalwater gebruiken voor activiteiten die ressorteren onder sector nummer 28.e of 62 als vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd;
- 3° heffingsplichtigen die het circulair afvalwater gebruiken bij de uitvoering van taken van algemeen belang.

Als de ontvanger uitzonderlijk voor een of meer componenten N1, N2, N3 of Nv niet over meet- en bemonsteringsgegevens beschikt, kan hij de toepassing van de afwijkende berekeningsmethode, vermeld in artikel 4.2.2.3.5, vragen. De toepassing van de voormelde afwijkende berekeningsmethode verhindert niet dat aan de aanbieder van het circulair water de vrijstelling, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt toegekend.

Als de ontvanger niet voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4.2.2.3.5, vervalt de vrijstelling voor de aanbieder, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, voor het betreffende heffingsjaar en wordt de heffing op het aangeboden circulair water bepaald aan de hand van de formule, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, met inachtnaam van de bemonsterings- en analyseresultaten, vermeld in paragraaf 3, van het schepstaal dat is genomen in het jaar vóór het heffingsjaar of van de meetcampagne die tijdens het jaar vóór het heffingsjaar is georganiseerd.

Als de heffing op het circulair afvalwater wordt bepaald conform het vierde lid, wordt het jaarvolume geloosd afvalwater Q_j gelijkgesteld aan de gemeten hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater tijdens het jaar vóór het heffingsjaar, of het minimale volume circulair afvalwater opgenomen in de overeenkomst, vermeld in paragraaf 2, als de aanbieder van het circulair afvalwater het aangeboden volume circulair afvalwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting die voorzien is van registratie. Als het aangeboden circulair afvalwater maar is gemeten voor een gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar, wordt voor dat gedeelte het gemeten volume in aanmerking genomen. Voor het gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar waarin het volume niet is gemeten, wordt het minimale volume dat is opgenomen in de overeenkomst, vermeld in paragraaf 2, in aanmerking genomen, berekend op dagbasis.

§6. Als het circulair afvalwater via een vaste constructie ter beschikking wordt gesteld aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon die geen heffingsplichtige is voor de heffing op de waterverontreiniging in de zin van artikel 4.2.1.1.1, kan de aanbieder toch genieten van de vrijstelling opgenomen in paragraaf 1, eerste lid, als aan de voorwaarden van paragraaf 2 tot en met 5 voldaan wordt. De bemonstering en analyse van het eigen afvalwater van de ontvanger, gebeurt in dat geval conform de regelgeving van toepassing voor de plaats waar de ontvanger is gevestigd.”

Art. 44. In artikel 4.2.2.3.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de zin “Qd: het volume, uitgedrukt in liter, van het afvalwater geloosd in een etmaal tijdens de maand van grootste bedrijvigheid van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar;” vervangen door wat volgt:

“Qd: het volume, uitgedrukt in liter, van het afvalwater dat wordt geloosd in een etmaal tijdens het jaar vóór het heffingsjaar. Als de heffingsplichtige voor de meetinrichting van het geloosde afvalwater circulair afvalwater aanbiedt dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, en de Vlaamse Milieumaatschappij kan aantonen dat de Qd die tijdens de meetcampagne gemeten is, niet als representatief kan worden beschouwd voor het volume geloosd afvalwater in een etmaal tijdens de periode van de grootste vervuiling, wordt Qd bepaald door het jaarvolume geloosd afvalwater Qj, dat wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, te delen door het aantal lozingsdagen tijdens het jaar vóór het heffingsjaar, tenzij dat aanleiding zou geven tot een lagere heffing. Als het circulair afvalwater dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, door de heffingsplichtige wordt aangeboden na de meetinrichting van het geloosde afvalwater, wordt Qd vermenigvuldigd met:

$$\left(\frac{Q_j}{Q_j + Q_c} \right)$$

waarbij Qc: het gemeten volume aangeboden circulair water in het jaar vóór het heffingsjaar of het minimale volume circulair afvalwater, vermeld in de overeenkomst, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §2, als de aanbieder van het circulair afvalwater het aangeboden volume circulair afvalwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting, voorzien van registratie. Als het aangeboden circulair afvalwater maar wordt gemeten voor een gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar, wordt voor dat gedeelte rekening gehouden met het gemeten volume. Voor het gedeelte van het jaar vóór het heffingsjaar waarin het volume niet is gemeten, wordt rekening gehouden met het minimale volume, vermeld in de voormelde overeenkomst, berekend op dagbasis;”;

- 2° in het eerste lid wordt het woord “waterverontreining” vervangen door het woord “waterverontreiniging”;
- 3° in het eerste lid wordt de zin “Indien er in het jaar voorafgaand aan het beschouwde heffingsjaar gedurende verschillende etmalen metingen zijn gebeurd van het dagdebiet en de samenstelling van het geloosde afvalwater, dan wordt als N1 het rekenkundig gemiddelde van de op dagbasis berekende N1-componenten genomen.” vervangen door de zin “Als er in het jaar vóór het beschouwde heffingsjaar verschillende metingen zijn gedaan van de samenstelling van het geloosde afvalwater en, in voorkomend geval, van het dagdebiet, wordt als N1 het rekenkundig gemiddelde genomen van de N1-componenten die op dagbasis berekend zijn.”;
- 4° in het eerste lid wordt de zin “Indien er in het jaar voorafgaand aan het beschouwde heffingsjaar in verschillende maanden metingen zijn gebeurd van het dagdebiet en de samenstelling van het geloosde afvalwater, dan wordt als maand van de grootste bedrijvigheid die maand in aanmerking genomen waarvan het rekenkundig gemiddelde van de op dagbasis berekende N1-component het grootst is.” opgeheven;

- 5° in het eerste lid wordt de zin "Het gemiddelde volume is het rekenkundig gemiddelde van alle meet- en bemonsteringsresultaten van de verschillende monsternemingen bekomen volgens de regels vastgesteld door de Vlaamse Regering in uitvoering van artikel 4.2.2.3.2., tweede lid." telkens vervangen door de zin "Het gemiddelde volume is het rekenkundig gemiddelde van alle Qd.";
- 6° in het tweede lid wordt de zin "In afwijking van de voorgaande bepalingen wordt de component Nv bij toepassing van de 30 %-regel, vermeld in artikel 4.2.2.3.3., tweede lid, uitsluitend berekend op basis van de resultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij voor zover dat resulteert in een hogere vuilvracht." vervangen door de zin "In afwijking van wat is bepaald in het eerste lid, worden, bij toepassing van de 30%-regel, vermeld in artikel 4.2.2.3.3, tweede lid, de resultaten van de heffingsplichtige van de berekening van de component Nv uitgesloten als dat resulteert in een hogere N-waarde.";
- 7° een derde tot en met vijfde lid worden toegevoegd, die luiden als volgt:

"Als een heffingsplichtige dit uitdrukkelijk vraagt, past de Vlaamse Milieumaatschappij de bepalingen van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het programmadecreet van [...] bij de begroting 2024, ook toe op heffingsdossiers die betrekking hebben op het heffingsjaar 2020, 2021, 2022 of 2023, die voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de heffing of aanvullende heffing, vermeld in artikel 4.2.4.5, §2, van dit decreet, is nog niet definitief vastgesteld op 1 januari 2024. Een heffing of aanvullende heffing is nog niet definitief vastgesteld als voldaan is aan een van de volgende voorwaarden:
- a) de heffing is nog niet opgenomen in een kohier als vermeld in artikel 4.2.4.5, §4, van dit decreet;
 - b) de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift tegen een heffing of aanvullende heffing als vermeld in artikel 4.2.4.6, §1, van dit decreet, is nog niet verstreken;
 - c) de leidend ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij of de ambtenaar die door de leidend ambtenaar is gedelegeerd heeft nog geen beslissing genomen over het bezwaarschrift dat de heffingsplichtige conform artikel 4.2.4.6, §1, van dit decreet, tegen de heffing of aanvullende heffing heeft ingediend;
 - d) de termijn voor het indienen van een fiscaal verzoekschrift op tegenspraak tegen de beslissing over het bezwaarschrift, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek, is nog niet verstreken;
 - e) de heffing of aanvullende heffing is het voorwerp van een gerechtelijke procedure, waarin nog geen definitieve uitspraak werd gedaan;
- 2° er zijn voor het jaar voor het heffingsjaar meet- en bemonsteringsresultaten beschikbaar, afkomstig van meerdere meetcampagnes uitgevoerd in opdracht van de heffingsplichtige of de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 3° tijdens de meetcampagne die bepalend is voor de N1-component, was er een eenmalige incidentele lozing van basisproducten of grondstoffen, die bij een normale productie niet samen met het bedrijfsafvalwater worden geloosd, maar in het eindproduct worden opgenomen. Het eenmalige incidentele karakter van de lozing wordt aangetoond door de meet- en bemonsteringsresultaten van de overige meetcampagnes.

De heffingsplichtige vraagt de toepassing van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het programmadecreet van [...] bij de begroting 2024, zoals vermeld in het derde lid, aan de Vlaamse Milieumaatschappij uiterlijk op 31 december 2024 met een per post aangetekende brief. Uit de inhoud van die brief en de bijgevoegde stukken blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in het derde lid, is voldaan.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij de bepalingen van het eerste lid, zoals gewijzigd bij het programmadecreet van [...] bij de begroting 2024, toepast, zoals vermeld in het derde en vierde lid, wordt in afwijking van artikel 418 van het WIB enkel het verschil tussen het oorspronkelijke heffingsbedrag, verhoogd met de eventuele heffingsverhoging, en het herrekende heffingsbedrag, verhoogd met de eventuele heffingsverhoging, terugbetaald aan de heffingsplichtige. De heffingsplichtige kan de eventuele kosten die verbonden zijn aan betwistingen over het oorspronkelijke heffingsbedrag, opgeworpen voor het indienen van de vraag, vermeld in het derde en vierde lid, niet verhalen op de Vlaamse Milieumaatschappij.”.

Art. 45. In artikel 4.2.2.3.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de zinsnede “, uitgevoerd minstens in de periode van de grootste vervuiling” toegevoegd;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Als in het jaar vóór het heffingsjaar de heffingsplichtige en de Vlaamse Milieumaatschappij en, in voorkomend geval, de toezichthouder, bevoegd voor milieuhandhaving, monsternemingen uitvoeren, en de N-waarde die conform artikel 4.2.2.3.1 is berekend op basis van het gemiddelde van alle resultaten van monsternemingen, met uitzondering van de resultaten die van de heffingsplichtige komen, 30% hoger ligt dan de N-waarde die is bepaald op grond van de resultaten van de meetcampagne van de heffingsplichtige met de hoogste vuilvracht, worden alle resultaten van de heffingsplichtige van de berekening van de componenten N1, N2, N3 en Nv, vermeld in artikel 4.2.2.3.1, uitgesloten.”;

3° in het derde lid worden tussen de woorden “In dit geval worden de” en de woorden “kosten voor monsterneming en analyses” de woorden “door de Vlaamse Milieumaatschappij gedragen” ingevoegd;

4° in het derde lid wordt de zinsnede “de resultaten van de Vlaamse Milieumaatschappij, en de N-waarde, bepaald op grond van de resultaten van de heffingsplichtige” vervangen door de zinsnede “het gemiddelde van alle resultaten van monsternemingen, met uitzondering van de resultaten die van de heffingsplichtige komen, en de N-waarde, die wordt bepaald op grond van de resultaten van de meetcampagne van de heffingsplichtige met de hoogste vuilvracht”.

Art. 46. In artikel 4.2.2.3.4 van hetzelfde decreet worden de woorden “vuilvracht dan de vuilvracht” vervangen door de woorden “N-waarde dan die”.

Art. 47. Artikel 4.2.2.3.8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2018, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.2.2.3.8. §1. Het jaarvolume geloosd afvalwater Qj, vermeld in artikel 4.2.2.3.1 van dit decreet, wordt op de volgende wijze bepaald:

1° op basis van een continu werkend debietmeetsysteem, waarbij doorlopend het geloosde dagdebiet wordt gemeten en dagelijks wordt geregistreerd volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt. Als de heffingsplichtige na de meetinrichting van het geloosde afvalwater circulair afvalwater aanbiedt dat aanleiding geeft tot toekenning van de vrijstelling, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §1, van dit decreet, wordt het aldus gemeten jaarvolume geloosd afvalwater Qj bij de aanbieder verminderd met de gemeten hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater die is bepaald conform punt 2°, e);

- 2° als het jaarvolume geloosd afvalwater Qj niet is gemeten met de debietmeet-apparatuur, vermeld in punt 1°, wordt het jaarvolume geloosd afvalwater Qj vastgesteld als de som van het drinkwater dat de drinkwatermaatschappij heeft geleverd in het jaar vóór het heffingsjaar, en de hoeveelheid grondwater, oppervlaktewater, hemelwater, circulair afvalwater en ander water, uitgedrukt in m³, die de heffingsplichtige gedurende het jaar vóór het heffingsjaar heeft ontvangen, verminderd met de hoeveelheid water die wordt gebruikt als koelwater, als dat koelwater niet samen met het afvalwater geloosd wordt, en verminderd met de hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater;
- a) de voormelde af te trekken hoeveelheid koelwater wordt op de volgende wijze bepaald:
- 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een continue debietmeting met registratie volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;
 - 2) als de heffingsplichtige het volume niet kan aantonen met behulp van een continue debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), wordt de hoeveelheid onweerlegbaar vermoed gelijk te zijn aan het geloosde volume vergund koelwater, vermeld in artikel 4.2.2.3.1 van dit decreet;
 - 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode waarin de hoeveelheid koelwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid koelwater vastgesteld conform punt 2), en op dagbasis berekend;
- b) de voormelde opgenomen hoeveelheid grondwater wordt op de volgende wijze bepaald:
- 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de heffingsplichtige het opgenomen grondwater niet kan aantonen met behulp van een verzegelde dagelijkse debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), voor het volledige jaar vóór het heffingsjaar, en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt onweerlegbaar vermoed dat de hoeveelheid gelijk is aan het grondwatervolume dat wordt bepaald conform artikel 4.2.3.1, §2, eerste lid, 2° en 3°, van dit decreet;
- c) de voormelde opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater wordt op de volgende wijze bepaald:
- 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering bepaalt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater niet vastgesteld is met een verzegelde debietmeting met registratie als vermeld in punt 1), en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt de hoeveelheid onweerlegbaar vermoed gelijk te zijn aan het gecapteerde volume water dat de beheerder van de waterweg in kwestie tijdens het jaar vóór het heffingsjaar in aanmerking heeft genomen om de vergoeding te bepalen voor de vergunning voor de watervang, vermeld in titel II, hoofdstuk IV, van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, of voor onttrekkingen uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten het debiet van het water en de hoeveelheid water die opgenomen wordt volgens de melding, vermeld in artikel 30, §3, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van

- 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;
- 3) als er geen debietmeting als vermeld in punt 1), is uitgevoerd, als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast en als de vergoeding voor de vergunning voor de watervang of de melding voor onttrekkingen uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten, vermeld in punt 2), ontbreekt, wordt onweerlegbaar vermoed dat de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater gelijk is aan de som van de nominale capaciteit van de pompen, uitgedrukt in m³ per uur en vermenigvuldigd met T. Daarbij is:
 - i) voor seizoensgebonden irrigatie in openlucht voor land- en tuinbouw in hoofdactiviteit: T=200;
 - ii) voor andere seizoensgebonden activiteiten of activiteiten van beperkte duur: T=10x het reële aantal dagen dat de oppervlaktewaterwinning in gebruik geweest is;
 - iii) in de overige gevallen: T=2000;
 - 4) als de debietmeting, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode dat de hoeveelheid oppervlaktewater is gemeten: op basis van tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid oppervlaktewater naargelang het geval vastgesteld conform paragraaf 2 of 3 en, als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, conform punt 2) of 3) op dagbasis berekend;
 - d) de hoeveelheid van het voormelde hemelwater wordt op de volgende wijze bepaald:
 - 1) het volume wordt gemeten aan de hand van een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering bepaalt, of het volume wordt bepaald conform paragraaf 2 of 3;
 - 2) als de heffingsplichtige het ontvangen hemelwater in het jaar vóór het heffingsjaar niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting, voorzien van registratie als vermeld in punt 1), en als de bepalingen van paragraaf 2 of 3 niet worden toegepast, wordt de hoeveelheid hemelwater gelijkgesteld aan 800 l/m² afspoelbare of vervuilde oppervlakte, tenzij de heffingsplichtige aan de hand van de gegevens, afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut, kan aantonen dat de neerslag kleiner dan 800 l/m² is;
 - 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
 - i) voor de periode waarin de hoeveelheid hemelwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid hemelwater vastgesteld conform paragraaf 2 of 3 en, als de bepalingen van paragraaf 2 en 3 niet worden toegepast, conform punt 2) of 3) op dagbasis berekend;
 - e) de hoeveelheid van het voormelde circulair afvalwater wordt op de volgende wijze vastgesteld:
 - 1) het volume circulair afvalwater dat de aanbieder heeft gemeten aan de hand van een continue verzegelde debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt krachtens artikel 4.2.2.1.12, §4, van dit decreet;
 - 2) als de aanbieder van het circulair afvalwater het volume circulair afvalwater dat in het jaar vóór het heffingsjaar wordt aangeboden, niet kan aantonen aan de hand van een verzegelde debietmeting,

- voorzien van registratie als vermeld in punt 1), het minimale volume circulair afvalwater dat is opgenomen in de overeenkomst, vermeld in artikel 4.2.2.1.12, §2, van dit decreet;
- 3) als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1), geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
- i) voor de periode waarin de hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - ii) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater vastgesteld conform punt 2) en op dagbasis berekend;
- f) de voormelde af te trekken hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater wordt bepaald conform punt e);
- 3° als de debietmeting met registratie, vermeld in punt 1°, geen betrekking heeft op het volledige jaar vóór het heffingsjaar:
- a) voor de periode waarin de geloosde hoeveelheid afvalwater is gemeten: op basis van de tellerstanden van die periode;
 - b) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende geloosde hoeveelheid afvalwater vastgesteld conform punt 2° en op dagbasis berekend.

In het eerste lid wordt verstaan onder hemelwater: het hemelwater dat gebruikt wordt voor de activiteiten van de sectoren, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd, of vervuild wordt, of samen met het afvalwater geloosd wordt.

De systemen voor registratie van het debiet, vermeld in dit artikel, die vóór 1 januari 2004 in gebruik zijn genomen, worden verzegeld door de Vlaamse Milieumaatschappij. De overige debietmeetsystemen worden bij de indienstneming verzegeld door de leverancier, de externe installateur of een laboratorium als vermeld in artikel 4.2.2.3.2. De voormelde verplichting geldt niet voor de meetsystemen waarmee het geloosde debiet wordt gemeten. Als de verzegeling verbroken wordt, brengt de heffingsplichtige onmiddellijk de ambtenaren van de Vlaamse Milieumaatschappij op de hoogte die belast zijn met de controle of een onderzoek in verband met de toepassing van de heffing. De heffingsplichtige gebruikt daarvoor het formulier dat de Vlaamse Milieumaatschappij ter beschikking stelt.

Als de debietmeetsystemen, vermeld in deze paragraaf, gereset worden in het jaar vóór het heffingsjaar, worden de tellerstanden voor dat jaar uitgesloten van de berekening van de heffing.

§2. Als de heffingsplichtige in de loop van het jaar vóór het heffingsjaar of uiterlijk bij de indiening van een tijdig bezwaarschrift tegen de heffing van het betreffende heffingsjaar overgaat tot ingebruikname van een verzegelde continue debietmeting, kan hij de Vlaamse Milieumaatschappij, uiterlijk in het voormelde bezwaarschrift, schriftelijk verzoeken om de tellerstanden van de verzegelde continue debietmeting in aanmerking te nemen bij de berekening van de heffing.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij het verzoek, vermeld in het eerste lid, aanvaardt, wordt het volume voor het deel van het jaar waarvoor de heffingsplichtige niet beschikt over tellerstanden, vastgesteld op 1,5 keer het volume dat gemeten is in de overeenkomstige periode in het eerste jaar dat volgt op de datum van installatie, berekend op dagbasis.

Het eerste en tweede lid zijn van toepassing op voorwaarde dat:

- 1° het volume dat conform het tweede lid wordt gebruikt, gemeten is door een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;

- 2° de heffingsplichtige de tellerstanden van het continu werkende debietmeetsysteem die gebruikt worden voor de vestiging van de heffing conform het tweede lid, aan de Vlaamse Milieumaatschappij bezorgt uiterlijk dertig dagen nadat deze overeenkomstige periode in het eerste jaar dat volgt op de installatie, afloopt;
- 3° het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem in gebruik is genomen conform paragraaf 1;
- 4° in het jaar vóór het heffingsjaar, de waterhuishouding vergelijkbaar is met de waterhuishouding in de periode die wordt gebruikt om de heffing vast te stellen conform het tweede lid;
- 5° als het verzoek een grondwaterwinning betreft, die grondwaterwinning in het jaar vóór het heffingsjaar vergund is met toepassing van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer of conform titel II van het VLAREM en de bijlagen bij dat besluit gevoegd of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- 6° het verzoek betrekking heeft op een eigenwaterwinning waar niet eerder een continue debietmeting in gebruik is genomen;
- 7° uit de bewijsstukken bij de aanvraag blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in punt 1° tot en met 6°, is voldaan.

§3. Als de heffingsplichtige als gevolg van een defect aan een verzegeld continu werkend debietmeetsysteem van een eigenwaterwinning voor een deel van het jaar vóór het heffingsjaar niet beschikt over correcte tellerstanden, kan hij uiterlijk bij de indiening van een tijdig bezwaarschrift tegen de heffing de Vlaamse Milieumaatschappij schriftelijk verzoeken om de tellerstanden van het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem te berekenen aan de hand van de tellerstanden van de drie opeenvolgende voorgaande heffingsjaren.

Als de Vlaamse Milieumaatschappij het verzoek, vermeld in het eerste lid, aanvaardt, wordt het volume voor de periode waarin het defect zorgde voor de afwezigheid van een correcte registratie, vastgesteld op 1,5 keer het rekenkundig gemiddelde van het volume dat geregistreerd is door het debietmeetsysteem dat gebruikt is voor de drie opeenvolgende voorgaande heffingsjaren, berekend op dagbasis.

Samen met het heffingsjaar waarvoor de heffingsplichtige de afwijking vraagt, vormen de heffingsjaren waarvan de tellerstanden in rekening gebracht worden, vier opeenvolgende heffingsjaren.

Het eerste tot en met het derde lid zijn van toepassing op voorwaarde dat:

- 1° het volume dat conform het tweede lid wordt gebruikt, gemeten is door een verzegelde continue debietmeting met registratie conform de regels die de Vlaamse Regering vaststelt;
- 2° het bewijs van herstel of vervanging van het verzegelde continu werkende debietmeetsysteem door een externe installateur bij de aanvraag wordt gevoegd;
- 3° bij de aanvraag technisch onderbouwd wordt waarom het debietmeetsysteem defect was;
- 4° in het jaar vóór het heffingsjaar de waterhuishouding vergelijkbaar is met de waterhuishouding in de periode die wordt gebruikt om de heffing conform het tweede lid vast te stellen;
- 5° als het verzoek een grondwaterwinning betreft, de grondwaterwinning op het ogenblik waarop het grondwater in het jaar vóór het heffingsjaar wordt gewonnen, vergund is met toepassing van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer of conform titel II van het VLAREM en de bijlagen bij dat besluit gevoegd of het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- 6° uit de bewijsstukken bij de aanvraag blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in punt 1° tot en met 5°, is voldaan.”.

Art. 48. Aan artikel 4.2.2.4.1, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, worden een derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als een heffingsplichtige effluentwater opneemt van een openbare waterzuiveringsinstallatie en het afvalwater afkomstig van dit effluentwater loost in hetzelfde oppervlaktewater als waarin het effluentwater door de openbare waterzuiveringsinstallatie zou worden geloosd indien dit niet zou zijn opgenomen door de heffingsplichtige, kan de vuilvracht van het effluentwater conform de bepalingen van het eerste lid, in mindering worden gebracht van deze van het geloosde afvalwater. Deze regeling is ook van toepassing als de heffingsplichtige in een ander oppervlaktewater loost conform de bepalingen van het tweede lid.

Een heffingsplichtige kan na filtratie van het opgenomen effluentwater of oppervlaktewater een bepaalde retentaatstroom terugsturen naar de openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie. Er wordt geen heffing op de waterverontreiniging gevestigd op deze retentaatstroom als de rechtspersoon die het zuiveringstechnisch werk exploiteert uitdrukkelijk toestemming geeft voor het terugsturen ervan.”.

Art. 49. In artikel 4.2.2.5.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018 en 23 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “en ander water” vervangen door de zinsnede “circulair afvalwater en ander water, verminderd met de hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater”;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Q wordt op de volgende wijze berekend:

- 1° het gefactureerde waterverbruik wordt bepaald conform artikel 4.2.2.5.1;
- 2° de opgenomen hoeveelheid grondwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, b);
- 3° de opgenomen hoeveelheid oppervlaktewater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, c);
- 4° de ontvangen hoeveelheid hemelwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, d);
- 5° de hoeveelheid ontvangen circulair afvalwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, e);
- 6° de af te trekken hoeveelheid aangeboden circulair afvalwater is gelijk aan de hoeveelheid die wordt bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §1, eerste lid, 2°, f).”;

3° tussen het tweede en het derde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“In het eerste en het tweede lid wordt onder hemelwater verstaan: het hemelwater dat gebruikt wordt voor de activiteiten van de sectoren, vermeld in bijlage 5, die bij dit decreet is gevoegd, of dat vervuild wordt.”.

Art. 50. In artikel 4.2.3.1, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 1° wordt de zinsnede "of de hoeveelheid grondwater die is bepaald conform artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet" toegevoegd;
- 2° in punt 2° wordt tussen de zinsnede "als vermeld in punt 1°" en de woorden "wordt onweerlegbaar vermoed" de zinsnede ", en er geen toepassing wordt gemaakt van artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet" ingevoegd;
- 3° in punt 3° wordt punt b) vervangen door wat volgt:

"b) voor de periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn, wordt de overeenstemmende hoeveelheid grondwater vastgesteld conform artikel 4.2.2.3.8, §2 of §3, van dit decreet, en, als er geen toepassing van de voormelde bepalingen wordt gemaakt conform punt 2°, op dagbasis berekend."

Art. 51. In bijlage 5 bij hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2018, 26 juni 2020, 23 december 2021 en 16 december 2022, worden aan de tabel de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de volgende rij wordt opgeheven:

"

21.a	Horeca: a) hotels, motels restaurants, jeugdherbergen en cafés	1 m ³ gebruikt water	0,02	0,001	0,009	0	0,030
21.b	b) pensions, bungalowparken, campings, pretparken en diergaarden	1 m ³ gebruikt water	0,015/100	0,001/100	0,009/100	0	0,000

","

- 2° de volgende rijen worden toegevoegd:

"

62	Water gebruikt bij berekening of op peil houden van vijvers door andere heffingsplichtigen dan land- en tuinbouwbedrijven	1 m ³ gebruikt water	0,015/100	0,001/100	0,009/100	0	0,000
63	Niet elders genoemde activiteiten met uitsluitend NACE-BEL-codes 47 of 53 tot en met 99 (inclusief sanitair afvalwater)	1 m ³ gebruikt water	0,017	0,001	0,009	0	0,027

","

Afdeling 5. Dierenwelzijnsfonds

Art. 52. In artikel 107, §3, van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, worden de woorden “de Vlaamse Dierenwelzijnsprijs” vervangen door het woord “dierenwelzijnsprizen”.

Afdeling 6. Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid – energieheffing

Art. 53. In artikel 14.2.2, §3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen bij het decreet van 19 december 2014 en gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015, wordt de zinsnede “op 1 juli” vervangen door de woorden “zes maanden later”.

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Art. 54. Aan hoofdstuk VII, afdeling 2, onderafdeling D, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, wordt een rubriek 7° toegevoegd, die luidt als volgt:

“7° Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen”.

Art. 55. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, wordt aan rubriek 7°, toegevoegd bij artikel 54, een artikel 87quinquies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 87quinquies. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon basisonderwijs voor het schooljaar 20TT-1–20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van februari van 20TT-4 of 20TT-3 of 20TT-2 meer dan 50 procent regelmatige leerlingen lager onderwijs telden die beantwoorden aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c).

Voor de maatregel, vermeld in het eerste lid en in artikel 48/2 van de Codex Secundair Onderwijs, wordt voor het basis- en secundair onderwijs samen vanaf 2024 jaarlijks een bedrag van 20 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 79, §3, 2°.

Het bedrag, bedoeld in het vorige lid, wordt over het basis- en secundair onderwijs verdeeld op basis van het aandeel van het onderwijsniveau in het totale aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van februari van het jaar 20TT-2 die voldoen aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c), van de Codex Secundair Onderwijs en in artikel 78, §1, 1°, c), en voor zover zij ingeschreven zijn in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid of het eerste lid van artikel 48/2 van de Codex Secundair Onderwijs.

Het extra werkingsbudget per school voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c), op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 in de school met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, voor het basisonderwijs voor dat schooljaar gedeeld door het totale aantal regelmatige

leerlingen gewoon lager onderwijs in de scholen die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, dat op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c).

Het extra werkingsbudget wordt aangewend om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands extra te ondersteunen.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de schoolbesturen in minstens twee schijven uitbetaald, waarbij vóór 1 februari de som van de uitbetaalde schijven minstens 50% van het extra werkingsbudget van het betrokken schooljaar vertegenwoordigt en het saldo vóór 1 juli betaald wordt.

De regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel, verhogen.”.

Art. 56. Aan deel III, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022, wordt een onderafdeling 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 6. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen”.

Art. 57. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij de decreten van 14 juli 2023, wordt aan onderafdeling 6, toegevoegd bij artikel 56, een artikel 48/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art 48/2. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1–20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van februari van 20TT-4 of 20TT-3 of 20TT-2 meer dan 50 procent regelmatige leerlingen telden die beantwoorden aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c).

Voor de maatregel, vermeld in het eerste lid en in artikel 87quinquies van het decreet basisonderwijs, wordt voor het basis- en secundair onderwijs samen vanaf 2024 jaarlijks een bedrag van 20 miljoen euro voorzien. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 79, §3, 2°, van het decreet basisonderwijs.

Het bedrag, bedoeld in het vorige lid, wordt over het basis- en secundair onderwijs verdeeld op basis van het aandeel van het onderwijsniveau in het totale aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van februari van het jaar 20TT-2 die voldoen aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 78, §1, 1°, c), van het decreet basisonderwijs en artikel 242, §1, 1°, c), voor zover zij ingeschreven zijn in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid of het eerste lid van artikel 87quinquies van het decreet basisonderwijs.

Het extra werkingsbudget per school of centrum voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen dat beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c), op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 in de school of het centrum met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, voor het secundair onderwijs voor dat schooljaar gedeeld door het totale aantal regelmatige leerlingen gewoon secundair onderwijs in de scholen of centra die voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, dat op de eerste schooldag van februari van jaar 20TT-2 beantwoordt aan het leerlingenkenmerk, vermeld in artikel 242, §1, 1°, c).

Het extra werkingsbudget wordt aangewend om leerlingen met een te beperkte kennis van het Nederlands extra te ondersteunen.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de school- of centrubesturen in minstens twee schijven uitbetaald, waarbij vóór 1 februari de som van de uitbetaalde schijven minstens 50% van het extra werkingsbudget van het betrokken schooljaar vertegenwoordigt en het saldo vóór 1 juli betaald wordt.

De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel, verhogen.”.

Afdeling 2. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Art. 58. Aan artikel 196sexies, §1, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2023, wordt een tiende lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ten laste van het begrotingsjaar 2024 worden 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor volwassenenonderwijs en 132,96 aanvullende vte, 2.192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor basiseducatie toegekend.”.

Afdeling 3. Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het Departement Onderwijs en Vorming

Art. 59. Aan artikel 41, §3, van het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014, gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2016, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° in afwijking van artikel 15, §3, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën, subsidies in het kader van Europese projecten, ingeschreven in de algemene middelen, maximaal gelijk aan het niet opgebruikte saldo van de ontvangen middelen.”.

Afdeling 4. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Art. 60. In artikel 20 van het decreet van 30 juni 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2017, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt het bedrag “25.200.000 euro” vervangen door het bedrag “30.200.000 euro”.

Afdeling 5. Subsidie aan een stichting voor de Canon van Vlaanderen

Art. 61. Binnen de beschikbare begrotingskredieten stelt de Vlaamse Regering aan een stichting voor de Canon van Vlaanderen jaarlijks een subsidie ter beschikking als tegemoetkoming om de volgende opdrachten te realiseren:

- 1° het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties;
- 2° het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid;
- 3° het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen.

De samenwerking met deze stichting zal in een beheersovereenkomst worden vastgelegd voor een periode van vijf jaar. De Vlaamse Regering motiveert bij elke nieuwe beheersovereenkomst haar keuze voor de specifieke stichting aan wie ze de subsidies toekent.

Afdeling 6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Art. 62. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 3, afdeling 3, onderafdeling 4, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, gewijzigd bij het decreet van 19 juni 2020, wordt een artikel 47/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 47/1. §1. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget van 10.000.000 euro toegekend aan de scholen voor het voltijds gewoon secundair onderwijs, de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, voor materiaalintensieve structuuronderdelen. Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd volgens artikel 243, §3, 2°.

Met materiaalintensieve structuuronderdelen wordt bedoeld:

- 1° groep 1:
 - a) alle niet-duale structuuronderdelen van de finaliteit arbeidsmarkt, behalve binnen het studiedomein taal en cultuur en het studiedomein economie en organisatie;
 - b) alle niet-duale structuuronderdelen van de onderwijsvorm bso, behalve de studiegebieden toerisme, handel en maatschappelijke veiligheid;
 - c) alle niet-duale structuuronderdelen van de opleidings-, kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs;
- 2° groep 2:
 - a) alle niet-duale structuuronderdelen van de dubbele finaliteit, behalve binnen het studiedomein economie en organisatie, het studiedomein maatschappij en welzijn met uitzondering van het niet-duale structuuronderdeel mode, het studiedomein taal en cultuur, de niet-duale structuuronderdelen ballet, creatie en mode en fotografie binnen het studiedomein kunst en creatie en het niet-duale structuuronderdeel toerisme binnen het studiedomein voeding en horeca;
 - b) alle niet-duale structuuronderdelen binnen het studiegebied beeldende kunsten van de onderwijsvorm kso;
 - c) alle niet-duale structuuronderdelen van de onderwijsvorm tso, behalve de studiegebieden handel, personenzorg, toerisme en maatschappelijke veiligheid;
- 3° groep 3:
 - a) alle duale structuuronderdelen van de finaliteit arbeidsmarkt, behalve binnen het studiedomein taal en cultuur en het studiedomein economie en organisatie;
 - b) alle duale structuuronderdelen van de dubbele finaliteit, behalve binnen het studiedomein economie en organisatie, het studiedomein maatschappij en welzijn met uitzondering van het duale structuuronderdeel mode, het studiedomein taal en cultuur, de duale structuuronderdelen ballet, creatie en mode en fotografie binnen het studiedomein kunst en creatie en het duale structuuronderdeel toerisme binnen het studiedomein voeding en horeca;
 - c) alle duale structuuronderdelen binnen de onderwijsvormen bso en tso, behalve binnen het studiegebied handel, het studiegebied personenzorg tso en het studiegebied toerisme;
 - d) alle opleidingen binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs;
 - e) alle duale structuuronderdelen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs.

§2. Een basisbedrag per gewogen regelmatige leerling wordt bekomen door het extra werkingsbudget, vermeld in paragraaf 1, te delen door het aantal gewogen regelmatige leerlingen op de teldatum voor de berekening van de werkingsbudgetten voor het schooljaar 20TT-1 - 20TT, vermeld in artikel 169 tot en met 172 en artikel 357/26 en in artikel 86, §1, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel voor leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

De regelmatige leerlingen, vermeld in het eerste lid, worden als volgt gewogen:

- 1° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 1, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 1°, worden gewogen aan factor 1;
- 2° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 2, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, worden gewogen aan factor 0,75;
- 3° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 3, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 3°, worden gewogen aan factor 0,50.

§3. Het extra werkingsbudget per school of centrum is het resultaat van de vermenigvuldiging van het basisbedrag per gewogen regelmatige leerling, vermeld in paragraaf 2, met het aantal gewogen regelmatige leerlingen in de school of het centrum op de reguliere teldatum voor de berekening van de werkingsbudgetten voor het schooljaar 20TT-1 - 20TT, vermeld in artikel 169 tot en met 172 en artikel 357/26 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, en in artikel 86, §1, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel voor leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

De regelmatige leerlingen, vermeld in het eerste lid, worden als volgt gewogen:

- 1° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 1, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 1°, worden gewogen aan factor 1;
- 2° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 2, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2°, worden gewogen aan factor 0,75;
- 3° de regelmatige leerlingen die ingeschreven zijn in structuuronderdelen uit de groep 3, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 3°, worden gewogen aan factor 0,50.

§4. Het extra werkingsbudget wordt aan de schoolbesturen uitbetaald uiterlijk op 30 juni van het jaar 20TT.”.

Afdeling 7. Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Art. 63. In artikel III.19 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan paragraaf 3 wordt een zinsnede toegevoegd, die luidt als volgt:

“en bedraagt vanaf het begrotingsjaar 2024 het puntengewicht voor de bacheloropleiding “bachelor in visual design” 1,00.”;

2° aan paragraaf 4, eerste lid, 1°, wordt een punt e) toegevoegd, dat luidt als volgt:

“e) vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt voor de organisatie van de professionele bacheloropleiding “bachelor in visual design” de som van het aantal opgenomen studiepunten, vermeld in artikel III.12, §2, en het aantal verworven studiepunten, vermeld in artikel III.13, §4, 1°, a) en b), in een hogeschool, met een maximum van 9.000 studiepunten, vermenigvuldigd met een puntengewicht 2.”;

3° aan paragraaf 4, eerste lid, 2°, worden een punt e) en een punt f) toegevoegd, die luiden als volgt:

“e) voor de organisatie van de masteropleiding “master in de dans” wordt de som van het aantal opgenomen studiepunten, zoals bepaald in artikel III.12, §2, en het aantal verworven studiepunten, zoals bepaald in artikel III.13, §4, 1°, a) en b), in een hogeschool, met een maximum van 600 studiepunten, vermenigvuldigd met een puntengewicht 3;

f) voor de organisatie van de masteropleiding “master in musical” wordt de som van het aantal opgenomen studiepunten, zoals bepaald in artikel III.12, §2, en het aantal verworven studiepunten, zoals bepaald in artikel III.13, §4, 1°, a) en b), in een hogeschool, met een maximum van 900 studiepunten, vermenigvuldigd met een puntengewicht 3.”.

Art. 64. Aan artikel III.24 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een paragraaf 14 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§14. Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de totale werkingsmiddelen van de hogescholen (inclusief de Hogere Zeevaartschool) met 8 miljoen euro vermeerderd. Van dit bedrag wordt 683.000 euro toegevoegd aan het variabel onderwijsdeel voor de kunstopleidingen in de Schools of Arts (VOWhko2014). Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elke hogeschool in de totale werkingsmiddelen.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de totale werkingsmiddelen van de universiteiten met 20 miljoen euro vermeerderd. Dit bedrag wordt verdeeld op basis van het procentuele aandeel van elke universiteit in de totale werkingsmiddelen.

De bedragen, vermeld in het eerste en het tweede lid, worden vanaf het begrotingsjaar 2024 geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”.

Afdeling 8. Bijkomende middelen voor de opleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde

Art. 65. Aan artikel III.25/2 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt de totale werkingsuitkering voor de universiteiten vermeerderd met 10 miljoen euro. Dit bedrag wordt als volgt verdeeld over de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde of Tandheelkunde:

1° een sokkel van 200.000 euro voor elk van de desbetreffende universiteiten;

2° een variabel deel voor elk van de desbetreffende universiteiten op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6

tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een of meer van de volgende opleidingen:

- a) bachelor in de geneeskunde;
- b) master in de geneeskunde;
- c) master in de huisartsengeneeskunde;
- d) master in de specialistische geneeskunde;
- e) bachelor in de tandheelkunde;
- f) master in de tandheelkunde.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen, vermeld in het eerste lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”

Afdeling 9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

Art. 66. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel III.25/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.25/4. Ter versterking van de lerarenopleidingen wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 de totale werkingsuitkering van de hogescholen en de universiteiten vermeerderd met 15 miljoen euro. Dit totale bedrag wordt als volgt verdeeld over de hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding als vermeld in artikel II.111 aanbieden:

- 1° een sokkel van 150.000 euro voor elk van de desbetreffende universiteiten en hogescholen;
- 2° een variabel deel voor elk van de desbetreffende universiteiten of hogescholen op basis van het aantal opgenomen studiepunten waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een lerarenopleiding als vermeld in artikel II.111. Voor het begrotingsjaar 2024 worden de opgenomen studiepunten van het academiejaar 2021-2022 in aanmerking genomen. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking genomen. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-5/t-4 tot en met t-3/t-2 in aanmerking genomen, waarbij t slaat op het begrotingsjaar.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 worden de bedragen, vermeld in het eerste lid, geïndexeerd aan de hand van de indexformule, vermeld in artikel III.5, §9.”

Afdeling 10. Bijkomende middelen voor de studentenvoorzieningen van de universiteiten en hogescholen

Art. 67. In artikel III.67, §1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vervangen bij het decreet van 16 juni 2017 en gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2018, wordt tussen het vierde en vijfde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt een bedrag van 2,8 miljoen euro toegevoegd aan het bedrag van de sociale toelage voor de universiteiten en een bedrag van 3,2 miljoen euro aan het bedrag van de sociale toelage van de hogescholen.”

Afdeling 11. Verlenging lerarenplatform

Art. 68. In artikel 153quaterdecies van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018 en vervangen bij het decreet van 9 juli 2021, wordt de zinsnede “tot en met het schooljaar 2023-2024” opgeheven.

Art. 69. In artikel 153viciesquiquies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018 en gewijzigd bij de decreten van 26 juni 2020 en 9 juli 2021, wordt de zinsnede "en houdt op uitwerking te hebben op het einde van het schooljaar 2023-2024" opgeheven.

Afdeling 12. Eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

Art. 70. In deel 3, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 4, onderafdeling 1, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 december 2022, wordt een artikel III.25/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.25/5. In het begrotingsjaar 2024 wordt eenmalig de totale werkingsuitkering van de hogescholen en universiteiten vermeerderd met 706.680 euro.

Dit bedrag wordt verdeeld over de hogescholen die in het academiejaar 2023-2024 een procedure voor opleidingsaccreditatie doorlopen hebben voor de educatieve graduaatsopleidingen en over de universiteiten die in het academiejaar 2022-2023 een procedure voor opleidingsaccreditatie doorlopen hebben voor de educatieve masteropleidingen a rato van het aantal educatieve graduaatsopleidingen en het aantal educatieve masteropleidingen per instelling."

Hoofdstuk 8. Werk en Sociale Economie

Afdeling 1. Decreet tot opheffing van artikel 339, 346 en 353bis/19 van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Art. 71. In de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 2 van afdeling 3, die bestaat uit artikel 339, opgeheven.

Art. 72. In de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt onderafdeling 5 van afdeling 3, die bestaat uit artikel 346, opgeheven.

Art. 73. Voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers waarvoor aan de werkgever uiterlijk op 30 juni 2024 een doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekende werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I) wordt toegekend, behoudt de werkgever de toepassing van deze doelgroepvermindering voor oudere niet-werkende werkzoekenden, zoals van kracht op 30 juni 2024.

Voor oudere werknemers die op 1 juli 2024 minimaal 62 jaar zijn, wordt aan de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering voor oudere werknemers, vermeld in artikel 339 van de programmawet van 24 december 2002 (I), zoals van kracht op 30 juni 2024, toegekend tot uiterlijk 1 juli 2028.

Art. 74. Voor werknemers waarvoor aan de werkgever uiterlijk op 30 juni 2024 een doelgroepvermindering voor jonge werknemers als vermeld in artikel 346 van dezelfde wet, zoals van kracht op 30 juni 2024, wordt toegekend, behoudt de werkgever de toepassing van de doelgroepvermindering, zoals van kracht op 30 juni 2024.

Art. 75. In artikel 353bis/19, 3°, van de programmawet van 24 december 2002 (I), ingevoegd bij het decreet van 3 maart 2023, wordt de zinsnede "begin- en einddatum van de periode" vervangen door de woorden "begindatum van de periode".

Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Art. 76. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2024, met uitzondering van:

- 1° artikel 52, dat in werking treedt op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;
- 2° artikel 35, dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad;
- 3° artikel 71 tot en met 75, die in werking treden op 1 juli 2024;
- 4° artikel 68 en 69, die in werking treden op 1 september 2024;
- 5° artikel 34, dat in werking treedt op 1 december 2024.

Brussel, 27 oktober 2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit
en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd,
Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie,
Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS